

STORTINGET

Dokument 15:10

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1351–1500

28.01 – 07.02.2026

Innhold

1351. Fra stortingsrepresentant Rune Midtun, vedr. finansiering av et nytt bachelorløp i maskinistfag ved Høgskulen på Vestlandet, campus Haugesund, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	11
1352. Fra stortingsrepresentant Håkon Snorheim, vedr. kapasitet på Roa-Hønefossbanen, besvart av samferdselsminister.....	12
1353. Fra stortingsrepresentant Rune Midtun, vedr. ambulanseberedskapen ved Haugesund lufthavn Karmøy, besvart av samferdselsminister	13
1354. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. at Enova har sløst bort store milliardbeløp på prosjekter som er bortkastet, besvart av klima- og miljøminister	14
1355. Fra stortingsrepresentant Sebastian Saltrø Ytrevik, vedr. om Nav har etablert praksis med et “tak” på hvor høy en feilutbetaling av en ytelse må være før det kreves retting, og tilbakebetaling av feilutbetalingen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	15
1356. Fra stortingsrepresentant Sebastian Saltrø Ytrevik, vedr. hvilke tiltak i Ungdomsløftet som er tiltak for unge arbeidstakere, som ikke innebærer at du må være en bruker av Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	16
1357. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. Ålesund sjukehus og Helse Møre og Romsdal, besvart av helse- og omsorgsminister.....	17
1358. Fra stortingsrepresentant Georg Gulli, vedr. finansiering av ny Fylkesvei 460 (Udland og Remesvik/ Spangereid), besvart av samferdselsminister	18
1359. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. ansvar og finansiering for oppgradering av eksisterende E16, besvart av samferdselsminister	18
1360. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. utviklingen i antall anmeldelser med gjerningspersoner 10-17 år, besvart av justis- og beredskapsminister.....	19
1361. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. NOKUT, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister ...	20
1362. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. ferdselsbegrensninger, besvart av klima- og miljøminister	21
1363. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. økonomisk kompensasjon som jobber med å bidra til at lovverket blir fulgt, besvart av justis- og beredskapsminister	22
1364. Fra stortingsrepresentant Håkon Snorheim, vedr. fylkeskommunenes frie inntekter, besvart av kommunal- og distriktsminister	23
1365. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. nettleige, besvart av energiminister	24
1366. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. EUs reviderte avløpsdirektiv, besvart av klima- og miljøminister. 26	
1367. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. økt utdanningskapasitet ved FHS Krigsskolen, besvart av forsvarsminister	27
1368. Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. nasjonal monitor om segregering, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	27
1369. Fra stortingsrepresentant Maren Grøthe, vedr. havvind, besvart av energiminister	28
1370. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. ALS-pasienter, besvart av helse- og omsorgsminister. 29	
1371. Fra stortingsrepresentant Line Marlene Haugen, vedr. byggenæringen, besvart av kunnskapsminister.....	30
1372. Fra stortingsrepresentant Martin Virkesdal Jonsterhaug, vedr. det oppdaterte provenyanslaget for eiendomsskatten, besvart av finansminister	31
1373. Fra stortingsrepresentant Haagen Poppe, vedr. forbudet mot kino- og filmfremvisning før klokken 13:00 på søndager, besvart av kultur- og likestillingsminister	32
1374. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. anbefaling fra Direktoratet for medisinske produkter om en økning i apotekenes faste kronetillegg på prisregulerte varer, besvart av helse- og omsorgsminister.....	33
1375. Fra stortingsrepresentant Monica Molvær, vedr. fremdrift for E39 gjennom Molde, besvart av samferdselsminister.....	34
1376. Fra stortingsrepresentant Maren Grøthe, vedr. samlet innkrevde bompenger i 2025 og forventet i 2026 samlet i Norge, besvart av samferdselsminister	35
1377. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. gjødselforskriften, besvart av landbruks- og matminister	35
1378. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. at styremøter i helseforetaket fortsatt blir tilgjengeliggjort, besvart av helse- og omsorgsminister	36
1379. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Helse Førde, besvart av helse- og omsorgsminister.....	37

1380. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. eiendomsskatt, besvart av finansminister	39
1381. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. oppdatere den eksisterende handelsavtalen EFTA har med Canada, besvart av næringsminister	40
1382. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. falske registermeldinger som er blitt politianmeldt av Brønnøysundregistrene, besvart av næringsminister	40
1383. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. hjelp til norske laukbønder, besvart av landbruks- og matminister	41
1384. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. vurdering til en reguleringsplanprosess: Bærevann og Vindsås-Nukedal, besvart av kommunal- og distriktsminister	42
1385. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. grensen for å motta graderte dagpenger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	43
1386. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. VTA-plasser, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	44
1387. Fra stortingsrepresentant Harry Valderhaug, vedr. fiskesmugling, besvart av fiskeri- og havminister	44
1388. Fra stortingsrepresentant Marit Veia, vedr. ulovlig ulvejakt i Norge, besvart av klima- og miljøminister	46
1389. Fra stortingsrepresentant Marit Veia, vedr. full gjenåpning av Ring 1 for privatbiler, besvart av samferdselsminister	47
1390. Fra stortingsrepresentant Mani Hussaini, vedr. nettkapasiteten som Melkøya, besvart av energiminister	47
1391. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. industrimeldingen, besvart av klima- og miljøminister	49
1392. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Lotteritilsynet, besvart av kultur- og likestillingsminister	49
1393. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. den russiske skyggeflåten, besvart av fiskeri- og havminister	50
1394. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. utslipp av mikroplast, besvart av klima- og miljøminister	51
1395. Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. epostutveksling mellom Jeffrey Epstein og WEF-leder Børge skrev Epstein, besvart av utenriksminister	52
1396. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsén, vedr. barnevernsinstitusjoner, besvart av barne- og familieminister	53
1397. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsén, vedr. initiativ til å sikre at barn og unge i barnevernsinstitusjon får tilgang til praktiske og alternative opplæringstilbud, besvart av barne- og familieminister	54
1398. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. nye krav til gjerdestandarder, besvart av klima- og miljøminister	55
1399. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. ledelinjer for blinde- og svaksynte når teknisk forskrift skal endres, besvart av kommunal- og distriktsminister	56
1400. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. digitale overgrep på tvers av landegrenser, besvart av justis- og beredskapsminister	56
1401. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. eneromsmodellen, besvart av helse- og omsorgsminister ...	58
1402. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. ekstrainntektene til staten fra kraftsektoren, besvart av finansminister	59
1403. Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. psykisk helse, besvart av helse- og omsorgsminister	59
1404. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. formuesskatten på dyre boliger, besvart av finansminister	61
1405. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. fordelingseffekten av å kutte skatt på pensjon og formue, besvart av finansminister	65
1406. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. kjønns mangfold, besvart av kultur- og likestillingsminister	66
1407. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. prosjektet rv 555 Sotrasambandet, besvart av samferdselsminister	67
1408. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. utbyggingen av rv 555 Sotrasambandet, besvart av samferdselsminister	68
1409. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. motorferdsel i villreinområde, besvart av klima- og miljøminister	69
1410. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. gassinfrastruktur i Barentshavet, besvart av energiminister ...	70
1411. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. hvorfor Bufdir velger å flytte midler fra ideelle foreldre- barn-sentre til offentlige tilbydere, besvart av barne- og familieminister	71
1412. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Havforskningsinstituttet, besvart av fiskeri- og havminister	72
1413. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsminister ...	73

1414. Fra stortingsrepresentant Maren Grøthe, vedr. godkjenning av reguleringsplanen for Eiktyr industripark i Ustmarka, besvart av kommunal- og distriktsminister	74
1415. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. personer som har innvandret fra Syria, besvart av justis- og beredskapsminister	74
1416. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. innbyggermedvirkning i forhold til bytte av fylke for en kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	75
1417. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjørsæther, vedr. redusert strømforbruk i bygg og bruk av solkraft, besvart av energiminister	76
1418. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. å avvikle refusjon for laboratorieanalyser rekvirert av helprivate behandlere, besvart av helse- og omsorgsminister	77
1419. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. Arktis, besvart av forsvarsminister	77
1420. Fra stortingsrepresentant Helene Røsholt, vedr. regelverk og praksis for varsling etter straffegjennomføringsloven § 7 b, besvart av justis- og beredskapsminister	78
1421. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. konsekvensene av USAs MFN-prisingsprinsipp, besvart av helse- og omsorgsminister	79
1422. Fra stortingsrepresentant Bjørn Arild Gram, vedr. VTA-plasser Arbeids- og velferdsetaten fordelte i 2025, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	80
1423. Fra stortingsrepresentant Bjørn Arild Gram, vedr. fordeling av plassene i tiltaket Varig tilrettelagt arbeid, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	81
1424. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. utslippsfritt sprengstoff, besvart av samferdselsminister	82
1425. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. endring av alkoholloven, besvart av helse- og omsorgsminister	83
1426. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. avsløringene i Epstein-filene, besvart av statsminister	84
1427. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. kvotesystemet, besvart av fiskeri- og havminister	85
1428. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. Norfunds Ukraina-mandat for investeringer i forsvarsrelaterte og/eller dual use-relaterte virksomheter, besvart av utviklingsminister	86
1429. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. restarbeidsevne, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	87
1430. Fra stortingsrepresentant Tom Staahle, vedr. etteroppgjør, besvart av helse- og omsorgsminister	88
1431. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. våpendirektivet, besvart av justis- og beredskapsminister	88
1432. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. folketrygdloven, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	89
1433. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. passkontorene, besvart av justis- og beredskapsminister	90
1434. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. oversikt for de siste syv årene fordelt på politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	91
1435. Fra stortingsrepresentant Helene Røsholt, vedr. regelverk ved synstestpraksisen, besvart av helse- og omsorgsminister	92
1436. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Staten vegvesen og Nye veier as sine drifts og vedlikeholdskontrakter, for perioden 2021- fram til i dag, besvart av samferdselsminister	93
1437. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. kostnadsanslag for diverse strekninger på E39, besvart av samferdselsminister	94
1438. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. å etablere et «hurtigspor» for barn i saker om vold og seksuelle overgrep, besvart av justis- og beredskapsminister	95
1439. Fra stortingsrepresentant Tonje Lavik Pederssen, vedr. utfordringene i fylker med sterk befolkningsvekst, besvart av kommunal- og distriktsminister	96
1440. Fra stortingsrepresentant Mani Hussaini, vedr. Statnett, besvart av energiminister	98
1441. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. anlegg med nullutslipp av lakselus, besvart av fiskeri- og havminister	99
1442. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. ny bru mellom Torp og Omberg, besvart av samferdselsminister	99
1443. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. ny finansieringsordning for UH-sektoren, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	100
1444. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. BaneNOR, besvart av samferdselsminister	102

1445. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. Epstein-saken, besvart av utenriksminister	103
1446. Fra stortingsrepresentant Tonje Lavik Pederssen, vedr. elever med høyt læringspotensial, besvart av kunnskapsminister	103
1447. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. retningslinjer for barselomsorg og psykisk helse etter fødsel, besvart av helse- og omsorgsminister	104
1448. Fra stortingsrepresentant Simen Velle, vedr. logopedutdanningen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	105
1449. Fra stortingsrepresentant Mats Henriksen, vedr. å sikre større stabilitet og forutsigbarhet i togtilbudet på Trønderbanen og Nordlandsbanen, besvart av samferdselsminister	106
1450. Fra stortingsrepresentant Simen Velle, vedr. studentene ved Pilot Flight Academy, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	107
1451. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. kostnaden for ERTMS, besvart av samferdselsminister	108
1452. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. kostnadssprekken i prosjektet dobbeltspor til Hamar, besvart av samferdselsminister.....	109
1453. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. yrkesskaderegler, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	110
1454. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. prøveprosjekt med rabatt i bomringen, besvart av samferdselsminister.....	111
1455. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. juridiske og faglige standarder som i dag gjelder når pasienter avskjæres fra å motta mulig livreddende behandling, besvart av helse- og omsorgsminister	112
1456. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. lasteromsbegrensningene for fiskeriene, besvart av fiskeri- og havminister.....	113
1457. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. problemet med vedlikeholdsetterslepet på det gamle togmateriellet på Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	114
1458. Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. logopedutdanningen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	115
1459. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. nye ordningen med sletting av studielån, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	116
1460. Fra stortingsrepresentant Jan Erik Hogstad, vedr. virkemiddel mot ulovlig snøskuterkjøring i utmark, besvart av klima- og miljøminister	125
1461. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. trygghetsboliger, besvart av helse- og omsorgsminister	126
1462. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. formuesskatten, besvart av finansminister	126
1463. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. statistikk om utviklingen i ungdomskriminalitet for hele året 2025, sammenliknet med 2019-2024, besvart av justis- og beredskapsminister.....	127
1464. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. den ekstra tollkontrollen som er nødvendig for å opprettholde ordningen med gjennomgående domestic transfer på Oslo lufthavn, besvart av finansminister	128
1465. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. staten sine utgifter til jernbaneformål, veiformål og samlet for samferdselsformål fra 2010 til 2026, nominelt og 2026-priser, besvart av samferdselsminister	129
1466. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. utestående feil og MDBF på alle Flytoget sine to, besvart av samferdselsminister	130
1467. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. gradert uføretrygd, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	130
1468. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kollektivkontraktene, besvart av samferdselsminister	132
1469. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. deltakerloven, besvart av fiskeri- og havminister	132
1470. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. sammensetningen av Kringkastingsrådet, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	133
1471. Fra stortingsrepresentant Roy-Håkon Skårvik Friskilæ, vedr. tannhelsetilbudet i Øst-Finnmark, besvart av helse- og omsorgsminister	134
1472. Fra stortingsrepresentant Jan Erik Hogstad, vedr. rettferdig dekning av private barnehagers faktiske pensjonskostnader, besvart av kunnskapsminister	135
1473. Fra stortingsrepresentant Amalie Kollstrand, vedr. bisfenol A (BPA) og per- og polyfluoralkyl stoffer (PFAS), besvart av klima- og miljøminister.....	136

1474. Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. lavere stønader gir langvarig, økt sysselsetting, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	137
1475. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. at virkemiddelsapparatet er i stand til å svare og hjelpe Lyngdal kommune for deltaking i Hausvik havneinfrastruktur, besvart av fiskeri- og havminister	138
1476. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. grunnrenteskatt på havbruk, besvart av finansminister	139
1477. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. "romregister", besvart av justis- og beredskapsminister	140
1478. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Besøkssenterstrategien, besvart av klima- og miljøminister	141
1479. Fra stortingsrepresentant Alexander Liane, vedr. budsjett og regnskap for de forskjellige helseforetakene på psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsminister	142
1480. Fra stortingsrepresentant Alexander Liane, vedr. AFP, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	146
1481. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. digitalisering av helsekort for gravide, besvart av helse- og omsorgsminister	147
1482. Fra stortingsrepresentant Reidar Sand, vedr. grå areal, besvart av klima- og miljøminister	148
1483. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. boligbyggingen i Nordland, besvart av kommunal- og distriktsminister	149
1484. Fra stortingsrepresentant Carl-Henrik Myrseth Moltumyr, vedr. infrastrukturen i Møre og Romsdal, besvart av samferdselsminister	151
1485. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. korleis dei tildelte statlege forskingsmidlane fordeler seg på mottakarar i dei 19 valkrinsane i Norge, besvart av forsknings- og høgere utdanningsminister	152
1486. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. midler i 2025 til ulike tenketanker, tankesmier og tilsvarende juridiske enheter i Norge og i utlandet, besvart av finansminister	153
1487. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. positive aktiviteter på bygda, besvart av kommunal- og distriktsminister	155
1488. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. Tolletaten sitt samarbeid med selskapet Palantir, besvart av finansminister	156
1489. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. helseforsikring, besvart av helse- og omsorgsminister	157
1490. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. Romerike Krisesenter, besvart av barne- og familieminister	158
1491. Fra stortingsrepresentant Remi Sølvberg, vedr. fritak for elektroniske nyhetstjenester, besvart av kultur- og likestillingsminister	159
1492. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. risikoen for en KI-boble, besvart av finansminister	159
1493. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. oversikt over de tenketanker og ulike utenrikspolitiske institutter som har mottatt støtte fra UD, besvart av utviklingsminister	161
1494. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. det nasjonale arbeidet med PMDD ved å sikre kompetanse om PMDD hos helsesykepleiere i videregående skole, besvart av helse- og omsorgsminister	166
1495. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. justisministerens vurdering av at tyrkiske myndigheter har lykket med å utnytte norsk politi til å trakassere en norsk-kurdisk politiker ved å misbruke det internasjonale politisamarbeidet mellom Norge og Tyrkia, besvart av justis- og beredskapsminister	167
1496. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. oppgaveavlastende team i fylkeskommunene, besvart av klima- og miljøminister	168
1497. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. lærerutdanning, besvart av forsknings- og høgere utdanningsminister	169
1498. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. merverdiavgiftsregisteret, besvart av finansminister	171
1499. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. tilbudet til menneske med alvorlege rus og psykiske lidningar, besvart av helse- og omsorgsminister	172
1500. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. fritt val av behandlingsstad, besvart av helse- og omsorgsminister	174

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1351 - 1500) for sesjonen 2025-2026**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti
Sp Senterpartiet

Abrahamsen, Stig Atle (FrP)	1403, 1458
Almeland, Grunde (V)	1424, 1454
Amundsen, Per-Willy (FrP)	1498
Andersen, Alf Erik (FrP)	1385, 1386, 1432, 1453
Asheim, Henrik (H)	1462
Astrup, Nikolai (H)	1381, 1382
Aydar, Seher (R)	1494
Bastholm, Une (MDG)	1412
Bentzen, Bent-Joacim (Sp)	1367, 1378, 1419
Bergstø, Kirsti (SV)	1426, 1488
Bøe, Erlend Svardal (H)	1421
Eilertsen, Kristian August (FrP)	1370, 1425, 1455
Ellingsen, Cato Brunvand (SV)	1368
Engen-Helgheim, Jon (FrP)	1463
Ervik, May Helen Hetland (FrP)	1377, 1457
Fasteraune, Bengt (Sp)	1461
Fiskaa, Ingrid (SV)	1383
Fredlund, Anne Lise Gjerstad (SV)	1384, 1496
Friskilæ, Roy-Håkon Skårvik (MDG)	1471
Gram, Bjørn Arild (Sp)	1422, 1423
Grøthe, Maren (Sp)	1369, 1376, 1414
Gulati, Himanshu (FrP)	1493
Gulli, Georg (KrF)	1358
Gustavsen, Liv (FrP)	1396, 1397
Haltbrekken, Lars (SV)	1409, 1410
Hammer, Marthe (SV)	1380, 1476, 1492
Hauan, Anne Grethe (FrP)	1499, 1500
Haugen, Line Marlene (FrP)	1371
Helleland, Trond (H)	1451
Henriksen, Mats (FrP)	1449
Hermstad, Arild (MDG)	1395, 1474
Hjemdal, Silje (FrP)	1400, 1447, 1470
Hogstad, Jan Erik (FrP)	1460, 1472
Hoksrud, Bård (FrP)	1407, 1408
Hussaini, Mani (A)	1390, 1440
Høyer-Berntsen, Mirell (SV)	1406
Indgaard, Oda (MDG)	1394
Johnsen, Tor André (FrP)	1444
Jonsterhaug, Martin Virkesdal (FrP)	1372
Kollstrand, Amalie (H)	1473
Kristiansen, Jørgen H. (KrF)	1442, 1464
Kristjánsson, Mímir (R)	1404, 1405
Krokeide, Finn (FrP)	1416, 1431

Larsen, Erlend (H)	1361
Liane, Alexander (SV)	1479, 1480
Lien, Geir Inge (Sp)	1469
Linnestad, Anne Kristine (H)	1465, 1466
Listhaug, Sylvi (FrP)	1354, 1357
Lossius, Jorunn Gleditsch (KrF)	1438, 1443
Lønseth, Mari Holm (H)	1360, 1434
Laabak, Bjørnar (FrP)	1429, 1467
Melby, Guri (V)	1445
Midtun, Rune (FrP)	1351, 1353
Molberg, Anna (H)	1398
Moltumyr, Carl-Henrik Myrseth (H)	1484
Molvær, Monica (H)	1375
Mossleth, Siv (Sp)	1478, 1483
Moxnes, Bjørnar (R)	1495
Njåstad, Helge André (FrP)	1399, 1456, 1475
Nordtug, Julia Brännström (FrP)	1374
Pederssen, Tonje Lavik (FrP)	1439, 1446
Pettersen, Tage (H)	1392
Pollestad, Geir (Sp)	1391, 1486, 1487
Poppe, Haagen (H)	1373
Raja, Abid (V)	1359
Røse, Ida Lindtveit (KrF)	1418, 1481
Røsholt, Helene (H)	1420, 1435
Sand, Reidar (SV)	1482
Sande, Erling (Sp)	1459, 1485
Sayed, Jonas Andersen (KrF)	1411, 1428
Sivertsen, Kristoffer (FrP)	1401, 1402
Sjursæther, Frøya Skjold (MDG)	1417
Snorheim, Håkon (H)	1352, 1364
Stuestøl, Julie E. (MDG)	1363, 1477
Staahle, Tom (FrP)	1430
Sve, Frank Edvard (FrP)	1436, 1468
Sølvberg, Remi (R)	1491
Thorheim, Bård Ludvig (H)	1393, 1441
Toppe, Kjersti (Sp)	1366, 1379, 1489
Trellevik, Ove (H)	1362, 1365, 1427, 1437
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	1490
Valderhaug, Harry (KrF)	1387
Vea, Marit (V)	1388, 1389
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	1433, 1452
Velle, Simen (FrP)	1448, 1450
Wiborg, Erlend (FrP)	1413, 1415
Ystebø, Joel (KrF)	1497
Ytrevik, Sebastian Saltrø (FrP)	1355, 1356

STORTINGET

Dokument 15:10

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1351

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Rune Midtun

Besvart 4. februar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at det i statsbudsjettet for 2027 legges inn finansiering av et nytt bachelorløp i maskinistfag ved Høgskulen på Vestlandet, campus Haugesund, for å imøtekomme den kritiske mangelen på maskinister og sikre nødvendig kompetanse til den maritime næringen i møte med det grønne skiftet?

BEGRUNNELSE:

NRK har nylig meldt at fergesamband over hele landet stadig oftere må innstille avganger som følge av mangel på maskinister. Situasjonen skaper både forsinkelser og betydelig sårbarhet i kritisk infrastruktur. Ett konkret og treffsikkert tiltak vil være at regjeringen i statsbudsjettet for 2027 finansierer et nytt bachelorstudium i maskinistfag ved Høgskulen på Vestlandet (HVL), campus Haugesund.

Det er nå litt over 30 år siden maskinistutdanningen på høgskolenivå forsvant fra Haugesund. Næringen har i årevis etterspurt at utdanningen etableres på nytt, og mangelen på kvalifiserte maskinister har vært omtalt i en rekke medier over lang tid. Behovet i rederinæringen er stort – og økende.

De fleste rederiene på Sør-Vestlandet som benytter norsk maritim kompetanse er organisert i SURF (Skipsfartens Utdannings- og Rekrutteringsforum), med Maritimt Forum som sekretariat. For to år siden samlet SURF-sektoren seg om en felles tidslinje som skisserte behovet for 30 øremerkede studieplasser per årskull allerede i statsbudsjettet for 2026. Det ble ikke fulgt opp den gangen,

men HVLs styre vedtok i oktober i fjor å søke Kunnskapsdepartementet om tildeling utenfor den ordinære rammen.

Nå er både næringen og HVL tydelige på at midlene må legges inn i neste statsbudsjett.

Utfordringen handler ikke bare om ren mangel på maskinister, men mangel på maskinister med riktig kompetanse. Den maritime næringen står midt i omfattende omstillinger som følge av det grønne skiftet. Skipene skal i økende grad drives med hybride løsninger, hydrogen, ammoniakk og – på lengre sikt – også mulig bruk av kjernekraft. Dette krever en ny generasjon maskinister med spesialisert og oppdatert teknologisk kompetanse.

En finansiert bachelorutdanning ved HVL, campus Haugesund, vil være et viktig og helt nødvendig grep for å sikre rekruttering, teknologisk beredskap og fortsatt norsk konkurransekraft i maritim sektor.

Svar:

Universiteter og høyskoler er rammefinansierte og har et ansvar for å disponere midlene sine for å nå de målene og forventningene som er satt for sektoren og den enkelte institusjonen. Det innebærer blant annet at institusjonene har ansvar for å dimensjonere studietilbudene sine i tråd med behovene i samfunnet og interessen fra søkerne. Vi har blant annet i Meld. St. 14 (2022–2023) Utsyn over kompetansebehovet i Norge vært tydelig på at vi særlig prioriterer kompetanse som er nødvendig for et høyproduktivt og konkurransedyktig næringsliv, for å ha gode

velferdstjenester i hele landet og for å gjennomføre det grønne skiftet.

Fra nasjonale myndigheters side er det viktig at vi sørger for gode rammevilkår og tydelige mål og forventninger til institusjonene. Jeg forventer at institusjonene, med utgangspunkt i de føringene og prioriteringene som vi gir, gjør gode faglige vurderinger og har en god dialog med arbeidslivet og andre aktører for at studieporteføljen samlet blir innrettet slik at den best mulig svarer til behovene lokalt, regionalt og nasjonalt, innenfor de økonomiske rammene de har.

Som representanten viser til, har Høgskulen på Vestlandet (HVL) i sitt årlige budsjettinnspill til Kunnskapsdepartementet foreslått midler til å starte opp en bachelorutdanning for maskinoffiserer i 2027. Jeg synes det er bra at HVL har dialog med det regionale næringslivet i sitt arbeid med studieporteføljen, og forstår at utdanningstilbudet er etterspurt av den maritime næringen i regionen. Finansiering og fordeling av eventuelle midler til nye studieplasser håndteres gjennom ordinære budsjettprosesser, og er derfor noe jeg må komme tilbake til i budsjettprosessen for 2027.

Jeg vil også minne om at nasjonalt gir ett universitet, Forsvarets høyskole og syv fagskoler utdanning som

maskinoffiser. Tre av fagskoletilbudene er på Vestlandet (Haugesund, Bergen og Måløy). Regjeringens satsing på fagskoleutdanning har bidratt til at det de to siste årene har vært en betydelig økning i opptakene til maskinoffiserutdanning. I 2025 ble det tatt opp ca. 230 studenter til denne utdanningen, en økning på 30 prosent fra 2020. Denne økningen bidrar til å møte etterspørselen i arbeidslivet. Det er viktig at vi ser utdanningstilbudene ved fagskoler, høyskoler og universiteter i sammenheng både regionalt og nasjonalt.

Avslutningsvis vil jeg understreke at det framover vil være en hovedprioritering for meg å sikre den kompetansen Norge trenger. Vi står overfor økende knapphet på kompetent arbeidskraft og strammere økonomisk handlingsrom i statsbudsjettene. Derfor er det nødvendig å prioritere de ressursene vi har på en best mulig måte. Det forutsetter også at utdanningsinstitusjonene styrker sin egen evne til utvikling og omstilling. Videreutvikling av studieporteføljene blir en viktig del av de nye utviklingssavtalene med de statlige universitetene og høyskolene som skal gjelde for perioden 2027-2030, som institusjonene nå er i gang med å utvikle sammen med departementet.

SPØRSMÅL NR. 1352

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Håkon Snortheim

Besvart 5. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mange avganger i døgnet med persontrafikk vil det være kapasitet for på Roa-Hønefossbanen med dagens bruk, og hvor mye vil det eventuelt koste?

BEGRUNNELSE:

Roa-Hønefossbanen er svært viktig for godstrafikk og som omkjøringsbane for persontrafikken til og fra Bergen ved arbeider eller driftsavvik på Drammenbanen.

Lokale kommuner, Ringeriksregionen og Hadelandsregionen sliter derfor med å forstå rasjonale bak at det ikke går regulær passasjertrafikk på strekningen. Området har i dag dårlig kollektivdekning, og det er vanskelig for reisende å komme seg til for eksempel Jevnaker uten bil.

Hovedintensjonen til kommunene som samarbeider om å reetablere tilbudet er ikke nødvendigvis å frakte personer mellom ytterpunktene på strekningen, men heller inn til Hønefoss og ut til ytterpunktene Hokksund og Roa. Derfra er det mulig å ta tog videre til byer som Oslo, Drammen, Kongsberg og Gjøvik.

Også det lokale næringslivet, som Kistefos museum og Hadeland Glassverk har etterspurt persontrafikk for økt turisme.

Svar:

Jernbanedirektoratet, som har innhentet informasjon fra Bane NOR, opplyser om at det er relativt god kapasitet på strekningen mellom Roa og Hønefoss. Et togtilbud til/fra Oslo ville likevel blitt utfordrede å etablere, gitt den allere-

de store kapasitetsutnyttelsen på Gjøvikbanen og mellom Oslo S og Hokksund.

På oppdrag fra Jernbanedirektoratet gjennomførte Urbanet Analyse i 2020 en mulighetsstudie som blant annet vurderte persontogtrafikken på Randsfjordbanen (Hokksund-Hønefoss) og Roa-Hønefosslinjen. Alternativene Hokksund-Vikersund, Hokksund-Hønefoss og Hokksund-Roa viser alle negativ trafikkantnytte, noe som betyr at både buss- og bilreiser er bedre for de reisende enn togtilbudet. I tillegg viser studien at markedsgrunnlaget er for svakt til å forsvare kostnadene knyttet til oppgradering av infrastrukturen, nytt materiell og drift av tilbudet.

Befolkningen på Ringerike har i dag et godt busstilbud for reiser til/fra Oslo. Det går buss hvert 15-20 min. Hønefoss-Oslo i rushtid, og hver time utenom rush, og reisetiden er vesentlig kortere enn hva som er mulig med et eventuelt nytt togtilbud. For reiser mellom Hønefoss og Drammen er det smidig overgang mellom buss og tog i Sandvika. For de største reisemarkedene langs Roa-Hønefosslinjen vurderer derfor Jernbanedirektoratet at et eventuelt nytt persontogtilbud ikke vil være konkurransedyktig mot et eksisterende busstilbud pga. lang reisetid.

SPØRSMÅL NR. 1353

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Rune Midtun

Besvart 3. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren ta initiativ til å sikre og finansiere en videreføring av ambulanseberedskapen ved Haugesund lufthavn Karmøy, slik at regionen fortsatt har tilgang til nødvendig akuttmedisinsk flyberedskap også utenom ordinær åpningstid?

BEGRUNNELSE:

Fra 1. januar 2026 ble ambulanseflyberedskapen ved Haugesund lufthavn Karmøy avviklet etter at Lufthavndrift AS ikke lenger hadde økonomisk evne til å finansiere ordningen, som har kostet rundt fem millioner kroner årlig. Beredskapen har i flere år vært opprettholdt på frivillig basis av flyplassoperatøren, uten statlige tilskudd og uten formelle krav i konsesjonsavtalen. Dette framkommer blant annet i Haugesunds Avis og andre medier.

Ambulanseflyet har vært benyttet til både akutte medisinske hendelser og hasteoppdrag, inkludert nattetid når alternative transportmuligheter er sterkt begrenset. I 2024 ble det gjennomført rundt 17 helserelaterte flygninger fra Helganes.

Lokale folkevalgte, kommuneledere og helseaktører har uttrykt sterk bekymring og påpekt at bortfall av ambulanseflyberedskap svekker den totale akuttberedskapen i hele regionen. Flere viser til at staten finansierer tilsvarende ordninger andre steder i landet, og mener at regjeringen bør ta ansvar for å sikre lik tilgang til kritisk helsetjeneste uavhengig av geografi.

Samferdselsministeren har tidligere vist til at dagens konsesjon ikke stiller krav om ambulanseberedskap, og at departementet ikke planlegger statlige tilskudd. Dette har skapt ytterligere uro lokalt.

Situasjonen innebærer en reell risiko for at pasienter i sårbare og tidskritiske situasjoner ikke får rask nok hjelp. Det berører både akutte skader, alvorlig sykdom og hasteoppdrag knyttet til organtransport. For en region med lange avstander, utfordrende geografi og store helsebehov er en slik svekkelse av beredskapen uakseptabel.

På denne bakgrunn bes statsråden redegjøre for om regjeringen vil ta ansvar for nødvendig finansiering slik at ambulanseberedskapen kan gjenopprettes og sikres for fremtiden.

Svar:

I 2018 inngikk Lufthavndrift AS en tjenestekontrakt med Avinor for perioden 2019-2039. Kontrakten innebærer at Lufthavndrift AS har det økonomiske ansvaret for lufthavnen. Det skal ikke gis tilskudd til driften, jf. Prop. 31 (2016-2017) og Innst. 129 S (2016-2017). I Avinors konsesjon for Haugesund lufthavn, gitt 12. februar 2014, og som gjaldt fram til Lufthavndrift AS fikk konsesjon i 2019, var det i ett av vilkårene satt krav om at lufthavnen skal holdes åpen på de tider som er nødvendig for å betjene blant annet ambulanseflygninger. Dette kravet ble ikke videreført da Lufthavndrift under den forrige regjeringen fikk konsesjon for Haugesund lufthavn. Som representant Midtun

skriver, har Lufthavndrift AS likevel på frivillig basis finansiert ambulanseberedskap. Dette viste jeg også til i mitt svar 12. januar 2026 til stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa på spørsmål 1074 til skriftlig besvarelse.

I forbindelse med svaret mitt på spørsmål 1074 hentet jeg inn opplysninger fra Helse- og omsorgsdepartementet om saken. Etter det jeg fikk opplyst at Helse Vest har uttalt, blir ambulansefly i hovedsak benyttet til planlagte reiser i forbindelse med hjemtransport, og at dette fint lar seg gjøre innenfor flyplassens åpningstider. Helse

Vest har også uttalt at det for akutte turer blir benyttet helikopter, og at stenging av flyplassen ikke har påvirkning på turer som foregår akutt med helikopter.

Som jeg også svarte på spørsmål 1074 fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, mener jeg ut fra de opplysningene jeg har mottatt i saken, at forholdene ved lufthavnen ikke synes å være til hinder for en tilfredsstillende akutt- og ambulanseberedskap ved Haugesund lufthavn, Karmøy.

SPØRSMÅL NR. 1354

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 6. februar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Tar statsråden ansvar for at Enova har sløst bort store milliardbeløp på prosjekter som er bortkastet, og hvilke grep vil regjeringen ta for å stoppe sløsing på feilslått klimapolitikk?

BEGRUNNELSE:

I en ny rapport med tittelen Grønt sløseri har Magne Mogstad og tre andre samfunnsøkonomer undersøkt hvor effektivt Enova forvalter statens penger. Forskerne har kommet frem til at minst halvparten av disse pengene er bortkastet.

Mest alvorlig er det at forskerne mener Enova på forhånd kan se at prosjektene ikke vil gi resultater. Likevel blir de gjennomført. Forslagsstiller mener dette vitner om en total mangel på respekt for folkets penger. Samtidig som det sløses penger på tiltak gjennom Enova kuttes det i basis velferdstjenester som skoler, eldreomsorg og helse.

Svar:

Jeg ønsker velkommen debatten om effektiv virkemiddelbruk i klimapolitikken. Det er positivt at også academia gjennomgår bruken av offentlige midler, inkludert effekten av Enova. Det er i alles interesse at vi får grundig vurdert innretningen på virkemiddelaktørene. Regjeringen er opptatt av å få til så mye utslippskutt og jobbskaping ut av hver krone som mulig. Noe av det forskerne peker på i rapporten er at øremerkinger og andre bindinger kan innskrenke Enovas mulighet til å prioritere midlene der

de har høyest effekt i form av utslippsreduksjoner på kort sikt. Det kan gjøre at samlet bruk av midler dermed er mindre effektiv. Vi vil be Enova gå gjennom måten de bruker pengene på, men også gi oversikt over de bindinger og føringer som Stortinget har lagt. Det er Stortingets rett, men det er et spørsmål om føringene er blitt for mange og hvordan det påvirker ressursbruken og måloppnåelsen.

Stortingsrepresentanten viser til en rapport med tittelen “Green Waste: the misallocation of public subsidies for green investment projects” av Magne Mogstad og tre andre samfunnsøkonomer som undersøker hvordan Enova forvalter midlene sine.

Forskerne sammenligner direkte utslippsreduksjoner man får gjennom Enova-støtte med reduksjoner som kunne vært oppnådd ved å kjøpe og slette utslippskvoter i EUs kvotesystem (EU ETS). De konkluderer med at man kunne oppnådd tilsvarende utslippskutt til omtrent halvparten av kostnaden ved å kjøpe og slette EU ETS-kvoter i stedet.

Jeg vil samtidig minne om at når vi vurderer Enova må vi legge til grunn mandatet regjeringen har gitt dem. Enova skal fremme utviklingen og utbredelsen av klima- og energiløsninger. Enovas målbilde i dagens styringsavtale er tredelt: a) Varige markedsendringer for utslippsreduksjoner innen innsatsfordelingsforordningen (tidligere «ikke-kvotepliktig sektor»), b) et effektivt energisystem, og c) nye løsninger mot 2050. Innsatsen skal både hensynta virkninger på kortere sikt, og løsningene som trengs for å nå Norges klimaforpliktelser mot 2050.

Effekten av Enova kan derfor ikke isoleres til de direkte utslippsreduksjonene fra det enkelte prosjekt.

Et sentralt prinsipp i Enovas mandat er å utløse varige markedsendringer. Det er først ved varige endringer der energieffektive og utslippsfrie løsninger blir konkurransedyktige sammenlignet med fossile løsninger at vi kommer i mål med omstillingen. Enova skal utvikle og modne teknologi og markeder der løsningene ennå ikke er konkurransedyktige. Da vil kostnaden per tonn CO₂ ofte være høy i starten, men poenget er å bidra til læring, risikoreduksjon og kostnadsfall slik at disse løsningene blir billigere og kan tas i bruk i stort omfang senere. Eksempler på dette er utvikling og modning av batteriteknologi på skip, nye løsninger for industriell produksjon, og bidrag for å etablere verdikjeder for utslippsfri drivstoff som hydrogen og ammoniakk.

Jeg mener også at det ikke er sammenlignbart å vurdere klimaeffekten av støtte fra Enova med kjøp og sletting av EU ETS-kvoter. Prising fungerer best når aktørene har tilgang til utslippsfrie alternativer, det vil si når teknologien er moden og løsningene er kommersielt tilgjengelige. Enova retter seg i større grad mot områder der teknologien ikke er moden, risikoen er høy, og løsningene ennå ikke er lønnsomme i markedet. I statens avtale med Enova er målet tydelig: å bringe frem løsninger som over tid kan stå uten støtte. Når disse løsningene først er utviklet og modnet, blir de rimeligere og lettere tilgjengelige for både forbrukere og næringsliv. Nettopp derfor er virkemidler som Enova nødvendige for at prising skal fungere optimalt.

Det høres billig og effektivt ut å kjøpe og slette kvoter, men slik EUs kvotesystem fungerer i dag, ville det ikke

hatt den effekten som forskerne antyder. EU har innarbeidet et system med mål om å balansere tilbud og etterspørsel etter kvoter (markedsstabiliseringsmekanismen). Som en del av systemet er det blant annet en mekanisme som sletter kvoter på nærmere angitte vilkår når det er overskudd i markedet. Hvis Norge hadde brukt 15 mrd. kroner på å kjøpe og slette kvoter i tidsperioden forskerne har undersøkt, ville vi kjøpt og slettet en god del kvoter som uansett ville blitt slettet gjennom denne mekanismen. Selv om man hadde lagt til grunn at kjøp og sletting av EU ETS-kvoter hadde hatt den effekten forskerne antyder, er det viktig å understreke at vi ikke nødvendigvis hadde kunnet regne utslippskuttene inn mot oppfyllelsen av Norges klimamål. For det første er Norge forpliktet til å oppfylle sitt utslippsbudsjett under innsatsfordelingsforordningen. Adgangen til å oppfylle dette utslippsbudsjettet gjennom sletting av EU-kvoter er begrenset. For det andre vil kvoteslettingen som utgangspunkt bli bokført på EUs utslippsregnskap, siden utslippsreduksjonene i all hovedsak hadde skjedd på EUs territorium. Det er generell adgang for alle til å kjøpe og slette kvoter i det europeiske kvotesystemet, men for at Norge skal godskrives effektene av et eventuelt statlig kjøp av kvoter må dette godkjennes av EU, som må trekke disse effektene fra i sin bokføring.

Rapporten viser også at Enova gjør svært mye bra. Forskerne trekker blant annet frem at Enova ikke gir støtte til prosjekter som uansett ville blitt gjennomført, og at de heller ikke gir mer støtte enn det som er nødvendig for å utløse prosjektene. Samtidig er det alltid rom for forbedringer.

SPØRSMÅL NR. 1355

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Sebastian Saltrø Ytrevik

Besvart 5. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Har Nav etablert praksis med et "tak" på hvor høy en feilutbetaling av en ytelse må være før det kreves retting, og tilbakebetaling av feilutbetalingen?

Svar:

Iht. folketrygdloven § 22-15 sjette ledd skal alle feilutbetalinger over beløpsgrensen på fire ganger rettsgebyret som hovedregel kreves tilbake.

Loven gir ikke adgang til en systematisk nedprioritering av feilutbetalingssaker ut fra en beløpsgrense som avviker fra grensen i loven. Etter folketrygdloven § 22-15 fjerde ledd kan Arbeids- og velferdsetaten likevel avstå fra å rette tilbakebetalingskrav dersom særlige grunner taler for det. De lovfestede vurderingstemaene er grad av uaktksomhet hos bruker, størrelse på det feilutbetalte beløpet, hvor lang tid det er gått siden utbetalingen fant sted og om feilen helt eller delvis kan tilskrives etaten.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser om at det opprettes en feilutbetalingssak når etaten identifiserer en

mulig feilutbetaling. Det er i den sammenhengen viktig å påpeke at det først er når feilutbetalingssaken behandles, at det vurderes om det faktisk er en feilutbetaling.

Det har i noen større sakskomplekser vært nødvendig for Arbeids- og velferdsetaten å vurdere både tilbakekreving og etterbetaling for flere brukere. I enkelte

slike sakskomplekser har Arbeids- og velferdsetaten lagt til grunn at etaten etter en helhetsvurdering ikke har vært forpliktet til, tilbake i tid, å finne fram til alle som kunne ha krav på etterbetaling. Den enkelte har da mulighet til selv å ta kontakt med etaten for å få vurdert sin sak på nytt dersom de anser seg berørt.

SPØRSMÅL NR. 1356

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Sebastian Saltrø Ytrevik

Besvart 6. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvilke tiltak i Ungdomsløftet er tiltak for unge arbeidstakere, som ikke innebærer at du må være en bruker av Nav?

Svar:

Ungdomsløftet er regjeringens satsing for å få flere unge under 30 år inn i arbeid. Satsingen skal både gi unge bedre muligheter i arbeidslivet og styrke tilgangen på arbeidskraft. Regjeringen har satt et mål om 30 000 flere unge sysselsatte innen 2030. Å være sysselsatt innebærer å utføre inntektsgivende arbeid, på deltid eller full stilling, i fast eller på midlertidig ansettelse, ved siden av skole og studier eller som hovedaktivitet. Ungdomsløftet handler om å gi unge veier inn i fellesskapet. Jobberfaring i ung alder kan bidra til en varig tilknytning til arbeidslivet.

Ungdomsløftet samler alle de arbeidsrettede innsatsene som skal bidra til at flere unge kommer i arbeid. For å styrke innsatsen for unge arbeidssøkere, innførte regjeringen i 2023 en ungdomsgaranti i Arbeids- og velferdsetaten (Nav) som skal sikre tidlig og tilpasset oppfølging av unge fram til jobb. Gjennom ungdomsløftet forsterkes innsatsen ved at unge under 30 år som står utenfor arbeidslivet garanteres tilbud om jobberfaring, oppfølging eller utdanning. Arbeidsmarkedstiltakene er sammen med ungdomsgarantien kjernen i innsatsen. I tillegg er det igangsatt en rekke forsøk og utviklingsprosjekter som skal videreutvikle og styrke tilbudet til målgruppen.

Regjeringen har samtidig tatt initiativer som retter seg mot unge uavhengig av om de er tilmeldt Arbeids- og velferdsetaten eller ikke. Som del av ungdomsløftet ble det i august 2025 inngått en intensjonsavtale med partene i arbeidslivet, større virksomheter og brukerorganisasjoner for personer med funksjonsnedsettelse. Formålet

er å arbeide sammen for å skape flere jobbåpninger og mestringsarenaer for unge. Det kan være en heltids- eller deltidsstilling, en sommerjobb, en praksisplass eller et vikariat.

Arbeidet er under utvikling. Arbeids- og velferdsetaten har i 2026 fått i oppdrag å legge til rette for samarbeid mellom partene i intensjonsavtalen, både regionalt og lokalt. Etaten skal også bidra til å dele kunnskap og spre gode eksempler på hvordan unge kan inkluderes i arbeidslivet gjennom å arrangere møteplasser for avtalepartene.

Arbeidet er høyt prioritert i regjeringen, og jeg vil framover jobbe med nye initiativ innenfor ungdomsløftet, i samarbeid med partene og næringslivet.

SPØRSMÅL NR. 1357**Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 5. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Det har lenge kommet tydelige meldinger fra ansatte og tillitsvalgte om at det er krise. Nå sier også avgått leder at det ikke er mulig å drifte Ålesund sjukehus og Helse Møre og Romsdal på en forsvarlig måte.

Hvorfor tar ikke helseministeren dette på alvor og griper inn for å sikre innbyggerne et forsvarlig helsetilbud?

BEGRUNNELSE:

Klinikkjefen ved Ålesund sjukehus Elisabeth Siebke går av som leder. Bakgrunnen hun oppgir til Sunnmørsposten er de tøffe innsparingskrava som sjukehuset og helseforetaket har. Hun sier rett ut at:

«Jeg ser ikke mulighetsrommet til å drifte sjukehuset og Helse Møre og Romsdal innenfor de økonomiske rammene på en forsvarlig måte.»

Av et innsparingskrav på 90 millioner kroner for sjukehuset i fjor, kom hun i mål med litt over 30. Siebke sier til Sunnmørsposten hun håper den som tar over, ikke lar seg presse til å skjære ned mer enn det de mener er forsvarlig. Hun sier at Helse Møre og Romsdal og Ålesund sjukehus har fantastiske fagfolk som leverer gode tjenester, men at hun har grått mye på grunn av situasjonen.

Tillitsvalgt for sjukepleierne på Ålesund sjukehus, Kjetil Bjørdal sier til Sunnmørsposten at

«å kombinere stilling som leder i spesialisthelsetjenesten med det å beholde sin faglige og etiske integritet intakt, er å anse som en tilnærma umulig oppgave i møte med dagens økonomiske krav. Vi ha nå mista en svært tydelig, modig og kompetent topplerer.»

Tillitsvalgt for overlegene i Helse Møre og Romsdal, Igor Jokic sier:

«Dette er et tydelig signal: Å lede sjukehuset med dagens rammer er en umulig oppgave. Dette er et signal til helseministeren og Stortinget, det er derfra ordrene kommer.»

Helseministeren har over lang tid blitt advart mot situasjonen i Helse Møre og Romsdal, men velger å overse advarslene.

Svar:

Som representanten Listhaug viser til, er Helse Møre og Romsdal HF i en vanskelig økonomisk situasjon. Helseforetaket har over tid hatt en bemanningsvekst utover

det budsjettet gir grunnlag for. I forbindelse med innføringen av Helseplattformen ble bemanningen i tillegg økt som et risikoreduserende tiltak. Innflytting i nytt sykehus på Hjelset gir forventede økte kostnader som kommer i tillegg til et for høyt kostnadsnivå ved utgangen av 2025. Helseregionens økonomiske langtidsplan gir Helse Møre og Romsdal HF tid til 2030 til å tilpasse seg en ny driftssituasjon innenfor en samlet regional økonomi. Som følge av den vanskelige økonomiske situasjonen har Helse Midt-Norge RHF sett det som nødvendig å gi helseforetaket likviditetslån til drift i 2025. Dette vil også være tilfelle for 2026. Realisering av planlagt omstilling for å oppnå vedtatte resultatkrav er en forutsetning for å kunne gjennomføre planlagte investeringer i økonomisk langtidsplan.

Jeg tar situasjonen ved Ålesund sjukehus og i Helse Møre og Romsdal HF på alvor. Helse- og omsorgsdepartementet er orientert om utviklingen og situasjonen. Driften av sykehusene og nødvendige tilpasninger for å sikre at driften er tilpasset de økonomiske rammene Stortinget har vedtatt, er helseforetakenes ansvar. Min og regjeringens oppgave er å sørge for gode og forutsigbare budsjetter, og stille opp med lån når helseforetakene ber om dette. Denne regjeringen har sørget for flere år med gode budsjetter, og tall fra Teknisk beregningsutvalg for spesialisthelsetjenestens økonomi (TBU) viser at veksten i sykehusbudsjettene i perioden 2022-2026 er høyere enn veksten den forrige regjeringen fikk til i perioden 2016-2021. Som representanten Listhaug er kjent med, har Stortinget vedtatt de økonomiske rammene for sykehusene for 2026. Jeg mener at budsjettet for 2026, med de tilleggene som kom i budsjettforhandlingene, er bra. Jeg legger til grunn at driften i Helse Møre og Romsdal HF er forsvarlig, og at de tillitsvalgte er godt involvert i omstillingsarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1358**Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Georg Gulli****Besvart 2. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden ta videre initiativ til å sikre videre finansiering av ny Fylkesvei 460 (Udland og Remesvik/Spangereid) når reguleringsplanen er klar?

BEGRUNNELSE:

Fylkesvei 460 binner sammen resten av regionen og en av Sørlandets største bedrifter GE-Healthcare Lindesnes med ca. 500 ansatte og 40 lærlinger.

Veien ut til GE-Healthcare er smal og svingete, noe som gjør det vanskelig for lastebiler å komme seg ut til fabrikk. Dette er en fylkesvei som benyttes av en særlig viktig eksportindustri, og som dermed er av nasjonal interesse. Fylkesvei 460 går også gjennom små bygder og tettsteder, der mange barneskole elever har holdeplass for å komme seg til den lokale barneskolen.

Ge-Healthcare er avhengig av en god og trygg vei som tilfredsstiller de behovene bedriften har for å sikre vekst og investerings trygghet.

Fylkestinget i Agder vedtok i desember å bevilge 100 millioner til prosjekt midler for ny trase mellom Udland og Remesvik/Spangereid. Dette viser at de lokale

politikerne er villige til å prioritere og venter bare på at staten nå skal følge etter.

Svar:

Fylkesveinettet er viktig for beredskap, bosetting, næringsdrift og arbeidsmarkeder i hele landet. Fylkesveiene er avgjørende for nå transportpolitiske mål. Regjeringen har i Nasjonal transportplan 2025–2036 prioritert å øke rammene til fylkesveier med om lag 15,7 mrd. kroner, sammenlignet med en flat videreføring av 2024-nivået. Vi har fulgt opp dette i budsjettene for både 2025 og 2026. Satsingen legger til rette for at fylkeskommunene også fremover kan ta vare på de veiene de har, samtidig som det styrker trafikksikkerhet, fremkommelighet og prioritering av nærings- og beredskapsveier.

Det er fylkeskommunene som har ansvar for planlegging, drift, vedlikehold og investering på eget veinett. Fylkeskommunene finansieres i hovedsak gjennom de frie inntektene som består av rammetilskudd og skatteinntekter. I 2026 økte rammetilskuddet med 2,1 mrd. kroner, og det er opp til Agder fylkeskommune å prioritere bruken av midler innenfor sine økonomiske rammer.

SPØRSMÅL NR. 1359**Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 5. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden avklare ansvar og finansiering for oppgradering av eksisterende E16, og hvordan vil regjeringen sikre fremdrift i prosjektet på en måte som ivaretar både fylkeskommunens økonomi og lokaldemokratiske hensyn?

BEGRUNNELSE:

Ny E16 mellom Kongsvinger og Kløfta er vedtatt av Stortinget, men prosjektet lar vente på seg ved strekningen Slomarka–Nybygg. Lokalt, blant annet i Nes kommune, er Venstre og andre partier kritiske til bygging av ny veg, særlig over det ikoniske elvemøtet Glomma og Vormå, og har i stedet tatt til orde for vedlikehold og oppgradering av dagens E16. Samtidig har Akershus fylkeskommune fremmet innsigelse fordi fylket ikke ønsker å overta eksisterende E16 uten at nødvendig vedlikehold, trafikksikring og

gang- og sykkelveg er på plass. Nye Veier mener de ikke har ansvar for eksisterende veg, kun prosjektering og bygging av ny veg, mens Statens Vegvesen viser til at prosjektet er overført til Nye Veier.

Svar:

Planprosess for å avklare korridor for ny E16 mellom Kongsvinger og Kløfta pågår enda. Mitt inntrykk er at det jobbes godt med å finne en lokalpolitisk løsning og et omforent planforslag. Det er brukt betydelige ressurser over flere år på å utrede alternativer for en mer trafikksikker vei som både ivaretar hensyn til lokale trafikanter og næringslivet. Selv om prosessen tar tid, har jeg fortsatt en klar forventning til at lokale parter, her som andre steder, klarer å finne sammen om veiplaner som utvikler denne viktige strekningen og som sikrer en trygg og fremkommelige løsning.

Når korridor for ny E16 er avklart gjennom et endelig planvedtak i alle de berørte kommunene, kan arbeidet med detaljreguleringsplan startes opp. Det legges til grunn at endringer i trafikale virkninger og trafikksikker-

het på lokalveinettet som følge av ny E16 vil bli utredet i forbindelse med etterfølgende detaljreguleringsplan.

I tilknytning til reguleringsplanarbeidet vil det også inngå en vurdering av behov for omklassifisering av avlastet vegnett som følge av ny E16. Fylkeskommunen vil bli involvert i dette arbeidet, og har rett til å uttale seg før vedtak om omgjøring av dagens E16 til fylkesveg. Omklassifisering kan ikke settes i verk uten at vegen oppfyller tekniske krav etter gjeldende retningslinjer fastsatt av Samferdselsdepartementet, der vegelementets tiltenkte funksjon som grunnregel skal tilfredsstilles.

I tråd med regulert ansvarsforhold mellom Nye Veier AS og Statens vegvesen så er det Statens vegvesen som har ansvaret for drift, vedlikehold, utbedringer, redusere vedlikeholdsetterslep og mindre investeringstiltak på dagens E16 fram til Nye Veier er ferdig med sin utbygging.

Departementet presiserer samtidig at Statens vegvesen skal prioritere vedlikehold på hele sitt vegnett innenfor Statens vegvesens budsjetter i tråd med til enhver tid gjeldende føringer som følge av Prop. 1 S og tildelingsbrev for Statens vegvesen.

SPØRSMÅL NR. 1360

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 3. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Det bes om en oversikt for de siste syv årene fordelt på politidistrikt, som viser utviklingen i antall anmeldelser med gjerningspersoner 10-17 år, inkludert 2025, både totalt og fordelt på politidistrikt.

Kan jeg også be om en oversikt over ungdommer under 18 år som har 10 eller flere påtaleavgjorte forhold der de er registrert som enten mistenkt, siktet eller domfelt, fordelt etter politidistrikt - for de siste syv årene, og en oversikt over ungdommer under 18 år som har 4 eller flere lovbrudd i samme tidsperiode?

Svar:

Spørsmålet representanten stiller krever en større manuell gjennomgang fra Politidirektoratet som ikke lar seg gjennomføre innenfor fristen. Mye av informasjonen som etterspørres finnes imidlertid på nettsidene til Statistisk

sentralbyrå (SSB), herunder oversikt over siktede personer som omfatter aldersgruppen som etterspørres fra 2002 og til og med 2024. Tabellene er ikke brutt ned på politidistrikter.

SSBs tabeller over kriminalitetsutviklingen blant barn og unge fram til 2024 kan oppsummeres slik:

- Fra en nedgang i perioden 2009 til 2015, er antall siktede barn under 15 år i perioden etterpå mer enn fordoblet, fra 2 008 siktede i 2016 til 4 085 personer i 2024.
- For barn mellom 15 og 17 år har antall siktede vært synkende i perioden 2007 til 2015, for siden å øke noe fram til 2024 (2015: 3 998 siktede; 2024: 4 324).
- For unge mellom 18 og 24 år har antall siktede vært synkende fra 2007 og fram til 2024 (2007: 23 569 siktede; 2024: 11 521 siktede).

Det er en liten gruppe barn og unge som begår gjentatt kriminalitet:

- Av de 4 085 personene under 15 år som ble siktet i 2024, ble 3 069 siktet for kun ett lovbrudd, mens 45 personer ble siktet for 10 eller flere lovbrudd.
- I aldersgruppen 15–17 år, var det 2 962 av 4 324 som kun var siktet for ett lovbrudd. 92 personer ble siktet for 10 eller flere lovbrudd.
- For unge mellom 18 og 24 år, var det 7 916 av 11 521 personer som kun ble siktet for ett lovbrudd. 253 personer ble siktet for 10 eller flere lovbrudd.

Det kan også nevnes at Oslo politidistrikt har analysert tall for 2023 med fokus på unge gjengangere. Analysen viser at gruppen i stor grad består av sårbare, unge gutter. Vold i nære relasjoner, omsorgssvikt og andre betydelige utfordringer knyttet til oppvekstvilkår fremstår som det mest fremtredende funnet i gjennomgangen.

SPØRSMÅL NR. 1361

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 5. februar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Har NOKUT fulgt sine forpliktelser gjennom tilsyn vurdert om Pilot Flight Academy har overholdt denne paragrafen, og på hvilken måte har eventuelt NOKUT fulgt opp gjennom pålegg?

BEGRUNNELSE:

I fagskoleforskriften § 48 (1) c. står det:

“Fagskolen må dokumentere deltakelse i garanti- eller forsikringsordning som sikrer studenter refusjon av innbetalte skolepenger dersom fagskolen frivillig eller pålagt stanser en fagskoleutdanning og dette medfører at noen studenter ikke får fullført utdanningen etter oppsatt plan. Garanti- eller forsikringsordningen skal dekke innbetalte skolepenger for fagskoleutdanninger som enten blir avbrutt eller ikke starter.”

Ansaret for å følge opp at paragrafen faktisk følges tilligger åpenbart NOKUT.

Enhver skole som søker om å bli godkjent fagskole vil sannsynligvis ha dette i orden. Mer krevende blir det dersom skolen får økonomiske problemer. Da er det avgjørende med tilsyn som påser at denne for studenten så viktige paragrafen overholdes. Om ikke må NOKUT følge opp avviket med pålegg.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at det er krevende for studentene som har fått avbrutt utdanningen sin på grunn av konkursen ved Pilot Flight Academy AS (PFA).

Kravet om å delta i en garanti- eller forsikringsordning etter fagskoleforskriften § 48 første ledd bokstav c

gjelder bare for fagskoler med fagområdeakkreditering. En fagområdeakkreditering gir en fagskole myndighet til selv å opprette nye og endre eksisterende utdanninger innenfor fagområdet. PFA hadde akkreditering for enkeltutdanninger, men ingen fagområdeakkrediteringer og var følgelig ikke underlagt kravet om å delta i en garanti- eller forsikringsordning. NOKUT hadde dermed ikke myndighet til å verken kreve eller vurdere om PFA deltok i en garanti- eller forsikringsordning.

Fagskolene er selv ansvarlige for å sørge for at virksomheten drives i tråd med gjeldende regelverk. NOKUT har ansvar for å føre tilsyn med akkrediterte fagskoler. Tilsyn er ett av flere verktøy som skal bidra til å sikre at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk fagskoleutdanning.

NOKUT gjennomførte faglig tilsyn med fagskoleutdanningen ATP(A) Integrert Trafikkflygerutdanning ved PFA i 2024. NOKUT fant mangler ved utdanningen, som styret ved fagskolen fikk ansvar for å rette opp innen ett år. NOKUT etterspurte ny dokumentasjon kort tid før konkurs ble åpnet 2. januar 2026.

Jeg er kjent med at det er utfordringer med dagens krav til garanti- eller forsikringsordning, og utreder behovet for endringer i forskriften. Eventuelle forslag til endringer vil bli sendt på høring.

SPØRSMÅL NR. 1362**Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 5. februar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hvorfor foreslår departementet ferdselsbegrensninger uten en egen konsekvensutredning?

BEGRUNNELSE:

Bergen Havn er en levende havneby full av historie, og havnevirkksomheten er selve symbolet på hvordan Bergen alltid har vært åpen mot verden. Det er ingen motsetning mellom å ta vare på kulturminner og å sikre Bergens historiske posisjon som havneby.

Det er likevel viktig å påpeke at Riksantikvaren sitt fredningsforslag vil redusere havnens kapasitet, fjerne viktige kaier og svekke Bergens rolle som aktiv sjøfarts-, nærings- og miljøby.

Bergen slik vi kjenner byen vil miste mye om Riksantikvaren sitt framlegg ikke blir stoppet eller endret. Forslag om fredning av et område på og rundt Bergenhus festning undergraver lokaldemokratiet og betyr store begrensninger for havnedriften. Forslaget setter også byutviklingen på Dokken i fare.

I Bergen har vi utviklet verdens største landstrømanlegg, og byen har bidratt til å gjøre Norge til et foregangsland innen grønn havnedrift. Når havnekapasiteten foreslås redusert, går det direkte utover muligheten til å videreutvikle og ta i bruk teknologi som gir reell klimaeffekt.

Fredningsforslaget fremstår som et uforholdsmessig inngrep uten tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og konsekvensutredning. Forslaget er fremmet uten en helhetlig vurdering av økonomiske, miljømessige og samfunnsmessige konsekvenser. Når inngrepene er så omfattende, må beslutningene være bedre forankret, både faglig og demokratisk. Løsningen som edelig bestemmes må ha folkets og innbyggernes legitimitet.

Når verdensarvkoordinatoren uttrykkelig etterlyser konsekvensutredning, må man lytte.

Svar:

Jeg er kjent med at Riksantikvaren sendte ut forslag til fredning av område på og rundt Bergenhus festning, Sverresborg og Skuteviken i Bergen kommune den 12. november 2025. Høringsfristen er 1. februar 2026.

Høringen følger kulturminnelovens saksbehandlingsregler. Den har til formål å opplyse saken og få innspill fra involverte og berørte, herunder Bergen kommune

og berørte næringsinteresser. Høringen er derfor en sentral del av beslutningsgrunnlaget før et vedtak om fredning eventuelt blir truffet, hvor stort område som i så fall skal fredes og hvilke restriksjoner som skal følge av fredningsvedtaket.

Det er altså Riksantikvaren som har fremmet forslaget og som eventuelt vil treffe vedtak om fredning. Klima- og miljødepartementet har ikke vært involvert i forberedelsen til vedtaket, og det er heller ikke departementet som treffer vedtak om fredning. Dette følger av reglene i kulturminneloven. Departementet forutsetter at Riksantikvaren forbereder saken i henhold til gjeldende rutiner og retningslinjer, og at involverte gjennom høringen får anledning til å komme med innspill.

Det er ikke naturlig at departementet involverer seg i saken på det nåværende tidspunkt. Dette også fordi departementet er klageinstans ved eventuell klage.

Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på at utredning av ulike type virkninger av et fredningsforslag inngår i saksbehandlingen. I fredningssaker etter kulturminneloven gjennomføres ikke konsekvensutredninger slik som det gjøres i enkelte saker etter plan- og bygningsloven.

SPØRSMÅL NR. 1363**Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl****Besvart 4. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Vil statsråden utrede hvordan organisasjoner som får medhold i klage på dispensasjoner kan få økonomisk kompensasjon for jobben de har gjort med å bidra til at lovverket blir fulgt?

BEGRUNNELSE:

Mange organisasjoner gjør en stor jobb med å avdekke og klage på saker når natur bygges ned i strid med lovverket. I mange tilfeller er det organisasjonenes innsats som sikrer at norsk lov faktisk blir fulgt. Arbeidet utføres ofte i frivillige organisasjoner som har små økonomiske ressurser sammenliknet med utbyggere, særlig i tilfeller der utbygger er en større virksomhet. Utbyggeren kan dessuten ta omkamper dersom et prosjekt får politisk avslag, mens skaden som oppstår på naturen ofte er irreversibel. Muligheten til å klage er derfor en avgjørende demokratisk sikkerhetsventil som i dag er ujevnt fordelt fordi det krever kompetanse og økonomiske ressurser. Jeg vil derfor oppfordre statsråden til å utrede en ordning der organisasjoner eller andre som får medhold i klage og dermed sikrer at lovverket følges får en form for kompensasjon for arbeidet.

Svar:

Forvaltningsloven § 36 regulerer retten til å få dekket sakskostnader som en part har pådratt seg for å få endret et forvaltningsvedtak. En organisasjon som har rett til å klage på et vedtak og har benyttet klageretten, vil være part i klagesaken. Dersom et vedtak endres «til gunst» for en part i en klagesak, vil parten etter § 36 ha rett til å få dekket «vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket». Retten til dekning omfatter partens direkte utgifter som har vært nødvendige for å få vedtaket endret, herunder utgifter til juridiske tjenester eller annen fagkyndig bistand. Loven inneholder ingen beløpsgrense. Så lenge partens utgifter anses «nødvendige» for å få til endringen, skal de dekkes fullt ut. Partens eget arbeid med saken gir derimot som hovedregel ikke rett til dekning, da det forventes at både fysiske og juridiske personer som er parter i saker for forvaltningen bruker tid på saken uten at dette skal anses som en kostnad forvaltningen bør dekke hvis parten får medhold. Det gis videre ikke dekning etter § 36 dersom endringen av vedtaket skyldes

partens eget forhold eller forhold utenfor partens og forvaltningens kontroll, eller andre særlige forhold taler mot det. Dette unntaket omfatter blant annet situasjonen der det opprinnelige vedtaket må endres fordi en part har gitt uriktige eller mangelfulle opplysninger til forvaltningen.

Det er etter mitt syn ikke grunn til å utrede en utvidelse av forvaltningslovens regel om sakskostnader. Jeg viser til at Stortinget nylig har tatt stilling til regelen i forbindelse med behandlingen av proposisjonen om ny forvaltningslov, og at virkeområdet da ble besluttet videreført.

SPØRSMÅL NR. 1364**Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Håkon Snorheim****Besvart 6. februar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Sett i lys av budsjettenigheten der fylkeskommunenes frie inntekter styrkes med 1,1 milliarder kroner som partene har uttalt skal bidra til å styrke kollektivtilbudet:

Bør fylkeskommunene forberedes på å måtte redusere kollektivtilbudet mot slutten av 2026, ettersom enigheten om statsbudsjettet ikke gir avklaringer om kollektivtilbudet i budsjettåret 2027?

BEGRUNNELSE:

I enigheten om statsbudsjettet for 2026 er fylkeskommunenes frie inntekter styrket med 1,1 milliarder kroner, som ifølge partene skal bidra til å styrke kollektivtilbudet. Samtidig er det knyttet stor usikkerhet til om denne økningen er varig eller ikke.

Kollektivselskapenes kontrakter med bussoperatørene innebærer at eventuelle nedskaleringer av tilbudet må varsles i god tid. I praksis betyr dette at fylkeskommunene kan bli nødt til å begynne å planlegge nedbygging av kollektivtilbudet allerede høsten 2026 for å unngå betydelige budsjettoverskridelser i 2027.

Uten en avklaring av om midlene representerer en varig styrking av fylkeskommunenes økonomi, bidrar bevilgningen i liten grad til den forutsigbarheten som er nødvendig for langsiktig planlegging og reell videreutvikling eller opprettholdelse av kollektivtilbudet.

Svar:

Jeg svarer ut fra mitt ansvar for de overordnede rammene for kommuneøkonomien og håndtering av kommuneopplegget i regjeringens arbeid med statsbudsjett. Ev. nærmere spørsmål om sektorpolitiske problemstillinger må rettes til respektive fagstatsråder for det aktuelle politikområdet.

Regjeringen jobber for gode og forutsigbare rammebetingelser for kommuner og fylkeskommuner. I 2025 var det en reell vekst i frie inntekter på rundt 15 milliarder kroner. Det er den høyeste veksten i nyere tid. I 2026 styrker vi kommunesektorens frie inntekter med ytterligere om lag 8,3 milliarder kroner. Regjeringen legger med dette til rette for styrket økonomi i sektoren.

Regjeringen vil i kommuneproposisjonen for 2027 gi de første signalene om rammene for kommunesektorens frie inntekter i 2027. Normalprosedyren er at inntektsveksten for 2027 vil være regnet fra anslått

inntektsnivå i 2026 i revidert nasjonalbudsjett 2026. Inntektsnivået i 2026 inkluderer økningen i de frie inntektene fra budsjettforliket. Disse midlene inngår også i den beregnede realveksten på om lag 8,3 mrd. kroner i 2026. Regjeringen kommer tilbake til forslag om det økonomiske opplegget for kommunesektoren neste år i kommuneproposisjonen i mai.

Gjennom å varsle de økonomiske rammene i kommuneproposisjonen, legger regjeringen til rette for at kommunene og fylkeskommunene har forutsigbarhet ved planlegging av aktiviteten for kommende år. Kommunene og fylkeskommunene er rammestyrte og kan prioritere mellom ulike oppgaver, men må selv ta ansvar for å tilpasse aktivitetsnivået til inntektene de har gjennom kloke prioriteringer, nødvendige omstillingstiltak og god økonomistyring.

SPØRSMÅL NR. 1365**Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 6. februar 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kvifor kan ikkje nettleiga frå kraftverk tilknytt regionalnett bli verande i det lokale regionalnettet, kor mykje (MNOK/ÅR) blir overført frå innmatingstariff i regionalnett til Statnett fordelt på nettselskap/fylke, meiner statsråden dette gir lokale kraftselskap med tilknytningsplikt incentiv til raskare nettutbygging i kraftoverskåtsområde, og om dette gir systematisk skeivskap i regulering/eggeffektmålingar for nettselskap, og sidan Statnett jobbar med ny tariffmodell kvifor kan ikkje innmating i regionalnett avklarast der?

GRUNNGJEVING:

Viser til Dokument nr. 15:1049 (2025-2026), Sendt: 08.01.2026 og besvart 15.01.2026 av energiminister Terje Aasland. Svaret gir grunnlag for flere spørsmål.

Svar:

Hvordan tariffinntektene fordeles mellom nettselskaperne har ingen innvirkning på hvordan RME beregner tillatt inntekt for selskapene (inntektsramme). En tariffstruktur der innmatingstariffen i regionalnettet blir overført til Statnett, vil dermed ikke gi systematiske skjevheter i den økonomiske reguleringen for nettselskap eller de sammenlignende effektivitetsanalysene.

Både Statnett og det regionale nettselskapet kan ta inn inntekter tilsvarende sin tillatte inntekt. Det regionale nettselskapet har tilknytningsplikt og skal uten ugrun-

net opphold gi tilknytning og om nødvendig investere i nett. En endringer i tariffstruktur vil derfor verken påvirke lønnsomhet eller forventet avkastning for nettselskapene, og heller ikke ha noen virkning på nettselskapenes insentiver til tilknytning eller nettutbygging.

Dersom innmatingstariffen i regionalnettet i større grad blir værende i regionalnettet og ikke videreført til transmisjonsnettet, vil det innebære at transmisjonsnettet mister disse inntektene. Tilsvarende sum må da hentes inn som en økning i uttakstariffen for alle kunder av transmisjonsnettet, det vil si forbrukskunder som er direkte tilknyttet transmisjonsnettet og underliggende nettselskaper. Disse vil igjen måtte øke sin tariff til sine forbrukskunder.

Det er Energidepartementet som har forskriftskompetanse knyttet til fordelingen av innmatingstariffen, og Statnett fastsetter tariffen innenfor dette regelverket. En endring av dagens regelverk er, som nevnt i svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1049 (2025-2026), en sammensatt problemstilling og en eventuell forskriftsendring vil kreve utredning.

I tabellen gis en oversikt over innmatingstariff i regionalnettet som er overført til Statnett, fordelt på nettselskap og fylke, i perioden 2022-2025. Oversikten er innhentet fra Statnett. Tallene inkluderer ikke påslag for dekning av systemdriftskostnader. Innmatingstariffen overført fra regionalnettet til Statnett var i 2025 rundt 1 milliard kroner.

Tabell 1: Innmatingstariff overført fra regionalnett til Statnett, fordelt etter nettselskap og fylke, i mill. kroner.

Fylke	2022 mill kr	2023 mill kr	2024 mill kr	2025 mill kr
Agder	87	82	84	94
Akershus	42	39	40	45
Buskerud	33	31	32	36
Finnmark	14	13	13	15
Innlandet	72	68	69	77
Møre og Romsdal	52	49	50	56
Nordland	105	99	102	113
Oslo	13	13	13	14
Rogaland	79	75	77	85
Telemark	77	72	74	83
Troms	30	28	29	32
Trøndelag	131	123	127	141
Vestfold	7	6	7	7
Vestland	205	193	198	221
Østfold	33	31	31	35
Totalsum	978	924	947	1 054

Fylke	Nettselskap	2022 mill kr	2023 mill kr	2024 mill kr	2025 mill kr
Agder	Gitre Nett AS	87	82	84	94
Akershus	Elvia AS	42	39	40	45
Buskerud	Gitre Nett AS	32	30	31	34
	Hallingdal Kraftnett AS	1	1	1	2
Finnmark	Alut AS	3	3	3	3
	Barents Nett AS	9	9	9	10
	Lucerna AS	1	1	1	1
Innlandet	Elvia AS	52	49	50	56
	Linja AS	20	19	19	21
Møre og Romsdal	Binett AS	-	-	-	-
	Linja AS	52	49	50	56
Nordland	Arva AS- Nordland	27	25	26	29
	Kystnett AS	3	3	3	4
	Linea AS	62	58	60	67
	Noranett AS	10	9	10	11
	Tensio TN AS	1	1	1	2
	Vestall AS	2	2	2	2
Oslo	Elvia AS	13	13	13	14
Rogaland	ASSaudefaldene	17	16	17	18
	Fagne AS	12	11	12	13
	Lnett AS	50	47	48	54
Telemark	Herøya Nett AS	-	-	-	-
	Lede AS	77	72	74	83
Troms	Arva AS- Troms	30	28	29	32
Trøndelag	Tensio TN AS	24	22	23	25
	Tensio Trøndelag Sør AS	107	101	104	115
Vestfold	Lede AS	7	6	7	7
Vestland	BKK Nett AS	57	54	56	62
	Fagne AS	21	20	20	22
	Linja AS	99	94	96	107
	SkL AS	19	18	18	20
	Sygnir AS	9	8	9	9
Østfold	Elvia AS	33	31	31	35
Totalsum		978	924	947	1 054

Kilde: Statnett

SPØRSMÅL NR. 1366**Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 5. februar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Har regjeringen vurdert konsekvensen av dette kravet for norske produsenter av legemidler, og hvilke konsekvenser dette vil ha for prisen på legemidler generelt?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen varsler nå at den vil innføre EUs reviderte avløpsdirektiv. Et forsiktig anslag viser at det i enkelte kommuner kan koste 20 000 kr per innbygger å innføre dette kravet som ikke er tilpasset norske forhold. Det er anslag på kostnader på over 30 milliarder for å innføre de strenge kravene i direktivet som innbyggere i 142 kommuner må betale.

Et av kravene som er i direktivet er kvartærrensing av legemidler, som produsenten av legemidler skal betale 80 % av kostnaden for.

Svar:

Det reviderte avløpsdirektivet trådte i kraft i EU 1. januar 2025 og erstatter avløpsdirektivet fra 1991. Begge direktivene har et overordnet mål om å beskytte mennesker og miljø mot utslipp av avløpsvann. Kravene i nytt direktiv skal i større grad forhindre overgjødning, forbedre vannkvaliteten og redusere utslipp av bakterier, virus, mikroplast og miljøgifter samt rester fra bruk av legemidler og kosmetikk til vannforekomstene.

Vi har fortløpende vurdert hvilke konsekvenser det reviderte avløpsdirektivet vil ha for Norge, og Norge har gjort et betydelig påvirkningsarbeid under revisjonen av avløpsdirektivet i EU. Regjeringen jobber for norske interesser i arbeidet med revidert avløpsdirektiv, for at hensynet til norske kommuner og innbyggere skal ivaretas på best mulig måte innenfor rammene av EØS-regelverket, slik det også er redegjort for i tidligere svar til Stortinget. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en samtykkeproposisjon.

Etter det reviderte direktivet stilles det krav om kvartærrensing ved anlegg over 150 000 pe, samt ved utslipp fra tettbebyggelser over 10 000 pe der kartlegging viser behov. Formålet er å fjerne mikroforurensninger, som rester av legemidler og kosmetikk. Per i dag er det identifisert ni anlegg med kapasitet over 150 000 pe.

Oppgradering til kvartærrensing skal etter direktivet finansieres gjennom en produsentansvarsordning

hvor minst 80 % av kostnadene dekkes av legemiddel- og kosmetikkindustrien.

Produsentansvaret legges til aktørene som omsetter produkter på det norske markedet, dvs. både produsenter og importører. Vi legger opp til å følge de samme retningslinjer for beregning av kostnader for å finansiere dette som for bl.a. våre nordiske naboland. Vi er kjent med at Europakommisjonen den 10. desember i fjor la fram en oppdatert rapport med kostnadsanslag for kvartærrensing. Hva de faktiske kostnadene blir, kan først beregnes når nytt tilleggsregelverk er utviklet som skal bidra til å klargjøre rammene for kvartærrensing.

Siden kostnadene til kvartærrensing fremdeles er uklare, er det også uklart hvilke konsekvenser en produsentansvarsordning vil kunne ha på prisen og tilgangen på legemidler. Forslag til endringer i norsk regelverk vil bli sendt på høring for innspill fra relevante aktører.

SPØRSMÅL NR. 1367**Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joachim Bentzen****Besvart 5. februar 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Kompetanseutvikling er avgjørende for å nå målene i LTP for Forsvaret, herunder økt utdanningskapasitet ved FHS Krigsskolen (KS). Dette fordrer utvikling av bygningssmassen slik at kadetter og ansatte sikres tilfredsstillende undervisningslokaler, forlegninger og øvrige fasiliteter. I tillegg er Språk- og etterretningsskolen (SESK) besluttet flyttet til KS på Linderud.

Hvilke planer foreligger for å se KSs behov i sammenheng med Forsvarets øvrige behov i Oslo-området, og hva er FHS KS tilført av økte ressurser for å overta SESK?

Svar:

Språk- og etterretningsskolen under Forsvarets høyskole skal ifølge Forsvaret flyttes til midlertidige leide lokaler i

2026, og deretter er planen at skolen skal være i full drift på Linderud fra 2029. Bakgrunnen for flyttingen er blant annet behov for å frigjøre plass på Lutvann, der skolen i dag holder til. Det er grunn til å presisere at flyttingen kun er av geografisk karakter. Skolen skal fortsatt være en egen avdeling under Forsvarets høyskole, slik at flyttingen til Linderud ikke vil innebære en innlemmelse i Krigsskolen, oppgir Forsvaret.

Forsvaret opplyser om at sektorens behov for EBA (Eiendom-, bygg- og anlegg) i Stor-Oslo, herunder behovene til Forsvarets høyskole, vurderes og planlegges helhetlig som en del av det kontinuerlige arbeidet med Forsvarets gjennomføringsplan. Utgiftene til leie av midlertidige lokaler dekkes over Forsvarets høyskoles driftsbudsjett.

SPØRSMÅL NR. 1368**Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen****Besvart 2. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Regjeringen vil innføre en nasjonal monitor om segregering, der det blant annet vises til at mange beboere i aktuelle områder har innvandrerbakgrunn.

Hva er det ved befolkningssammensetningen i slike nabolag regjeringen mener gir grunn til særskilt monitorering, og hvilke konkrete samfunnsproblemer er det statsråden forventer at denne monitoren skal avdekke?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har varslet at den vil etablere en nasjonal monitor om segregering, begrunnet med at det i enkelte områder er en opphopning av levekårsutfordringer, og at en høy andel av beboerne har innvandrerbakgrunn. Det er samtidig uklart hvilke problemer regjeringen konkret

søker å identifisere gjennom en slik monitor, og hvilken rolle minoritetsbakgrunn spiller i regjeringens problemforståelse.

Det finnes allerede omfattende kunnskap og statistikk om levekår, inntekt, utdanning, sysselsetting, helse og bolig. Disse dataene dokumenterer sosiale forskjeller og ulikhet, også geografisk. Når regjeringen likevel velger å etablere en egen monitor for «segregering», der innvandrerbakgrunn eksplisitt trekkes frem, reiser det spørsmål om hva som anses som selve problemet: levekårsutfordringer eller sammensetningen av befolkningen.

Jeg bor selv i et område med høy andel minoritetsbefolkning, Bjørndal i Oslo, og mine barn er oppvokst der. Skolene i området har 80–90 prosent såkalte minoritetselever. I regjeringens omtale av segregeringsmonitoren kan det synes som om området mitt ansees som et problem i seg selv, blant annet gjennom statsrådets formaning om

at vi må blande oss. Mange opplever området som trygt og velfungerende, selv om det åpenbart finnes alvorlige sosiale utfordringer.

Når regjeringen varsler at den vil «monitere» slike områder, er det derfor rimelig å spørre hva det er ved høy andel innvandrere/ personer med minoritetsbakgrunn som i seg selv antas å være problematisk. Det er også en risiko for at en slik monitor, uavhengig av intensjon, bidrar til stigmatisering av nabolag og beboere, ved at områder i praksis defineres som utfordrende først og fremst på grunn av hvem som bor der, snarere enn på grunn av strukturelle levekårsforhold.

Jeg ber derfor statsråden redegjøre for hvorfor befolkningssammensetning og innvandrerbakgrunn tillegges vekt i denne monitoren, hvilke konkrete problemer regjeringen søker å avdekke gjennom dette, og hvordan det skal sikres at monitoreringen ikke bidrar til stigmatisering, men til kunnskap som faktisk styrker sosial inkludering og tillit. Jeg håper også på en redegjørelse av om det er tenkt at kvalitative data skal brukes i monitoreringen og om barn og unges egen stemme da vil bli hørt.

Svar:

Vi har ikke lykkes godt nok med integreringen når vi ser at for mange innvandrere ikke kommer i jobb, lever i lavinntekt og bor i områder med levekårsutfordringer.

Regjeringen vil følge tettere med på utviklingen. Derfor skal Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) nå lage en monitor som måler segregering og levekår.

Monitoren skal bidra til tidligere identifisering av utviklingstrekk som går i retning av mere segregering, marginalisering og utenforskap. Slik får vi som myndigheter enda bedre grunnlag til å tilpasse politikken og innsatsen vår med treffsikre og forebyggende tiltak, på et tidlig tidspunkt, og der det treng mest.

Det er sammenfallet mellom segregering etter innvandrerbakgrunn og etter økonomiske og sosiale forskjeller, vi vil følge med på, ikke innvandrerbakgrunn i seg selv. Innvandrere er dessverre overrepresentert i områder med opphopning av dårlige levekår, og det er når segregering etter innvandrerbakgrunn virker sammen med dårlige levekår at risikoen for utenforskap, lavere deltakelse og sosiale problemer kan øke.

Formålet med en monitor er å innhente systematisk kunnskap over tid gjennom et sett av indikatorer som sier noe om hvordan personer med innvandrerbakgrunn og øvrig befolkning fordeler seg geografisk etter klassiske levekårsindikatorer som arbeidsdeltakelse, inntekt og utdanning, og også kriminalitet. I tillegg er det også aktuelt å vurdere indikatorer for deltakelse på ulike samfunnsarenaer, i organisasjonslivet og muligens demokratisk deltakelse.

Jeg vil være tydelig på at formålet med en slik monitor er å bidra til gode lokalsamfunn som innbyggerne trives i, og samtidig legge til rette for at alle innbyggere i landet vårt har like muligheter til å delta i arbeids- og samfunnsliv og på samfunnets små og store arenaer.

SPØRSMÅL NR. 1369

Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Maren Grøthe

Besvart 6. februar 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Statsministeren og energiministeren signerte under Nordsjøtoppmøtet 26. januar en nye gigantavtaler om havvind og økt energisamarbeid i Nordsjøen.

Kan statsråden redegjøre for hva som er regjeringens intensjon med avtalen, og hvordan regjeringen vil sikre at avtalen ikke fører til økt press for flere utenlandskabler, hybridkabler eller svekket nasjonal kontroll over kraftpolitikken?

BEGRUNNELSE:

Kunngjøringen av toppmøtet understreket forbundskansler Friedrich Merz at samarbeidet i Nordsjøen er av avgjørende betydning for et økonomisk sterkt, sikkert og uavhengig Europa. Han uttalte at alle deltakerne er samlet om målet om å «utvikle Nordsjøen til verdens største reservoar av ren energi», og at dette er kursen som skal stakes ut i Hamburg. Hovedmålet er å styrke samarbeidet mellom landene rundt Nordsjøen for å fremme utbyggingen av havvind og hydrogeninfrastruktur i regionen. Et

annet viktig mål er å videreutvikle en effektiv og sammenkoblet energiinfrastruktur i hele Nordsjøregionen, med fornyet ambisjon både på EU-nivå og rundt selve Nordsjøen. Hvilken betydning dette har for Norge og norsk kraftpolitikk er uklart.

Svar:

Regjeringssjefserklæringen og energiministererklæringen som ble signert under North Sea Summit i Hamburg 26. januar i år er intensjonserklæringer, der samarbeid om potensielle samarbeidsprosjekter er ett av mange tema. Samarbeid om sikkerhet er et annet eksempel på tema i begge erklæringer. Ved å signere erklæringene tydeliggjør

vi at Norge ønsker å videreføre samarbeidet om ulike energispørsmål som vi i dag har med landene rundt Nordsjøen. Vi har felles interesse i et sterkt og velfungerende europeisk kraftsystem, og vi må samarbeide om dette målet. Det er viktig for vår felles energisikkerhet.

Samtidig skiller Norge og det norske kraftsystemet seg fra andre land i Europa, og jeg har vært opptatt av å få disse perspektivene fram.

Jeg har blant annet vært tydelig på at Norge ikke skal omfattes av mål for samarbeidsprosjekter og vi forplikter oss ikke til å delta i samarbeidsprosjekter. Norge har stor utvekslingskapasitet til Europa i dag, og det foreligger ikke planer om å øke den.

SPØRSMÅL NR. 1370

Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 9. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden umiddelbart legge til rette for, og instruere de regionale helseforetakene og sykehusene om, at ALS-pasienter som ekskluderes fra OUS-studien, og som er vurdert av lege å ha medisinsk behov for ILB, får tilbud om ILB som utprøvende behandling med samme oppfølging og sikkerhetsrammer som i studien, i tråd med Helsedirektoratets veileder og pasientenes lovfestede rett til nødvendig helsehjelp?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådens svar på mitt spørsmål nr. 1239.

Pasient- og brukerrettighetsloven gir rett til nødvendig helsehjelp når dette er medisinsk begrunnet, basert på behandlende leges individuelle vurdering (§§ 1-1, 2-2).

Helsedirektoratets veileder åpner samtidig for utprøvende behandling utenfor studie når pasienten ekskluderes, forutsatt plan, overvåkning, informert samtykke og dokumentasjon, finansiert innen RHF-rammene.

OUS har fått godkjent IMPACT, en randomisert fase II-studie av ILB ved ALS med oppstart av inklusjon 15.02.2026. Studien innebærer månedlig oppfølging og standardiserte protokoller, noe som viser at risikoen anses håndterbar under etablerte og allerede utviklede rammer. Når denne infrastrukturen allerede finnes og kan

gjenbrukes uten vesentlige merutgifter, kan det vanskelig hevdes at det vil kreve store ressurser å tilby samme oppfølging til pasientene som ekskluderes fra studien.

Svar:

Retten til nødvendig helsehjelp er hjemlet i pasient- og brukerrettighetsloven. Det er et vilkår for å ha rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten at pasienten forventes å ha nytte av helsehjelpen, jf. § 2-2. I henhold til rundskriv I-3/2025 om rett til nødvendig helsehjelp, innebærer dette at det må være dokumentert og sannsynliggjort at helsehjelpen vil ha en viss effekt. Pasienter vil ikke ha et rettskrav på helsehjelp hvor nytten av helsehjelpen ikke er tilstrekkelig dokumentert, noe som vil være tilfellet ved utprøvende behandling.

Legemiddelet ILB er å regne som slik utprøvende behandling, hvor sikkerhet og effekt foreløpig er lite dokumentert. Etter Helsedirektoratet sin nasjonale veileder om utprøvende behandling skal slik behandling som utgangspunkt skje innenfor rammene av kliniske studier. Veilederen sier at utprøvende behandling unntaksvis kan gis til enkeltpasienter utenfor kliniske studier hvis det ikke er mulig å gjennomføre en klinisk studie, eller pasienten ikke oppfyller inklusjonskriteriene for en klinisk studie. I slike tilfeller skal behandlende helsepersonell ifølge veilederen vurdere forsvarligheten av den utprøvende be-

handlingen. Det følger her at det da skal foretas en grundig vurdering av tilgjengelig kunnskap og erfaringer om metodens effekt og sikkerhet.

Hverken veilederen om utprøvende behandling eller den lovfestede retten til nødvendig helsehjelp gir dermed adgang til å gi helsehjelp som ikke er i tråd med kravet til faglig forsvarlighet. Som jeg har vist til i tidligere svar på skriftlig spørsmål er avslag om godkjenningsfritak om bruk av ILB utenfor klinisk studie begrunnet med at kravet til faglig forsvarlighet ikke er oppfylt. Jeg har også vist til at det aksepteres en høyere risiko i kliniske studier fordi forskningen har som mål å utvikle ny kunnskap som kan komme fremtidige pasienter og samfunnet til gode.

Dette innebærer at økt kunnskap kan legitimere en viss risiko, forutsatt at den holdes på et akseptabelt nivå og at deltakernes rettigheter og interesser ivaretas.

Hvorvidt det skal gis utprøvende behandling med et legemiddel utenfor kliniske studier må skje på bakgrunn av en individuell vurdering av den faglige forsvarligheten i den konkrete saken. Jeg kan ikke instruere spesialisthelsetjenesten om innholdet i behandlingen i slike konkrete saker som gjelder enkeltpasienter. Dersom behandling med et legemiddel ikke vurderes som faglig forsvarlig, vil det ikke være i tråd med gjeldende regelverk å innvilge en søknad om godkjenningsfritak for behandling med legemiddelet.

SPØRSMÅL NR. 1371

Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Line Marlene Haugen

Besvart 5. februar 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hva vil statsråden konkret gjøre for å sikre at fylkeskommunene også ved kraftig redusert aktivitet i byggenæringen ivaretar næringslivets behov for faglært arbeidskraft, herunder at elever og lærlinger sikres nødvendig undervisning og relevant praksis av tilstrekkelig kvalitet, og vil statsråden vurdere midlertidige, målrettede økonomiske tiltak – som eksempelvis økt lærlingtilskudd – for å sikre læreplasser i en slik situasjon?

BEGRUNNELSE:

Norsk næringsliv er avhengig av stabil tilgang på faglært arbeidskraft for å sikre verdiskaping og konkurranseevne. Yrkesfaglig opplæring og lærlingeordningen forutsetter et tett samspill mellom staten, fylkeskommunene og bedriftene.

Bygge- og anleggsnæringen står nå i en særlig krevende situasjon. Høyt rentenivå, økte byggekostnader og et omfattende regelverk har ført til kraftig redusert aktivitet, særlig innen boligbygging. Dette rammer bedriftenes evne til å ta inn og følge opp lærlinger. Samtidig ser vi at utenlandsk arbeidskraft forsvinner, og risikoen for et betydelig kompetansegap øker dersom læreplasser faller bort.

Fylkeskommunene har ansvar for fagopplæringen, men er avhengige av at det faktisk finnes læreplasser i privat næringsliv. Når markedet svikter, risikerer elever og

lærlinger å miste nødvendig praksis, noe som kan svekke både gjennomføring og kvalitet i fagutdanningen. Uten målrettede tiltak kan dette føre til varig tap av fagkompetanse, som vil være vanskelig å bygge opp igjen når markedet tar seg opp.

Det er derfor behov for å få avklart hvilke konkrete virkemidler statsråden vil ta i bruk for å sikre at fagopplæringen opprettholdes også i perioder med lav aktivitet i utsatte bransjer.

Svar:

Mangel på kompetent arbeidskraft er en av de største utfordringene vi står overfor. Behovene vil øke ettersom vi blir stadig flere eldre og færre i arbeidsfør alder. Vi må kvalifisere en større del av befolkningen og vi må gi folk i hele landet uavhengig av bosted og bakgrunn, mulighet til å utdanne seg. Nesten alle bransjer og sektorer etterlyser kvalifisert arbeidskraft nå og i framtiden. Behovet er særlig stort i helse- og omsorgssektoren, men det er også stort behov for fagarbeidere innen industri, bygg og anlegg og flere andre yrker.

Bygg- og anleggsnæringen er konjunkturutsatt og opplever generelt større kortsiktige svingninger i aktiviteten enn mange andre næringer. Tidligere har vi sett at konjunktorene påvirker attraktiviteten og rekrutteringen til bransjen, og muligheten lærebedriftene har til å ta inn lærlinger. De siste årene har veksten i næringen avtatt,

men til tross for nedgangstider, er det fortsatt mangel på arbeidskraft innen bygg- og anleggsyrkene og behovet er beregnet å øke i framtiden.

Jeg er opptatt av at fag- og yrkesopplæringen skal utdanne fagarbeidere som er etterspurt og med kompetanse det er behov for i arbeidsmarkedet. Skal vi få til det, er vi avhengig av at bedrifter tar et samfunnsansvar og tar inn lærlinger. Det er bedriftene innen bygg og anlegg svært gode til, selv i mer utfordrende tider. Tall for 2024 fra Utdanningsdirektoratet viser at 85 prosent av søkerne fikk læreplass i utdanningsprogrammet bygg- og anleggsteknikk, 5 prosentpoeng over snittet for alle utdanningsprogram.

Fylkeskommunene har ansvar for å formidle søkere til læreplass og å dimensjonere det videregående opplæringstilbudet. I opplæringsloven som trådte i kraft høsten 2024 slås det fast at fylkeskommunene skal legge stor vekt på samfunnets behov for kompetanse når de bygger ut og planlegger opplæringstilbudet. Jeg er også glad for at rettighetene til yrkesfagelevne er styrket i opplæringsloven. For det første har de som alle andre fullføringsretten, det vil si rett til videregående opplæring fram til de har fullført med studie- eller yrkeskompetanse. Det ble også innført en rett til læreplass eller et annet opplæringstilbud. Regelen gjør det tydelig at læreplass er målet, men at de som ikke får det er sikret progresjon i det

yrkesfaglige opplæringsløpet gjennom et tilbud i regi av fylkeskommunen.

Jeg vil trekke fram regjeringens store satsning på kvalifisering og formidling til læreplass på 466 millioner kroner. Fra 2026 er midlene innlemmet i rammetilskuddet til fylkeskommunene, og jeg forventer at fylkeskommunene fortsetter arbeidet med å sikre læreplass til alle som trenger det. Regjeringen har også gjennomført tiltak som direkte bidrar til flere læreplasser. Fra 1. august 2025 skjerpet vi kravene i lærlingklausulen i offentlige anskaffelser. Bedrifter som inngår kontrakter med det offentlige, må nå sørge for at minst ti prosent av arbeidet utføres av lærlinger, i tillegg til kravet om minst én lærling. Dette er et tiltak som både skal sikre flere læreplasser og gjøre det mer attraktivt for bedrifter å ta inn lærlinger selv i perioder med mindre aktivitet.

Lærebedrifter som tar inn lærlinger får allerede i dag et lærlingtilskudd, som skal gå til bedriftens utgifter til opplæring av lærlingen.

I lys av at det er mangel på kompetanse i mange næringer, og regjeringen har styrket fag- og yrkesopplæringen på flere områder, mener jeg det ikke er aktuelt per nå å gi særskilte tilskudd til bygg- og anleggsfagene.

Avslutningsvis vil jeg bemerke at regjeringens satsning fungerer. Aldri før har så mange begynt på yrkesfag, og aldri før har flere unge fullført og fått med seg fagbrevet ut i arbeidslivet. Det gagnar også byggenæringen.

SPØRSMÅL NR. 1372

Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Martin Virkesdal Jonsterhaug

Besvart 5. februar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva er det oppdaterte provenyanslaget for eiendomsskatten sett i lys av det nå har kommet frem nye anslag for provenyet for formuesskatten fra den nye beregningssmodellen for boligverdier?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har innført en ny modell for beregning av markedsverdi på primærboliger som grunnlag for formues- og eiendomsskatt. Denne modellen har ført til betydelig høyere beregnet boligverdi for en stor andel boligeiere og anslag fra Statistisk sentralbyrå tyder på at inntektene fra formuesskatten samlet kan øke med

om lag 1 milliard kroner sammenlignet med tidligere metode, over det dobbelte av det som opprinnelige ble kommunisert i fremleggelsen av statsbudsjettet. Denne økte verdsettingen vil også ha ringvirkninger for kommunal eiendomsskatt. I statsbudsjettet ble det anslått at eiendomsskatten ville øke med rundt 300 millioner kroner som følge av ny modell. Det er imidlertid grunn til å tro at dette beløpet også er vesentlig høyere gitt de oppdaterte virkningene av den nye modellen.

Svar:

Det er riktig at kommunene kan velge å bruke de beregnede formuesverdiene for bolig i de tilfeller de skriver ut

eiendomsskatt på bolig. I SSB-tabell 14674: Eiendomsskatt, etter region, år og statistikkvariabel fremgår det at 118 av 249 kommuner med eiendomsskatt på bolig i hele eller deler av kommunen har valgt å bruke formuesgrunnlaget som utgangspunkt ved utskriving av eiendomsskatt på bolig i 2025.

Endringer i de beregnede formuesverdiene for inntektsåret 2026 vil først bli tilgjengelig for kommunene i november 2027 og eventuelt få betydning for eiendomsskatten fra skatteåret 2028.

Kommunene bestemmer innenfor eiendomsskatteovens rammer selv om de vil skrive ut eiendomsskatt på bolig og hvordan skatten skal utformes. Kommunene kan endre takseringsmetode, eiendomsskattesats og eventuelt bunnfradrag fra et år til et annet. Dette sikrer at kommunene kan tilpasse eiendomsskatten til lokale forhold. I Prop. 1 LS (2025–2026) Skatter og avgifter 2026 ble det påpekt at eiendomsskattereglene gir kommunene stor fleksibilitet til å tilpasse seg endringer i formuesverdier som følge av den reviderte boligmodellen, og at virkningene på eiendomsskatten derfor er usikre.

Det vil være opp til den enkelte kommune å vurdere eventuelle justeringer av skattesats og bunnfradrag ved utskrivingen av eiendomsskatt for 2028, for eksempel for at konsekvensene av forbedringer i boligverdimodellen ikke skal påvirke kommunens inntekter. Usikkerheten om hvordan kommunene vil tilpasse seg når de skal skrive ut eiendomsskatt for 2028, er altså stor.

Flertallet av kommuner som bruker formuesgrunnlaget har lavere eiendomsskatt på bolig enn maksimal eiendomsskatt, gjennom bruk av lavere skattesats enn 4

promille og bunnfradrag (78 av 118 kommuner). Det kan indikere at det ikke er automatikk i at et eventuelt økt formuesgrunnlag i den enkelte kommune vil gi økt eiendomsskatt.

De oppdaterte beregningene fra Statistisk sentralbyrå viser at virkningene av den forbedrede modellen for verdsetting av bolig er større enn forutsatt i budsjettet. Det tilsier at også eiendomsskattegrunnlaget i de kommunene som bruker formuesverdiene, vil påvirkes mer enn det tidligere anslaget indikerte. Beregningene fra SSB tar imidlertid ikke hensyn til skattyters mulighet til å dokumentere en lavere verdi enn den modellberegnete (sikkerhetsventilen). Departementet vurderer også sammen med Skatteetaten mulige forenklinger i dokumentasjonsskravene i tilfeller der skattyter setter ned boligverdien i skattemeldingen.

Det vil være disse lavere verdiene som blir gjort tilgjengelige for kommunene i november 2027. Bruk av sikkerhetsventilen vil være en feilkilde som isolert sett bidrar til at provenypotensialet for kommunene overvurderes. Denne feilkilden vurderes som større nå enn da anslagene ble gjort i forbindelse med budsjettet for 2026. I tillegg vil det foreligge statistikk for kommunenes bruk av eiendomsskatt i 2026 (og inntektene i 2025) 15. mars 2026.

Departementet har på denne bakgrunn ikke oppdaterte beregninger av mulige virkninger for eiendomsskattegrunnlaget for 2028 nå, men tar sikte på å komme med en ny vurdering i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2026.

SPØRSMÅL NR. 1373

Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Haagen Poppe

Besvart 6. februar 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Hvilke problemstillinger knyttet til forbudet mot kino- og filmfremvisning før klokken 13:00 på søndager i lov om helligdager og helligdagsfred er så krevende å utrede at arbeidet snart har tatt 500 dager?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar til representanten Silje Hjemdal om fjerning av forbudet mot kinovisninger før klokken 13:00 på søndager,

datert 25.03.25, uttaler statsråden følgende: Regjeringen har igangsatt en utredning av spørsmålet og vil, dersom det er grunnlag for det, komme tilbake til Stortinget med et forslag om endring av forbudet mot kinovisninger på helligdager mellom kl. 06.00 og 13.00.

Siden fremleggelsen av kino- og filmformidlingsstrategien, har det snart gått 500 dager. Spørsmålsstiller er av den oppfattelse at dette forbudet kunne vært opphevet på en uke. Representanter for Arbeiderpartiet har siden den gang ved flere anledninger uttalt

at dette spørsmålet skal komme til politisk behandling i stortinget, og filmfeltet etterspør en avklaring.

Svar:

I strategien for kino og filmformidling påtok regjeringen seg å utrede en mulig endring av helligdagsfredlovens forbud mot kinovisninger på helligdager mellom kl. 06.00 og 13.00. Strategien ble lagt frem i oktober 2024. For ordens skyld vil jeg understreke at det selvfølgelig ikke er slik at tiltakene som inngår i en slik strategi vil bli oppfylt umiddelbart. Nye tiltak må settes i kø og prioriteres mot andre tiltak og oppgaver departementet har ansvar for.

Representanten Poppe vurderer det slik at opheving av lovbestemmelsen kan gjennomføres på en uke. Hensynet til rettsikkerheten forutsetter imidlertid at lovarbeid gjennomgår grundige og kunnskapsbaserte prosesser, som hver for seg vil ta mer enn en uke.

Utredningsinstruksen forutsetter blant annet at det gjøres en rekke avveininger og vurderinger før en lovproposisjon kan fremmes for Stortinget. Selv om Poppe kanskje vil oppfatte det som unødig byråkratisk og tidkrevende, vil det som hovedregel være nødvendig å danne seg et bilde av hva rettstilstanden er, gjennomgå hensynene som ligger bak gjeldende rett, vurdere hvilke alternativer man har, eventuelle konsekvenser og ringvirkninger av tiltaket og utforme forslag til ny regulering. Det er summen av disse prosessene som tar tid.

Jeg kan likevel berolige representanten Poppe om at vi har utredet ferdig dette spørsmålet og at det derfor kan forventes at regjeringen innen kort tid tar saken videre. Regjeringen vil dermed ha utvist betydelig mer handlekraft enn det Høyre i sin forrige periode på nærmere 3000 dager i regjering klarte å utrette når det gjelder denne regelen.

SPØRSMÅL NR. 1374

Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 9. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor faglig anbefaling fra Direktoratet for medisinske produkter om en økning i apotekenes faste kronetillegg på prisregulerte varer ikke er fulgt opp, og om og eventuelt når statsråden planlegger å gjøre dette?

BEGRUNNELSE:

Apotekene spiller en viktig rolle i å nå de norske legemiddelpolitiske målene om å sikre god kvalitet ved behandling med legemidler.

Det er Direktoratet for medisinske produkter (DMP) og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) som foreslår apotekenes avanse – altså inntektene apotekene får for resepthåndtering – gjennom statsbudsjettet. Apotekenes avansemodell består bl.a. av en fast kronetakst for resepthåndteringer på 29 kr. Denne har ikke vært justert siden 1. juli 2019, til tross for at inflasjonen siden 2019 har vært høy i Norge.

De siste 20 årene har det vært fast politikk at fagmyndigheten skal foreta en overordnet vurdering av apotekenes avansenivå og strukturen på avansen minst hvert

fjerde år, jf. St.meld. nr. 18 (2004–2005). I 2024 gjennomførte DMP en slik evaluering av apotekenes økonomi og avanse, som ble overlevert til Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) desember 2024.

Evalueringen viste en kraftig vekst i utgifter i apotekene fra 2020–2023, og at om lag en tredjedel av norske apotek i 2023 gikk med underskudd. Direktoratet konkluderte derfor med at:

«Samlet sett legger DMP til grunn at det kan være behov for en moderat økning i apotekavansen.»

Dette har imidlertid ikke blitt fulgt opp av HOD i Prop. 1 S for 2026.

Fremskrittspartiet mener at en justering av en kronetakst som har stått stille siden 2019 er et grep for å sikre at vi kan beholde dagens velfungerende apoteksystem også i fremtiden, og sikre at vi når de legemiddelpolitiske målene i Norge. En justering av den faste kronetaksten vil ikke gi høyere helseutgifter for norske pasienter som har frikort.

Svar:

Det er viktig å følge utviklingen i apotekmarkedet for å sikre god tilgjengelighet og høy kvalitet på apotekjenester for hele befolkningen. Nåværende organisering av apotekmarkedet innebærer i stor grad vertikal integrasjon mellom apotekkjeder og grossister. Apotekmarkedet må derfor sees på som en samlet verdikjede. Det har lenge vært kjent at et stort antall apotek driftes med tap. I NOU 2023:2 ble det slått fast at de aller fleste av disse apotekene er lokalisert i sentrale strøk og er kjedeeid. NOU-utvalget vurderte at økonomiske gevinster også kan tas ut i grossistledet eller det kan være andre grunner til å opprettholde et apotek selv om det går med tap isolert sett. Nye tall fra Direktoratet for medisinske produkter (DMP) viser at det de siste årene har vært en netto økning i antall nyetablerte apotek, og dagens apotekdekning vurderes som både god og stabil. Dette peker i retning av at de samlede

økonomisk rammevilkårene for eiere, grossister og apoteker er tilfredsstillende.

DMPs rapport fra 2024, som vurderer apotekavansen, foreslår en rekke regelverksendringer og andre tiltak i tillegg til en moderat økning i apotekavansen. Apotek- og legemiddelmarkedet er komplekst, og det er avgjørende at eventuelle endringer i regulering og praksis bidrar til å oppfylle de legemiddelpolitiske målene Stortinget har vedtatt, samtidig som veksten i statens og pasientenes legemiddelutgifter begrenses. På denne bakgrunn må både forslaget om en moderat økning i apotekavansen og de øvrige markedsregulerende tiltakene i rapporten vurderes i sammenheng.

Flere av forslagene må utredes nærmere før eventuelle forslag kan sendes på høring. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte når de nødvendige utredninger foreligger.

SPØRSMÅL NR. 1375

Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Monica Molvær

Besvart 5. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Manglende statlige avklaringer for E39 gjennom Molde har store konsekvenser for Molde kommune, med økende trafikkbelastning, svekket trafikksikkerhet, redusert byutvikling og uforutsigbarhet for innbyggere og næringsliv. Kommunen har over flere år regulert og båndlagt store arealer i påvente av statlige avklaringer. Til tross for føringer i Nasjonal transportplan har regjeringen fortsatt ikke gitt Statens vegvesen et tydelig oppdrag.

Når vil statsråden ta ansvar og sikre forutsigbar fremdrift for E39 gjennom Molde?

Svar:

I Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036 ligger prosjektet E39 Vik–Molde (Møreaksen) i Statens vegvesens utviklingsportefølje.

Det er vedtatt reguleringsplan og gjennomført ekstern kvalitetssikring (KS2) for Møreaksen. Det innebærer at det foreligger en plan for gjennomføringsrekkefølgen i prosjektet. Det kan imidlertid være grunnlag for en annen gjennomføringsrekkefølge, der deler av prosjektet realiseres tidligere for å gjøre det mulig å realisere noe nytte

for trafikantene selv om det ikke er midler til å bygge hele prosjektet slik det er planlagt.

For at prosjektet skal kunne få en fornyet vurdering ved neste fremlegg av Nasjonal transportplan vil regjeringen gi Statens vegvesen i oppdrag å vurdere en annen gjennomføringsrekkefølge der E39 Molde–Julbøen, samt også ev. hengebrua mellom Otrøya og Molde i delprosjektet E39 Vik–Julbøen, realiseres først. Vurderingen skal gjøres med tanke på gjennomførbarhet, kostnader og nytte. Jeg legger opp til å gi oppdraget i tide til at prosjektet kan få en fornyet vurdering ved neste fremlegg av Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 1376**Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Maren Grøthe****Besvart 5. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er samlet innkrevde bompenger i 2025 og forventet i 2026 hhv. (a+b+c) samlet i Norge, (a) kun for bymiljøpakker, (b) kun for øvrige bomringer og (c) kun for bomstasjoner som ikke er en del av bymiljøpakker eller bomringer?

Svar:

I 2025 er det anslått at de totale passeringsinntektene, det vil si innbetalte bompenger fra passeringer i bomstasjoner og på ferjer med bompengeneinnkreving, var på 16,8

mrk. kr. Jeg vil understreke at dette et foreløpig anslag, og et oppdatert resultat vil bli gjort tilgjengelig av Statens vegvesen i løpet av februar. Prognosen for innbetalte bompenger i 2026 er på 17,3 mrk. kr, og er basert på årlig rapportering fra bompengeselskapene. Denne prognosen vil bli oppdatert i august.

Tabellen under viser hvordan passeringsinntektene er fordelt på bypakker (bompengeprojekter i byområder med byvekstavtaler, belønningsavtaler eller tilskuddsordningen for byområder som ikke er omfattet av byvekstavtalene) (a), andre vegpakker (b) og strekningsvise prosjekter (c).

Kategori	2025	2026
a) Bypakker	10,3 mrk. kr (61 %)	10,8 mrk. kr (62 %)
b) Vegpakker	1,0 mrk. kr (6 %)	0,8 mrk. kr (5 %)
c) Strekningsvise prosjekter	5,5 mrk. kr (33 %)	5,7 mrk. kr (33 %)
Totale passeringsinntekter	16,8 mrk. kr	17,3 mrk. kr

Alle tall er oppgitt i løpende kroner.

SPØRSMÅL NR. 1377**Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik****Besvart 9. februar 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Hvilke konkrete grep vil statsråden ta i de kommende jordbruksforhandlingene for å sikre at den nye gjødsel forskriften ikke påfører norske bønder uforholdsmessige kostnader eller svekker lønnsomhet og konkurransekraft, og dermed evnen til å ivareta matberedskap og selvforsyning?

BEGRUNNELSE:

Norsk landbruk spiller en avgjørende rolle i å sikre landets matforsyning og utgjør en samfunnskritisk del av Norges totale beredskapsevne. I en tid med økt geo-

politisk usikkerhet, sårbare forsyningskjeder og økt oppmerksomhet rundt matsikkerhet, er det særlig viktig at rammevilkårene for norsk matproduksjon er forutsigbare og økonomisk bærekraftige. Norge er avhengig av aktive bønder for å opprettholde matforsyning og beredskap, og redusert landbruksaktivitet vil kunne øke avhengigheten av import av mat.

Den nye forskriften om lagring og bruk av gjødsel er begrunnet med klima- og miljøhensyn, og har som mål å redusere forurensning og utslipp. Samtidig meldes det fra bønder og fagmiljøer, blant annet fra husdyrtette områder som Jæren, at forskriften vil medføre økte kost-

nader, redusert handlingsrom for drift og ytterligere økt administrativ belastning.

Det er viktig at miljøtiltak i landbruket utformes og gjennomføres på en måte som ivaretar norsk matproduksjon som en del av nasjonal beredskap. Samtidig er det reist spørsmål om de samlede konsekvensene av regelverket i tilstrekkelig grad er vurdert opp mot hensynet til matproduksjon, konkurransekraft og beredskap.

Svar:

Det nye gjødselregelverket trådte i kraft 31. januar 2025. Regelverket skal bidra til at gjødsla går til plantevekst, gjennom spredning til riktig tid og i riktig mengde. Det er til det beste for matproduksjon, reduserte utslipp, og god utnyttelse av gjødsel som ressurs.

Nye fosforgrenser er den mest sentrale bestemmelsen i det nye regelverket. Disse grensene strammes inn trinnvis for å gi forvaltning og næring tid til å gjøre seg kjent med og omstille seg til nye regler, og innarbeide løsninger som i dag er lite utviklet teknologisk og markedsmessig. Videre har foretakene en valgmulighet mellom å rette seg etter de generelle grensene, eller en individuell grense tuftet på prinsipp om fosforbalanse. Det er også åpnet for høyere fosfortilførsel for grønnsaker og poteter.

Innstrammingene vil kreve en betydelig omstilling. I husdyrtette områder er det mange som fra før ikke hadde spredeareal til all gjødsla på egen grunn, og i noen kommuner på Jæren er det bare akkurat nok spredeareal samlet sett. Når vi kommer til siste trinn i de strammere grensene, vil gårdbrukere med gjødseloverskudd i Rogaland ha vanskelig for å finne ledig plass innen fylket. Å opprettholde samme husdyrhold som i dag i områder som Jæren, vil derfor avhenge av storskalaløsninger for omfordeling av gjødsel til andre landsdeler der den kommer til nytte til plantevekst. Noe av løsningen kan være

å etablere biogassanlegg i kombinasjon med gjødselproduksjon som oppgraderer den næringsrike bioresten fra biogassanlegg til en attraktiv gjødselvarer som kan erstatte mineralgjødsel. Jeg mener at det nye gjødselregelverket gir næringen forutsigbarhet slik at de nå kan finne de gode løsningene. Det grunnleggende er at man ikke kan generere mer husdyrgjødsel enn det man kan skaffe avsetning for, enten på eget eller andres areal.

I jordbruksavtalen 2025 ble det tatt flere grep for å avlaste foretakene for konsekvensene av strammere gjødselregler. Staten og Norges Bondelag samlet seg om økt ramme for regionale miljøtilskudd. Disse tilskuddene går blant annet til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel, noe som kan gi mer fleksibilitet i valg av spredetidspunkt og som kan bidra positivt i møtet med strammere krav til når det er tillatt å spre og i hvilke mengder. Rammen for tilskudd til investeringer i lager for husdyrgjødsel og biorest ble økt, og tilskudd for levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg ble styrket.

Representanten spør om hvilke grep jeg vil ta i kommende jordbruksforhandlinger. Denne regjeringen har gjort omfattende løft for å styrke inntekter og selvforsyningsgrad i jordbruket. Vi har fastsatt et inntektsmål for jordbruket, noe som innebærer at jordbruket blir kompensert for kostnader slik at det blir mulig å hente ut en inntekt i tråd med målet. Rammen for ulike tilskudd settes i jordbruksavtalen, og vil bli forhandlet om i kommende jordbruksoppgjør.

Jeg mener at vi har funnet løsninger for gjødselbruk som ivaretar matproduksjonen, samtidig som vi reduserer avrenning til vassdrag. Jeg vil også gi honnør til jordbruket som stiller opp og finner løsninger for å tilpasse seg de nye reglene. Jeg er glad for å ha et jordbruk som utnytter gjødsla bedre og som forsterker sine bidrag til miljøet.

SPØRSMÅL NR. 1378

Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joachim Bentzen

Besvart 6. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Helse Nord har besluttet å ikke offentliggjøre opptak av styremøtene sine. Dette har vært gjort i lang tid. Det har bidratt til at offentligheten får innsyn i diskusjonene som

foregår i styret. Når Helse Nord tar grep for å distansere seg fra offentligheten blir jeg ytterligere bekymret for legitimiteten til helseforetakene.

Hva mener statsråden om saken og vil han sørge for at styremøter i helseforetaket fortsatt blir tilgjengelig gjort for offentligheten gjennom deling av opptak?

Svar:

I tråd med helseforetaksloven § 26a skal styremøter i helseforetak holdes for åpne dører hvis ikke annet følger av lovbestemt taushetsplikt eller andre liknende forhold. Dette er et viktig tiltak for at befolkningen skal kunne ha innsyn i beslutninger som tas om vår felles helsetjeneste, og bidra til å sikre åpenhet og legitimitet i de beslutningene som tas av styrene.

Hvordan denne lovpålagte åpenheten sikres rent praktisk, er det opp til det enkelte styre å finne konkrete og hensiktsmessige løsninger på. Jeg vil på generelt grunnlag oppfordre de regionale helseforetakene til å bidra til å sikre åpenhet om beslutningene. Flere regionale helseforetak velger å strøme styremøtene sine direkte, men så vidt jeg er kjent med er det bare Helse Nord RHF som tidligere har hatt en praksis med at opptak av møtene også blir gjort tilgjengelig på nett. Alle regionale helseforetak og helseforetak publiserer imidlertid skriftlige protokoller fra styremøtene, slik at det er muligheter for innsyn i alle vedtak som er gjort av styrene, også i ettertid.

SPØRSMÅL NR. 1379

Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 10. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden snarast innkalle til føretaksmøte i saka etter at Helse Førde HF har gjort vedtak i styremøte 29. januar 2026, om nedlegging av ortopedisk avdeling ved Lærdal sjukehus?

GRUNNGJEVING:

I dag blir norske sjukehus styrt etter ein føretaksmodell med profesjonelle styrer som står ansvarleg for lokal drift ut utvikling av tilboda, etter budsjett og føringar får staten og stortinget. Lov om helseforetak regulerer og set rammane for helseføretaksstyra sine oppgåver og kompetanse. Føretakslova slår fast at det er føretaksmøtet i regionalt helseføretak som skal treffe vedtak i saker av vesentleg betydning av føretakets verksemd, eller i saker som ein antar har prinsipielle sider av betydning eller som ein antar å kunne ha vesentelge samfunnsmessige verknader. Dømer på dette i lova er vedtak som kan endre verksemdas karakter, eller gi omfattande endringar i tenestetilbodet.

Å avvikle ortopedisk avdeling i Lærdal vil sjølvstøtt vere eit vedtak som inneber ei omfattande endring i tenestetilbodet ved Lærdal sjukehus, med ein svekking av beredskap og eit kutt på 40 årsverk, og det er eit vedtak som vil ha samfunnsmessige konsekvensar for distrikta i indre Sogn.

Ut frå dette ber spørsmålstillar om ei avklaring frå statsråden om når han vil innkalle til føretaksmøte i denne saka.

Svar:

Styret i Helse Førde HF behandlet nylig i sitt styremøte 29. januar i år sak som omhandlet omstilling av deler av tenestetilbudet. Vedtaket som ble fattet innebærer blant annet å samle den ortopediske aktiviteten og arbeide for etablering av et barseltilbud med økt samhandling med kommunene i Nordfjord og Indre Sogn. Saken har sin bakgrunn i at Helse Førde HF har sett behov for en gjennomgang av ulike sider ved tenestetilbudet og organiseringen av tjenestene i helseforetaket. Dette ble besluttet i fjor høst med bakgrunn i en krevende økonomisk situasjon, og ut fra et behov for å sikre en mer bærekraftig utvikling av spesialisthelsetjenesten i fylket. Vurderingene i denne saken skulle bygge blant annet på faglige forhold og konsekvenser, rekrutteringshensyn og økonomi, og det skulle sikres en bred involvering blant berørte.

Jeg har hele tiden lagt til grunn at en mulig omlegging og samling av tilbud og funksjoner ved sykehusene i Sogn og Fjordane, måtte vurderes grundig før det fattes beslutninger i saken. Det har vært en omfattende prosess knyttet til de vurderingene som er gjort, med bred involvering av ulike berørte aktører og tillitsvalgte. Prosessen og de mange innspillene har ført til endringer i både saksframlegg og i endelig vedtak.

De vedtatte endringene ved sykehusene gjelder avgrensede fagområder og kun deler av det totale tjenestetilbudet i helseforetaket. Det er fastslått at lokalsyke-

husene skal videreføres. Samtidig er det åpnet for at disse også kan gis noen nye tjenestetilbud. Jeg mener at helseforetaket har kompetanse til å selv ta avgjørelse i den aktuelle saken.

Jeg har merket meg at det har vært en omfattende prosess og at det som er vedtatt er annerledes enn det som var utgangspunktet, og at man gjennom denne prosessen faktisk har tilført nye tilbud til befolkningen i Nordfjord og Lærdal. Disse endringene fremgår av vedtaket, og jeg vil her trekke frem følgende:

- Sykehuset i Lærdal skal tilby ortopedisk poliklinikk inntil tre dager i uken i ordinære arbeidsuker, tilsvarende om lag 2 500 konsultasjoner per år. Målet er å redusere reisebelastning for pasientene i opptaksområdet, særlig sårbare grupper.
- Sykehusene i Nordfjord og Lærdal skal ha et skadepoliklinisk tilbud som er tilpasset for å redusere reisebelastning for pasienter, særlig sårbare grupper.
- Administrerende direktør vil legge frem en egen sak om organisering av det skadepolikliniske tilbudet ved lokalsykehusene på styremøtet i mars. I tillegg skal det gjøres en vurdering av ytterligere polikliniske tilbud som kan legges til lokalsykehusene, dersom dette er bærekraftig.
- Nordfjord sykehus skal ha et dagkirurgisk tilbud med inntil 60 operasjonsdager årlig, rettet mot pasienter i eget opptaksområde.
- Helse Førde skal ha enklere dagkirurgi uten behov for anestesilogisk støtte i poliklinikk ved Lærdal sykehus.
- Kommunene skal inviteres til samarbeid gjennom Sogn og Fjordane helsefellesskap for å sikre gode tilbud til sårbare pasientgrupper og god beredskap.
- Den indremedisinske beredskapen ved lokalsykehusene skal være som i dag. Vaktlinjene for overlege medisin og anestesilege skal ikke endres.
- Helse Førde skal legge til rette for poliklinisk og operativ aktivitet for avtalespesialister ved sykehuset i Lærdal. Fra tidlig høst 2026 skal det etableres et tilbud innen øyefaget, slik at det årlig blir utført 500 kataraktoperasjoner og 3 000–5 000 polikliniske konsultasjoner ved sykehuset. Helseforetaket skal også arbeide for flere avtalespesialister ved lokalsykehusene.
- Helse Førde skal i 2026 starte arbeidet med å etablere hjertesviktpoliklinikk og desentralisert lungepoliklinikk med tilbud om lungerehabilitering ved sykehuset i Lærdal.

Det foreligger som kjent et representantforslag (Dokument 8:45 S (2025-2026)) som berører den aktuelle saken og situasjonen, og som vil bli behandlet senere i februar. Generelt vil jeg vise til at spesialisthelsetjenesten er i stadig utvikling og omstilling, og at et helseforetak må ha muligheten til å gjøre vurderinger og avveininger av ulike elementer i tjenestetilbudet, og sikre at ivaretagelse av driften kan skje innenfor de tildelte økonomiske rammer. Jeg har derfor ikke nå til hensikt å holde et eget fore-

taksmøte om endringer i det ortopediske tilbudet i Helse Førde HF.

Jeg er godt kjent med det store folkelige engasjementet rundt sykehusspørsmål både i Lærdal og Nordfjordeid, og har stor forståelse for at ansatte og innbyggere som er berørt av endringer i ortopeditilbudet er skuffet. Jeg deltok selv på det store folkemøtet som ble holdt i Lærdal i høst, og det gjorde et stort inntrykk. I salen hvor møtet ble holdt satt også flere ledere i helseforetaket, og det store folkelige engasjementet og innspillene fra kommunene er, slik jeg har forstått, en viktig grunn til at foretaket har endret konklusjonen. Samtidig innebærer vedtaket at mange andre eksisterende tilbud blir videreført og sikret, og at nye tilbud kan komme til. Dette har jeg også vært helt tydelig på i forbindelse med mitt nevnte besøk. Vi skal fortsatt ha lokalsykehus i både Lærdal og Nordfjordeid. Dette står fast og lokalsykehusene kan også bli tilført nye oppgaver.

SPØRSMÅL NR. 1380**Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer****Besvart 6. februar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hvor mye vil oppdatert modell for beregning av eiendomsskatt gi i inntekter til Oslo kommune og øvrige kommuner?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 1 LS (2025-2026) - Skatter og avgifter for 2026 i kapittel 5.3 er oppdatert modell for beregning av formuesverdier for bolig beskrevet. Finansdepartementet skriver at eiendomsskatten på usikkert grunnlag vil øke med 300 millioner kroner gitt at kommunene ikke justerer skattesats og bunnfradrag. Ber om en bakgrunn for denne utregningen og hvordan disse 300 millioner er fordelt på Oslo og de andre kommunene.

Svar:

Det er riktig at kommunene kan velge å bruke de beregnede formuesverdiene for bolig i de tilfeller de skriver ut eiendomsskatt på bolig. I SSB-tabell 14674: Eiendomsskatt, etter region, år og statistikkvariabel fremgår det at 118 av 249 kommuner med eiendomsskatt på bolig i hele eller deler av kommunen har valgt å bruke formuesgrunnlaget som utgangspunkt ved utskriving av eiendomsskatt på bolig i 2025.

Endringer i de beregnede formuesverdiene for inntektsåret 2026 vil først bli tilgjengelig for kommunene i november 2027 og eventuelt få betydning for eiendomsskatten fra skatteåret 2028.

Kommunene bestemmer innenfor eiendomsskatteovens rammer selv om de vil skrive ut eiendomsskatt på bolig og hvordan skatten skal utformes. Kommunene kan endre takseringsmetode, eiendomsskattesats og eventuelt bunnfradrag fra et år til et annet. Dette sikrer at kommunene kan tilpasse eiendomsskatten til lokale forhold. I Prop. 1 LS (2025–2026) Skatter og avgifter 2026 ble det påpekt at eiendomsskattereglene gir kommunene stor fleksibilitet til å tilpasse seg endringer i formuesverdier som følge av den reviderte boligmodellen, og at virkningene på eiendomsskatten derfor er usikre og ikke fordelt på kommuner.

Det vil være opp til den enkelte kommune å vurdere eventuelle justeringer av skattesats og bunnfradrag ved utskrivingen av eiendomsskatt for 2028, for eksempel for at konsekvensene av forbedringer i boligverdimodellen ikke skal påvirke kommunens inntekter. Usikkerheten

om hvordan kommunene vil tilpasse seg når de skal skrive ut eiendomsskatt for 2028, er altså stor.

Flertallet av kommuner som bruker formuesgrunnlaget har lavere eiendomsskatt på bolig enn maksimal eiendomsskatt, gjennom bruk av lavere skattesats enn 4 promille og bunnfradrag (78 av 118 kommuner). Det kan indikere at det ikke er automatikk i at et eventuelt økt formuesgrunnlag i den enkelte kommune vil gi økt eiendomsskatt.

De oppdaterte beregningene fra Statistisk sentralbyrå viser at virkningene av den forbedrede modellen for verdsetting av bolig er større enn forutsatt i budsjettet. Det tilsier at også eiendomsskattegrunnlaget i de kommunene som bruker formuesverdiene, vil påvirkes mer enn det tidligere anslaget indikerte. Beregningene fra SSB tar imidlertid ikke hensyn til skattyters mulighet til å dokumentere en lavere verdi enn den modellberegnete (sikkerhetsventilen). Departementet vurderer også sammen med Skatteetaten mulige forenklinger i dokumentasjonsskravene i tilfeller der skattyter setter ned boligverdien i skattemeldingen.

Det vil være disse lavere verdiene som blir gjort tilgjengelige for kommunene i november 2027. Bruk av sikkerhetsventilen vil være en feilkilde som isolert sett bidrar til at provenypotensialet for kommunene overvurderes. Denne feilkilden vurderes som større nå enn da anslagene ble gjort i forbindelse med budsjettet for 2026. I tillegg vil det foreligge statistikk for kommunenes bruk av eiendomsskatt i 2026 (og inntektene i 2025) 15. mars 2026.

Departementet har på denne bakgrunn ikke oppdaterte beregninger av mulige virkninger for eiendomsskattegrunnlaget for 2028 nå, men tar sikte på å komme med en ny vurdering i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2026.

SPØRSMÅL NR. 1381**Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 9. februar 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hva vil være Norges viktigste mål og prioriteringer i arbeidet med å oppdatere den eksisterende handelsavtalen EFTA har med Canada, og hva vil statsråden gjøre for å sikre god fremdrift i arbeidet med en oppdatering av denne handelsavtalen?

BEGRUNNELSE:

EFTA har i lang tid ønsket å oppdatere handelsavtalen med Canada. Dagens avtale er stort sett begrenset til handel med varer. Canada forsøker nå aktivt å diversifisere handelen gjennom å inngå nye partnerskap og oppdatere eksisterende partnerskap. Det har lenge vært en prioritet for EFTA å oppdatere eksisterende avtale med Canada, men også Mexico og Sør-Korea, uten at prosessen så langt har kommet i gang. Et første steg vil være å definere tydelig hva norske mål og prioriteringer bør være i en slik forhandling, og på hvilke områder det vil være til gjensidig nytte å oppdatere avtalen. Det er mitt inntrykk at det vil være formålstjenlig med engasjement fra statsrådene i EFTA-landene for å få prosessen i gang, og spørsmålet er derfor hva statsråden vil gjøre for å sikre fremdrift i dette arbeidet.

Svar:

Den globale usikkerheten vi har sett det siste året understreker behovet for forutsigbarhet og stabile rammevilkår. Regjeringen prioriterer derfor regelbasert handel og markedsadgang, herunder både nye og oppfølging av eksisterende handelsavtaler.

EFTA-statene og Canada har allerede blitt enige om å gjenoppta konsultasjonene om modernisering av den eksisterende handelsavtalen som ble undertegnet 26. januar 2008. EFTA-statene ønsker å utvide handelsavtalen med bestemmelser om handel med tjenester, markedsadgang for investeringer, immaterielle rettigheter, offentlige anskaffelser, digital handel, samt handel og bærekraftig utvikling. Siktemålet er å oppnå like gode vilkår for norske bedrifter som det EUs bedrifter har i Canada.

EFTA-statene er enige med Canada om å diskutere mulighetene for en slik modernisering i Blandet komité i løpet av første halvår 2026. Dato for møtet er ikke fastsatt.

Jeg planlegger en reise til Canada i løpet av kort tid, der handelsavtalen mellom EFTA og Canada vil være blant temaene i møter med canadiske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 1382**Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 6. februar 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hvor mange falske registermeldinger er blitt politianmeldt av Brønnøysundregistrene i fjor?

BEGRUNNELSE:

I fjor høst tok jeg opp svakheter ved registreringer i Foretaksregisteret. I svaret sa statsråden seg enig at risikoen ved å levere falske meldinger må økes, og at den nye fore-

taksregisterloven derfor har et system for varsling av dem som blir avregistrert som styremedlemmer eller daglig leder. Statsråden skrev videre at hun hadde bedt Brønnøysundregistrene om å anmelde falske dokumenter og forsøk på bedrageri.

Svar:

Ifølge tall fra Brønnøysundregistrene politianmeldte etaten i 2025 tre saker der de mistenker falske registermeldinger eller dokumentforfalskning. Anmeldelsen i to av disse sakene omfatter flere virksomheter.

Når det gjelder Brønnøysundregistrenes rolle i kampen mot økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet, vil jeg minne om at Brønnøysundregistrene ikke har egen tilsynsmyndighet som sådan, men tilrettelegger for andre aktørers kontroll gjennom registrering og tilgjengeliggjøring av data. Brønnøysundregistrene kontrollerer at innkomne registermeldinger er i samsvar med lovene som regulerer de aktuelle registrene som etaten forvalter. Jeg har i tildelingsbrevet for Brønnøysundregistrene for 2026 understreket etatens ansvar for å forebygge og anmelde straffbare forhold.

Ny teknologi, en ny registerplattform og muligheten for kontroll og analyser fra flere kilder vil i kombinasjon med et tilpasset og tidsriktig regelverk bidra til at data fra Brønnøysundregistrene kan brukes mer aktivt i forebyggingen av økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet. Brønnøysundregistrene kan også bidra til å redusere sårbarheter ved utvidet datadeling og samarbeid, digitalisering og automatisering. Ved bruk av kunstig intelligens og maskinlæring kan store mengder data

analyseres for å oppdage uvanlige mønstre som kan indikere kriminell aktivitet.

Ifølge tall fra Brønnøysundregistrene formidlet etaten 125 tips til samarbeidende etater, blant annet til politiet (via OP Deling), Arbeidstilsynet og Lotteri- og stiftelsestilsynet i 2025. Eksempler på forhold som Brønnøysundregistrene underretter andre offentlige myndigheter om er blant annet endringer i styret eller andre rolleinnhavere, avvik mellom registrerte opplysninger og faktisk aktivitet, samt informasjon om slettede virksomheter som tilsynelatende driver videre. Fra og med årsskiftet har Enhetsregisteret og Foretaksregisteret fått hjemmel til å dele taushetsbelagt informasjon med offentlige myndigheter og finansforetak, når disse kan ha bruk for opplysningene i sin virksomhet. Dette vil utvide muligheten til deling av informasjon fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. Dette igjen kan gi andre offentlige myndigheter et bedre grunnlag for følge opp saker der de er tilsyns- eller kontrollmyndighet.

I 2025 bidro Brønnøysundregistrene, sammen med Skatteetaten, Helsedirektoratet og Nav, med å utrede potensialet for misbruk i ordninger som antas utnyttet til økonomisk kriminalitet og å konkretisere tiltak som kan motvirke misbruk. Brønnøysundregistrene skal i samarbeid med de andre etatene følge opp utredningen i dialog med de relevante departementene.

SPØRSMÅL NR. 1383

Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 9. februar 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kva vil regjeringa gjera for å hjelpa norske laukbønder som blir ramma av innføringa av EU-forordninga om grenseverdiar av kadmium, i 2026?

GRUNNGJEVING:

Ap, H, MDG og V valde dessverre å endra stortingsvedtaket om å utsetta innføringa av EU-forordninga om grenseverdiar av kadmium i lauk til 1. juli 2027, og vedtok 29. januar å innføre forordninga allereie i mars i år. Dette skaper stor usikkerheit for norske laukprodusentar, som risikerer å bli ramma av dei nye grenseverdiane på grunn av naturgitte forhold dei ikkje rår over.

Dessutan sender eit alvorleg signal til alle matprodusentar om at det kan koma store endringar i rammevilkåra kort tid før vekstsesongen startar, utan garantiar om økonomisk kompensasjon. Den økonomiske risikoen blir brått velta over på den enkelte produsenten.

I vedtaket frå 29. januar ber Stortinget regjeringa koma tilbake seinast i samband med revidert nasjonalbudsjett med ei vurdering av «andre mellombels tiltak for å avhjelpa laukprodusentar ved inntektsbortfall». Men det er lenge til revidert nasjonalbudsjett, og bøndene må avgjera nå om dei skal produsera lauk i år eller ikkje. Det finst to måtar å løysa dette på. Den eine måten er at regjeringa legg inn kadmiumverdiar over 0,03 mg/kg som grunnlag for ordinær avlingssvikt i statens tilbod til jordbruksforhandlingane. Den andre måten er at regjeringa

garanterer at det vil koma ein økonomisk kompensasjon til laukbøndene i revidert nasjonalbudsjett. I begge tilfelle trengst det ei rask avklaring, om ikkje laukbøndene skal risikera økonomisk ruin eller norsk matproduksjon og matberedskap skal bli ytterlegare svekka.

Svar:

Regelverket om forurensende stoffer i næringsmidler har vært en del av EØS-avtalen siden 1994, og dette regelverket ligger under Helse- og omsorgsdepartementets ansvarsområde.

Forordning 2023/915 om grenseverdier for visse næringsmidler (herunder kadmium i løk) skulle etter planen vært innlemmet i EØS-avtalen 5. desember 2025, med en tilpasning for kadmium i løk, som skulle tre i kraft 1.7.2026. Flertallet på Stortinget fattet 4.12.2025 vedtak om å utsette innføringen av nye lavere grenseverdier til

1.7.2027. Dette vedtaket ble opphevet av Stortinget 29. januar i år, da et annet flertall på Stortinget vedtok:

«Stortinget ber regjeringen om å innføre EU-kommisjonsforordning 2023/915 punkt 3.2.3.1 i vedlegg 1, om nye lavere grenseverdier av kadmium i løk i neste møte i EØS-komiteen, og samtidig, for å ivareta hensynet til næringen, komme tilbake senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett med forslag om støtte til ytterligere kartlegging av kadmium i berørte områder samt en vurdering av andre midlertidige tiltak for å avhjelpe løkprodusenter ved inntektsbortfall.»

Den aktuelle rettsakten er nå på dagsorden i EØS-komiteen for innlemmelse i EØS-avtalen 6. februar med tilpasning slik at grenseverdien for kadmium i løk i Norge blir gjeldende fra 1. juli 2026.

Jeg vil følge opp Stortingets vedtak av 29. januar 2026 og kommer tilbake til Stortinget med en vurdering av tiltak senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

SPØRSMÅL NR. 1384

Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund

Besvart 9. februar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kommunen har pekt ut to områder for vurdering til en reguleringsplanprosess: Bærevann og Vindsås-Nukedal.

Hvor lang tid mener statsråden det er forsvarlig og nødvendig å bruke i en ordinær reguleringsprosess av de to spesifikke områdene, og hvordan vil statsråden engasjere seg for å bistå kommunen i å sikre en forsvarlig reguleringsprosess, som samtidig har stor nok framdrift til å sikre realisering av prosjektet?

BEGRUNNELSE:

Forekomstene av sjeldne jordarter på Fensfeltet i Nome kommune, er av regjeringen omtalt som nasjonalt og internasjonalt strategisk viktige.

Finansministeren har selv adressert prosjektet i møte med Donald Trump. https://www.nrk.no/vest-foldogtelemark/stoltenberg_-ingen-fare-for-at-trump-vil-kjope-telemark-1.17404731.

Næringsministeren har nominert prosjektet til Mineral Security Partnership. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/naringsministeren-foreslar-fensfelt-prosjekt-som-msp-prosjekt/id3083693/>

I dag er allikevel framdriften i prosjektet prisgitt ordinære kommunale planprosesser etter plan- og bygningsloven. Det betyr at Nome kommune med rundt 6500 innbyggere, alene står ansvarlig for framdriften i et komplisert prosjekt som omtales som nasjonalt- og internasjonalt strategisk viktig.

Kommunen har pekt ut to områder for vurdering til en reguleringsplanprosess: Bærevann og Vindsås-Nukedal.

Svar:

Fensfeltet inneholder Europas største dokumenterte forekomst av sjeldne jordmetaller som brukes i produksjon av sterke magneter til bl.a. havvindturbiner og forsvarsteknologi. Selskapet Rare Earth Norways prosjekt i Fensfeltet er utpekt som et prosjekt i Minerals Security Partnership. I regjeringens mineralstrategi er det flere tiltak rettet mot Fensfeltet, nettopp for å bidra til god fremdrift for nødvendige avklaringer for utvikling av gruveprosjektene.

Kommunene er planmyndighet etter plan- og bygningsloven. De utarbeider egne planer og behandler

private forslag til reguleringsplaner. Berørte statlige og regionale myndigheter har rett og plikt til å delta i planleggingen. De skal veilede kommunene og gi informasjon som kan ha betydning for planleggingen. Statlige og regionale organer kan også fremme innsigelse til forslag til kommunale arealplaner i spørsmål som er av nasjonal eller vesentlig regional betydning. Dersom innsigelsene ikke blir løst gjennom dialog mellom kommunen og innsigelsesmyndigheten eller gjennom mekling hos statsforvalteren, sendes saken til Kommunal- og distriktsdepartementet for endelig avgjørelse. Hvor lang tid planlegging etter plan- og bygningsloven vil ta er blant annet avhengig av hva slags planprosess kommunen velger, hvor mye ressurser kommunen og aktuelle tiltakshavere setter av til nødvendige utredninger og planlegging, og hvor sterke lokale, regionale og nasjonale interesser det er knyttet til de aktuelle industriområdene.

Nærings- og fiskeridepartementet har gitt økonomisk støtte til Nome kommune for å styrke kapasiteten og kompetansen i prosessen med arealavklaring. Kommunen har også etablert en planressursgruppe med representanter fra statsforvalteren, fylkeskommunen, Mattilsynet, Statens vegvesen, Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE), Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA), Miljødirektoratet og Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmestere for Svalbard (DMF) som følger prosessen tett. At kommunen etablerer en fast arena med berørte statlige og regionale myndigheter tidlig i planleggingen er viktig for å sikre at nasjonale og viktige regionale interesser blir formidlet og hensyntatt i planleggingen. Det er også viktig for å redusere tidsbruken i planprosessen. Jeg vil berømme kommunen for å dra inn så mange relevante statlige aktører i arbeidet for at planprosessen skal gå best mulig.

SPØRSMÅL NR. 1385

Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 5. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden at arbeidslinja påvirkes av at grensen for å motta graderte dagpenger mens man står i deltidsjobb er satt på under 50 prosents stilling, en prosent som for de færreste vil resultere i en lønn det går an å leve av, og har statsråden konkrete planer om å foreta endringer som vil gjøre at det lønner seg å stå i 50-80 prosents jobb fremfor å være helt ledig?

Svar:

Dagpenger under arbeidsløshet gis til arbeidsføre personer som har mistet jobben, og kun i en midlertidig periode til de er tilbake i arbeid. Dagpengeordningen skal sikre inntekt i en midlertidig periode, samtidig som den gir sterke insentiver for å vende tilbake til arbeidslivet. Ordningen er derfor innrettet slik at arbeid alltid skal være førstevalget, og slik at perioden som dagpengemottaker skal være så kort som mulig.

Dagpenger gis derfor for en avgrenset periode, og inntektstapet kompenseres med om lag 62,4 prosent. Det stilles videre krav om å være reell arbeidssøker, dvs. at

stønadsmottaker må være aktiv arbeidssøker, og villig og i stand til å ta ethvert arbeid hvor som helst i landet.

I henhold til folketryktdloven § 4-3 annet ledd er det et vilkår for rett til dagpenger under arbeidsløshet at den arbeidstiden vedkommende hadde før ledigheten (vanlig arbeidstid) er redusert med minst 50 prosent. Det vil si at det ikke innvilges dagpenger til personer som har fått arbeidstiden redusert med mindre enn 50 prosent. Hvor mye dagpengemottakeren kan jobbe uten å miste dagpengene i stønadsperioden (avkortingsreglene) må ses i sammenheng med dette inngangskravet. For å kunne få utbetalt graderte (avkortede) dagpenger kan dagpengemottakeren derfor ikke jobbe mer 50 prosent av sin tidligere arbeidstid (vanlig arbeidstid) i løpet av en meldeperiode. Om en delvis arbeidsledig jobber mer enn 50 prosent av sin vanlige arbeidstid i en meldeperiode, faller dermed utbetalingen av dagpenger helt bort for den aktuelle meldeperioden.

Jeg er kjent med at denne terskelen på 50 prosent i noen tilfeller oppleves å gi svake insentiver til å ta eller beholde deltidsarbeid. Dagpenger er imidlertid ment å være en midlertidig og kortvarig ytelse. Det er derfor viktig at regelverket er utformet på en slik måte at det ikke

legger til rette for at man skal kunne basere seg på å kombinere deltidsarbeid med reduserte dagpenger, i stedet for å skaffe seg fulltidsarbeid. Når man opererer med slike terskelverdier vil det imidlertid alltid oppstå grensetilfeller som gjør at en person på kort sikt kan komme dårligere ut ved å arbeide enn ved å ikke gjøre det. Dette gjelder uansett hvor terskelen legges, og hvordan man utformer graderingsreglene. På lengre sikt vil det imidlertid alltid lønne seg å ta arbeid i stedet for å motta trygd. Erfaringsmessig er det lettere å få nytt arbeid når man er i arbeid.

Arbeidsinntekt gir også, i motsetning til trygd, grunnlag for nye dagpengerettigheter for dem som fortsatt er uten jobb etter utløpet av dagpengeperioden.

Som nevnt er formålet med dagpengene å gi en midlertidig inntektssikring for dem som mister arbeidsinntekt, men samtidig oppfordre stønadsmottakeren til aktiv arbeidssøking og overgang til fulltidsarbeid. Jeg mener at dagens graderingsregler avveier disse hensynene. Når det er sagt, vil det som nevnt alltid være slik at det på sikt vil lønne seg å arbeide fremfor å motta trygd.

SPØRSMÅL NR. 1386

Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 9. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at den vedtatte økningen i VTA-plasser fra statsbudsjettet blir reell, og ikke spises opp av prisveksten?

Svar:

I vedtatt budsjett for 2026 er bevilgningen til varig tilrettelagt arbeid (VTA), inkludert personellressurser, reelt styrket med 107,3 mill. kroner. Den nominelle økningen er langt høyere.

For å sikre at økningen ikke spises opp av pris- og lønnsvekst er bevilgningen beregnet på grunnlag av

årsverkskostnader og tiltakssatser i 2026-kroner. Forventet pris- og lønnstigning er derfor allerede innarbeidet, slik at midlene gir kapasitetsøkning og ikke bare dekker høyere utgifter.

På denne bakgrunn gir bevilgningsøkningen rom for å opprette om lag 700 nye VTA-plasser i 2026. Prisen per tiltaksplass er ulik for VTA i forhåndsgodkjent og ordinær virksomhet. Fordelingen mellom VTA i forhåndsgodkjente og ordinære virksomheter skal reflektere brukernes behov. Det gjennomførte tiltaksnivået kan derfor avvike fra det beregningstekniske nivået som ligger til grunn for bevilgningen.

SPØRSMÅL NR. 1387

Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Harry Valderhaug

Besvart 9. februar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

I lys av endrede regler for utførsel av fisk fra turistfiske, kan statsråden redegjøre for hvilke anslag og registrerte tall

myndighetene har for mengde fisk som de siste årene er avdekket forsøkt smuglet ut av landet, hvor mange personer som er kontrollert og tatt for brudd på regelverket,

og hvor mange av disse som er ilagt økonomisk straff eller andre sanksjoner?

BEGRUNNELSE:

Turistfiske er en viktig næring langs kysten. Samtidig forutsetter den at uttak og utførsel av fisk skjer innenfor faste rammer. De senere årene er regelverket for utførsel av fisk blitt strammet inn.

Hensikten med innstrammingene har vært å sikre bærekraftig forvaltning av norsk fisk og motvirke ulovlig smugling og uttak. Samtidig har det vært uttrykt bekymring for omfanget av regelbrudd og hvor effektiv kontrollen av brudd faktisk er.

Svar:

Det er Tolletaten som fører kontroll med utførsel av fisk i henhold til forskrift om utførselsregulering av fisk og fiskevarer fra sportsfiske. Det er ikke tillatt å føre fisk eller fiskevarer ut av landet, inkludert bearbejdede produkter som f.eks. fiskefilet. Dersom det kan dokumenteres at fisken eller fiskevaren er fanget i regi av en registrert turistfiskevirksomhet, kan en likevel føre ut 15 kg inntil to ganger i løpet av året. Ved overtredelse kan Tolletaten ta beslag og anmelde til politiet med påstand om inndragning.

Tolletatens beslagsstatistikk viser at etaten har beslaglagt følgende mengder fisk de siste tre årene:

År	Antall kilo	Antall beslag
2023	6 751	120
2024	13 193	227
2025	9 641	188

Beslagsstatistikken omfatter alle typer fisk, men det har tradisjonelt vært turistfiske som har blitt beslaglagt og registrert. Det er ikke nødvendigvis et 1:1-forhold mellom antall beslag og antall personer som er kontrollert og tatt for brudd på regelverket. F.eks. kan ett beslag omfatte et reisefølge på fire personer, slik at antall personer involvert vil være noe høyere enn antall beslag. Tolletaten har derfor ikke en nøyaktig oversikt over antall involverte personer. Når Tolletaten avdekker forsøk på å smugle fisk ut av landet, er det normal prosedyre å beslaglegge fisken og anmelde saken til politiet.

Saker som har endt i straffesakssporet blir registrert i politiets systemer. For statistikkformål er det opprettet statistikkgrupper, som er knyttet opp mot ulike lovbud. Statistikkgrupper er det laveste nivået det er mulig å hente ut statistikk i politiets statistikkverktøy. Følgende tabell viser antall saker som er påtaleavgjort i 2021-2025 for statistikkgruppene som er knyttet til forskrift om utførselsregulering av fisk og fiskevarer fra sportsfiske:

Statistikkgruppe	2021	2022	2023	2024	2025
8599 Spesiallover, diverse	2 972	273	139	151	170
8705 SMUGLING AV VARER	417	445	450	383	18
8799 Vareførselsloven, diverse	279	206	119	76	28
8583 Lov om innførsels og utførselsregulering 6. juni 1997 nr 32	27	44	39	142	64
8707 SMUGLING	92	59	56	11	7
Totalt	3 787	1 027	803	763	287

Det understrekes at alle kodene omfatter mer enn ulovlig utførsel av fisk fra turistfiske. Eksempelvis omfatter statistikkgruppen 8599 Spesiallover, diverse overtredelser av covid-regelverket, hvilket er årsaken til det høye antallet saker der i 2021. Det er ikke mulighet til å identifisere antall kontroller registrert i politiets systemer som omhandler fisk fra turistfiske uten å foreta en manuell gjennomgang av alle sakene, noe som ikke er mulig innenfor tidsrammen som er til rådighet. Ettersom tallene omfatter ulike typer lovbrudd, er de kun egnet til å kunne gi en øvre ramme for omfanget av registrerte saker.

SPØRSMÅL NR. 1388**Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Marit Vea****Besvart 5. februar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringen for å skjerpe innsatsen for å stanse ulovlig ulvejakt i Norge?

BEGRUNNELSE:

VG har i flere saker beskrevet hvordan organisert ulovlig jakt på ulv er med på å svekke en allerede svært sårbar ulvestamme i Norge. Som Økokrim selv uttaler til VG 29. januar 2025:

“ulovlig jakt er alvorlig miljøkriminalitet som rammer naturmangfoldet, og det blir desto mer alvorlig når det er organisert (...). Ulv er kritisk truet, og gaupe er sterkt truet på den norske rødlisten. Det betyr at det er høy til ekstrem høy risiko for at artene utryddes fra norsk natur. Konsekvensene av ulovlig jakt kan derfor være svært alvorlige”.

Det er bra at Økokrim nå har tatt ut tiltale mot ti menn for deres bidrag til ulovlig ulvejakt. Ettersom det er kjent at problemet med ulovlig ulvejakt er utbredt, og at det truer en allerede svært sårbar stamme med skandinavisk ulv, lurer undertegnede på hva statsråden vil gjøre for å sørge for at praksisen med ulovlig jakt på ulv tar slutt.

Svar:

Ulovlig avliving av ulv er svært bekymringsfullt og en direkte trussel mot ulvebestandens overlevelse. Miljøforvaltningen har over mange år vært klar over utfordringene med ulovlig avliving av rovvilt, og dette er bekreftet både i politisaker og gjennom forskning på området. En beskrivelse av problematikken er også redegjort for Stortinget i Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur, der det blant annet vises til at tidligere forskning har estimert at drøyt halvparten av dødeligheten i den sør-skandinaviske bestanden skyldes ulovlig avliving. I tillegg vet vi at mange dyr forsvinner hvert år på uforklarlig vis, noe som også bygger opp under at omfanget av ulovlig avliving av ulv er betydelig.

Til tross for kunnskapen vi har om ulovlig avliving av ulv, og trusselen dette utgjør mot ulvebestandens overlevelse, er det vanskelig å bekjempe. Lovbruddene skjer ofte i utmarksområder med lite folk, og som Økokrim beskriver er det svært krevende å få informasjon fra lukkede miljøer og lokalsamfunn. Samtidig har Økokrim gjennom noen større aksjoner avdekket ulovlig avliving

av ulv og vist at de som utfører dette ikke kan føle seg trygge. At vi får noen slike saker i rettssystemet, og at det blir allment kjent at denne type miljøkriminalitet er høyt prioritert, tror jeg kan ha en god forebyggende effekt.

Miljøforvaltningen har ikke en direkte rolle i arbeid med etterretning og etterforskning av ulovlig avliving av rovvilt, men gjør likevel et viktig arbeid blant annet med detaljert bestandsovervåking, oppsyn i områder med ulveaktivitet og tilstedeværelse og kontroller ved lisensfelling av ulv. Tett oppfølging av genetisk verdifulle ulver og forskningsprosjekter er også aktiviteter jeg mener kan ha god forebyggende effekt. Å samle kunnskap om ulvebestandens status og kartlegging av individer er viktig for å kunne si noe om situasjonen og utviklingen over tid. Denne kunnskapen gir også oversikt over hvilke områder det f.eks. kan være grunn til å sette inn ekstra tiltak i, i form av økt tilstedeværelse, intensiv bestandsovervåking eller kontrollvirksomhet.

Et annet viktig bidrag i bekjempelsen av miljøkriminalitet er forslagene som nå er ute på høring om endringer i regelverket for å følge opp stortingsmeldingen om miljøkriminalitet (Meld. St. 19 (2019-2020)). Blant forslagene er å heve strafferammene for miljøkriminalitet slik at lovbrudd får tydeligere konsekvenser, og å gi forvaltningen bedre verktøy for å avdekke og følge opp brudd på lovverket. For meg er det viktig å sette problematikken på dagsorden og gi et tydelig signal om at dette er utfordring vi tar på alvor.

Jeg er glad for at Økokrim har fokus på alvorlig miljøkriminalitet, noe som i seg selv er et signal som kan ha forebyggende effekt. I sin rapport peker Økokrim også på noen tiltak, blant annet når det gjelder samarbeid og kommunikasjon mellom politimyndigheter og miljømyndigheter. Dette er ting jeg har merket meg og som jeg vil vurdere nærmere sammen med Miljødirektoratet og deres feltapparat i Statens naturoppsyn.

SPØRSMÅL NR. 1389**Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Marit Vea****Besvart 9. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil regjeringen ta initiativ til å vurdere alternativer til full gjenåpning av Ring 1 for privatbiler, og vil regjeringen lytte til eventuelle innspill fra Oslo kommune dersom kommunen mener den bør forbli stengt for privatbiltrafikk?

BEGRUNNELSE:

Ring 1 i Oslo skal etter planen åpnes igjen sommeren 2027. Erfaringene ved stengingen har vært at fremkommeligheten i byen, stort sett, har vært god, på tross av redusert veikapasitet. En ny tunell under regjeringskvartalet vil åpenbart kunne ha en funksjon, både for utrykningskjøretøy og eventuelt busstransport. Dersom hele veien og tunnelen igjen åpnes, også for privatbiler, vil imidlertid Ring 1 også gjenoppstå som en stor fysisk barriere for fotgjengere, syklistene og byliv. Den vil også generere store mengder støy og forurensning.

Svar:

Jeg viser til at Ring 1 sommeren 2024 ble midlertidig stengt i tre år for å bygge om og oppgradere Hammersborg- og Vaterlandstunnelen. Hovedformålet med ombyggingen er som kjent å ivareta sikkerheten i nytt regjeringskvartal. Som følge av stengingen av Ring 1 i byggeperioden har det vært helt nødvendig å redusere privatbiltrafikken inn

til Oslo sentrum, noe som har medført et mer sårbart og mindre fleksibelt veisystem i Oslo. Statens vegvesen har derfor, i samråd med Oslo kommune, innført tiltak for å sikre fremkommelighet for trafikk til sentrum og bidra til å skjerme lokalveinettet i stengingsperioden. Operatunnelen, som er hovedomkjøringsvei under stengingen av Ring 1, var allerede før sommeren 2024 belastet på kapasitetsgrensen. Kø i Operatunnelen øker risikoen for ulykker med potensielt store konsekvenser for liv og helse og skaper utfordringer for nødetatene ved alvorlige hendelser i tunnelen.

Gjenåpning av Ring 1 vil bidra til å lette trafikksituasjonen i sentrum, i Operatunnelen og på hovedveisystemet rundt Oslo – blant annet på E18 i vestkorridoren. Når tunneloppgraderingen er ferdigstilt er derfor planen at Ring 1 vil åpnes for ordinær trafikk for å sikre tilstrekkelig robusthet og sikkerhet (redundans) i transportsystemet i og rundt Oslo.

Gjennom byvekstsamarbeidet samarbeider staten og lokale myndigheter i fellesskap om ulike tiltak for å begrense personbiltrafikken og for å nå nullvekstmålet. Det er avsatt betydelige midler til bærekraftig mobilitet, med tilrettelegging for kollektivtrafikk, sykling og gange i sentrum. Slik situasjonen ser ut per nå, vil Ring 1 etter byggeperioden fortsatt ha en viktig rolle for trafikk mellom øst og vest.

SPØRSMÅL NR. 1390**Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Mani Hussaini****Besvart 3. februar 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan myndighetene trekke tilbake nettkapasiteten som Melkøya har fått reservert av Statnett i forbindelse med realisering av Snøhvit Future-prosjektet?

BEGRUNNELSE:

I Energi- og miljøkomiteen sin Innstilling 100 S (2025–2026) ligger det et forslag om at:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at Statnett kan frigi kraften som er tildelt elektrifiseringsprosjektet på Melkøya, og

legge til rette for at næringsaktører kan søke om nettilgang og tildeling av denne kraften.»

I brev av 6. november 2025 har energiministeren gitt sin vurdering av dette forslaget. Fordi spørsmålet nå har blitt aktualisert på nytt, er det nyttig om energiministeren kan utdype det relevante juridiske rammeverket slik at saken er best mulig opplyst før Stortinget skal fatte sitt vedtak.

Svar:

Etter energiloven med forskrifter er det nettselskapene som har ansvaret for å forvalte kapasiteten i strømmettet, herunder å håndtere alle forespørsler om ny og økt nettkapasitet. Det økte forbruket til Hammerfest LNG skal tilknyttes i transmisjonsnettet. Det er Statnett som forvalter kapasiteten i transmisjonsnettet.

Statnett har vurdert at det er driftsmessig forsvarlig å tilknytte det økte forbruket til Hammerfest LNG til nettet, gitt utbygging av en ny 420 kV-ledning mellom Skaidi og Hyggevatn stasjon i Hammerfest. Vurderingen forutsatte ikke etablering av ny kraftproduksjon.

Operatøren Equinor Energy AS (Equinor) har, på vegne av eierne, fått reservere 350 MW økt kapasitet i nettet til Hammerfest LNG på Melkøya. Rettighetshaverne i Snøhvit-lisensen må betale anleggsbidrag for nødvendige nettinvesteringer. Anleggsbidraget er i størrelsesorden 500-600 millioner kr. I tillegg dekker eierne kostnaden ved de kundespesifikke anleggene for kraftforsyning mellom Hyggevatn og Hammerfest LNG, samt tilhørende utstyr i Hyggevatn stasjon.

Energidepartementet godkjente 8. august 2023 Snøhvit Future-prosjektet. Dette inkluderte godkjenning av endret plan for utbygging og drift (PUD) og endret plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG etter petroleumsloven, konsesjoner etter energiloven til ny 420 kV-ledning fra Skaidi til Hyggevatn transformatorstasjon i Hammerfest og 132 kV-ledning fra Hyggevatn til Melkøya. Statnetts vurdering av at det ville være driftsmessig forsvarlig å tilknytte det økte forbruket til Hammerfest LNG lå til grunn for godkjenningen.

Statnett har plikt til å tilby adgang til kraftmarkedet til alle som etterspør det på objektive og ikke-diskriminerende vilkår. Dette følger av energiloven § 4-1, jf. forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM-forskriften) § 4-6. Statnett har videre tilknytningsplikt etter energiloven § 3-4. Det innebærer en plikt til å tilknytte alle uttakskunder som ber om det, uten ugrunnet opphold. Tilknytningsplikten innebærer også en plikt til å gjennomføre nødvendige investeringer i nettet for å kunne gi tilknytning.

Fra 1. januar 2025 plikter nettselskapene å vurdere om et prosjekt er tilstrekkelig modent før det får reservere nettkapasitet, eller stilles i kapasitetskø, jf. NEM-forskriften § 3-4. Nettkapasiteten skal prioriteres til prosjekter

som ligger an til å realiseres, og umodne prosjekter skal ikke få blokkere for disse. Prosjektene må også ha framdrift for å få beholde reservasjonen, og ved manglende fremdrift mot investeringsbeslutning og gjennomføring kan prosjekter miste reservert nettkapasitet. Det er ingen mangel på fremdrift i Snøhvit Future-prosjektet som skulle tilsi at reservasjonen kan trekkes tilbake.

Ifølge operatøren er per i dag 55 prosent av Snøhvit Future-prosjektet gjennomført, 15 mrd. kroner er forpliktet, prosjektets moduler er tilnærmet ferdigstilt på verft og 700 personer arbeider nå for å ferdigstille prosjektet. Det pågår byggarbeider i regi av Equinor på Hammerfest LNG og nettanlegget fra Hyggevatn transformatorstasjon til Melkøya. I tillegg har Statnett gjennomført om lag 35 prosent av arbeidene med den nye 420 kV kraftledningen fra Skaidi til Hyggevatn.

Statnett som nettselskap må forholde seg til reguleringen som følger av energiloven og NEM-forskriften. Jeg kan verken i egenskap av konsesjonsmyndighet eller som eier, pålegge Statnett å handle i strid med lover og forskrifter. Energiloven med forskrifter åpner ikke for at en uttakskunde med et modent prosjekt kan fratas reservert nettkapasitet.

Det er således ikke juridisk grunnlag for myndighetene til å trekke tilbake nettkapasiteten som er reservert til Hammerfest LNG.

Jeg vil avslutningsvis presisere hva denne saken grunnleggende sett handler om. Jeg har forståelse for at ulike partier har ulike syn på elektrifiseringen av Melkøya. Samtidig må vi stå fast på at næringslivet skal ha den forutsigbarhet som er helt nødvendig for at Norge skal være et trygt land å investere i, og dermed også for vår fremtidige verdiskaping, sysselsetting og velferd. Hensynet til forutsigbarhet og rettssikkerhet er nettopp grunnen til at det finnes regler som begrenser muligheten for å omgjøre tillatelser og til å gripe inn i etablerte rettsposisjoner. I denne saken er det gjort store investeringer basert på de rammebetingelsene og tillatelsene som staten etter grundige og gode prosesser har gitt i henhold til gjeldende regelverk. Forsøk på å endre på disse rammevilkårene for å stanse prosjektet er svært uansvarlig.

Snøhvit-feltet er vårt nest største gassfelt og utgjør rundt fem prosent av norsk gasseksport. Det er derfor ikke bare viktig for Nord-Norge og Norge, men også et viktig bidrag til europeisk energisikkerhet. Uten den tilgang til kraft og bruk av landkompresjon som er basis for Snøhvit Future-prosjektet kan Hammerfest LNG, ifølge Equinor, måtte stenge i 2031 fordi det ikke er kraft tilgjengelig for å dekke behovet til den nye landkompressoren, noe som igjen vil kunne gjøre at brønnstrømmen stopper i rørledningen inn til land. Det ville i så fall bety at produksjonen fra Snøhvit-feltet stanses. En eventuell nedstenging vil vare til annen kraftløsning er på plass.

SPØRSMÅL NR. 1391**Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 9. februar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Billerud har nå trukket seg fra den største investeringen i norsk skogindustri på 30 år. En hovedforklaring er ustabile rammevilkår og manglende svar på utslippstillatelse fra regjeringen.

Fører Regjeringen en politikk som samsvarer med ambisjonene i industrimeldingen?

Svar:

Jeg har merket meg at Billerud har valgt å trekke seg fra treforedlingsprosjektet med Viken Skog på Hønefoss, og at selskapet viser til usikkerhet rundt rammevilkår og manglende avklaring i utslippssaken som viktige årsaker til beslutningen.

Jeg er opptatt at vi skal foredle mer av norske råvarer her hjemme. Det vil skape flere arbeidsplasser og større verdier i hele Norge. Ambisjonene i industrimeldingen ligger fast, og regjeringen arbeider bredt for å legge til rette for konkurransedyktige og forutsigbare rammevilkår for næringslivet.

Vi kan imidlertid ikke gi tillatelser som viser seg å være i strid med norsk lov. Denne saken er omfattet av

et felleseuropeisk regelverk hvor vi hele tiden har visst at handlingsrommet er lite. Det foreligger ikke holdepunkter for å konkludere med at norske myndigheter generelt praktiserer regelverket strengere enn andre land. Gjeldende regelverk innebærer at hver sak må vurderes konkret og individuelt, med utgangspunkt i miljøtilstanden der utslippet skal skje og hvilke konsekvenser utslippet kan få for vannmiljøet. Det har vært veiledning og dialog med selskapet under Miljødirektoratets behandling av saken, og det har også vært møte med selskapet etter at departementet overtok klagebehandlingen.

Bakgrunnen for tidsbruken er at det har vært behov for å gjøre grundige vurderinger av det relevante regelverket og saken, samt at Billerud Viken underveis i saksbehandlingen har sendt både direktoratet og departementet omfattende dokumentasjon i flere omganger – også etter at klagen ble sendt over til departementet for behandling. Dette er gjennomgått og vurdert som en del av saksbehandlingen. Jeg har ikke et ønske om at slike saker skal ta lang tid, men det må gjøres gode og grundige vurderinger. Arbeidet med saken pågår, og målet er å få den avgjort så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1392**Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 9. februar 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Kan kultur- og likestillingsministeren forklare hvorfor den varslede forskriften for gjennomføring av DNS-blokkering fortsatt ikke foreligger, til tross for at Stortinget gjentatte ganger har gitt tydelige føringer om at forskrift må være på plass før tiltak iverksettes, og hvordan ministeren vurderer at Lotteritilsynet likevel har sendt ut varsel om blokkering til 178 selskaper uten hjemmel i forskrift?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har ved to anledninger i perioden 2024–2025 gitt klart uttrykk for at regjeringen først måtte utarbeide og sende på høring en forskrift som regulerer praktisering av DNS-blokkering. Kontroll- og konstitusjonskomiteen har også kritisert regjeringens fremgangsmåte, og ordlyden i komiteens merknader ga en klar forventning om at forskriften skulle sendes på høring etter valget. Reg-

jeringen anerkjente denne kritikken og slo fast at man ville avvente en forskriftsløsning.

I november 2025, sendte Lotteritilsynet plutselig varsel om DNS-blokkering til hele 178 aktører. Dette ble gjort uten at forskriften som Stortinget har forutsatt, er på plass.

Statsråden har ved flere anledninger har uttalt at forskriften skulle komme i løpet av høsten 2025.

Tiltaket har også møtt betydelig motstand fra internettleverandørene. Telenor har sendt et tydelig brev til Lotteritilsynet og påpekt flere juridiske problemer: at DNS-blokkering kan bryte med nettnøytralitet etter ekomloven § 4-2, at ISP-er ikke har ansvar for innhold etter ehandelsloven § 16, samt at leverandørene har taushetsplikt etter ekomloven § 3-10. Datatilsynet har i tillegg fremhevet at sentrale personvern hensyn ikke er tilstrekkelig utredet.

Når et statlig tilsyn – til tross for klare stortingssignaler – velger å iverksette tiltak uten lovpålagt forskrift, reiser dette alvorlige spørsmål om demokratiske prosess-

er, rettssikkerhet og personvern. Det er derfor nødvendig at kulturministeren forklarer hvorfor forskriften fortsatt ikke foreligger, og hvordan regjeringen vurderer Lotteritilsynets fremgangsmåte sett i lys av Stortingets klare føringer.

Svar:

Stortingets lovvedtak, sammen med lovproposisjonen, gir Lotteritilsynet mulighet til å pålegge internettilbydere å gjennomføre DNS-blokkering av nettsteder som tilbyr pengespill rettet mot det norske markedet uten tillatelse. Iverksettelse av DNS-blokkering må derfor ikke avvente til det vedtas en forskrift. For øvrig viser jeg til mine tidligere svar til representant Finn Krokeide, se blant annet besvarelse av spørsmålet den 19.12.25, jf. Dokument nr. 15:871 (2025-2026).

Arbeidet med forskriften er likevel høyt prioritert, og det vil sendes et forslag på høring om kort tid.

SPØRSMÅL NR. 1393

Innlevert 1. februar 2026 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 10. februar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hvor mange skip fra den russiske skyggeflåten har blitt kalt opp for opplysninger i 2025, hvor mange av dem som ble kalt opp ga de ønskede opplysningene, hva var konsekvensen av å ikke gi opplysninger, og kan statsråden også svare på hvorfor ingen av 260 seilas langs norskekysten i fjor ble oppbragt og invitert til fysisk kontroll i norsk territorialfarvann?

BEGRUNNELSE:

Det vises til spørsmål fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed og statsrådens svar. Videre vises det til regjeringens kommunikasjon om at fra 11. august 2025 ville myndighetene, som ledd i en skjerpet internasjonal innsats for å kontrollere skyggeflåten, kalle opp utenlandskregistrerte oljetankskip i norsk økonomisk sone for å be om frivillig opplysninger om forsikring. Statsråden uttalte i pressemeldingen at hun ser alvorlig på skyggeflåtens finansiering av Russlands ulovlige krigføring, og

potensielle betydning for sikkerhet og miljøskade til havs utenfor norskekysten.

Norge har vært sen sammenlignet med EU og andre europeiske land til å innføre sanksjoner, begrensninger og kontrolltiltak mot skip tilknyttet russisk skipsfart, også når det gjelder å innføre oppkalling av skip. I Østersjøen ser vi at skip med aktivitet knyttet til Russland har blitt eskortert inn i territorialfarvann for kontroll, blant annet knyttet til mistanke om involvering i kabelbrudd.

Sett i forhold til alvorlighetsgraden, som statsråden selv uttrykker overfor skyggeflåtens seilinger utenfor norskekysten, fremstår det merkelig at ingen skip har blitt fysisk kontaktet og invitert inn til kontroll i norsk territorialfarvann. På denne bakgrunn er det også nyttig å få vite de konkrete resultatene av oppkallingene av denne typen skip som ble innført 11. august i fjor.

Svar:

Regjeringen ser alvorlig på utbredelsen av skyggeflåten, og jobber aktivt for å redusere risiko for miljøet, ivareta

sikkerheten til havs og redusere Russlands inntekter fra denne trafikken. Trafikken overvåkes nøye, for å ha kontroll med antall fartøyer og seilingsmønstre langs norskekysten.

Den 11. august 2025 ble det innført en ordning med frivillig innhenting av forsikrings-informasjon i form av et såkalt CLC-sertifikat. Ordningen er ikke begrenset til såkalte sanksjonerte fartøyer¹, men gjelder for alle utenlandsregistrerte oljetankere som seiler langs kysten av Vestlandet og Nord-Norge.

I perioden 11. august 2025 til 31. desember 2025 sendte Kystverket 220 forespørsler om slik informasjon. Av disse var 89 forespørsler rettet til sanksjonerte oljetankere. Av de 89 forespørslene mottok Kystverket 78 svar, mens 11 ikke svarte. Av de 78 mottatte CLC-sertifikatene ble 9 verifisert som gyldige, 36 ble vurdert som ugyldige og 33 sertifikater kunne ikke verifiseres.

Informasjonsinnhenting har bidratt til økt situasjonsforståelse knyttet til skyggeflåteaktivitet i norske havområder, herunder bedre oversikt over skip som seiler under falskt flagg og eventuell forsikringsdekning. Informasjonen brukes også i dialog med andre flaggstater og

i ulike internasjonale fora. Informasjonen inngår også i arbeidet med å få på plass bevispakker som grunnlag for listeføring av skyggeflåten og økosystemet rundt.

Sanksjonerte fartøyer seiler i norsk økonomisk sone, dvs. utenfor territorialfarvannet. Norge har, i likhet med andre kyststater, begrenset myndighet til å kontrollere skipsfarten utenfor territorialfarvannet. Dette følger av havretten. Vi har mulighet til å iverksette tiltak utenfor territorialfarvannet ved en alvorlig hendelse med akutt og alvorlig forurensning, eller fare for slik forurensning. Det har ikke inntruffet noen slike hendelser med skyggeflåten. Derfor har vi heller ikke hatt grunnlag for å iverksette tiltak basert på forurensningsfare.

Regjeringen jobber fortløpende med å vurdere effektive tiltak mot skyggeflåten. Vi er samtidig opptatt av at havretten må respekteres, og at tiltak rettet mot skyggeflåten ligger innenfor det handlingsrommet Norge og andre kyststater har etter dette regelverket. Håndtering av flaggløse skip er høyt oppe på agendaen i flere internasjonale fora hvor Norge deltar i arbeidet. I alle sammenhenger er Norge opptatt av at eventuell håndhevelse må foregå innenfor rammen av internasjonal rett.

SPØRSMÅL NR. 1394

Innlevert 1. februar 2026 av stortingsrepresentant Oda Indgaard

Besvart 5. februar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Plastpellets er en stor kilde til utslipp av mikroplast, både gjennom industrielle prosesser og gjennom uhell som lekkasjer. EU har nå innført ny lovgivning for å redusere mikroplastforurensning fra plastpellets, og for å standardisere regelverket i hele EU. Loven legger tydelig ansvar hos forurensere selv, fremfor at samfunnet skal rydde opp i forurensning fra bedrifter.

Kan statsråden avklare om regjeringen også vil innføre lovgivningen i Norge, og opplyse om når vi kan forvente at dette innføres i Norge?

Svar:

Plastpellets er en viktig kilde til mikroplastforurensning og forordningen om å forebygge tap av plastpellets, som ble vedtatt i EU i oktober 2025, er viktig for å redusere tilførselen i hele livsløpet til plastpellets. Norge har støttet opp om dette arbeidet og vår vurdering er at forordningen er EØS-relevant og akseptabel. Rettsakten er nå til vurdering i de andre EØS/EFTA-landene.

Generelt er jeg opptatt av at rettsakter som innlemmes i EØS-avtalen gjennomføres så snart det er mulig i norsk rett. Forordningen berører flere myndigheters varsområde og det vil vurderes nærmere hvilke regelverksendringer som er nødvendige for å kunne gjennomføre rettsakten, inkludert om det er behov for lovendringer.

¹ Med begrepet «sanksjonert» menes i denne sammenheng at fartøyet er listeført i et sanksjonsregime. I all hovedsak er de aktuelle fartøyene listeført i EUs regelverk, som Norge har gjennomført, men også listeføring i sanksjonsregelverket til Storbritannia, USA og Canada regnes som «sanksjonert» i Kystverkets systemer i denne sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 1395**Innlevert 1. februar 2026 av stortingsrepresentant Arild Hermstad****Besvart 10. februar 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

I en epostutveksling mellom Jeffrey Epstein og WEF-leder Børge Brende skrev Epstein at Davos kan erstatte FN. Brende svarte "Nettopp – vi trenger en ny global arkitektur. World Economic Forum (Davos) er i en unik posisjon – offentlig og privat".

Hva er utenriksministerens vurdering av uttalelsen fra Børge Brende, og vil han utfordre Brende på om han fortsatt mener at verden trenger en ny global arkitektur uten at FN skal være fundamentet for internasjonalt samarbeid?

BEGRUNNELSE:

De nye lekkasjene fra Epstein-filene viser at Børge Brende, leder for Verdens økonomiske forum i Davos siden 2017, har hatt omfattende kontakt med Jeffrey Epstein over flere år.

Norske regjeringsspolitikere på høyt nivå deltar hvert år på møtene World Economic Forum (WEF) i Davos. I år var både statsministeren, finansministeren og utenriksministeren til stede. En rekke norske selskaper, også selskaper med statlig eierskap, er medlemmer i forumet.

Det er svært problematisk at en tidligere norsk utenriksminister, som nå leder WEF, tilsynelatende mener at en internasjonal representativ forsamling av verdens land, fundert på folkerett og menneskerettigheter, kan erstattes av en eksklusiv milliardærklubb.

Svar:

FN-pakten og det internasjonale samarbeidet gjennom FN har vært bærebjelken i en verdensorden basert på folkeretten siden andre verdenskrig, som har tjent norske så vel som andre lands interesser svært godt. FN er en helhetlig plattform, som legger til rette for at verdenssamfunnet i fellesskap kan løse globale utfordringer innen blant annet fred og sikkerhet, økonomisk utvikling, klima og miljø, og menneskerettigheter på en forholdsvis organisert, forutsigbar og rettferdig måte.

At utfordringene faktisk lar seg håndtere i FN, forutsetter at medlemsstatene handler i god tro og vil finne løsninger, sammen. Det er, som vi alle vet, ikke alltid tilfellet. Det er etter mitt syn ikke arkitekturen det er noe galt med, men enkeltland som med åpne øyne velger å bryte

det grunnleggende, rimelige og rettferdige folkerettslige regelverket som systemet er bygget på.

World Economic Forum (WEF) legger til rette for viktig og verdifull dialog om internasjonale spørsmål, særlig på det økonomiske området. Men WEF, og andre forum som G20 og G7, er supplement til, og ikke alternativ, til FN. Det eksisterer ikke noe annet rammeverk for internasjonalt samarbeid som har i nærheten av FNs universelle legitimitet, folkerettslige forankring, og omforente beslutningsmekanismer. Regjeringens klare posisjon er at det ikke trengs en ny global arkitektur som kan erstatte FN. Samtidig anerkjenner vi at også FN trenger å utvikle seg, og Norge står i fremste rekke for å fremme konstruktiv FN-reform. Det gjør vi ikke minst i den pågående reformprosessen «FN80», som Norge engasjerer seg svært aktivt til støtte for.

For øvrig mener jeg Brende selv er best plassert til å svare for dialogen han har hatt med Epstein.

SPØRSMÅL NR. 1396**Innlevert 1. februar 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen****Besvart 9. februar 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Hva vil statsråden konkret gjøre for å sikre at barns rett til å bli hørt om deres faktiske forhold også gjelder barn i barnevernsinstitusjoner, og vil statsråden sikre at skjerpet tilsyn og oppfølging faktisk gir reelle og målbare resultater for barns medvirkning i praksis?

BEGRUNNELSE:

Vi lever i et demokrati der barns rett til å bli hørt er et grunnleggende prinsipp. Dette må også gjelde barn som faller utenfor, og barn som ikke har den sterkeste stemmen i møte med systemet og rettstaten.

Likevel mottar vi gjentatte tilbakemeldinger fra barn og unge i barnevernsinstitusjoner om at de formelt blir involvert, men i praksis ikke blir reelt hørt. Barn forteller at de kan uttale seg om boforhold og trivielle forhold, mens spørsmål som gjelder deres faktiske situasjon, omsorg, trygghet og behandling styres av ledelsen eller henvises bort. Når statsråden viser til skjerpet tilsyn og oppfølging av institusjonene fremstår dette som utilstrekkelig når verken barnas egne erfaringer eller offentlige rapporter viser at dette har gitt merkbare forbedringer i barns medvirkning og rettsikkerhet.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å styrke barns rett og reelle mulighet til medvirkning i barnevernssaker, og det er tatt mange viktige grep de senere årene.

Barn i barnevernet har en rett til å bli hørt og medvirke i egen barnevernssak. Denne retten er tydelig regulert i barnevernsloven, barnekonvensjonen og i forskrifter til loven. Barn i barnevernsinstitusjon har rett til å medvirke i alle forhold som vedrører dem under oppholdet. Institusjonen skal sørge for at barnets rett til medvirkning ivaretas både i utformingen av det daglige livet og andre forhold som angår barnet, jf. barnevernsloven § 10-2. Dette omfatter hvordan institusjonen ivaretar omsorgen for barnet, behandlingen barnet får, og hvilke grenser og inngrep institusjonen setter. Medvirkning innebærer en rett til tilstrekkelig og tilpasset informasjon, rett til fritt å gi uttrykk for sine meninger og bli lyttet til, og at barnets syn skal vektlegges i samsvar med barnets alder og modenhet, jf. lovens § 1-4.

Barnet er hovedpersonen i barnevernssaken, og barnets syn skal tillegges stor vekt i vurderingen av bar-

nets beste. Dette er tydelig slått fast i loven. Samtidig vil det ofte – slik det er for alle barn – være nødvendig å sette grenser og treffe beslutninger barnet selv er uenig i, nettopp for å ivareta barnets beste. I slike situasjoner er det avgjørende med god og tilpasset kommunikasjon med barnet om hvorfor barnets syn ikke ble avgjørende.

Barn og foreldre kan klage til statsforvalteren på brudd på rettigheter eller inngrep på institusjonen, og statsforvalteren kan prøve alle sider av saken. Institusjonen skal informere barnet om klageadgangen, og hjelpe til hvis barnet vil klage. Statsforvalteren skal i tillegg følge opp andre henvendelser fra barnet og foreldrene om forhold ved institusjonsoppholdet. For å gjøre det enklere for barn og ungdom å si ifra om forhold på institusjonen ble det 2022 opprettet en egen klageportal for barn på statsforvalterenes nettsted, som skal gjøre det enkelt for barn å henvende seg til statsforvalteren.

Statsforvalteren har ansvar for å føre tilsyn med alle barnevernsinstitusjoner, og Statens helsetilsyn har det overordnede ansvaret for tilsynet. Det er presisert i tilsynsforskriften, at tilsynet blant annet skal bidra til at hensynet til barnets beste og barns rett til å medvirke blir ivaretatt, og at statsforvalteren skal rette oppmerksomhet mot alle forhold som kan ha betydning for hvordan barna trives, utvikler seg og at barnas rettsikkerhet ivaretas, jf. §§ 1 og 4. Som del av tilsynet skal statsforvalteren føre regelmessig stedlig tilsyn med barnevernsinstitusjonene, jf. § 5. Tilsynsforskriften inneholder også en egen bestemmelse om tilsynssamtaler med barn, jf. § 6. Det er presisert at statsforvalteren skal kontakte det enkelte barn, og gi barnet tilstrekkelig og tilpasset informasjon om tilsynet.

I Helsetilsynets årsrapport for 2024 fremgår det at om lag 2 200 barn var bosatt på barnevernsinstitusjon ved tidspunktet for stedlige tilsyn. Om lag 2 000 av disse barna fikk tilbud om samtale. Videre fremgår det av årsrapporten at ca. 900 barn ønsket å snakke med statsforvalteren. Det fremgår videre at flere statsforvaltere melder om at mange barn tar kontakt utenom tilsynsbesøkene. Samtidig er det slik at noen barn ikke ønsker samtale med statsforvalteren. I rapporten er det vist til at dette har sammenheng med at barna allerede møter mange voksne og ikke ønsker flere samtaler. I rapporten vises det også til at mange barn opplever institusjonen som et trygt sted, men at flere barn også peker på forhold som skaper utrygghet. Jeg har tillit til at disse erfaringene blir fulgt opp av statsforvalterne og Statens helsetilsyn.

Fra 1. januar 2024 ble det også innført en ny medvirkningsforskrift, med mer detaljerte krav til hvordan barnevernet skal tilrettelegge for og ivareta barns medvirkning i alle faser av en sak. Bufdir har også fra 1. januar i år oppdatert sitt rundskriv. Det gir veiledning om reglene

om rettigheter til barn på institusjon og barns rett til medvirkning.

Som varslet i Prop. 83 L (2024–2025) Kvalitetsløftet i barnevernet, som ble vedtatt av Stortinget i juni 2025, vil Barne- og familiedepartementet fortsette arbeidet med å styrke barns medvirkning i barnevernssaker.

SPØRSMÅL NR. 1397

Innlevert 1. februar 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen

Besvart 9. februar 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å sikre at barn og unge i barnevernsinstitusjon får tilgang til praktiske og alternative opplæringstilbud, herunder tiltak som involver dyrehold eller dyre assisterte aktiviteter, som en del av arbeidet med å forebygge skole frafall og styrke trygghet, mestring og ansvarsfølelse hos sårbare barn?

BEGRUNNELSE:

Det er allment kjent at noen barn og unge mestrer en mer praksis og variert skolehverdag bedre enn den tradisjonelle, teoretiske A4-modellen. I videregående opplæring finnes det flere alternative løp, som yrkesfag, idrettsfag og utdanningsprogram med dyrehold, som gir rom for ulike mestringsstrategier og interesser.

Samtidig vet vi at barn og unge som bor i barnevernsinstitusjon, har betydelig høyere risiko for skole frafall enn andre. I dag er det ikke et tydelig nok krav eller system som sikrer at disse barna får et tilpasset og meningsfullt opplæringstilbud mens de bor i institusjon. Mange faller helt ut av skoleløpet.

Erfaringer og rapporter fra rusinstitusjoner og tiltak innen helse- og omsorgssektoren viser at arbeid med dyr kan bidra til økt trygghet, struktur, ansvarsfølelse og indre ro. Relasjonen til dyr kan gi sårbare barn og unge en opplevelse av å være nødvendig for noen, samtidig som det gir forutsigbare rammer i hverdagen.

Likevel benyttes det i svært liten grad dyre assisterte eller dyre baserte tiltak som en del av opplærings- og omsorgstilbudet for barn i barnevernsinstitusjon, til tross for at dette kan være et viktig alternativ for barn som ikke mestrer ordinær skolegang.

Svar:

Barn og unge som bor i barnevernsinstitusjon har samme rett til opplæring som andre barn og unge. Opplæringen skal være i tråd med opplæringslovens krav og læreplanverket, men skal også tilpasses den enkelte elevs forutsetninger og behov. For mange barn og unge i barnevernsinstitusjon kan dette innebære behov for mer praksisnære, varierte og fleksible opplæringsløp enn ordinær klasseromsundervisning. Innenfor dagens regelverk er det rom for å benytte alternative opplæringsarenaer og praksisnære tilbud som del av en individuelt tilrettelagt opplæring.

Erfaringer og forskning fra helse- og omsorgssektoren viser at arbeid med dyr og dyreassisterte aktiviteter kan bidra til økt trygghet, struktur, ansvarsfølelse og mestring hos sårbare barn og unge. Slike aktiviteter kan derfor, der det er hensiktsmessig, inngå som en del av et helhetlig og tilpasset opplærings- og aktivitetstilbud for barn og unge i barnevernsinstitusjon, og kan også inngå i institusjonens miljøterapeutiske arbeid.

Tilbudet kan omfatte forskjellige praktisk rettede tiltak i samarbeid med lokalt næringsliv, der også gårdsbaserte tilbud som involverer dyrehold eller dyreassisterte aktiviteter kan være aktuelt. Forutsetningen er at opplæringen er faglig forsvarlig og i tråd med elevenes rettigheter etter opplæringsloven.

Bufdir og Bufetat arbeider løpende med å videreutvikle institusjonstilbudet til barn og unge, slik at tilbudet i størst mulig grad er tilpasset det enkelte barn. I dette arbeidet inngår også å legge til rette for at barn og unge i barnevernsinstitusjon får tilgang til det opplærings- og aktivitetstilbudet de har rett på, tilpasset deres individuelle forutsetninger og behov. Dette gjelder både for barn og

unge som deltar i ordinær opplæring, og for dem som av ulike grunner står utenfor ordinær skolegang.

Skolemestring og skolegjennomføring er omtalt i kvalitetsløftet i barnevernet, jf. Prp. 83 L (2024-2025). Som del av oppfølgingen vil Barne-, ungdoms og familiedirek-

toratet og Utdanningsdirektoratet i 2026 få et oppdrag om tiltak for å bedre skolegangen til barn på barnevern-sinstitusjon. I dette arbeidet vil det være relevant å se på hvordan praksisnære og alternative opplæringsformer kan brukes bedre for å møte barnas behov.

SPØRSMÅL NR. 1398

Innlevert 1. februar 2026 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 9. februar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden tilskuddene skal fordeles for at grunneiere ikke taper økonomisk på nye krav til gjerde-standarder?

BEGRUNNELSE:

I rovviltregion 5 mottar i dag ca. 27 beitebrukere tilskudd for å ha sau på inngjerdet hjemmebeite. Fem av tilskuddsmottakerne er utenfor forvaltningsområdet for ulv mens resten er innenfor. Som følge av at det i sommer var to skadesituasjoner med ulv og gaupe i Trysil og Åmot er det fra Statsforvalterens side kommet nye krav til hvordan gjerdene skal utformes i tillegg til at det er krav om gjerde mot vassdrag. Disse kravene er svært kostbare for grunneierne. Rovviltnemden i region 5 disponerer 13,5 millioner kroner i forebyggende og konfliktdempende tiltaksmidler. Rundt 5,5 millioner av disse går til hjemmebeitetilskudd. Kravene til nye gjerder øker kostnadene og kan gå ut over andre tiltak som også er nødvendige for beitebrukere som ikke er innenfor denne ordningen. Rovviltførliket er tydelig på at det også skal være mulig å ha beitedyr i den såkalte ulvesonen og at grunneiere/næringsdrivende ikke skal bli økonomisk skadelidende. Påleggene innebærer en større merkostnad og egenkostnad for grunneierne som også har som konsekvens at utøvelse av eiendomsrett til næringsvirksomhet blir forringet. Bortfall av drift vil kunne medføre negativ utvikling av selvforsyningen og de økonomiske tapene er relatert til både drift og verdien på eiendommene.

Svar:

Slik jeg kjenner saken handler dette om beitebrukere som over flere år allerede har mottatt penger for å ha sau på hjemmebeite. Dette er i utgangspunktet et effektivt taps-

forebyggende tiltak, men den senere tid har det oppstått noen større skadesituasjoner. Statsforvalteren bruker mye penger på tiltakene, og det er naturligvis ikke ønskelig at det samtidig skal oppstå store skadesituasjoner på disse inngjerdede innmarksbeitene.

Befaringer har avdekket noen svakheter ved gjerdene som bør utbedres dersom man skal unngå videre skadesituasjoner. Blant annet har det vært tilfeller der rovdyr kan komme inn på innmarksbeitene via bekkefar eller strekninger mot vann som ikke er gjerdet i det hele tatt. Skal tiltakene fungere etter hensikten må svakhetene utbedres og standarden på gjerdene heves. Statsforvalteren har derfor sendt informasjon til de aktuelle brukerne som over flere år har fått tilskudd til hjemmebeite om at det vil stilles krav om en minimumsstandard for inngjerdning av områder som benyttes til hjemmebeite for sau. Sau-eeierne kan naturligvis søke om tilskudd til arbeidet med å heve standarden på gjerdene, og etter det jeg er orientert om er også satsene oppjustert både for ny gjerding på land og ytterligere økt for gjerding mot vann.

I 2025 ble det brukt om lag 6 millioner kroner på tilskudd til hjemmebeite hos de aktuelle brukerne. Vilklårene Statsforvalteren nå har satt om gjerdestandard kommer for å bedre sikre at tiltaket med hjemmebeite blir gjennomført etter intensjonen om ønsket tapsreduerende effekt. Jeg mener alle er tjent med at vi gjør noe med skadesituasjonene som har oppstått og tar de nødvendige grep for å unngå at dette skjer igjen.

SPØRSMÅL NR. 1399**Innlevert 1. februar 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 6. februar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Tenker statsråden det er naturlig å se på å legge inn standardene med ledelinjer for blinde- og svaksynte når teknisk forskrift skal endres?

BEGRUNNELSE:

Blinde og svaksynte har stor hjelp med blant annet ledelinjer. Disse er ikke omtalt i dagens tek. Det er best og billigst å bygge disse når byggene bygges og ikke etterpå. Når forskriften skal fornyes kan man sikre at gode bestemmelser legges inn.

Svar:

Jeg har satt i gang et arbeid med å forenkle og modernisere byggeteknisk forskrift. Utgangspunktet for dette arbeidet er å øke boligbyggingen, men samtidig er jeg oppatt av at vi skal ha gode bygg for framtiden. I arbeidet med byggeteknisk forskrift vil jeg lytte til innspill fra næringen,

kommunene, interessegrupper og brukerne. Vi skal ha de kravene vi trenger, på riktig nivå.

Ledelinjer er mest relevant i bygg der det er krav om universell utforming. Det er i dagens forskrift en del krav for å legge til rette for orientering for blinde og svaksynte i slike bygg. Blant annet er det krav om at store rom, der sentrale ganglinjer går på tvers av åpne arealer, skal ha definert gangsgang eller nødvendig ledelinje. Videre er det for eksempel krav om taktilt og visuelt utformet farefelt foran topp av trapp, krav til markering og plassering av søyler og lignende for å unngå sammenstøt og hinder i kommunikasjonsveier, krav om at etasjetall skal være visuelt og taktilt lesbart m.m.

Om alle dagens krav til tilgjengelig boenhet og universell utforming av publikum- og arbeidsbygninger er de riktige og ligger på rett nivå, er naturlig å vurdere etter hvert som forskriften utvikles. Dette kan omfatte endringer i kravene som skal bidra til at det er lettere for blinde og svaksynte å orientere seg i byggene. Jeg kan imidlertid ikke konkludere nå om hva som skal bli fremtidens krav.

SPØRSMÅL NR. 1400**Innlevert 1. februar 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 9. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Kan justisministeren redegjøre for hvordan regjeringen i dag jobber med digitale overgrep på tvers av landegrensene, og kan hun utdype med hvilke internasjonale og bilaterale avtaler som er inngått med ulike samarbeidsland og hvordan disse prioriteres og følges opp da Norge har et særskilt ansvar for å ta slik kriminalitet på dypeste alvor for å trygge barn, men også å straffeforfølge norske gjerningsmenn?

BEGRUNNELSE:

Internett og dagens digitale hverdag byr på mange muligheter, men dessverre også en rekke utfordringer. Grov alvorlig kriminalitet kjenner ikke lenger noen landegrens. Dette er et kjent problem og omfanget av slik kriminalitet er enormt. Dessverre er digitale overgrep mot barn en massiv utfordring for politiet i Norge. Men også på tvers av landegrensene og i de landene hvor overgrepene blir begått. Nylig publiserte Nettavisen 1 artikkel som viser at norske menn toppe kjøp av digitale overgrep mot barn. Nesten en halv million filippinske barn er offer for seksuelle overgrep. Norske menn er blant de vestlige verstingene. Her vises det til at Norge er blant land med

flest kjøpere av direkte overførte overgrep mot barn og at norske gjerningsmenn fra alle samfunnslag føler seg trygge. En mørk og grotesk virkelighet der barn er ofre og helt forsvarsløse beskrives og mildt sagt rystende. Dette bekrefter også Krios i siste etterretnings om direkte overførte bestillingsovergrep (DOBO).

Det har ved flere anledninger over mange år vært uttrykt sterk bekymring for at Internett ikke må bli et fristed for seksuell utnyttelse og grov kriminalitet begått mot barn, og viktigheten av at nordmenn som bidrar til voldtekt og overgrep mot barn i utlandet, blir straffeforfulgt.

Filippinene viser seg nok en gang å være et globalt episenter for produksjon av slik materiale. Dette er svært alvorlig kriminalitet man har vært kjent med over mange år og i ulike regjeringer. Derfor har det vært prioritert å få i stand bla gode politisamarbeid mellom ulike land og Norge, kanskje spesielt Filippinene.

https://www.nettavisen.no/nyheter/norske-menn-er-storste-kjopere-av-digitale-overgrep-mot-barn/s/5-95-2827066?utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwDGRleAPdaXxleHRuA2FibQlxM-QBzcnRjBmFwcF9pZAo2Njl4NTY4Mzc5AAEeMlzIX-ZR2Ry-FbT_T1ZdY0Lndaq0aP8IDIJTUGhFYImJFpOPD-TyMGtoBKfU_aem_ACPT_9OgXNpSqvnR3b77WA#Echo-box=1768949199

Svar:

Regjeringen ser svært alvorlig på digitale overgrep på tvers av landegrenser og prioriterer innsatsen mot denne type kriminalitet høyt. Det er iverksatt en rekke tiltak mot vold og overgrep mot barn, herunder regjeringens opptrapplingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner for perioden 2024–2028, og i Stortingsmeldingen om trygg oppvekst i et digitalt samfunn fra juni i 2025.

I 2024 ble det satt av 30 mill. kr. i statsbudsjettet til å styrke politidistriktenes kapasitet til å avdekke, etterforske og iretteføre internettrelaterte overgrep mot barn. I 2025 ble det satt av 2,5 mill. kr. i statsbudsjettet til fjerning av overgrepsmateriale og ulovlige bilder fra internett. Bevilgningen er videreført i 2026 med 5 mill. kr.

Innsatsen mot digitale overgrep har vært prioritert i Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev til politiet i flere år, og er også prioritert i 2026. Det er også utviklet et digitalt opplegg ved Politihøgskolen for å øke kompetansen i justissektoren på dette området.

Innsatsen mot digitale overgrep krever ofte samarbeid over landegrensene. Norge ratifiserte Europarådets konvensjoner om hhv. datakriminalitet (Budapestkonvensjonen, som også regulerer digitale overgrep), og beskyttelse av barn mot seksuell utnyttelse og seksuelt misbruk (Lanzarotekonvensjonen) i hhv. 2006 og 2018. Videre har Norge deltatt i forhandlingen i FN om den nye globale konvensjonen mot cyberkriminalitet, som blant

annet regulerer digitale overgrep. Konvensjonen bidrar til at slike overgrep blir kriminalisert i land som ikke allerede har gjort det, og til mer effektivt samarbeid mellom politimyndighetene i bekjempelsen av denne type lovbrudd.

Digitale overgrep er også høyt prioritert i EU, herunder i Europol. I EU arbeides det også med en forordning om forebygging og bekjempelse av seksuelle overgrep mot barn på nett, den såkalte CSAM-forordningen. Forslaget fra EU-kommisjonen fra 2022 har blitt møtt med kritikk for ikke tilstrekkelig ivaretagelse av person- og kommunikasjonsvern, og er derfor fortsatt under forhandling. Regjeringen støtter målsetningene og hovedlinjene i forordningen, og ser frem til å få på plass et europeisk rammeverk for å bekjempe overgrep mot barn, samt et nytt EU-senter. Mitt departement følger utviklingen, og vil adressere spørsmålet om innlemmelse i EØS-avtalen og implementeringen i norsk rett etter vedtakelsen i EU.

I Norden har de nordiske justisministrene hatt møter med teknologiselskapene som Meta, Google, Snapchat og TikTok og diskutert misbruk av deres digitale tjenester til kriminalitet. Det ble lagt fram en felleserklæring fra ministrene med krav om at selskapene tar større ansvar for å rydde opp på plattformene for å skape et trygt og sikkert onlinemiljø. Jeg skal sammen med de nordiske justisministrene følge opp dialogen med teknologiselskapene med et nytt møte, etter planen denne våren, for å sikre at teknologiselskapene prioriterer dette arbeidet.

Det er inngått en avtale mellom politiet i Norge og på Filippinene som bidrar til at det blir enklere å forebygge og etterforske direkteoverførte bestillingsovergrep og andre former for seksuallovbrudd mot barn. Det er utplassert en norsk politiliasjon i Manila for å jobbe spesifikt med seksuelle overgrep mot barn utført av nordmenn.

SPØRSMÅL NR. 1401**Innlevert 1. februar 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen****Besvart 10. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mener Statsråden at SUS har råd til å drifte sykehuset etter «eneromsmodellen», utelukker statsråden at SUS må rive flere vegger eller er det allerede aktuelt å rive vegger ved andre avdelinger på SUS, synes statsråden det er verdig at intensivpasienter må dele rom, hva er antatt merkostnad ved å drive sykehuset etter eneromsmodell sammenlignet med en flerromsmodell, og synes statsråden at det er akseptabelt at det rives vegger ved et splitter nytt sykehjem fordi en ikke har råd til å drifte det?

BEGRUNNELSE:

Statsråden svarte i sitt svar til undertegnede i Dokument nr. 15:654 (2025-2026) at:

«Kaken blir imidlertid ikke større om vi deler den opp på nye måter.»

Siden den gang har det blitt revet vegger på det splitter nye sykehuset i Stavanger fordi SUS simpelthen ikke har råd til å drifte sykehuset fullt ut med eneromsmodellen, slik det fremgår i Aftenbladet og NRK Rogaland sine omtaler av saken.

I et av verdens rikeste land har et sykehus ikke råd til å drifte med eneromsmodellen. For Fremskrittspartiet er pasientverdighet helt sentralt. Forhåpentligvis tar statsråden til fornuft og mener at det er på tide med en større kake til SUS.

Svar:

Det nye sykehuset i Stavanger er et av Europas mest moderne sykehus, og vil gi oppgraderte bygg for både pasienter og ansatte. Sykehuset på Våland er bygget med ensengsrom. Ensengsrom gir økte investeringskostnader, men skal ikke være dyrere i drift, dersom sengeområdet er hensiktsmessig organisert.

Når det gjelder ensengsrommene på intensivavdelingen ble disse bygget med standard størrelse. Vest RHF opplyser at fagmiljøene var fornøyde med utformingen av rommene i prosjekteringsfasen, men da rommene ble tatt i bruk, erfarte de likevel at de ikke var gode nok i daglig drift.

Jeg oppfatter at stortingsrepresentanten Sivertsen er opptatt av at Stavanger universitetssykehus bør ha en større del av kaken. Helse Vest RHF og Helse Stavanger HF har prioritert midler til investeringsområdet. Samtidig

har Helse Stavanger HF ansvar for å holde seg innenfor vedtatte rammer, slik også andre offentlige virksomheter har. Det er riktig som representanten viser til at Norge er et ressursrikt land, men i dette tilfellet handler det imidlertid også om økt bruk av helsepersonell. Dette er en knapp ressurs, som må prioriteres brukt på en best mulig måte i helsetjenesten.

Det nye sykehuset i Stavanger er bygget med robuste og fleksible løsninger. Dette betyr at man kan gjøre tilpasninger av bygget etter behov. Det er ikke uvanlig at det gjøres endringer i nye bygg. Erfaringsmessig ser en også at det over tid vil skje endringer i behovet for helsetjenester – og fleksible bygg gjør at man kan endre byggene etter behov. Helse Vest RHF har opplyst at det ikke er planer om å endre flere ensengsrom om til flersengsrom i sykehuset. Samtidig er det sykehuset selv som vurderer hva det til enhver tid er behov for. Det er viktig at ledelsen og ansatte sammen finner gode løsninger.

SPØRSMÅL NR. 1402**Innlevert 1. februar 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen****Besvart 5. februar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hvor store er ekstrainntektene til staten fra kraftsektoren (beskatning, flaskehalsinntekter etc.) i perioden 1. oktober 2025 og frem til dags dato sammenlignet med snittet 2010-2020 ut ifra dagens pengeverdi?

BEGRUNNELSE:

Siden tallene ikke er endelig rapportert bes det om et grovt anslag.

Svar:

Staten får særskilte inntekter fra kraftsektoren fra grunnrenteskatt for vannkraft, grunnrenteskatt for landbasert vindkraft, konsesjonsavgifter og utbytte fra Statkraft og Statnett.

Grunnrenteskatten fastsettes på et årlig skattegrunnlag. Departementet har derfor ikke grunnlag for å anslå skatteinntekter fra kraftsektoren for perioden fra 1. oktober 2025 og frem til dags dato. Hvordan skattegrunnlaget fordeler seg gjennom året vil dessuten blant annet avhenge av prisutviklingen og hvordan produksjon og investeringer fordeler seg over året. Vi har heller ikke grunnlag for å anslå utbytteinntekter for de angitte månedene.

I statsbudsjettet for 2026 ble de påløpte inntektene for 2025 som helhet på usikkert grunnlag anslått til 16,4 mrd. kroner fra grunnrenteskatten for vannkraft og 8,2

mrd. kroner fra utbytte fra Statkraft, til sammen 24,6 mrd. kroner. Provenyet fra grunnrenteskatten på vindkraft ble anslått til null for 2025, i lys av romslige overgangsordninger for eksisterende vindkraftanlegg.

Til sammenligning fremgår det av Meld. St. 2 (2022-2023) Revidert nasjonalbudsjett 2023 at påløpt inntekt fra grunnrenteskatten for vannkraft og utbytte fra Statkraft i gjennomsnitt var 14,8 mrd. 2023-kroner per år i perioden 2010-2021 (boks 3.6). Dette tilsvarer 15,7 mrd. 2025-kroner (KPI-justert).

Flaskehalsinntekter inngår ikke i statsbudsjettet, men i Statnetts inntektsramme. Inntektsrammen fastsettes av Reguleringsmyndigheten for energi og setter taket for hvor mye Statnett kan innhente gjennom tariffen og flaskehalsinntekter (tillatt inntekt). Tillatt inntekt skal over tid dekke kostnadene ved drift og vedlikehold av nettet og gi en rimelig avkastning på investert kapital, gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet. Statnett får en såkalt merinntekt dersom inntektene fra tariffene og flaskehalsinntektene overstiger den fastsatte inntektsrammen. Merinntekt tilbakeføres kundene i form av reduksjon i fremtidige tariffen, mens ev. mindreinntekt kan hentes inn i form av økning i fremtidige tariffen. Den midlertidige forskriften om bruk av flaskehalsinntekter innebærer en omfordeling av flaskehalsinntekter fra Statnett til regionale og lokale nettselskaper for å redusere sannsynligheten for økt nettleie hos nettbrukerne. Den midlertidige forskriften gjelder til 1. juni 2027.

SPØRSMÅL NR. 1403**Innlevert 1. februar 2026 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen****Besvart 9. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Landets kommuner står i dag under et krysspress med stort behov for mer komplekse og kostbare tjenester innen psykisk helse og behov for å ta ned kommunens kost-

nader på grunn av den utfordrende kommuneøkonomien.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre kommunene økonomiske rammevilkår og nødvendige lovhemler for å kunne levere på dagens behov innen psykisk helse?

BEGRUNNELSE:

Det er store kapasitetsmangler i behandling av alvorlig psykisk syke i dagens helsevesen. Ved mindre kapasitet og flere som får avvist henvisninger til spesialisthelsetjenesten og DPS, blir det opp til kommunene å levere tilbud.

Kommunene rapporterer at de stadig utfordres ved at man må levere mer komplekse tjenester og har et stort behov for å bygge ny kapasitet. Det er krevende når kommuneøkonomien er så utfordrende som den er nå. Det er vanskelig å se noen nøkler i kommuneøkonomien-systemet som kompenserer for økt oppgavetilfang.

Det er også kommuner som melder at man trenger en oppdatering av lovverket for å kunne levere tjenester til alvorlig psykisk syke. Det som ofte kommer opp som en problemstilling er at kommuner ikke har lovhjemmel til å bruke tvang innen psykisk helsevern.

Svar:

Jeg vil takke representanten for spørsmål om et viktig tema. Kommunene må daglig gjøre krevende prioriteringer i møte med innbyggernes forventninger, spesialisthelsetjenestens ønske om rask utskrivning av pasienter og mer spesialisert oppfølging, økonomiske rammebetingelser og tilgangen på personell. Det betyr at det hver dag tas krevende beslutninger for helsetjenesten i alle landets kommuner.

Psykisk helse er et av regjeringens viktigste satsningsområder. Vi vil at flere skal oppleve god psykisk helse og livskvalitet, og at de som trenger det skal få god og lett tilgjengelig hjelp. Regjeringen la derfor i 2023 fram en opptrappingsplan for psykisk helse. Det er en helhetlig plan for å bedre den psykiske helsen i Norge og utvikle det samlede tjenestetilbudet de neste ti årene. Gjennom planen har Stortinget forpliktet seg til å styrke psykisk helsefeltet med 3 milliarder kroner over ti år. Med budsjettet for 2026 har vi økt budsjettene til psykisk helse med 1,2 milliarder kroner fra 2023 til 2026.

I 2024 og 2025 er det til sammen bevilget 300 mill. kroner til psykisk helse og rusmiddelfeltet som en del av veksten i kommunenes rammetilskudd. I 2026 har vi opprettet en tilskuddsordning for lavterskeltilbud innen psykisk helse og rusmiddelfeltet, og det ble bevilget 60 mill. friske midler til ordningen. I tillegg er det over mange år bevilget midler etablering av ACT-, FACT- og FACT Ungteam. Formålet er å bidra til at personer som har alvorlig og langvarige psykiske helseutfordringer og ruslidelse tilbys oppsøkende, sammenhengende og integrerte tjenester fra spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten i et team. Samlet er det til bevilget 429,8 mill. kroner til lavterskeltilbud innen psykisk helse og rusmiddelfeltet og ACT-, FACT- og FACT Ung i 2026.

Regjeringen tar på alvor at mange kommuner opplever krevende økonomiske tider. Stortinget vedtok i

behandlingen av statsbudsjettet for 2026 en vekst i kommunesektorens inntekter på 8,35 mrd. kroner.

Helse- og omsorgstjenesteloven pålegger kommunene å sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne. Å ivareta pasienter med psykisk helse- og rusproblemer er en integrert del av kommunens sørge-for-ansvar. For å oppfylle ansvaret etter § 3-1 skal kommunen blant annet ha knyttet til seg psykolog, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 andre ledd. Tilstrekkelig fagkompetanse skal sikres i tjenestene, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 første ledd bokstav d. Kommunene står fritt til selv å velge hvordan den vil organisere seg for å oppfylle ansvaret for å sørge for psykisk helsetjeneste. Dette er en viktig del av prinsippet om kommunalt selvstyre.

Tvangslovutvalget som leverte sin utredning i 2019, og foreslo felles regler om tvang og inngrep uten samtykke i helse- og omsorgstjenesten, la ikke opp til å utvide kommunenes adgang til tvangsbruk. Departementet har merket seg at Særreaksjonsutvalget anbefalte at det utredes videre om domfelte og andre med vedtak om tvungent psykisk helsevern bør få anledning til å samtykke til kontrolltiltak i bolig. Å innføre mulighet for bruk av tvang i kommunene for denne pasientgruppen reiser mange praktiske, etiske og menneskerettslige problemstillinger. Det handler blant annet om kapasitet og kompetanse i de kommunale tjenestene og om rammer for tvangsbruk, herunder retten til privatliv etter EMK artikkel 8.

Vi har satt i gang arbeidet med en helsereform. Helsereformutvalget skal utrede og foreslå modeller for å sikre en sammenhengende og bærekraftig helse- og omsorgstjeneste i Norge. Utvalget skal blant annet utrede og foreslå modeller for fremtidig organisering, styring og finansiering av en sammenhengende og integrert helse- og omsorgstjeneste i Norge, og vurdere ansvars- og oppgavefordelingen mellom tjenestenivåene. Vi har i tillegg startet et arbeid med å se på ulike typer sikkerhets- og overgangsboliger og nye former for døgntilbud i samarbeid mellom helseforetak og kommuner. Det kan bidra til bedre samarbeid om det helhetlige pasientforløpet, frigjøre nødvendig behandlingsskapasitet, gi personer med fortsatt behov for oppfølging et bedre tilbud i egen kommune og lette belastningen på kommunene.

Noen av pasientene vi vet mange kommuner har utfordringer med å gi et godt nok tilbud til er personer mer med samtidig psykisk lidelse og rusmiddellidelse (ROP). Som en oppfølging av Riksrevisjonens rapport om Helse- og velferdstjenester til personer med samtidig rusmiddellidelse og psykisk lidelse har vi i 2026 initiert et tverrsektorielt arbeid for ROP-pasienter. Formålet er at personer med ROP-lidelser i større grad skal motta sam-

menhengende helsetjenester, bolig og arbeidsinkluder-

ende tilbud gjennom forpliktende samarbeid og tett oppfølging innad og mellom tjenestenivåer og sektorer.

SPØRSMÅL NR. 1404

Innlevert 1. februar 2026 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 12. februar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva er fordelingseffekten av å redusere formuesskatten på dyre boliger?

BEGRUNNELSE:

Den nye modellen for beregning av formuesverdi av boliger har fått oppmerksomhet i media, og Høyre, eiendomsmeglere og formuesforvaltere har tatt til orde for å heve innslagspunktet for redusert verdsettelsesrabatt for primærbolig fra 10 til 20 millioner kroner. Jeg ber om informasjon om inntekt og formue til gruppen som ville blitt berørt av en slik endring, om fordelingseffekten av forslaget etter intervaller, desiler og prosentiler av inntekt og formue, og andelen av skattekuttet som havner hos personer bosatt henholdsvis i Oslo, Bærum og Asker.

Svar:

Personlige skattytere betaler formuesskatt på 1,0 pst. av skattepliktig nettoformue over et bunnfradrag på 1,9 mill. kroner i 2026. For nettoformuer over 21,5 mill. kroner betales formuesskatt med en sats på 1,1 pst. Skattepliktig nettoformue fastsettes som hovedregel til omsetningsverdien av skatteters eiendeler med økonomisk verdi, frat-

rukket gjeld. Flere formuesobjekter verdsettes imidlertid til dels betydelig lavere enn markedsverdi. Dette skyldes både formelle verdsettelsesrabatter i skattereglene og at enkelte eiendeler er vanskelig å verdsette. For 2026 verdsettes primærbolig til 25 pst. av beregnet markedsverdi opp til 10 mill. kroner, og til 70 pst. for beregnet boligverdi over 10 mill. kroner.

En økning i grensen for høy verdsettelse av primærbolig til 20 mill. kroner anslås på usikkert grunnlag å redusere statens inntekter med 1 250 mill. kroner påløpt sammenlignet med vedtatte skatteregler for 2026.

Tabell 1 viser de isolerte fordelingsvirkningene av den forespurte endringen, både for alle og for de som blir berørt av endringen, fordelt etter bruttoinntekt. Det anslås at endringen isolert sett vil redusere skatten for om lag 114 600 personer med i gjennomsnitt om lag 11 000 kroner. Gjennomsnittlig bruttoinntekt blant disse anslås til om lag 1,72 mill. kroner. Tabellene 2-6 viser fordelingsvirkningene av den forespurte endringen etter hhv. inntektdesiler/-persentiler og beregnet nettoformue.

Tabell 7 viser fordeling av proveny etter hvilken sentralitetssone personer er bosatt i. Den mest sentrale sonen «S01» inneholder kommunene Oslo, Lørenskog, Lillestrøm, Rælingen og Bærum, mens Asker er i sone «S02».

Tabell 1 Anslåtte fordelingsvirkninger av å øke grensen for høy verdsettelse av primærbolig fra 10 til 20 mill. kroner etter bruttoinntektsintervaller. Sammenlignet med 2026-regler

Bruttoinntekt ¹	Antall	Gjennomsnittlig endring i formuesskatt. Kroner ²	Antall som blir berørt	Gjennomsnittlig endring i formuesskatt for de som blir berørt. Kroner ²
0–100 000 kr	305 300	0	1 400	-10 400
100 000–200 000 kr	201 200	0	800	-11 000
200 000–250 000 kr	133 700	0	1 200	-7 800
250 000–300 000 kr	177 200	0	1 400	-7 600
300 000–350 000 kr	252 000	0	2 000	-8 000
350 000–400 000 kr	275 300	0	2 400	-8 200

400 000–450 000 kr	294 600	0	3 100	-8 200
450 000–500 000 kr	272 200	-200	3 700	-8 400
500 000–550 000 kr	271 900	-200	4 000	-8 800
550 000–600 000 kr	271 300	-200	4 200	-9 000
600 000–700 000 kr	498 700	-200	8 100	-9 400
700 000–800 000 kr	437 400	-200	7 800	-9 600
800 000–1 000 000 kr	561 100	-200	14 800	-9 800
1 000 000–2 000 000 kr	602 400	-600	38 000	-10 800
2 000 000–3 000 000 kr	65 300	-2 000	10 500	-13 000
3 000 000 kr og over	36 000	-5 400	11 100	-17 800
I alt	4 655 700	-200	114 600	-11 000

¹ Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

² Avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 2 Anslåtte fordelingsvirkninger av å øke grensen for høy verdsettelse av primærbolig fra 10 til 20 mill. kroner. Alle personer 17 år og eldre etter bruttoinntektsdesiler. Sammenlignet med 2026-regler

Desilgruppe (Bruttoinntekt ¹)	Antall	Gjennomsnittlig bruttoinntekt, referanse. Kroner	Gjennomsnittlig endring i formuesskatt. Kroner ²
0% - 10%	465 600	71 600	0
10% - 20%	465 600	262 800	0
20% - 30%	465 600	367 500	0
30% - 40%	465 600	448 700	-200
40% - 50%	465 600	533 800	-200
50% - 60%	465 600	620 900	-200
60% - 70%	465 600	715 900	-200
70% - 80%	465 600	829 500	-200
80% - 90%	465 600	1 012 000	-400
90% - 100%	465 600	1 925 200	-1 400
I alt	4 655 700	678 800	-200

¹ Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

² Avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 3 Anslåtte fordelingsvirkninger av å øke grensen for høy verdsettelse av primærbolig fra 10 til 20 mill. kroner. Øverste bruttoinntektsdesil delt i persentiler. Sammenlignet med 2026-regler

Persentilgruppe (Bruttoinntekt ¹)	Antall	Gjennomsnittlig bruttoinntekt, referanse. Kroner	Gjennomsnittlig endring i formuesskatt. Kroner ²
90% - 91%	46 600	1 183 200	-600
91% - 92%	46 600	1 231 100	-600
92% - 93%	46 600	1 287 100	-600
93% - 94%	46 600	1 354 100	-800
94% - 95%	46 600	1 437 300	-800
95% - 96%	46 600	1 544 900	-1 000
96% - 97%	46 600	1 692 000	-1 200

97% - 98%	46 600	1 909 200	-1 400
98% - 99%	46 600	2 321 300	-2 000
99% - 100%	46 600	5 291 800	-4 800
I alt	465 600	1 925 200	-1 400

¹ Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

² Avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 4 Anslåtte fordelingsvirkninger av å øke grensen for høy verdsettelse av primærbolig fra 10 til 20 mill. kroner. Alle personer 17 år og eldre etter formuesintervaller. Sammenlignet med 2026-regler

Beregnet nettoformue, 2026-regler	Antall	Gjennomsnittlig beregnet nettoformue, 2026-regler. Kroner	Gjennomsnittlig formuesskatt, 2026-regler. Kroner	Gjennomsnittlig endring i formuesskatt. Kroner ¹
Negativ	945 000	-613 100	0	0
0 - 499 999 kr.	1 125 400	146 700	0	0
500 000 - 1 mill. kr.	394 600	737 500	100	0
1 - 5 mill. kr.	1 587 400	2 594 000	1 000	0
5 - 10 mill. kr.	434 500	6 798 200	12 300	-600
10 - 50 mill. kr.	157 800	16 684 300	83 400	-5 400
50 - 100 mill. kr.	6 800	68 193 100	527 200	-11 200
100 - 150 mill. kr.	1 800	120 981 000	1 001 500	-11 800
Over 150 mill. kr.	2 500	457 136 100	4 005 800	-15 400
I alt	4 655 700	2 449 100	7 600	-200

¹ Avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 5 Anslåtte fordelingsvirkninger av å øke grensen for høy verdsettelse av primærbolig fra 10 til 20 mill. kroner. Alle personer 17 år og eldre etter formuesdesiler. Sammenlignet med 2026-regler

Desilgruppe (Beregnet nettoformue, 2026-regler)	Antall	Gjennomsnittlig beregnet nettoformue, 2026-regler. Kroner	Gjennomsnittlig skatt, 2026-regler. Kroner	Gjennomsnittlig endring i formuesskatt. Kroner ¹
0% - 10%	465 600	-1 113 900	150 100	0
10% - 20%	465 600	-130 600	94 200	0
20% - 30%	465 600	16 900	45 400	0
30% - 40%	465 600	160 200	92 200	0
40% - 50%	465 600	536 500	138 400	0
50% - 60%	465 600	1 149 700	163 200	0
60% - 70%	465 600	1 953 300	171 200	0
70% - 80%	465 600	2 998 500	179 800	0
80% - 90%	465 600	4 607 900	205 100	0
90% - 100%	465 600	14 312 600	458 400	-2 600
I alt	4 655 700	2 449 100	169 800	-200

¹ Avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 6 Anslåtte fordelingsvirkninger av å øke grensen for høy verdsettelse av primærbolig fra 10 til 20 mill. kroner. Øverste formuesdesil delt i persentiler. Sammenlignet med 2026-regler

Persentilgruppe (Beregnet nettoformue, 2026-regler)	Antall	Gjennomsnittlig beregnet nettoformue, 2026-regler. Kroner	Gjennomsnittlig skatt, 2026-regler. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner ¹
90% - 91%	46 600	6 030 200	240 000	-200
91% - 92%	46 600	6 419 600	250 000	-200
92% - 93%	46 600	6 876 800	262 000	-400
93% - 94%	46 600	7 420 700	277 600	-800
94% - 95%	46 600	8 093 500	298 000	-1 200
95% - 96%	46 600	8 971 900	322 100	-1 600
96% - 97%	46 600	10 211 400	364 000	-2 200
97% - 98%	46 600	12 158 500	430 100	-3 400
98% - 99%	46 600	16 040 900	556 200	-6 400
99% - 100%	46 600	60 901 600	1 583 400	-10 200
I alt	465 600	14 312 600	458 400	-2 600

¹ Avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 7 Anslåtte provenyvirkninger av å øke grensen for høy verdsettelse av primærbolig fra 10 til 20 mill. kroner fordelt på sentralitetsklasser. Mill. kroner

Sentralitet	Øke innslagspunktet til 20 mill. kroner
S01	-1 075
S02	-150
S03	-25
S04	0
S05	0
S06	0
I alt	-1 250

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2023. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er framskrevet til 2026. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget er sjablongmessig framskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene. Modellen er oppdatert med verdiene fra utskrevne skattekort for 2026, hvor den reviderte verdsettelsesmodellen på boliger er tatt i bruk. Modellen tar imidlertid ikke hensyn til at flere skattytere vil kunne velge å dokumentere en lavere verdi.

SPØRSMÅL NR. 1405**Innlevert 1. februar 2026 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 12. februar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hva er fordelingseffekten av å kutte skatt på pensjon og formue?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber informasjon om fordelingseffekten blant gruppen alderspensjonister av å heve innslagspunktet for redusert verdsettelsesrabatt for primærbolig tilsvarende et provenytap på 538 millioner kroner, og om fordelingseffekten blant pensjonister av å øke satsene i skattefradrag for pensjonsinntekt tilsvarende et provenytap på 538 millioner kroner.

Svar:

Personlige skattytere betaler formuesskatt på 1,0 pst. av skattepliktig nettoformue over et bunnfradrag på 1,9 mill. kroner i 2026. For nettoformuer over 21,5 mill. kroner betales formuesskatt med en sats på 1,1 pst. Skattepliktig nettoformue fastsettes som hovedregel til omsetningsverdien av skattyters eiendeler med økonomisk verdi, fratrukket gjeld. Flere formuesobjekter verdsettes imidlertid til dels betydelig lavere enn markedsverdi. Dette skyldes både formelle verdsettelsesrabatter i skattereglene og at enkelte eiendeler er vanskelig å verdsette. For 2026 verdsettes primærbolig til 25 pst. av beregnet markedsverdi

opp til 10 mill. kroner, og 70 pst. for beregnet boligverdi over 10 mill. kroner.

Innenfor en provenyramme på 538 mill. kroner kan innslagspunktet for høy verdsettelse av primærbolig økes fra 10 mill. kroner til 12,2 mill. kroner. Alternativt kan skattefradraget for pensjonsinntekt økes fra 37 100 kroner til 37 800 kroner. Tabell 1 viser fordelingsvirkningene av endringene avgrenset til den sosioøkonomiske gruppen pensjonister. Denne gruppen omfatter personer som har sin hovedinntekt fra trygd/pensjon, og hvor pensjonsinntekt er større enn trygdeinntekt.

Beregningen er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2023. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er framskrevet til 2026. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene. Modellen er oppdatert med verdiene fra utskrevne skattekort for 2026, hvor den reviderte verdsettingsmodellen på boliger er tatt i bruk. Modellen tar imidlertid ikke hensyn til at flere skattytere vil kunne velge å dokumentere en lavere verdi.

Tabell 1 Anslåtte fordelingsvirkninger av endringene skissert i spørsmålet etter bruttoinntekt. Sosioøkonomisk gruppe pensjonister. Sammenlignet med vedtatte 2026-regler

Bruttoinntekt ¹	Antall	Gjennomsnittlig skatt i referanse-alternativet. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner ²	
			Økt innslagspunkt for høy verdsettelse av primærbolig til 12,2 mill. kroner	Økt skattefradrag for pensjonsinntekt til 37 800 kroner
0–100 000 kr	8 000	800	0	0
100 000–200 000 kr	13 500	4 000	0	0
200 000–250 000 kr	46 500	2 500	0	0
250 000–300 000 kr	75 500	3 300	0	0
300 000–350 000 kr	110 100	13 000	0	-600
350 000–400 000 kr	119 700	34 300	0	-600
400 000–450 000 kr	121 100	56 500	0	-600
450 000–500 000 kr	107 400	76 900	-200	-600
500 000–550 000 kr	89 400	96 000	-200	-600
550 000–600 000 kr	66 300	114 600	-200	-600

600 000–700 000 kr	83 600	141 100	-400	-600
700 000–800 000 kr	46 700	177 500	-400	-400
800 000–1 000 000 kr	46 500	234 200	-600	-200
1 000 000–2 000 000 kr	35 000	394 200	-1 000	-200
2 000 000–3 000 000 kr	3 200	840 700	-1 800	-400
3 000 000 kr og over	3 000	2 615 900	-2 400	-400
I alt	975 400	94 800	-200	-600

¹ Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

² Avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

SPØRSMÅL NR. 1406

Innlevert 31. januar 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen

Besvart 9. februar 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at Bufdirs faglige råd om kjønns mangfold ikke svekkes av politisk press, og hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for å beskytte rettighetene og tryggheten til transpersoner og andre i kjønns mangfoldet i møte med offentlige tjenester?

BEGRUNNELSE:

Representantforslaget om å skrinlegge Bufdirs råd om møter med kjønns mangfold for offentlig ansatte (Dokument 8:77 S, 2025–2026) markerer en politisk utvikling som skaper alvorlig bekymring for rettighetene og tryggheten til transpersoner og andre i kjønns mangfoldet. Forslaget ber komiteen fjerne et faglig verktøy som skal sikre at offentlig ansatte møter mennesker på en kunnskapsbasert, respektfull og rettssikker måte. Dette utfordrer ikke bare fagkompetansen i tjenestene, men også forpliktelser Norge har til ikke-diskriminering og menneskerettigheter.

Bufdirs råd springer ut av solid faglig kunnskap og er utformet nettopp for å hindre at mennesker møtes med fordommer, feilinformasjon eller praksis som skader tilliten til offentlige tjenester. En svekkelse av rådene vil særlig ramme grupper som allerede møter betydelig minoritetsstress, diskriminering og barrierer i møte med skole, helsevesen, barnevern og NAV.

Når politiske aktører ønsker å fjerne slike råd, handler det ikke om faglighet, men om ideologisk motstand mot kjønns mangfold som fenomen en utvikling vi også ser internasjonalt.

For SV er det grunnleggende at staten skal beskytte minoriteter, ikke bidra til økt sårbarhet. Å svekke kompetansen i møte med kjønns mangfold bryter med prinsippet om likeverdige tjenester for alle og bidrar til mer utrygghet for en gruppe som allerede opplever høy risiko for diskriminering og psykososiale belastninger. Det er avgjørende at offentlige ansatte får faglige verktøy som hjelper dem å møte folk med respekt og forståelse, og at kunnskap ikke erstattes av politisk motivert retorikk.

Regjeringen må derfor avklare om de står bak Bufdirs faglige kompetansegrunnlag, og om de vil sikre at veiledningen styrkes ikke svekkes. I en tid der hatefulle ytringer og feilinformasjon om kjønn og identitet øker, må staten være en stabil garantist for menneskerettigheter, faglighet og trygghet i alle offentlige tjenester. Regjeringen må vise at de tar dette ansvaret på alvor.

Svar:

Bufdir er statens fagdirektorat for likestilling og ikke diskriminering, og det er derfor naturlig at direktoratet har fått i oppdrag å utvikle faglige råd for møter med kjønns mangfold. Bufdir har etablerte, velprøvde prosesser for utarbeidelse av nasjonale veiledere, som innebærer

involvering av berørte aktører, systematisk kunnskapsinnhenting, faglige vurderinger, og plan for implementering og senere oppdatering. Disse metodiske rammene sikrer faglig integritet og robusthet i arbeidet, og bidrar til at utviklingen av rådene skjer på et kunnskapsbasert grunnlag.

Rådene er lagt ut på en bred offentlig høring for å sikre involvering av et mangfold av aktører. Bufdir har mottatt om lag 100 høringssvar, og disse gjennomgås nå systematisk. Høringsprosessen er et grunnleggende forvaltningsprinsipp som både styrker kvaliteten på rådene og beskytter det faglige arbeidet mot politisk press. Formålet er å sikre at rådene blir faglig solide, treffsikre og praktisk anvendelige i møte med brukere i skole, helse, NAV, barnevern og andre offentlige tjenester.

Et sentralt premiss for Bufdirs arbeid er at kjønn forstås som mer sammensatt enn en todeling mellom mann og kvinne. Dette synet på kjønn har i flere omganger blitt anerkjent av et stortingsflertall; først i forarbeidene til diskrimineringslovgivningen i 2013, og senere i forarbeidene til gjeldende likestillings- og diskrimineringslov. Dette danner en ramme for Bufdirs videre arbeid med de faglige rådene, og høringsinnspill som utfordrer selve eksistensen av kjønns mangfold, vil derfor ikke

kunne vektlegges på samme måte som kritiske innspill som anerkjenner dette premisset.

Regjeringen har samtidig iverksatt flere tiltak for å styrke rettighetene og tryggheten til transpersoner og personer med kjønnsinkongruens i møte med offentlige tjenester. Dette arbeidet inngår i den gjeldende handlingsplanen for kjønns- og seksualitetsmangfold, der transpersoner og personer med kjønnsinkongruens er et eget innsatsområde. Gjennom handlingsplanen har regjeringen i flere år arbeidet for likeverdige tjenester, et helhetlig og tilgjengelig behandlingstilbud, økt kunnskap i arbeidslivet for å sikre et mer inkluderende arbeidsmiljø, og større aksept og trygghet for transpersoner og personer med kjønnsinkongruens i samfunnet.

Jeg vil takke representanten for et viktig spørsmål. Arbeidet med de faglige rådene er én del av en bredere innsats for å styrke kompetansen om – og øke aksepten for – kjønns- og seksualitetsmangfold i samfunnet vårt. Jeg vil forsikre representanten om at arbeidet for å sikre rettighetene og tryggheten til transpersoner og andre i kjønns mangfoldet fortsetter i møte med offentlige tjenester.

SPØRSMÅL NR. 1407

Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 9. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for i detalj hvordan Statens vegvesen har vært orientert om risiko for forsinkelse i prosjektet rv 555 Sotrasambandet, og for hvordan dette har vært rapportert til statsråden og deretter til Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Normalt vil det være et tett samarbeid mellom entreprenør og byggherre i gjennomføringen av et vegprosjekt. Særlig fremstår dette som sannsynlig i Norges største vegutbyggingskontrakt. Ettersom arbeidet på prosjektet har pågått lenge, fremstår det som rart at det først nå skulle være kjent for Statens vegvesen at det er utfordringer i prosjektet. Jeg registrerer også det som fremstår som en uttalelse fra Statens vegvesen til BA 16.01 om at de ble orientert om forsinkelse i prosjektet «like før jul i fjor». Jeg viser i den forbindelse til statsrådets svar på mitt skrift-

lige spørsmål dok. nr. 15:724, der statsråden ikke rapporterer om forsinkelse i prosjektet. Spørsmålet er besvart 17. desember. Samlet fremstår det som om at statsråden unnlot å orientere Stortinget om de faktiske forholdene i prosjektet, eller at Statens vegvesen ikke har kontroll på sin styring av prosjektet. Jeg ber derfor statsråden om en detaljert oversikt over hvilken oversikt SVV har hatt rundt risiko for forsinkelse av åpning av prosjektet gjennom det siste året.

Svar:

Prosjektet rv. 555 Sotrasambandet gjennomføres som et offentlig-privat samarbeid (OPS), jf. Prop. 41 S (2017-2018). Det innebærer at en privat kontraktpart (OPS-selskapet) har ansvar for gjennomføring av utbygging, drift og vedlikehold. OPS-selskapet får betalt for arbeidet etter kontrakt med Statens vegvesen. OPS-selskapet har i sin

tur engasjert en entreprenørkonstellasjon, et arbeidsfellesskap, til å utføre arbeidet. Jeg legger til grunn at representanten kjenner OPS-modellen fra tidligere.

Slik kontraktene i OPS-modellen er utarbeidet har utførende entreprenør ikke et direkte kontraktsforhold med Statens vegvesen, da entreprenør utfører arbeidet i prosjektet på vegne av OPS-selskapet. Statens vegvesens hjemmel for særskilt oppfølging av utførende entre-

prenør er gitt gjennom de tilsynsoppgavene som ligger til forskrifter og lover, f. eks arbeidsmiljøloven.

Statens vegvesen har over tid hatt et spesielt fokus på framdriften i prosjektet og har tatt dette jevnlig opp med OPS-selskapet i kontraktsmøter. OPS-selskapet har imidlertid ikke varslet om at entreprenør har meldt avvik på fremdrift før sent i 2025. Statens vegvesen informerte i januar til departementet og utad at åpningen av prosjektet dessverre var noe forsinket.

SPØRSMÅL NR. 1408

Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 9. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden forsikre seg om at Statens vegvesen i samarbeid med entreprenøren nå gjennomfører alle nødvendige tiltak for å hindre nye forsinkelser i prosjektet?

BEGRUNNELSE:

Det er uheldig at Statens vegvesen ikke har hatt tilstrekkelig kontroll på utbyggingen av rv 555 Sotrasambandet, men den konsekvens at prosjektet nå varsles å være flere måneder forsinket. Dette til tross for at statsråden så sent som i desember ikke opplyste om dette i sitt svar på mitt spørsmål dok. nr. 15:724. Pendlerne på strekningen opplever allerede i dag betydelige hindringer og køer i sin hverdag. Det er derfor avgjørende at Statens vegvesen nå tar ansvar for å sørge for at prosjektet gjennomføres så raskt som overhode mulig. Jeg forventer derfor at statsråden sørger for at SVV nå gjennomfører alle mulige tiltak som kan bidra til raskest mulig realisering.

Svar:

Prosjektet rv. 555 Sotrasambandet gjennomføres som et OPS-prosjekt, jf. Prop. 41 S (2017-2018). Dette innebærer at en privat kontraktspart (OPS-selskapet) har ansvar for gjennomføring av utbygging, drift og vedlikehold, og får betalt for dette etter kontrakt med Statens vegvesen.

OPS-selskapet som kontraktspart til Statens vegvesen representerer den finansielle delen av prosjektet. Statens vegvesen sin kontraktspart har deretter engasjert en entreprenørkonstellasjon, et arbeidsfellesskap, for å utføre arbeidet som OPS-selskapet har et kontraktsfor-

hold med Statens vegvesen om. Med denne kontraktsformen har altså utførende entreprenør ikke et direkte kontraktsforhold med Statens vegvesen, da entreprenør utfører arbeidet i prosjektet på vegne av OPS-selskapet.

Statens vegvesen opplyser om at de har hatt tett dialog med OPS-selskapet om mulige løsninger for å kunne forenkle arbeidsoppgaver, innenfor gjeldende rammer for prosjektet. Denne oppfølgingen har skjedd fortløpende, der alle sider av prosjektet har vært gjenstand for diskusjon.

SPØRSMÅL NR. 1409**Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 9. februar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Det er ulik praksis på hvordan kommuner som grenser til samme villreinområde praktiserer lov om motorferdsel i utmark og saker etter plan og bygningsloven. Villrein er villrein uansett kommune.

Hvordan vil statsråden sikre at kommunene rundt samme villreinområde samordner praksis om motorferdsel og dispensasjonssaker etter plan- og bygningsloven på en måte som sikrer lik praksis, og i henhold til tiltaksplanene for villrein som eksempel på slik varierende praksis er kommunene Oppdal, Folldal og Tynset i Knutshø villreinområde?

BEGRUNNELSE:

I tiltaksplanene for villrein i Snøhetta, Knutshø og Rondane av 19. 09.25 er det å redusere og tilpasse motorferdsel i villreinområdene et av flere tiltak. Det samme er bedre kontroll med nye arealinngrep og med dispensasjonssaker etter plan og bygningsloven i områdene. I disse villreinområdene er store deler av arealene vernet som nasjonalpark eller landskapsvernområder. Her sikrer vernebestemmelsene og behandling hos de aktuelle nasjonalparkstyrene at aktuelle saker behandles likt uavhengig av kommune. Utenfor verneområdene varierer praksis mellom kommunene. Alle tre kommuner har betydelige arealer med villreinområde utenfor landskapsvernområdet i Knutshø villreinområde. Oppdal fornyer alle sine snøskuterdispensasjoner i år. Til hytter ved Orkelsjøen i Knutshø villreinområde har tidligere hytteeierne fått dispensasjon til inntil ti turer per hytte og sesong. Fra i år reduserte kommunen dette til seks, og avkortet sesongen 14 dager i hver ende. Disse om lag 70 hyttene har bilvei i sommersesongen, slik at tyngre / omfattende transport kan utføres da. Av hensyn til villreinen har Statsforvalteren etter klage fra villreinnemnda opphevet vedtaket, og foreslår én tur per sesong og hytte. Begrunnelsen er at kommunen ikke har vurdert samlet belastning etter naturmangfoldloven § 10. Videre har ikke kommunen vurdert transportbehovet om vinteren ut fra at det er bilvei om sommeren. Dispensasjon etter aktuell bestemmelse – motorferdselsforskriften § 5 c – åpner ikke for persontransport. Folldal gir inntil 3 turer per hytte om det er villreinområde eller ei, uavhengig av veitilknytning om sommeren. Tynset gir 10 turer til hytter med bilvei og 5 til hytter uten utenfor villreinområdene, i villreinområdene «strengere praksis» med individuell praksis for hver sak –

kommunen oppgir 3-4 turer og at de legger vekt på hva villreinnemd og -utvalg sier. De får sakene til uttalelse. I verneområdene på Dovrefjell gis normalt inntil to turer med leiekjører per sesong til hytter med bilvei om sommeren og inntil fire der det ikke er bilvei. Dette gjelder ordinære helårshytter av en viss størrelse, tilsvarende som ved Orkelsjøen. Jakt og fiskebuer inntil to.

Svar:

Det er sentralt med en god lokal forvaltning av villreinens leveområder for å forbedre tilstanden for villrein, både når det gjelder motorferdsel og arealforvaltning. Det er samtidig kjent for meg, at kommuner som grenser til samme villreinområde har varierende praksis for motorferdsel og dispensasjonssaker etter plan og bygningsloven. Tiltaksplanene for Rondane, Snøhetta og Knutshø, som ble vedtatt 19. september 2025, inneholder flere tiltak knyttet til nedbygging av areal og motorferdsel i villreinområder. Flere av tiltakene har også som formål å samordne praksisen mellom kommunene som grenser til villreinområder. Tiltaksplanen er ikke juridisk bindende, men oppfordrer ulike aktører til å gjennomføre forskjellige tiltak. Kommunene spiller en nøkkelrolle i den videre oppfølgingen av tiltaksplanene

Alle de tre vedtatte tiltaksplanene inneholder tiltak med formål om å redusere negativ påvirkning på villrein fra motorferdsel. Dette er blant annet tiltak som oppfordrer kommuner og andre myndigheter til reduksjon og tilpasning av motorferdsel i utmark i villreinområder ved vurdering av søknader om motorferdsel etter motorferdselloven eller verneforskrift. Det er også et tiltak om økt kunnskap og bedre samordning av motorferdsel i utmark i villreinområder.

Videre jobber jeg for å få på plass et nasjonalt system for digital saksbehandling og rapportering for motorferdsel i utmark. Sistnevnte vil forenkle rapportering og bidra til økt kunnskap, noe som vil gi bedre forutsetninger for samordning på tvers av kommuner som grenser til villreinområder. Det vil også kunne bidra til at nødvendig motorferdsel bedre kan tilpasses villreinens behov. For å sikre bedre samordning, skal det blant annet etableres dialogforum hvor alle aktører som forvalter motorferdsel i det aktuelle villreinområdet deltar. I forumet skal motorferdselen i det enkelte villreinområdet gjennomgås, og man skal tilstrebe samordning og reduksjon. Miljødirektoratet skal koordinere og lede dette arbeidet.

Når det gjelder arealinngrep har kommunene den primære arealmyndigheten. Jeg mener det er riktig at kommunene forvalter sine egne arealer, og vi oppfordrer alle kommuner til å oppdatere sine arealplaner på bakgrunn av ny kunnskap om konsekvenser for villrein. Selv om kommunene har hovedansvaret for arealforvaltningen, finnes det noen klare statlige rammer og retningslinjer. Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet ligger til grunn for kommunenes planlegging og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven. Retningslinjene har flere bestemmelser som retter seg direkte mot forvaltningen av villreinens leveområder. Det følger av retningslinjene at «Arealplanleggingen skal bidra til å nå målet om en helhetlig og restriktiv arealforvaltning i villreinområdet. Dette innebærer at det skal være en høy terskel for inngrep i villreinens leveområder.» I tillegg har retningslinjene mer generelle bestemmelser som også har betydning for villrein. Dette gjelder blant annet prinsippet om at fortetting og transformasjon skal vurderes og bør utnyttes for nye utbyggingsområder settes av og tas i bruk for alle utbyggingsformål. Videre at det i fjell og utmark er viktig

at fritidsboligområder skal avgrenses mot sammenhengende natur-, villrein- og friluftsområder, kulturmiljøer og viktige områder for landbruk, reindrift og andre næringer.

Videre mener jeg fylkeskommunen, gjennom revisjon av regionale planer, kan spille en viktig rolle i å samkjøre kommunene på tvers det enkelte villreinområdet. I de vedtatte tiltaksplanene oppfordres fylkeskommunene til å vurdere å definere soner i plankart med ulike grader av restriksjonsnivåer, nettopp med den hensikt å samordne arealforvaltningen mellom kommuner som grenser til samme villreinområde.

God lokal forvaltning av villrein er en grunnleggende forutsetning for å snu den negative utviklingen og på sikt forbedre tilstanden for villreinen. Dette legger også et viktig ansvar på kommunene, et ansvar jeg opplever at de tar på stort alvor. Det er derfor viktig at kommunene opplever at alle bidrar og at byrdefordelingen er noenlunde jevn.

Jeg mener tiltaksplanene danner en felles ramme og et godt grunnlag for den videre forvaltningen av villreinen.

SPØRSMÅL NR. 1410

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 10. februar 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Planlegger staten å dekke kostnadene for et eventuelt gassrør i Barentshavet, hva er oppdaterte kostnadsanslag for et slikt rør, og ser statsråden at utbygging av ny gassinfrastruktur i Barentshavet kan bidra til å låse Europa fast i en «gassfelle» på lengre sikt?

BEGRUNNELSE:

De internasjonalt anerkjente forskerne Bård Harstad og Katinka Holtsmark publiserte tidligere i år en forskningssartikkel i et av verdens ledende økonomiske tidsskrifter. Der advarer de mot at økt produksjon av naturgass kan redusere globale utslipp på kort sikt, men øke dem på lang sikt. Når investorene forventer mer gass, og dermed lavere energipriser, så investerer de mindre i fornybar energi. Forskerne finner at gass erstatter fornybar energi i større grad enn kull på lang sikt. Dette gjelder også til tross for Europas mål om å redusere avhengigheten av russisk gass. På denne bakgrunnen anbefaler forskerne blant an-

net at infrastruktur for gasshandel, som rørledninger og LNG-terminaler, verken bør vedlikeholdes eller bygges ut.

Det er dermed solid forskningsmessig grunnlag for å hevde at økt produksjon av gass i Norge ikke bare vil øke utslipp i Europa, men også spenne ben på Europas innsats med å frigjøre seg fra fossil energi som et sikkerhetspolitisk virkemiddel, en strategi de selv har gitt navnet «Frihetsgiven». Dersom den norske staten planlegger å dekke utgiftene for et gassrør vil det gi sterke insentiver til utbygging av fossil energi i Barentshavet, på bekostning av omstilling til fornybar energi i Europa. På denne måten vil Norge bidra til å opprettholde Europas sårbarhet på lengre sikt og samtidig motvirke arbeidet med å redusere klimagassutslipp.

Svar:

Norge er største produsent og eneste relevante nettoeksportør av olje og gass i Europa. De sentrale energianalysesemiljøene forventer at Europa vil trenge olje og gass i

flere tiår fremover, og det samlede importbehovet til EU og Storbritannia ventes å langt overstige norsk produksjon også på lang sikt. Behovet for olje og gass er ventet å bli gradvis redusert over tid, men disse energikildene ventes i tiår framover å være nødvendig for at myndighetene i Europa skal kunne gi sine innbyggere og næringsliv trygghet for kontinuerlig tilgang til stabil energi, til en akseptabel pris, samtidig som klimagassutslippene reduseres. Alternativet til norske leveranser vil være høyere import til Europa av olje og gass fra andre deler av verden. Jeg er derfor ikke redd for at norsk gasseksport, ei heller gjennom en ev. rørledning fra Barentshavet, bidrar til å låse Europa fast i en «gassfelle».

Hovedmålet i petroleumpolitikken er å legge til rette for lønnsom produksjon i et langsiktig perspektiv. Gassco har rolle som systemarkitekt for gassinfrastruktur. Selskapet har som del av sitt arbeid i flere omganger vurdert lønnsomheten av økt gasseksportkapasitet fra Barentshavet; altså utover den fra Hammerfest LNG. Det er ikke i dag påvist nok gassressurser i Barentshavet til at en rørledning sørover er funnet investerbar av de aktuelle

rettighetshaverne av gassressurser i Barentshavet. En slik løsning har således til nå ikke bestått markedstesten for utvikling av ny infrastruktur og det er ingen pågående prosjektaktivitet knyttet til slik infrastruktur. Regjeringen har ingen planer om å subsidiere et eventuelt gassrør, eller andre løsninger for å øke gasseksportkapasitet, fra Barentshavet.

Da det foreløpig ikke har vært stor nok interesse blant selskapene med ressurser i Barentshavet til å gå videre med konkret modning av et prosjekt for økt gasseksportkapasitet, foreligger det ikke oppdaterte kostnadsanslag for et gassrør eller annen gasseksportløsning. Gassco publiserte sist anslag i 2023, jf. rapport «Vurdering av gasstransportalternativer fra Barentshavet sør».

Jeg viser for øvrig til anmodningsvedtak nr. 1077, vedtatt 13. juni 2025, der Stortinget ber regjeringen fremskynde arbeidet med en eksportløsning fra Barentshavet, og legge til rette for økt gasseksport fra området. I Prop 1 S (2025-2026) under Energidepartementet blir det gitt en grundig omtale av dette temaet.

SPØRSMÅL NR. 1411

Innlevert 29. januar 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 9. februar 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor Bufdir velger å flytte midler fra ideelle foreldre-barn-sentre til offentlige tilbydere, og hvordan direktoratet har vurdert behovet for plasser når det i enkelte regioner, som på Haugalandet, ikke finnes offentlige alternativer og ideelle aktører rapporterer høyere etterspørsel enn det Bufdir legger til grunn?

BEGRUNNELSE:

Bufdir har nylig besluttet å redusere det ideelle innslaget i foreldre-barn-sentrene. Dette rammer blant annet Crux' foreldre-barn-senter i Haugesund, som nå står i fare for å miste halvparten av kapasiteten, eller i ytterste konsekvens måtte legge ned, fordi Bufdir ønsker å bruke offentlige tilbydere. Det paradoksale er at det ikke finnes offentlige foreldre-barn-tilbud på Haugalandet.

Bufdir begrunner reduksjonen med at behovet er lavt og at plassene ikke fylles opp. De ideelle aktørene

mener dette ikke stemmer med deres tall, og det er uklart hvordan Bufdir har kommet frem til sine vurderinger. Det er viktig at slike beslutninger som påvirker sårbare barn, ikke baseres på usikre tall.

Foreldre-barn-sentre er et ikke lovfestet, men svært viktig tilbud for vurdering av omsorgsevne hos de aller yngste og mest sårbare barna. Flere av disse sårbare barna kommer nærmest rett fra fødestuen. Forskningen er tydelig på at tidlig innsats er avgjørende. Dette virker som et underlig vedtak hvor vi risikerer at barn som trenger rask og kvalifisert hjelp, ikke får et tilbud. Det er derfor nødvendig å få klarhet i hvordan Bufdir vurderer behov, kapasitet og tilgjengelighet i regioner hvor ideelle aktører i praksis er de eneste leverandørene.

Svar:

Sentre for foreldre og barn er et viktig tilbud for foreldre og barn i spesielt sårbare situasjoner. For å kunne gjøre gode vurderinger av omsorgssituasjonen til de yngste

barna og gi utsatte sped- og småbarn treffsikker hjelp tidlig, kreves ofte spesialkompetanse som ikke finnes i alle kommuner. Derfor har staten gjennom Bufetat et tilbud til nettopp denne målgruppen.

Ved Stortingets behandling av Prop 73 L (2016–2017) Endringer i barnevernloven (barnevernsreform) ble det vedtatt at det skulle gjøres endringer i tilbudet i sentrene for foreldre og barn. Bakgrunnen for endringene var et utfordringsbilde som blant annet viste at kommuner kan ha behov for et andrelinjetilbud som kan bistå i utredningen av sped- og småbarns omsorgssituasjon. Endringene innebærer at Bufetat kan tilby utredning av sped- og småbarns omsorgssituasjon i de tilfellene der det er stor usikkerhet om foreldrene har evne og kapasitet til å gi barnet den omsorgen det trenger. Bufetat kan tilby hjelpetiltak i etterkant av en slik utredning når det er nødvendig for at barnet skal få forsvarlig hjelp. For utredning og påfølgende hjelpetiltak etter en utredning betaler kommunen egenandel etter nærmere bestemte satser. De ideelle sentrene kan også tilby hjelpetiltak direkte til kommunene. Det vil da være den enkelte kommune som må avtale dette.

I Bufdirs spørreundersøkelse til ledere i det kommunale barnevernet og barnevernsinstitusjonene, Barnevernsbarometeret, svarer et stort flertall at de opplever at de har tilgang til utrednings- og/eller veiledningsopphold i sentre for foreldre og barn i de sakene det trengs.

De senere årene har det vært lavere etterspørsel etter tilbud i sentre for foreldre og barn. Departementet ga derfor Bufdir i 2023 i oppdrag å gjøre tilbudet om sentrenes utredning av sped- og småbarn bedre kjent i kom-

munene. Bufdir har satt i gang ulike informasjonstiltak ut mot kommunene, uten at det har økt etterspørselen i nærheten av kapasiteten i tilbudet.

Den lave etterspørselen har ført til et mindreforbruk av de garanterte plassene ved de ideelle sentrene tilsvarende om lag 20 millioner kroner årlig de siste årene. Samtidig har det vært ledig kapasitet ved flere av de statlig drevne sentrene.

Bufdir har derfor kommet til at kontraktene med de ideelle sentrene bør reduseres. Denne beslutningen er tatt etter en helhetlig vurdering av behovet i Bufetats regioner, uavhengig av eierskap, og med utgangspunkt i dagens etterspørsel. De har blant annet sett på fordelingen av tilbudet av utredning og hjelpetiltak ved sentrene, og om tilbudet gis som et døgnbasert tilbud ved sentrene, hjemme hos familiene eller poliklinisk på senteret.

De ideelle sentrene vil fortsatt kunne tilby sine tjenester til kommunene, men Bufdir vurderer at det ikke er behov for like mange garanterte plasser som i de tidligere avtalene. Det er viktig å understreke at tilbudet i sentre for foreldre og barn fortsatt vil være der for familiene kommunene søker om plass til, og at plassene som nå kuttes ut, er plasser som likevel ikke i tilstrekkelig grad har vært i bruk. Selv om Bufdir og Bufetat vurderer at kvaliteten i tilbudet er god, og at sentrene dekker et viktig behov, kan det ikke forsvares å opprettholde en overkapasitet i tilbudet over tid. I Bufetat Region vest er det i dag i tillegg til Crux Solstrand i Haugesund tre statlige sentre med tilgang på døgnplasser, lokalisert i Stavanger, Bergen og Førde som Bufdir vurderer gir en god geografisk dekning i regionen.

SPØRSMÅL NR. 1412

Innlevert 6. februar 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 17. februar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Havforskningsinstituttet lanserte 5.2 “Ressursoversikt 2026” som gir status for fiskebestandene i norske havområder. Hovedbildet er dramatisk. Antall tonn fisk er halvert siden 2013. Jeg er bekymret for at deler av årsaken kan være svikt i norsk fiskeriforvaltning, i form av overbeskatning, fiskekvoter som er satt høyere enn faglige anbefalinger og manglende kunnskap om sammenhengene i økosystemet.

Mener statsråden at overbeskatning og svikt i fiskeriforvaltningen er en del av årsaken til bestandsnedgangen?

BEGRUNNELSE:

Ressursoversikt 2026 har kartlagt 46 bestander i Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet, herunder makrell, skrei, hyse, sei, sild og lodde. I rapportens sammendrag står det blant annet at:

“For flere bestander er fisketrykket vesentlig høyere enn det nivået som gir maksimalt langtidsutbytte, og fisketrykket må senkes for å få en bærekraftig og optimal utnyttelse av ressursene.”

Svar:

Jeg er glad for at Havforskningsinstituttet nå har tatt opp igjen praksisen med å gi ut en ressuroversikt. Rapporten har en tidsserie som strekker seg tilbake til år 2000 og viser at det spesielt har vært en nedgang i pelagisk fisk, mens mengden bunnfisk har vært mer stabil totalt sett. Nedgang i samlet bestandsstørrelse fra 2013 skyldes i stor grad nedgang i rekruttering til store og viktige bestander som makrell og nordøstarktisk torsk. Disse bestandene var på et historisk høyt nivå rundt 2013, men er, som andre bestander, gjenstand for naturlige svingninger. Rekruttering er en biologisk egenskap og ikke noe forvaltningen kan regulere. Svak rekruttering på tvers av flere bestander er derimot et tegn på et økosystem i endring. Slike endringer kan komme av blant annet sammenfallende naturlige svingninger og klimaendringer. Rapporten peker også på at tilgangen til dyreplankton, som er mat til fisken, er lavere enn normalt. Dette er biologiske faktorer som naturligvis påvirker fiskebestandene.

Ingen fiskebestand lever isolert fra økosystemet og andre bestander. De konkurrerer om samme føde, både plankton og fisk. I tillegg blir både fiskebestandene

og næringstilgangen påvirket av klimaendringer. For å ta hensyn til de ulike faktorene som påvirker våre marine ressurser, har man i større grad tatt i bruk en økosystembasert forvaltning.

Jeg vil understreke at forvaltningen i stor grad har fulgt forskernes råd. For noen bestander har det blitt satt for høye kvoter sett i sammenheng med at økosystemer er i endring. Et vesentlig poeng er imidlertid at mange av bestandene fortsatt er innenfor rammene av bærekraftig høsting. Dagens situasjon understreker derfor viktigheten av en fortsatt kunnskapsbasert og bærekraftig forvaltning.

Vi kommer dessuten ikke unna at Norge deler opp til 90 prosent av fiskeriresursene vi høster med andre land. En av utfordringene har vært mangel på omforente avtaler om forvaltning og fordeling av de store pelagiske bestandene, som makrell, kolmule og norsk vårgytende sild. Dette har ført til et høyt fiskepress. Det er kommet på plass avtaler som har bidratt til å ta ned fiskepresset på flere av de viktigste pelagiske bestandene. Det er samtidig slik at fiske på delte bestander også skjer i farvann utenfor norsk jurisdiksjon. Stortinget informeres om disse forhandlingene i form av en årlig stortingsmelding, hvor de enkelte forhandlingsprosessene er grundig beskrevet. For regjeringen er det en prioritert oppgave å få til omforente fordelingsavtaler som vil bidra til at forvaltningen av delte bestander skal være innenfor langsiktige bærekraftige rammer, samtidig som norske interesser ivaretas.

SPØRSMÅL NR. 1413

Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 9. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Viser til UDI sin statistikk over familiejenforening for 2025. Der kan man se at 4 295 ble gjenforent med norske eller nordiske borgere.

Kan det bes om tall der det skilles på personer som selv/deres foreldre innvandret til Norge, for så å ha oppnådd statsborgerskap eller personer som ikke har innvandrerbakgrunn?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokument nr. 15:1187 (2025–2026) der statsråden kun svarte på mitt ønske om statistikk som skilte på nors-

ke og nordiske borgere, men ikke på om dette er personer som selv/deres foreldre har innvandret til Norge, for så å ha oppnådd statsborgerskap, eller om det er personer som ikke har innvandrerbakgrunn.

Svar:

I 2025 var det, som representanten viser til, 4 295 familieinnvandring med referansepersoner som var norsk eller nordisk borger ved tidspunktet for vedtak om familieinnvandring. Tilgjengelige registreringer i utlendingsdatabasen viser at 2 259 av referansepersonene var norske eller nordiske ved fødsel, mens 2 035 av referan-

sepersonene hadde andre type tillatelser i Norge før de

ble norske eller nordiske borgere. Det vil si at 2 035 av ref-
eransepersonene har innvandret til Norge.

SPØRSMÅL NR. 1414

Innlevert 1. februar 2026 av stortingsrepresentant Maren Grøthe

Besvart 8. februar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Når kan Orkland kommune og Norsk industriutvikling forvente en avklaring for- og godkjenning av reguleringsplanen for Eiktyr industripark i Ustmarka?

BEGRUNNELSE:

Eiktyr Industripark i Ustmarka i Orkland kommune kan bli en av Norges største næringsparker for grønn industri, med viktige arbeidsplasser og ringvirkninger både for regionen og resten av Norge. Ved behandling av reguleringsplanen gjenstår nå kun en innsigelse knyttet til størrelsen på planområdet. Klagen er nå til behandling i kommunal- og distriktsdepartementet, som tidligere varslet at en endelig avgjørelse var ventet før sommeren 2025. Orkland

kommune og Norsk Industriutvikling venter imidlertid enda, 8 måneder senere.

Senterpartiet mener det haster med en avklaring for å sikre videre fremdrift i arbeidet. En godkjenning av reguleringsplanen vil legge grunnlaget for viktig næringsutvikling fremover.

Svar:

Jeg har stor forståelse for utålmodigheten med å få avgjort denne saken. I tillegg til at dette er en omfattende sak med store arealkonflikter og krevende interesseavveininger, har departementet dessverre ikke klart å prioritere saken så høyt som vi ønsker. Jeg kan imidlertid forsikre om at jeg har som mål å få avklart saken så raskt som mulig, uten at jeg kan love noe mer konkret om når et vedtak vil foreligge.

SPØRSMÅL NR. 1415

Innlevert 30. januar 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 9. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvor mange personer som har innvandret fra Syria har reist tilbake til Syria etter fallet til Bashar al-Assad, og hva er tilsvarende tall for øvrige land i Europa?

Svar:

Situasjonen i Syria har vært uavklart lenge, også etter Bashar al-Assads fall i desember 2024. Utreiseplikten for syrere har derfor vært suspendert siden 2011, og ble først opphevet av Utlendingsnemnda 22. januar i år.

Etter Assads fall har norske myndigheter registrert at 61 personer har returnert til Syria, enten gjennom ord-

ningen for tilbakevending eller gjennom assistert retur. Noen kan også ha reist på egen hånd uten bistand fra norske utlendingsmyndigheter.

Når det gjelder tall for øvrige land i Europa, har 110 syrere returnert assistert fra Sverige. Fra Danmark har omtrent 15 syrere returnert assistert, mens omtrent 650 syrere har reist tilbake gjennom den danske tilbakevendingsordningen. Fra Tyskland har i underkant av 4 000 syrere returnert assistert, fra Nederland rundt 1 000,

Østerrike litt over 800, Belgia litt over 200 og Sveits i underkant av 150 syrere.

Jeg vil bemerke at generelt henger antallet personer som returnerer sammen med hvor mange personer som har ankommet til et land, hvor mange som har fått avslag og hva slags ordning landet har for retur. Det gir derfor mindre mening å gjøre en direkte sammenligning av returtall mellom europeiske land, da det ligger ulike forutsetninger bak tall fra hvert land.

SPØRSMÅL NR. 1416

Innlevert 2. februar 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 9. februar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvilke konkrete krav til innbyggermedvirkning oppstiller inndelingslova § 10 første ledd jf. inndelingslova § 1, når saken gjelder bytte av fylke for en kommune?

BEGRUNNELSE:

Lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova) oppstiller i § 10 første ledd en regel om innbyggermedvirkning i saker om endring av kommune- og fylkesgrenser. Bestemmelsens første ledd lyder:

«Kommunestyret bør innhente innbyggjarane sine synspunkt på forslag til grenseendring. Høyringa kan skje ved folkerøysting, opinionsundersøking, spørjeundersøking, møte eller på annan måte.».

Det fremgår videre av samme lovs formålsbestemmelse at loven skal bygge på prinsippet om lokal medvirkning. Det vises herunder til lovens § 1 siste punktum, som lyder:

«Verksemda etter denne lova skal byggje på prinsippet om lokal medverknad og initiativrett til grenseendringar.».

Det bes på denne bakgrunn besvart hvilke konkrete krav til innbyggermedvirkning som følger av disse to bestemmelsene i inndelingslova, når saken gjelder bytte av fylke for en kommune.

Svar:

Som representanten viser til, er høring av innbyggere i saker om endringer av kommune- og fylkesgrenser regulert i inndelingsloven § 10. Det følger av § 10 første ledd at «[k]ommunestyret bør innhente innbyggjarane sine synspunkt på forslag til grenseendring. Høyringa kan skje ved folkerøysting, opinionsundersøking, spørjeundersøking, møte eller på annan måte.» Lovens utgangspunkt er dermed at kommunen bør gjennomføre en innbyggerhøring i saker om grenseendring. Inndelingsloven § 10 innebærer imidlertid ingen plikt for kommunene til å gjennomføre innbyggerhøring, og det vil være opp til kommunen å vurdere om det er nødvendig å innhente innbyggernes synspunkt i den enkelte sak, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 41 (2000–2001) side 36). Kommunen trenger ikke å begrunne hvorfor den ikke gjennomfører innbyggerhøring.

Det er videre opp til kommunen å vurdere hvilken høringsmetode som passer best i den enkelte saken, jf. Ot.prp. nr. 41 (2000–2001) side 36. Inndelingsloven har ingen særskilte regler om gjennomføringen av de ulike formene for innbyggerhøring. Dersom kommunen velger å gjennomføre innbyggerhøringen som en folkeavstemning, reguleres dette av lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 12-2.

Inndelingsloven § 10 gjelder etter sin ordlyd ikke for fylkeskommunene, jf. også Ot.prp. nr. 41 (2000–2001) side 37. Innbyggerne vil som oftest ha hatt mulighet til å uttale seg gjennom høring gjennomført av kommunene som er direkte involvert i en grenseendringssak. Fylkeskommunene står imidlertid fritt til selv å høre hva inn-

byggerne mener i en konkret sak, dersom dette vurderes som hensiktsmessig.

Inndelingslovens formålsbestemmelse i § 1 gir uttrykk for noen sentrale verdier som ligger bak de øvrige bestemmelsene i loven, og tjener som veiledning ved tolkningen og bruken av lovens øvrige bestemmelser. Formålsbestemmelsen gir ikke konkrete plikter eller rettigheter. Som representanten også viser til, følger det blant annet av formålsbestemmelsen at «[v]erksemda

etter denne lova skal byggje på prinsippet om lokal medverknad og initiativrett til grenseendringar». Med dette siktes det blant annet til medvirkning fra involverte kommuner og fylkeskommuner. Det følger av inndelingsloven § 9 fjerde ledd at de kommunene og fylkeskommunene en sak gjelder, skal få uttale seg før det fattes vedtak om grenseendring. På den måten sikres lokal medvirkning i alle saker etter inndelingsloven.

SPØRSMÅL NR. 1417

Innlevert 2. februar 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther

Besvart 9. februar 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden imøtekomme anmodningen fra de 30 organisasjonene om å utarbeide og legge frem forpliktende handlingsplaner med konkrete virkemidler og tiltak for å sikre at målene om 10 TWh redusert strømforbruk i bygg og 8 TWh ny solkraft innen 2030 nås, og vil statsråden sørge for at disse planene legges frem senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2027?

BEGRUNNELSE:

En bred allianse på 30 organisasjoner uttrykker i sitt felles innspill til statsbudsjettet for 2027 sterk bekymring over manglende fremdrift innen energieffektivisering og lokal energiproduksjon. De peker på at regjeringens handlingsplan for å nå målet om 10 TWh redusert strømforbruk i bygg innen 2030 mangler tilstrekkelig målrettede virkemidler og konkrete tiltak. Samtidig understreker organisasjonene at Stortingets mål om 8 TWh solkraft innen 2030 forutsetter en forpliktende handlingsplan med nødvendige økonomiske insentiver og regulatoriske endringer.

Svar:

Regjeringen fører en målrettet politikk for å fremme effektiv energibruk og lokal energiproduksjon i bygg. Vi har lagt frem en egen handlingsplan for energieffektivisering, den første av sitt slag, med flere nye virkemidler. Virkemidlene i handlingsplanen er i hovedsak fulgt opp, eller følges opp som løpende oppgaver. Gjennom forrige stortingsperiode sørget vi for over 4 mrd. kroner til energitiltak i bygg gjennom Enova og Husbanken. I 2026 er det

bevilget 800 mill. kroner til energitiltak i boliger gjennom Enova og Husbanken.

Regjeringen har også gjort en rekke grep for å legge til rette for mer lokal energiproduksjon. Våren 2024 la regjeringen fram en tiltaksplan for solkraft. Regjeringen har lagt til rette for mer solkraft ved å forbedre konsesjonsprosessene, videreføre tilskuddsordninger, og tilrettelagt for økt lønnsomhet for solcelleanlegg gjennom deling av overskuddsproduksjon.

Regjeringen vil i budsjettet for 2027 orientere om arbeidet med målet om 10 TWh redusert strømforbruk i bygg innen 2030 og arbeidet med å følge opp ambisjonen om å realisere 8 TWh ny solkraft innen 2030.

SPØRSMÅL NR. 1418**Innlevert 2. februar 2026 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse****Besvart 9. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil helse- og omsorgsministeren utsette avviklingen av refusjon for laboratorieanalyser rekvirert av helprivate behandlere, slik at beslutningen kan tas på et dokumentert grunnlag etter at både privat og offentlig helseaktivitet rapporteres til Norsk pasientregister (NPR) og Kommunal pasient- og brukerregister (KPR)?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har vedtatt å avvikle refusjon for laboratorieanalyser rekvirert av helprivate behandlere uten offentlig avtale fra 1. mai 2026, med en budsjettert innsparing på 292 mill. kroner i 2026 og 438 mill. kroner i helårseffekt fra 2027. Samtidig ble forslaget sendt på høring først etter at budsjettvedtaket var fattet. I høringen har sentrale aktører, inkludert Legeforeningen, Den norske tannlegeforening, NHO Geneo, Først medisinske laboratorium og flere helseforetak, påpekt at kunnskapsgrunnlaget er

svakt, og at datagrunnlaget for innsparingene er direkte feil. Flere helseforetak advarer også mot alvorlige praktiske og pasientsikkerhetsmessige konsekvenser.

Svar:

Formålet med forslaget i statsbudsjettet om å avvikle refusjon for laboratorieanalyser rekvirert av helprivate behandlere er å støtte opp om og prioritere ressursene i vår felles helsetjeneste, inkludert den delen av de private tjenestene som har avtale med det offentlige.

Det økonomiske anslaget som har vært brukt i saken, er usikkert. Det er ikke uvanlig å bruke usikre økonomiske anslag i slike prosesser. Nødvendige lov- og forskriftsendringer har vært på offentlig høring. Høringen er nå avsluttet og saken er til behandling i Helse- og omsorgsdepartementet. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte når behandlingen er avsluttet.

SPØRSMÅL NR. 1419**Innlevert 2. februar 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joachim Bentzen****Besvart 9. februar 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

I lys av den sikkerhetspolitiske situasjonen er kontroll og tilstedeværelse i Arktis blitt stadig viktigere. Det blir ofte sagt at om Norge ikke har tilstrekkelig kapasitet i nordområdene, så vil andre nasjoner måtte fylle dette vakuumet og øke sin tilstedeværelse. Presidenten i USA har blant annet uttrykt et stadig økende behov for større amerikansk tilstedeværelse i nord.

I lys av dette – hvorfor er ikke langtrekkende maritime droner nevnt i Forsvarets framtidige anskaffelser frem mot 2033?

Svar:

Regjeringen har nylig publisert Fremtidige anskaffelser i forsvarssektoren (FAF) for 2026-2033. Denne publikasjonen er med få unntak utgitt årlig siden 2009. Hensikten med FAF er å gi industri og leverandører innsikt i fremtidige planlagte investeringer, og på den måten bidra til å videreutvikle industriens evne til å understøtte forsvarssektorens investeringsbehov.

FAF er ikke en komplett og endelig liste over alle Forsvarets investeringer. FAF viser prosjekter som er i planfasen. Ulike anskaffelser og prosjekter vil ha ulik modenhet, herunder knyttet til nødvendig konkretisering av rammer og planlagte tidslinjer for gjennomføring, som i flere tilfeller også vil være avhengig av dialog med

strategiske samarbeidspartnere og andre aktører. Dette påvirker når og hvilke planlagte investeringer som hensiktsmessig synliggjøres i de jevnlige oppdateringene av FAF. Prosjektet for anskaffelse av langtrevende maritime droner har ikke nådd en tilstrekkelig planleggingsmessig modenhetsgrad og er derfor ikke listet i FAF.

Med bakgrunn i at langtrevende maritime droner vil være en ny og kompetansekrevede kapabilitet for

Forsvaret, legger langtidsplanen til grunn at denne satsingen gjennomføres som del av et flernasjonalt samarbeid med nære allierte. Det er inngått et samarbeid med Storbritannia om langtrevende droner i den hensikt å bygge kompetanse på kapabiliteten og operasjoner i nordområdene.

SPØRSMÅL NR. 1420

Innlevert 2. februar 2026 av stortingsrepresentant Helene Røsholt

Besvart 9. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden at dagens regelverk og praksis for varsling etter straffegjennomføringsloven § 7 b faktisk fungerer for fornærmede og etterlatte i alvorlige straffesaker, herunder når domfelte løslates eller oppholder seg under beskyttede ordninger, og vil statsråden – uavhengig av pågående høring – vurdere behovet for konkrete regelverksendringer eller tydeligere rettigheter som sikrer at fornærmede og etterlatte ikke lever i unødige frykt for tidligere gjerningspersoner?

BEGRUNNELSE:

Det følger av straffegjennomføringsloven § 7 b at fornærmede eller dennes etterlatte kan varsles ved domfeltes løslatelse eller permisjon. Samtidig foreligger det eksempler på at fornærmede og nære pårørende i alvorlige straffesaker likevel ikke har hatt tilstrekkelig eller forutsigbar informasjon om domfeltes status etter endt straffegjennomføring, herunder om løslatelse, om domfelte fortsatt er i live, eller om vedkommende oppholder seg under beskyttede ordninger.

Manglende eller uforutsigbar informasjon kan medføre langvarig utrygghet og betydelig psykisk belastning for fornærmede og etterlatte. Problemstillingen reiser spørsmål om hvorvidt dagens regelverk og praktisering av varslingsordningene i tilstrekkelig grad ivaretar fornærmedes legitime behov for trygghet og forutsigbarhet, og om balansen mellom domfeltes personvern og fornærmedes rettsvern er riktig avveid.

Tidligere har Høyre i regjering tatt initiativ for å styrke fornærmedes stilling, blant annet gjennom forslag om kontaktforbud uten tidsbegrensning i alvorlige volds-

saker. Nåværende regjering har sendt forslag til endringer i reglene om varsling på høring, blant annet for å styrke fornærmedes og etterlattes rettigheter.

Svar:

En av statens viktigste oppgaver er å beskytte sine innbyggere. Det er derfor viktig for regjeringen at rettssystemet ivaretar hensynet til ofrene for kriminalitet, slik at deres videre liv kan bli så godt som mulig.

Regjeringen sendte i desember 2024 på høring forslag om å utvide reglene om varsling, slik at hensynet til fornærmede eller dennes etterlatte ivaretas på en bedre måte enn det som følger av gjeldende rett. Høringsfristen gikk ut 1. april 2025. Departementet ferdigstiller nå arbeidet med å følge opp forslagene til endringer i reglene om varsling.

Jeg vil samtidig påpeke at gjeldende rett åpner for å varsle fornærmede og etterlatte om flere forhold knyttet til domfeltes straffegjennomføring, herunder permisjon og løslatelse. Etter straffegjennomføringsloven § 36 tredje ledd skal kriminalomsorgen varsle fornærmede eller etterlatte på forhånd dersom det er av betydning for disse å få kjennskap til tidspunkt for permisjon. Hvis kriminalomsorgen har stilt vilkår om oppholdssted eller samkvem med bestemte personer, og disse vilkårene direkte gjelder fornærmede eller etterlatte, skal varselet også omfatte informasjon om vilkårene.

Videre følger det av straffegjennomføringsloven § 42 sjette ledd at kriminalomsorgen skal varsle fornærmede eller etterlatte på forhånd dersom det er av betydning for disse å få kjennskap til tidspunkt for løslatelse, herunder prøveløslatelse. Hvis kriminalomsorgen har

stilt vilkår om oppholdssted, arbeid, opplæring eller samkvem med bestemte personer, og disse vilkårene direkte gjelder fornærmede eller etterlatte, skal varselet også omfatte informasjon om vilkårene.

Avslutningsvis viser jeg til svar 6. mars 2025 til representantforslag fra Helge André Njåstad, Johan Aas, Silje Hjemdal og Terje Halleland om å bedre ofres rettigheter ved vold i nære relasjoner og innføre permanent besøksforbud (Dokument 8:97 S (2024–2025)), hvor jeg vurderte at dagens regler om kontakt- og besøksforbud gir påtale-

myndigheten og domstolene en vidtrekkende og fleksibel adgang til å gi fornærmede langvarig beskyttelse i saker der det er behov for det. Jeg kunne ikke se at det er påvist et konkret behov for lovendringer. Jeg viser også til mitt svar 28. mars 2025 på representantforslag fra Mari Holm Lønseth, Ingunn Foss og Sandra Bruflot om å styrke ofrenes stilling og øke bruken av omvendt voldsalarm (Dokument 8:130 S (2024–2025)), som delvis omhandlet samme forhold.

SPØRSMÅL NR. 1421

Innlevert 2. februar 2026 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 9. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva er regjeringens strategi for å møte konsekvensene av USAs MFN-prisingsprinsipp, og er det aktuelt å sette ned en egen taskforce for å se på konsekvensene av MFN slik Danmark har gjort?

BEGRUNNELSE:

Jeg har flere ganger i Stortinget tatt opp Donald Trumps presidentordre om å innføre MFN-prising på legemidler i USA. Det innebærer at amerikanske priser skal knyttes til de laveste prisene som betales i andre utviklede land, og det skaper usikkerhet for legemiddelsituasjonen i Norge.

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Sporretimesporsmal/et-sporretimesporsmal/?qnid=112383>

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Sporretimesporsmal/et-sporretimesporsmal/?qnid=112702>

Norge er ikke en del av det utvidede helsesamarbeidet i EU, og det skaper utfordringen om målet er å sikre like rammevilkår som EU. Da er det viktig at Norge også tar egne initiativ for å møte situasjonen, både overfor USA, men også når det gjelder tiltak i den norske legemiddelpolitikken.

I Danmark har regjeringen nylig besluttet å nedsette en tverrdepartemental taskforce for å følge opp og analysere konsekvensene av USAs MFN-politikk på legemiddelområdet. Det bør være til inspirasjon for regjeringen. I spørretimen 10. desember i fjor svarte statsråden dette på en av mine spørsmål om MFN:

«Jeg står for det jeg har sagt, at det for Norge alltid vil være viktig å orientere seg om hva andre nordiske land og hva europeiske land gjør. Men så skal vi også fastsette våre strategier og gjøre våre vurderinger ut fra hva som ivaretar norske interesser best».

I tillegg sa statsråden at:

«Det er derfor vi nå er i den sonderingsfasen vi er i, hvor vi vurderer ulike alternativer».

Hvor mye mer skal regjeringen sondere, og når vil regjeringen ha sondert seg ferdig og ha klar ulike alternativer? Det fremstår nå som at Norge ikke har noen klar strategi for hvordan vi skal møte dette, og det kan gå utover pasientenes tilgang på viktige og innovative legemidler.

Svar:

Konsekvensene av nåværende administrasjon i USAs MFN-politikk på legemidler kan potensielt være betydelige for Norge. Store deler av verdikjeden for legemidler kan påvirkes, inkludert forskning, utvikling, produksjon, prissetting og finansiering, tilgang, forsyningssikkerhet og beredskap, samt norsk eksport av legemidler. Det er foreløpig usikkert hvor store konsekvensene vil bli.

Legemidler er en helt nødvendig faktor for å kunne yte helsetjenester og ivareta helsen både på befolknings- og individnivå. Jeg tar derfor denne situasjonen på største alvor. Vi har allerede etablert et samarbeid på tvers av involverte departement som arbeider med saken. Samarbeidet følger utviklingen i geopolitikken fortløpende, og analyserer konsekvensene av Trump-administrasjonens

MFN-politikk for Norge, herunder norske legemiddelpriser og legemiddelindustrien generelt. Dette inkluderer hvordan det vil påvirke norske pasienters tilgang til legemidler og norsk eksport av legemidler. Videre vurderes og drøftes mulige tiltak for å håndtere utfordringene dette kan medføre for Norge. I arbeidet inngår også utstrakt kontakt med våre samarbeidspartnere i andre

europiske land for å identifisere muligheter for felles tilnærminger og tiltak.

Arbeidet ledes av Helse- og omsorgsdepartementet i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet og Utenriksdepartementet. Andre departement holdes orientert og involveres ved behov.

SPØRSMÅL NR. 1422

Innlevert 2. februar 2026 av stortingsrepresentant Bjørn Arild Gram

Besvart 9. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Saldert statsbudsjett for 2025 gav 500 flere plasser i tiltaket Varig tilrettelagt arbeid (VTA).

Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange flere VTA-plasser Arbeids- og velferdsetaten fordelte i 2025, fordelingen av disse mellom forhåndsgodkjente og ordinære virksomheter, og den fylkesvise fordelingen av disse plassene?

Svar:

Varig tilrettelagt arbeid (VTA) er et arbeidsmarkedstiltak for personer som mottar eller i nær fremtid ventes å få innvilget uføretrygd, og har behov for spesiell tilrettelegging og tett oppfølging. Tiltaket tilbys i to varianter: VTA i forhåndsgodkjent virksomhet, hvor tiltaket primært gjennomføres hos tiltaksarrangøren, og VTA i ordinær

virksomhet, hvor tiltaket gjennomføres i sin helhet hos arbeidsgiver i ordinært arbeidsliv. Begge variantene av VTA finansieres over samme post i budsjettet (kap. 634, post 77).

For å besvare spørsmålene fra representanten, har departementet innhentet informasjon fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. I 2025 ble det bevilget midler som anslagsvis ga rom for å opprette om lag 500 nye plasser. Jeg vil gjøre oppmerksom på at budsjettposten for VTA styres som en budsjetttramme, og ikke etter et fastsatt antall plasser.

Direktoratet opplyser at det i perioden januar–desember 2025 var en økning på 356 nye plasser. Av de 356 nye plassene i 2025 ble 127 plasser opprettet i forhåndsgodkjente virksomheter og 229 plasser i ordinære virksomheter. Se tabell under for en fylkesvis oversikt over nye VTA-plasser i 2025.

Fylke	Antall nye VTA plasser	Forhåndsgodkjente virksomheter	Ordinære virksomheter
Oslo	27	14	13
Øst-Viken	25	24	1
Vest-Viken	66	24	42
Vestland	0	-2	2
Rogaland	37	26	11
Trøndelag	34	15	19
Nordland	37	-2	39
Vestfold og Telemark	37	22	15
Troms og Finnmark	22	0	22
Møre og Romsdal	32	1	31
Innlandet	19	1	18

Agder	20	4	16
Totalt	356	127	229

I henhold til regjeringens opptrappingsplan for VTA i perioden 2024–2027 er det lagt opp til en samlet økning på om lag 2 000 nye plasser. Opprettelsen av nye

plasser innenfor opptrappingsplanen må ses over flere år. I 2024 ble det opprettet 840 nye plasser.

SPØRSMÅL NR. 1423

Innlevert 2. februar 2026 av stortingsrepresentant Bjørn Arild Gram

Besvart 6. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

I årets tildelingsbrev til arbeids- og velferdsetaten går det fram at «Driftsbevilgningen økes med 29,5 mill. kroner til å gjennomføre 700 nye VTA-plasser i 2026.».

Kan statsråden gi en oversikt over om disse plassene i tiltaket Varig tilrettelagt arbeid er fordelt, og i så fall hvordan forholdet er mellom forhåndsgodkjente og ordinære virksomheter, samt den fylkesvise fordelingen av disse plassene?

Svar:

Varig tilrettelagt arbeid (VTA) er et arbeidsmarkedstiltak for personer som mottar eller i nær fremtid ventes å få innvilget uføretrygd, og har behov for spesiell tilrettelegging og tett oppfølging. Tiltaket tilbys i to varianter: VTA i forhåndsgodkjent virksomhet, hvor tiltaket primært gjennomføres hos tiltaksarrangøren, og VTA i ordinær virksomhet, hvor tiltaket gjennomføres i sin helhet hos arbeidsgiver i ordinært arbeidsliv. Begge variantene av VTA finansieres over samme post i budsjettet (kap. 634, post 77). I tillegg bevilges det midler til administrative ressurser over kap. 605, post 01.

Som representanten viser til, er det bevilget midler som gir rom for å kunne opprette om lag 700 nye VTA-plasser i 2026. Det faktiske antallet plasser som kan opprettes vil avhenge av hvilke tiltaksvarianter som opprettes ettersom det er ulike tilskuddssatser for VTA i forhåndsgodkjent og ordinær virksomhet.

For å besvare spørsmålene fra representanten, har departementet innhentet informasjon fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Det er Arbeids- og velferdsdirektoratet som fordeler bevilgningen på Nav-fylkene. Direktoratet opplyser at midlene for 2026 er fordelt mellom fylk-

ene, og at hvert fylke har fått videreført sin tildeling fra 2025, sammen med en økning i inneværende år.

Under følger en oversikt over foreløpig tildeling per fylke for 2026 og tildeling i 2025. Kolonnen til høyre viser endring i tildeling.

Kap. 0634 post 77 varig tilrettelagt arbeid (VTA) - Tildeling kroner 2026 (Tall i 1 000 kr)			
Fylke	Foreløpig MD brev 2026	Endelig MD brev 2025	Endring
Øst-Viken	328 980	308 705	20 275
Oslo	157 515	146 217	11 298
Innlandet	184 922	172 895	12 027
Vest-Viken	172 994	161 699	11 295
Vestfold og Telemark	230 652	216 205	14 447
Aker	202 780	190 407	12 373
Rogaland	197 700	185 366	12 334
Vestland	262 700	246 760	15 940
Møre og Romsdal	107 493	100 901	6 592
Nordland	155 209	146 664	8 545
Troms og Finnmark	152 405	144 292	8 113
Trøndelag	236 349	224 148	12 201
Ufordelte midler	22 000		22 000
NAV Totalt	2 411 699	2 244 259	167 440

Det er ikke kjent hvordan de nye plassene vil fordeles mellom forhåndsgodkjent og ordinær virksomhet. Denne fordelingen vil skje innenfor de fylkesvise rammene og i tråd med lokale behov og prioriteringer. Direktoratet har i tillegg anledning til å foreta justeringer i

fordelingen mellom Nav-fylker løpet av året, og fordeling av midler kan derfor endres. Det er derfor ikke mulig å forutsi hvor mange nye plasser i alt som vil bli opprettet og hvordan den fylkesvise fordelingen vil bli.

SPØRSMÅL NR. 1424

Innlevert 2. februar 2026 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 9. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at det stilles krav om at utslippsfritt sprengstoff benyttes for å kutte klima- og nitrogenutslipp i arbeidet med å sikre utslippsfrie anleggsplasser?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har lenge hatt en oppmerksomhet om å kutte utslipp fra bygge- og anleggsplasser.

Norconsult har tidligere utarbeidet et "kunnskapssprogram for utslippsfrie anleggsplasser" for Statens Vegvesen, Bane NOR og Nye Veier for å kunne oppnå utslippsfrie anleggsplasser.

Oppmerksomheten i disse tidligere arbeidene dreier seg imidlertid først og fremst om hvor raskt vi i offentlige anbud kan kreve bruk av utslippsfrie anleggsmaskiner.

I dag er det også mulig å kutte klimagassutslipp og forurensing med bruk av nitratfritt peroksidbasert sprengstoff. Bruk av utslippsfritt sprengstoff vil være med å kutte CO₂-utslipp og betydelige mengder nitrogenforurensing fra anleggsplasser og gruvedrift.

Å redusere nitrogenforurensing blir spesielt viktig i utbygging av ny E 134 Oslofjordtunnelen byggetrinn 2 med den kritiske miljøtilstanden i Oslofjorden.

Svar:

Bruk av sprengstoff i anleggsarbeid er strengt regulert gjennom eksplosivforskriften, som stiller detaljerte krav til sikker håndtering, risikovurdering og valg av sprengstoff. Det er entreprenøren som, innenfor dette regelverket, har ansvar for valg av sikkert sprengstoff og egnet sprengstoff til de geologiske forholdene.

I offentlige anskaffelser må byggherre følge lov og forskrift om offentlige anskaffelser som krever konkurranse, likebehandling og teknologinøytralitet. Det betyr at staten ikke kan stille krav som favoriserer konkrete typer sprengstoff eller bestemte leverandører.

Det finnes sprengstoffprodukter som markedsføres med mindre utslipp av nitrogen, men disse er på ingen måte utslippsfrie. Entreprenører står fritt til å velge slike løsninger dersom de oppfyller sikkerhetskravene.

Byggherre stiller funksjonskrav knyttet til utslippsreduksjon der dette ikke kommer i konflikt med sikkerhetsregelverk, men kan ikke detaljstyre valg av sprengstoff.

På denne bakgrunn er det ikke aktuelt å innføre krav om en bestemt type «utslippsfritt» sprengstoff i statlige anleggsprosjekter. Sikkerhet og regelverk må ligge til grunn, samtidig som utviklingen av nye løsninger følges tett.

SPØRSMÅL NR. 1425

Innlevert 2. februar 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 10. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan forklarer statsråden at han på få måneder har gått fra først å avvise enhver endring av alkoholloven, til nå å ha lagt frem et konkret forslag som nettopp vil åpne for skjenking utover alkohollovens grenser, og hva skyldes denne snuoperasjonen fra statsråden?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets svar på mitt spørsmål nr. 1283. Statsråden svarer ikke på spørsmålet jeg stilte. Jeg vil understreke at det er viktig at statsråden svarer på spørsmål som stilles av stortingsrepresentanter, og jeg minner statsråden om Grunnlovens § 82.

I et intervju med Nettavisen 14. november 2025 uttalte helse- og omsorgsministeren kategorisk at det ikke ville bli fremmet noe lovforslag om utvidede skjenketider i forbindelse med fotball-VM 2026, og avviste eksplisitt at regjeringen ville gjøre endringer i regelverket.

Ifølge Nettavisen er statsråden sitert på følgende:

«Jeg krysser fingrene for at Norge kvalifiserer seg til VM. Men selv om vi kvalifiserer oss, kommer det ikke et lovforslag om å utvide skjenkebevillingen.»

I et intervju med TV2 den 22. januar 2026 gir statsråden derimot uttrykk for det stikk motsatte, ved å opplyse at regjeringen nå arbeider med en løsning som skal sendes på offentlig høring for å åpne for skjenking utover alkohollovens maksimaltid under VM.

Ifølge TV2 er statsråden sitert på følgende:

«Vi jobber nå med en løsning som vil bli sendt på offentlig høring i løpet av de neste ukene, slik at dette kan komme på

plass i god tid før fotball-VM», og videre at «vi er mange som gleder oss til å se herrelandslaget vårt spille VM-kamper i USA neste sommer».

30. januar sendte regjeringen ut et forslag om midlertidig unntak fra alkoholloven som gjør det mulig for kommunene å tillate skjenking utover lovens maksimaltid. Stikk i strid med statsrådets uttalelser til Nettavisen 14. november 2025.

Dette er direkte motstridende uttalelser som gjør at statsråden fremstår uforutsigbar og sprikende i sine uttalelser.

Svar:

Jeg synes det er en stor bragd at Norges herrelandslag har kvalifisert seg til fotball-VM. Regjeringen vil legge til rette for at mesterskapet blir en folkefest, også for det store flertallet som ikke har mulighet til å reise helt til USA, Canada og Mexico for å se kampene. Norges deltakelse i fotball-VM for herrer i 2026 er en ekstraordinær begivenhet, og regjeringen foreslår derfor et midlertidig unntak fra alkohollovens regler om maksimaltid for skjenking som gjør det mulig for kommunene å tillate skjenking av alkohol også under de kampene som spilles etter kl. 03.00.

Representanten viser til et sitat i Nettavisen fra november i fjor. Regjeringen står samlet om forslaget vi har sendt ut på høring, det gjelder naturligvis også meg. Den midlertidige endringen av alkoholloven er i tråd med en restriktiv alkoholpolitikk for å redusere negative konsekvenser. Unntaket er tidsbegrenset, skal bare gjelde alkohol i gruppe 1 og 2. Videre skal avvikende skjenketider bare kunne gis til skjenkesteder som viser direktesendte

kamper, og kommunene kan selv velge omfang av endringene basert på lokaleforhold.

Som helseminister mener jeg at Norge har og fortsatt skal ha en restriktiv alkoholpolitikk. Alkohol skaper en rekke problemer og utfordringer for både enkeltpersoner og samfunnet som sådan. Det er store kostnader både på det menneskelige og det økonomiske plan knyttet til alkoholbruk. Når vi nå gjør dette, vil jeg oppfordre folk til å vise hensyn til hverandre slik at dette blir en god opplevelse for alle.

SPØRSMÅL NR. 1426

Innlevert 2. februar 2026 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 5. februar 2026 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

I lys av de siste avsløringene i Epstein-filene som ble offentliggjort første helgen i februar, vil statsministeren sørge for en undersøkelse som gjør at vi kommer til bunns i hvorvidt personer som innehar eller har innehatt verv eller embete på vegne av Norge, har misbrukt sin posisjon, gjennom kontakt med Epstein, hans folk, eller misbrukt sin posisjon på lignende vis, og vil han sørge for retningslinjer som forhindrer slik mulig misbruk av posisjoner i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

I løpet av helgen har en rekke nye dokumenter blitt offentliggjort, som avslører omfattende kontakt og forbindelser mellom serieovergriperen Jeffrey Epstein og en rekke personer som har eller har hatt høytstående posisjoner i Norge. Blant dem er toppolitikere, diplomater, og andre med høytstående verv og embeter. De har blitt gjenstand for omfattende medieomtale. Etter helgens avsløringer gjenstår det mange spørsmål som hva som faktisk har foregått, hva det fulle omfanget er, og om også andre med tilsvarende sentrale posisjoner kan ha hatt tilsvarende forbindelser. Avsløringene er av en natur som er egnet til å skade tilliten til personene som har hatt disse forbindelsene, og følgelig tilliten til det norske statsapparatet. Det er derfor nå viktig å vite hva omfanget av slik potensiell misbruk av offentlige posisjoner blant de som handler eller har handlet på vegne av statsapparatet.

Svar:

Jeg tar sterk avstand fra Jeffrey Epsteins handlinger, og min medfølelse går til ofrene for overgrepene han begikk.

Amerikanske myndigheter har de siste dagene offentliggjort store mengder dokumenter fra etterforsknin-

soner og samfunnet som sådan. Det er store kostnader både på det menneskelige og det økonomiske plan knyttet til alkoholbruk. Når vi nå gjør dette, vil jeg oppfordre folk til å vise hensyn til hverandre slik at dette blir en god opplevelse for alle.

gen av Epstein-saken. Jeg forstår at mange reagerer på det som kommer frem i dokumentene. Det gjør også jeg.

Dokumentene som nå er offentliggjort viser at Epstein hadde kontakt med flere nordmenn. Flere har uttalt at de har utvist dårlig dømmekraft, noe jeg er enig i. Som jeg tidligere har uttalt, mener jeg det er viktig at de involverte viser åpenhet og bidrar til å opplyse saken.

Statsansatte, embetsmenn og den politiske ledelsen i departementene forvalter et stort ansvar. Det er derfor viktig at vi får klarhet i spørsmål om slike personer gjennom sin kontakt med Epstein har opptrådt i strid med gjeldende regler eller retningslinjer. Av nordmennene som er omtalt i materialet som hittil er fremlagt, er det kun Mona Juul som har hatt kontakt med Epstein samtidig som hun var ansatt i staten.

Det finnes en rekke regler og retningslinjer som skal sikre at statsansatte, embetsmenn og medlemmer av politiske ledelse opptre i tråd med forventningene til stillingen og ikke misbruker sin posisjon. Blant annet forbyr statsansatteloven og etiske retningslinjer for statstjenesten statsansatte og embetsmenn å motta gaver eller lignende som er egnet til eller ment å påvirke deres tjenesteutøvelse. God rolleforståelse og løpende refleksjon rundt egen rolle er avgjørende for ikke å gjøre feil. De generelle reglene i straffeloven gjelder også for statsansatte, herunder forbudet mot korrupsjon. I tillegg til å etterleve formelle regler og krav, må den enkelte ansatte utvise godt skjønn og aktsomhet i og utenfor tjenesten. Norske diplomater i utlandet er statsansatte, og er underlagt reglene for disse.

På bakgrunn av informasjonen som har fremkommet, kartlegger Utenriksdepartementet nå de faktiske forholdene rundt Mona Juuls kontakt med Epstein. Det skjer i samarbeid med Mona Juul. Kartleggingen tar sikte på å avdekke om det er forhold Utenriksdepartementet som arbeidsgiver bør følge videre opp og belyse om regler og

retningslinjer er brutt. Mona Juul er fritatt fra arbeidsplikten mens undersøkelsene pågår.

Utenriksdepartementet gjennomgår også tilskuddene som er gitt til og kontakten departementet har hatt med International Peace Institute (IPI). IPI var ledet av Terje Rød-Larsen i perioden 2005–2020. Tilskuddene i perioden 2007–2012 har tidligere vært undersøkt av Riksrevisjonen (Dok. 3:12 (2020–2021)).

Dersom det skulle fremkomme nye opplysninger som tilsier at ansatte i staten eller medlemmer av den politiske ledelsen i et departement har hatt kontakt med Epstein vil disse naturligvis bli vurdert.

Vi vil på vanlig måte svare på de spørsmål som Stortinget måtte ha om saken.

Ansvar for å iverksette etterforskning av og straffeforfølge eventuelle brudd på straffeloven ligger til den uavhengige påtalemyndigheten. Det omfatter også nordmenn som ikke var ansatt i staten eller en del av den politiske ledelsen i et departement i perioden da de var i kontakt med Epstein. Økokrim har uttalt til media at de, på bakgrunn av opplysningene som har kommet frem i saksdokumentene, vurderer om det er grunnlag for å iverksette etterforskning.

SPØRSMÅL NR. 1427

Innlevert 2. februar 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 9. februar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Er min fortolkning her rett, eller er død krabbe registrert andre steder slik at totalt fisket kvantum blir korrekt avregnet rett fartøy i kvotesystemet?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokument 15:1227 (2025-2026), besvart av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss 27.01.2026.

Viser til overnevnte spørsmål og svar. I etterkant har en fisker/eier på fartøyet Kildin hevdet i nettavisen Kyst og Fjord at det var mottaket som førte feile data på sluttseddel, og jeg hadde misforstått. Fra Råfisklaget sine nettsider kan vi lese at samme fartøy, (samt andre fartøy som har for eksempel levert til Seagourmet Norway AS hvor heller ingen død krabbe synset å være registrert). For fartøyet Kildin ble det den 21.01.2026 registrert følgende data på Råfisklaget sine nettsider:

Snøkrabbe levende 500-800 gr 22445,2 kg

Snøkrabbe levende 0,35 – 0,5 kg 6827,5 kg

Snøkrabbe levende over 0,8 kg 5068,5 kg

Snøkrabbe levende unspes 3014,3 kg

Det ble altså ikke registrert noen døde krabber av fangsten til Kildin 21.01.2026 slik jeg leser råfisklaget sine nettsider.

Svar:

Spørsmålet tar utgangspunkt i et enkelt fartøys landing og påfølgende registrering av død snøkrabbe på sluttseddel. Spørsmålet viser til private parter og jeg ønsker ikke i mitt svar å kommentere konkrete detaljer om dette. Jeg vil imidlertid redegjøre for systemet.

All fangst skal registreres på landings- og sluttseddel ved landing. Dette gjelder uavhengig av om snøkrabben er død eller levende når den landes. Kvotearregningen skjer på bakgrunn av sluttseddel.

Representanten viser til informasjon som fremgår av Norges Råfisklags nettsider og sin egen fortolkning om at det ikke ble registrert noen død krabbe på seddel i dette tilfellet. Denne tilnærmingen vil ikke være tilstrekkelig. Det skyldes mangelfull informasjon, herunder begrenset tilgang til hvilke data som er ført på seddel.

På Norges Råfisklags nettsider kan alle som ønsker det, hente ut opplysninger om enkeltlandinger fra fartøy. Man har imidlertid ikke tilgang til alle opplysninger som er ført på den fullstendige versjonen av sluttseddelen. Det har kun salgslaget og kontrollmyndighetene. Gjennom salgslagets nettside med tilgang til offisielle, åpne data, kan man hente opplysninger om art, tilstand, størrelse og kvantum. Men man får ikke opplysninger om bl.a. anvendelse, kvalitet eller pris.

SPØRSMÅL NR. 1428**Innlevert 2. februar 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed****Besvart 16. februar 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust****Spørsmål:**

Vil utviklingsministeren åpne Norfunds Ukraina-mandat for investeringer i forsvarsrelaterte og/eller dual use-relaterte virksomheter?

BEGRUNNELSE:

Som del av Nansen-programmet forvalter Norfund siden desember 2024 et eget Ukraina-fond, etablert for å bidra til bærekraftig næringsutvikling og jobbskaping i Ukraina. Fondet har så langt fått bevilget 500 millioner kroner i 2024–2025, hvorav 430 millioner er investert. I statsbudsjettet for 2026 er det satt av ytterligere 500 millioner kroner til kapitalpåfylling i fondet.

Jeg er blitt kjent med at Norfunds nåværende mandat for Ukrainafondet avgrenser investeringer i virksomheter med tilknytning til forsvarsindustri og dual use-virksomhet. Samtidig vet vi generelt at mangelen på privat og risikovillig kapital i dag er en stor flaskehals for investeringer i både sivil sektor og forsvarsrelatert næringsvirksomhet i Ukraina. I dette bildet kan Norfund spille en viktig rolle.

Hele utgangspunktet for Nansen-programmet er å svare på Ukrainas faktiske behov og bidra til at landet kan vinne en fred på egne premisser. Det er i Norges direkte sikkerhetsinteresse at Russland ikke lykkes med sin aggresjonskrig. Samtidig vet vi at næringsliv, herunder virksomheter som leverer utstyr og tjenester til landets forsvar og beredskap, er avgjørende for Ukrainas evne til å stå imot angrepene og opprettholde samfunnsfunksjoner. Jeg ber derfor om en klargjøring av hvilke begrensninger i Norfunds mandat som gjelder, og om statsråden vil vurdere å endre mandatet slik at Norfund kan investere i virksomheter som også bidrar mer direkte i Ukrainas forsvarskamp.

Svar:

Den pågående krigen har sterkt begrenset investeringsaktiviteten og økonomien i Ukraina.

Ukraina-fondet som forvaltes av Norfund er et viktig virkemiddel i den sammenheng, siden det både medvirker til utvikling av bærekraftig næringsvirksomhet og realisering av investeringer som ellers ikke ville blitt gjennomført som følge av høy risiko. I tillegg bidrar fondet til mobilisering av privat kapital ved at private investorer investerer sammen med fondet. Norfund har lang erfaring

med å sette bistandsmidler hurtig i arbeid, blant annet i land med høy risiko. Kapitaltilskudd til Norfund er en del av bistandsbudsjettet og rapporteres som offisiell bistand (ODA) til OECD.

Norfunds virksomhet og investeringer er regulert av Norfundloven og selskapets vedtekter. Jeg og mitt departement fastsetter de overordnede rammene for virksomheten, men går ikke inn i de enkelte investeringene. Det er styrets ansvar å sette strategien og oppfølging av driften av Norfund. Dersom Norfund skal tillegges et slikt nytt formål i Ukraina må det gjøres en endring i Norfundloven, som krever utredning og forberedelser av vedtak. Noe av suksessen til Norfund er dagens styringsmodell og eierskapsutøvelse som sikrer effektiv drift og forvaltning.

Norfunds Ukraina-team har i 2025 kartlagt og utarbeidet en god oversikt over investeringsmuligheter innen de prioriterte investeringsområdene fornybar energi, grønn infrastruktur, finansinstitusjoner, samt skalerbare virksomheter innen produksjon og landbruk. Dette er sektorer der Norfund har erfaring og kompetanse på investeringer fra andre land, og som er sentrale for Ukrainas motstandsdyktighet og økonomiske utvikling.

Fondet gjorde sine to første investeringer i 2025, på til sammen rundt 250 millioner kroner. De to investeringene vil styrke kapitaltilgangen til små og mellomstore bedrifter, og bidra til utvidelse av industriparken M10 som vil gjøre det mulig å etablere et viktig transittknutepunkt mot Europa. I januar i år ble Norfunds investering i Horizon Capital Catalyst Fund (HCCF) signert. Dette vil bidra til investeringer i kritisk infrastruktur, inkludert fornybar energi og bygningsmaterialer.

Norfund har ikke sektorkompetanse på investeringer i dual use eller forsvarsrelatert næringsvirksomhet. En slik endring vil både være i strid med eksisterende mandat og kunne vri ressurser vekk fra Norfunds kjernekompetanse. Inkludering av forsvarsinvesteringer antas også av Norfund å ha en tydelig negativ påvirkning på blant annet Norfunds anseelse, attraktivitet som medinvestor og markedstilgang, fordi Norfund i større grad vil kunne oppfattes om en politisk aktør.

Det er min vurdering at Norfund ikke er en egnet kanal for å forvalte kapital målrettet mot forsvarsektoren og dual use-virksomhet i Ukraina fra Nansenprogrammet, og at slik støtte til Ukraina bør kanaliseres gjennom andre strukturer. Jeg planlegger derfor ikke på nåværende tidspunkt å endre mandatet for Ukraina-fondet. Norfunds investeringer i Ukraina bidrar allikevel med dagens man-

dat til økonomisk utvikling i sektorer som er sentrale for Ukrainas motstandsdyktighet og opprettholdelse av sentrale samfunnsfunksjoner.

Norfund har også relevant kompetanse om investeringer i risikoområder. Denne kompetansen kan selv-

sagt deles med relevante norske miljøer når midler fra Nansen-programmet på Forsvarsdepartementets budsjett i økende grad brukes til investeringer i ukrainsk forsvarsindustri.

SPØRSMÅL NR. 1429

Innlevert 2. februar 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak

Besvart 6. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Vil statsråden bidra til å endre regelverket slik at ikke flere går i den såkalte “uførefella” og med det lider store økonomiske tap for å benytte seg av sin restarbeidsevne og stå i større stillingsbrøker i kombinasjon med uføretrygd?

BEGRUNNELSE:

Det har de siste årene vært flere historier i media, hvor mennesker - ofte med progressive sykdommer - har valgt å stå i jobb så lenge som mulig, og derfor jobbet deltid de siste årene før de måtte søke full uføretrygd. Med dagens regler ender disse med et mye lavere utregningsgrunnlag i folketrygden, enn om de hadde gått rett fra full jobb til full uføretrygd.

Dette strider mot arbeidslinja og har gitt urimelige utslag.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål om samme problemstilling fra representanten nylig. Jeg påpeker der at det er uheldig når man kan komme bedre ut på sikt ved å få fastsatt en høyere uføregrad.

Denne problemstillingen henger sammen med endringer gjort med uførereformen. Som det framgår av mitt forrige svar sendte Solberg-regjeringen, som representantens parti var en del av, i 2016 ut et høringsnotat hvor problemstillingen ble belyst. Her framgår det at den daværende Høyre/Frp-regjeringen mente at det ikke skulle innføres unntak for de utslagene representanten viser. Det ble derfor ikke innført regler som unntar offentlige ansatte fra virkningen.

Som jeg påpekte i mitt forrige svar innebærer saken avveininger mellom sentrale hensyn som regelverket for uførepensjon fra tjenstepensjon og uføretrygd fra folke-

trygden skal ivareta, og den er derfor fortsatt til vurdering i departementet. Når det er konkludert, vil jeg komme tilbake til Stortinget med konkrete løsninger.

SPØRSMÅL NR. 1430**Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Tom Staahle****Besvart 9. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil kommunalministeren instruere statsforvalteren til å svare ut klagene og adressere forvaltningens plikt til å følge forvaltningslovens bestemmelser, og vil kommunalministeren ta initiativ til en granskning av de vedtakene som er fattet og lovligheten av disse?

BEGRUNNELSE:

Lillestrøm kommune foretok et samlet «etteroppgjør» (tilleggsbetalinger) for langtidsopphold på sykehjem for årene fra og med 2018 til og med 2022, i 2023.

I denne saken ble det fattet i overkant av 2300 enkeltvedtak med et samlet krav på mer enn 22 millioner kroner som gikk ut til pårørende. Statsforvalteren i Oslo & Akershus mottok sirka 70 klager i løpet av vedtaksåret.

Flere av disse klagene kom i tidsrommet mars – juli 2023, og ble lovet ferdig behandlet i november samme

år. Den fristen ble ikke overholdt, så ble den utsatt til april 2024, en frist som heller ikke ble overholdt.

Pårørende opplever at kravene mot de respektive dødsbo, er ulovlige i sin helhet. Samtidig opplever de at offentlig forvaltning ikke svarer ut i henhold til frister, begår saksbehandlingsfeil og at deres sorgprosess blir påvirket av et økonomisk krav de opplever er ulovlig.

Svar:

Stortingsrepresentanten Staale spør om jeg i denne saken vil instruere statsforvalteren, og ta initiativ til en granskning av vedtakene som er fattet.

Jeg legger til grunn at statsforvalteren følger forvaltningslovens regler og fatter riktige vedtak i henhold til lovbestemte frister. Dette følges opp i den ordinære styringen av statsforvalterne.

SPØRSMÅL NR. 1431**Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide****Besvart 10. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Er det riktig at nytt digitalisert våpenregister går lenger enn kravene i EUs våpendirektiv ved å kreve merking av tre deler (låskasse, pipe og sluttstykke) ved omsetning av våpen som allerede er i privat eie, hva er eventuelt statsrådets begrunnelse for at Norge på dette punkt skal gå lenger enn det som kreves for å oppfylle kravene i våpendirektivet, og er det noen andre EU eller EØS-land som har oppstilt de samme krav som Norge ved implementering av våpendirektivet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til nytt nasjonalt våpendirektiv som lanseres den 09.02.26.

Svar:

Politiet har lenge jobbet med utviklingen av en ny digital våpenforvaltning som skal være effektiv, moderne og mer tilpasset brukerne – privatpersoner, organisasjoner og aktører i våpenbransjen. Den nye forvaltningsløsningen skal også bidra til bedre samfunnssikkerhet. Som del av dette lanserte politiet 9. februar i år et nytt digitalt våpenregister, basert på gjeldende norsk regelverk.

Merkingsreglene for våpen og våpendeler fremkommer av våpenlova og tilhørende våpenforskrift. Merkingreglene skal sikre sporbarhet og effektiv kontroll med registreringspliktige skytevåpen og våpendeler, med det formål å sikre lovlig og hindre ulovlig omsetting. Bestemmelsene oppfylle kravene i EUs våpendirektiv. Disse kravene er minimumskrav, og det er opp til statene

selv om de vil ha strengere regler. Norge valgte ved vedtakelsen av ny våpenlov å innføre krav om merking ikke bare for den som tilvirker eller innfører våpen, men også for den som omsetter registreringspliktige skytevåpen og våpendeler. Formålet er å sikre kontroll med våpen og våpendeler og hindre ulovlig omsetning.

Merkingsplikten gjelder for løyve- og registreringspliktige våpendeler uavhengig av om de omsettes som en del av et komplett skytevåpen eller som løse våpendeler. Politidirektoratet har i sitt innspill til dette svaret bemerket at i en tid hvor 3D-printede våpen er i ferd med å bli en trussel mot samfunnssikkerheten, er kontroll på våpendeler enda viktigere enn tidligere. Det er for eksempel ikke ønskelig at det i 3D-printede konstruksjoner brukes våpendeler som omsettes utenfor politiets kontroll.

Våpen som er unntatt fra registreringsplikt er også unntatt fra kravene om merking. I tillegg er våpen til samling unntatt.

Etter dialog med våpenforhandlere og våpenorganisasjoner har Politidirektoratet forbindelse med lanseringen av nytt nasjonalt våpenregister lagt til rette for at forhandlere kan registrere våpen i registeret selv om ikke alle våpendeler er merket korrekt i henhold til merkingsreglene. For at våpenet skal kunne omsettes, må imidlertid alle merkingspliktige våpendeler merkes, og serienummeret innføres i våpenregisteret.

Jeg har per tid ikke oversikt over om andre EU eller EØS-land har oppstilt de samme merkingskravene som Norge ved implementering av våpendirektivet. En slik sammenlignende oversikt tar det tid å innhente og bearbeide.

SPØRSMÅL NR. 1432

Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 11. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hva vurderer statsråden å være riktig tolkning av folketrygdloven når det gjelder overgang fra uføretrygd til alderspensjon med yrkesskade, med tanke på at det står at man ikke skal ha mindre i alderspensjon enn man har hatt i uføretrygd, samtidig som noen pensjonister likevel opplever dette?

Svar:

Tidligere ble uførepensjon i hovedsak beregnet som en alderspensjon (etter gamle opptjeningsregler) og også skattlagt på samme måte. Blant annet som følge av pensjons-reformen og endringene i folketrygdens alderspensjon, ble folketrygdens ytelser til uføre lagt om med virkning fra 1. januar 2015, jf. Prop. 130 L (2010–2011). Endringer i folketrygdloven (ny uføretrygd og alderspensjon til uføre).

Som følge av endringene ble beregningen av uføreytelsen løsrevet fra regelverket for alderspensjon, og uføreytelsen ble fra 2015 skattlagt som lønn. Ved innføringen ble det besluttet at de nye beregningsreglene bare skulle gjelde for nye mottakere. Personer som mottok uførepensjon da de nye reglene trådte i kraft, ble omfat-

tet av de nye reglene for å kombinere uføreytelsen med arbeidsinntekt og av de nye skattereglene. For å tilpasse utbetalingen til den økte skatten, økte størrelsen på uføretrygden før skatt. Den samlede effekten i ytelse etter skatt for den enkelte var imidlertid avhengig av individuelle forhold, som andre eventuelle andre inntekter og fradrag.

Særreglene ved uførhet som skyldes yrkesskade ble videreført i ny uføretrygd. Særreglene innebærer at det lempes noe på de ordinære vilkårene for å få rett til uføretrygd og at beregningsreglene er noe gunstigere.

De særskilte reglene i folketrygdloven kapittel 19 som gjaldt beregning av alderspensjon ved uførhet som skyldes yrkesskade ble også videreført. Disse framgår av folketrygdloven § 19-20 og innebærer at ved overgang fra uføretrygd til alderspensjon, skal verken grunnpensjon eller tilleggspensjon reduseres dersom vedkommende har mindre enn 40 års trygdetid eller mindre enn 40 poengår. Ved beregning av tilleggspensjonen omregnes antatt inntekt på skadetidspunktet til pensjonspoeng. Dette poengtallet legges til grunn dersom dette gir en høyere pensjon enn om sluttpoengtallet benyttes. Det er bare den delen av uførheten som skyldes yrkesskade som beregnes etter disse reglene. Det er fastsatt særregler for beregning av alderspensjon ved uførhet for i folketrygdloven kapittel 20 for personer som er omfattet av ny alderspensjon.

Særreglene innebærer at man ved uførhet som følge av yrkesskade kan få bedre alderspensjon enn etter ordinære regler. Representanten skriver at «det står at man ikke skal ha mindre i alderspensjon enn man har hatt i uføretrygd». Det er mulig representanten viser til en omtale i Arbeids- og velferdsetatens rundskriv R19-00 knyttet til § 19-20 første ledd (sist endret i februar 2011) hvor det blant annet står:

«Ved overgang fra uførepensjon med yrkesskadefordel til alderspensjon ved 67 år, sikrer § 3-30 tredje ledd at vedkommende får en alderspensjon som ikke er lavere enn uførepensjonen. Dette innebærer at også etter fylte 67 år må den delen av uførepensjonen som ble beregnet med yrkesskadefordeler etter den gunstige regelen i § 3-30 første ledd, videreføres i basispensjonen i alderspensjonen.»

Dette avsnittet henviser til personer som mottok uførepensjon ved overgang til alderspensjon, altså personer som ble overført fra uførepensjon til alderspensjon før 1. januar 2015. Den aktuelle bestemmelsen det vises til, folketrygdloven § 3-30, ble opphevet med virkning fra 1. januar 2015. Regler om beregning av pensjon ved yrkesskade ble samtidig flyttet til § 3-18. Det framgår av merknaden til § 3-18 (Prop. 130 L for 2010–2011) at den gir «særregler for beregning av alderspensjon etter kapittel 19 for personer som er uføre på grunn av yrkesskade og tilsvarer de nåværende reglene i § 3-30. Det gis full grunnpensjon, og tilleggspensjonen reduseres ikke selv om vedkommende har mindre enn 40 poengår. Tilleggspensjonen kan beregnes på grunnlag av antatt inntekt

på skadetidspunktet omregnet til pensjonspoeng, dersom det ordinære sluttpoengtallet er mindre. Ved gradert uførhet gjelder beregning etter særreglene i § 3-18 en forholdsmessig andel. For øvrig utmåles pensjonen etter de vanlige reglene i kapittel 19, dvs. blant annet med levealdersjustering.»

Levealdersjustering ble som kjent innført fra 2011, jf. Ot.prp. nr. 37 (2008–2009). Det er de samme regler for overgangen fra uførepensjon til alderspensjon for personer uavhengig av ev. yrkesskadefordeler. Dette innebærer at personer ved overgang fra uførepensjon til alderspensjon siden 2011 har kunnet fått en lavere alderspensjon enn uførepensjon på grunn av levealdersjusteringen.

Særreglene for beregning av alderspensjon ved yrkesskade er som tidligere nevnt videreført i dagens regelverk, men tilpasset endringene i beregning av uføretelsen fra 2015, samt pensjonsreformen. Særreglene kan medføre at vedkommende får en bedre alderspensjon for denne delen av pensjonen enn etter ordinære regler. Det er imidlertid ikke slik at yrkes-skadefordelen innebærer at nivået på alderspensjonen ikke skal være lavere enn nivået på uføretrygden.

Dersom det er pensjonister som har spørsmål til sin pensjonsberegning, anbefaler jeg at de kontakter Arbeids- og velferdsetaten for å få beregningen forklart. Dersom de er uenige i denne pensjonsberegningen, er det på vanlig måte mulig å påklage vedtaket.

SPØRSMÅL NR. 1433

Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 10. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Arbeiderparti-regjeringen foreslo i sitt forslag til statsbudsjettet for 2026 å legge ned 14 passkontorer. I budsjettforhandlingene på Stortinget fikk Senterpartiet gjennomslag for å opprettholde de 14 passkontorene gjennom en bevilgning på 23 mill. kroner.

Hvor mye midler er benyttet og vil benyttes til sammen og på hvert av de 14 aktuelle passkontorene i hvert av årene i 2024, 2025 og 2026?

BEGRUNNELSE:

Svaret bes presenteres i en tabell. Det må redegjøres for alle de 23 mill. kronene og spesifiseres hva de er benyttet til.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har det overordnede ansvaret for politiet. Departementet fastsetter mål, tildeler økonomiske rammer og følger opp etaten gjennom den etablerte styringsdialogen. Det gis normalt ikke føringer for hvor mye hvert enkelt tjenestested eller passkontor

skal bruke, med mindre Stortinget eller departementet selv fastsetter særskilte krav. Siden slike føringer ikke foreligger i dette tilfellet, mottar departementet heller ikke rapportering om ressursbruk på det enkelte passkontor.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 1308 til skriftlig besvarelse fra representanten, avgitt 2. februar. Tilleggsbevilgningen på 23 mill. kroner sikrer fortsatt

drift ved de 14 passkontorene. Tilbudet videreføres uten å øke gebyrene for publikum, og de ekstra midlene gjør det mulig å opprettholde et tilgjengelig passtilbud lokalt. Bevilgningen bidrar med andre ord til at innbyggerne fortsatt kan få utstedt pass og ID-kort i sine nærområder, uten at kostnadene skyves over på brukerne gjennom høyere gebyrer.

SPØRSMÅL NR. 1434

Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 10. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Viser til mitt spørsmål nr. 1360. Statsråden har tidligere besvart lignende spørsmål.

Kan jeg be om at statsråden svarer på spørsmålet, og aksepterer at fristen på seks dager overstiges dersom det er nødvendig, og ber om at tall fra Politiet, ikke SSB, benyttes?

BEGRUNNELSE:

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qnid=114476>

Svar:

Statistikken og tallgrunnlaget som ligger til grunn for SSBs tall og tabeller er hentet fra politiet og påtalemyndighetens driftsstatistikk (BL/STRASAK/PAL). SSB utarbeider de offisielle norske kriminalstatistikkene. SSB foretar en omfattende kvalitetssikring av datagrunnlaget fra politiet som kan medføre ulikheter mellom de tall som politiet henter fra Strasak og SSB sine tall.

SSBs kvalitetssikrede tall for 2025, blir publisert i juni. Foreløpige tall fra politiet første tertial 2025, kan finnes i deres rapportering på side 16 til 19 og i tabeller side 47 flg. tabellene A 2 til A 5. Tallene for andre tertial vil publiseres om kort tid.

For øvrig gjøres det oppmerksom på at straffesakstallene for 2020, 2021 og 2022, ble påvirket av covid 19-pandemien slik at disse årene ikke fullt ut er sammenlignbare med andre års resultater.

SPØRSMÅL NR. 1435**Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Helene Røsholt****Besvart 9. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden de medisinske synskravene og den praktiske synstestpraksisen som i dag avgjør om personer kan beholde førerkortet, gitt at ny forskning viser at den testen som brukes kan være uegnet til å skille mellom trafikk sikre og trafikksikre sjåførere, at mange har mistet førerkortet til tross for faglige anbefalinger fra øyefaglig spesialisthelsetjeneste, og vil regjeringen ta initiativ til regelverksendringer som både ivaretar trafikk sikkerheten og hindrer at yrkesaktive personer urimelig stenges ute fra arbeid?

BEGRUNNELSE:

Mange personer med synsfeltutfall får ikke tilstrekkelig rom for individuell vurdering, og faglige anbefalinger fra øyefaglige spesialister blir ikke tillagt avgjørende vekt før tap av førerkort, noe som kan ha store konsekvenser for arbeidsevne, mobilitet og deltakelse i samfunnsliv. Flere personer har mistet førerkortet på grunn av synsfeltutfall, selv der spesialist vurderer dem som trafikk sikre og anbefaler dispensasjon. Et rigid regelverk uten rom for individuelle vurderinger kan få alvorlige konsekvenser for arbeidsevne, næringsdrift og familieliv. Dette reiser spørsmål om balansen mellom trafikk sikkerhet, medisinsk fagkunnskap og arbeidslinja. Konsekvensene for den enkelte kan være betydelige. Tap av førerkort kan i praksis innebære tap av arbeid, bortfall av inntekt og sterkt begrenset mulighet til å delta i arbeids- og samfunnsliv, særlig for selvstendig næringsdrivende, personer i distriktene og yrker som forutsetter mobilitet. Samtidig rapporteres det at eksisterende støtte- og kompensasjonsordninger ikke i tilstrekkelig grad dekker behovene til personer som mister førerkortet, blant annet der arbeidshverdagen krever reiser mellom kunder eller arbeidssteder. Nyere forskning fra UIO viser at synstesten som brukes i Norge for å vurdere førerkortegnethet — en synsfelttest med såkalt perimetri — i praksis er uegnet til å avgjøre risiko i trafikken, og at resultatene kan være nær like tilfeldige som «å slå kron eller mynt». Flere hundre har etter alt å dømme mistet førerkortet helt unødvendig som følge av denne testpraksisen, selv om de ellers kjører trafikk sikkert, og Helsedirektoratet selv anerkjenner behovet for å vurdere nye metoder og kriterier.

Etter gjeldende førerkortforskrift må synsfeltet være minst 120 grader bredt, og det må ikke forekomme utfall innenfor en sentral radius — krav som testes med

én bestemt testmetode som ikke tar hensyn til faktisk kjøreevne og som kan gi utslag ved små, perifere feil. På denne bakgrunn er det grunn til å stille spørsmål ved om dagens regelverk i tilstrekkelig grad balanserer hensynet til trafikk sikkerhet med hensynet til arbeidsevne, livsutfoldelse og arbeidslinja, og om det er behov for regelverksendringer som åpner for mer fleksible og individuelle vurderinger uten å gå på bekostning av sikkerheten.

Svar:

Problemstillingen er kjent, og som jeg har redegjort for i mine tidligere svar om dette temaet, arbeider Helsedirektoratet nå på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet med å utrede endringer i førerkortveilederen når det gjelder synsfeltutfall. Det vurderes for å åpne for noe større synsfeltutfall enn i dag. Det vil også kunne innebære at enkelte som i dag ikke oppfyller helsekravene, kan beholde føreretten.

Det utredes om det er grunn til å erstatte den kritiserte testen (Esterman-metoden) med en nylig utviklet test som er spesifikt utviklet for å vurdere helsekravene til førerkort (European Driving Test (EDT)). Helsedirektoratet er i dialog med aktuelle fagmiljøer for innspill før alminnelig offentlig høring. Det er likevel slik at synsfeltundersøkelse i seg selv har begrensninger i å avdekke praktisk kjøreevne. På litt lengre sikt, vil det derfor utredes om kjørevurdering kan brukes som supplement til vurderingen for flere personer med synsfeltutfall enn i dag. Dette krever imidlertid en bredere analyse av tilpasninger, kostnader og risiko og vil måtte utredes i samarbeid med relevante instanser.

Det er foreløpig ikke mulig å angi et eksakt tidspunkt for når endringene i førerkortveilederen vil være på plass. Jeg vil imidlertid forsikre om at dette arbeidet har høy prioritet og etatene jobber så raskt som mulig med utredningen.

Når endringer er på plass, vil også de som tidligere har mistet føreretten på grunn av manglende synsfelt kunne få en ny vurdering ved bruk av ny test.

Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 9. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministrene gjere greie for korleis drifts og vedlikeholdskontraktene for veg er bygd opp, med kva profil, volum og økonomisk grunnlag dette er lagt til grunn, satt opp for både Staten vegvesen og Nye veier as sine drifts og vedlikeholdskontrakter, for perioden 2021-fram til i dag gjeldande heile landet?

GRUNNGJEVING:

Drifts og vedlikeholdskontraktene for veg har auka voldsomt i pris dei siste åra landet over.

Korleis profilen for desse kontrakten blir lagt ut i marknaden har stor betydning for prisfastsettelse med bakgrunn i kva konkurranse ein oppnår i marknaden. Blir kontraktene lagt ut i marknaden med svært store områder og svært stort volum, kan dette medføre lågare konkurranse, og at underleverandørar til slike kontrakter trekker seg rett og slett med bakgrunn i at det ikkje alltid er økonomisk forsvarleg å delta.

Svar:

Statens vegvesen

Drifts- og vedlikeholdskontraktane for riksvegnettet er eit sentralt verkemiddel for å sikre framcome, trafikktryggleik og funksjonalitet på vegane. Nedanfor vert det gjort greie for hovudtrekka i oppbygging, omfang og økonomisk grunnlag for desse kontraktane i perioden frå 2021 og fram til i dag.

Profil

Vegdriftskontraktane til Statens vegvesen er i hovudsak funksjonsbaserte kontraktar, der entreprenøren har ansvar for drift, beredskap og delar av det mindre vedlikehaldet på riksvegnettet innanfor eit definert kontrakt-sområde.

Kontraktane er baserte på fastsette funksjons- og standardkrav, og omfattar ansvar for planlegging, trafikkavvikling, dokumentasjon og beredskap, mellom anna knytt til ulukker og vinterdrift.

Volum og omfang

Vegdriftskontraktane omfattar mellom anna vinterdrift, grøntskjøtsel, inspeksjonar, reinhald, drift av drensanlegg, tunnelar og anna vegutstyr. Kontraktane omfattar riksvegar og tilhøyrande gang- og sykkelvegar, med sideområde og tekniske installasjonar.

Lengda på vegnettet i dei einskilde kontraktane varierer normalt frå om lag 260 km til 560 km. For det riksvegnettet Statens vegvesen har ansvar for, er vegnettet delt inn i om lag 30 vegdriftskontraktar. I tillegg er enkelte riksvegstrekingar omfatta av OPS-kontraktar.

Kontraktsperioden for vegdriftskontraktane er som hovudregel 5 år, med opsjon på forlenging i inntil 3 år. OPS-kontraktar omfattar om lag 2 prosent av riksvegnettet og har ein varigheit på inntil 30 år.

Økonomisk grunnlag

Det økonomiske grunnlaget for kontraktane er basert på historiske mengder og erfaringstal frå tidlegare kontraktar, samt gjeldande krav i Statens vegvesen sine handbøker. Prisgrunnlaget vert fastsett ut frå forventna omfang av oppgåver, inkludert variasjonar i trafikk, klima og geografiske forhold.

Det har dei seinare åra vore ei auka vektlegging av klima- og miljøomsyn, i tråd med krava i anskaffingsforskrifta § 7 9. Etter regelendringane i 2024 inneber dette eit nasjonalt krav om minimum 30 prosent klima- og miljøvekting i relevante anskaffingar. For å handtere dette vert det i aukande grad nytta forhandlingar som del av konkurranseprosessen, og frå 2025 vert forhandlingar nytta i alle nye vegdriftskontraktar.

Utforminga av drifts og vedlikeholdskontraktane vert jamleg vurdert, både når det gjeld kontraktsstruktur og omfang, for å leggje til rette for god konkurranse i marknaden og samstundes sikre effektiv drift og høg kvalitet på riksvegnettet i heile landet.

Nye Veier AS

Nye Veier vart etablert i 2016, og har etter sine vedtekter og rammeavtale med Samferdselsdepartementet ansvar for drift og vedlikehald av dei vegstrekingane som selskapet byggjer ut. Selskapet si driftsportefølje har derfor gradvis auka i omfang, og vil i løpet av dei komande åra auke med 70%, til totalt 250 km.

Vegdrifta blir utført gjennom tenestekjøp i marknaden, og kontraktane for drift og vedlikehald er derfor selskapet sitt primære verktøy for å skape betringar innan trafikktryggleik, bærekraft, kostnadsoptimalisering og innovasjon.

Selskapet gjennomførte nyleg ein kontraheringsprosess for drift- og vedlikehaldstenester for heile selskapet si driftsportefølje, utanom Trøndelag. Varigheita er fem år, med opsjon om forlenging i inntil tre år. Totalverdien av tenestene i denne 5+3-perioden er estimert til ca.

1,6 mrd. Ein tilsvarende prosess går no, for strekningane i Trøndelag.

I samband med kontraheringa som er utført, har Nye Veier samla erfaringane frå førre kontraktsperiode. Sjølv kontraktane si innretting er i stor grad den same, med målpris, orientering mot tilstandsbasert vedlikehald og ein modell for risikofordeling som hindrar «overprising» av risiko som driftsentreprenørane ikkje kan føresei eller styre. Selskapet vidarefører også tilnærminga til digital samhandling i kontraktsrelasjonen, sida dette gir meir effektiv datadeling, smartare planlegging, riktige prioriteringar og et betre utgangspunkt for gode læringssløyfer.

Basert på tidlegare erfaringar blir det også gjort endringar. Etableringa av to geografiske del-porteføljer vil i seg sjølv bidra til at også mindre tilbydarar får betre

moglegheit til å delta i konkurransen. Tenestekjøpet er vidare fagleg oppdelt i ytingar for vegdrift og elektro, og den ovannemnte totalverdien på 1,6 mrd. er summen av desse. Dette senker terskelen for mindre og meir spesialiserte tilbydarar ytterlegare. Basert på kontraheringsdialogen og vilkåra i inngåtte kontraktar, kan Nye Veier dokumentere at kontraheringa har ført til sterk konkurranse og vesentleg reduserte kostnader.

For å sikre at leverandørane har tilgang på riktig kompetanse og nødvendige ressursar til å takle svingingar over tid og gjennom sesongar, må kvart enkelt kontraktsforhold ha eit visst omfang. For Nye Veier er denne typen vurderingar ein del av kjerneverksemda, og selskapet gjer justeringar for å finne riktig balanse mellom ulike omsyn.

SPØRSMÅL NR. 1437

Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 9. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan eg be om oppdaterte kostnadsanslag for følgande strekningar på E39 (2026-kroner)?

BEGRUNNELSE:

Bokn-Bømlafjorden

Heiane-Ådland

Ringvei øst: Fjøsanger-Arna

Ringvei øst: Arna-Vågsbotn

Ringvei øst: Vågsbotn-Klauvaneset

Flatøy-Eikefettunnelen

Eikefet-Romarheim

Bogstunnelen-Gaular grense

Moskog-Vassenden

Skjærstua

Våtedalen

Byrkjelo-Grodås

Hafast

Vegsund-Breivika

Ålesund-Molde

Kjerkeset-Astad

Halsafjordsambandet

Svar:

Statlege investeringsprosjekt med ei anslått kostnadsramme over terskelverdien på 1 mrd. kroner skal følgje krava til utgreiing, planlegging og kvalitetssikring i statens prosjektmodell, og skal difor gjennom ekstern kvalitetssikring ved to kontrollpunkt før prosjektet eventuelt blir lagt fram for Stortinget. Det er ulik grad av gjennomført kvalitetssikring på dei ulike strekningane i spørsmålet. For nokre av strekningane er det difor knytt stor uvisse til kostnadsanslaget.

Det ligg ikkje føre kostnadsoverslag for alle strekningane som representanten spør om. Desse er difor ikkje tekne med i tabellen nedanfor. Dette gjeld:

- Ringvei øst: Fjøsanger-Arna

- Ringvei øst: Arna-Vågsbotn

- Eikefet-Romarheim

- Bogstunnelen-Gaular grense

- Moskog-Vassenden

- Skjærstua

- Byrkjelo-Grodås

Nedanfor er kostnadsanslag for dei resterande strekningane på E39, i mill. 2026-kr.

Strekning	Kostnadsanslag
Bokn–Bømlafjorden	24 215
Heiane–Ådland	2 892
Ringvei øst: Vågsbotn–Klauvaneset	9 078
Flatøy–Eikefettunnelen	20 704
Våtedalen (Klakegg–Byrkjelo)	2 035
Hafast	84 000
Vegsund–Breivika	7 909
Ålesund–Molde	33 291
Bjerkeseet–Astad	1 937
Halsafjordsambandet	17 000

For E39 Ålesund–Molde er det summen av delstrekningane E39 Ørskogfjellet–Vik, E39 Vik–Julbøen, E39 Julbøen–Molde, E39 Breivika–Digernes, E39 Digernes–Dragsundet og E39 Dragsundet–Ørskogfjellet som er oppgjeven.

SPØRSMÅL NR. 1438

Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius

Besvart 10. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Stine Sofies Stiftelse har foreslått å etablere et «hurtigspor» for barn i saker om vold og seksuelle overgrep, fordi barna trenger rask og helhetlig ivaretagelse ved mistanke om eller konstatert vold og seksuelle overgrep. Dagens system inn mot barnehusene er avhengig av anmeldelse, men barna har behov for at alle deres behov for hjelp blir ivare tatt uavhengig av lovverk.

Er justisministeren klar over hvor mye det haster å skaffe et hurtigspor for beskyttelse og trygghet for barn, og særlig de minste barna?

BEGRUNNELSE:

Det er behov for et hurtigspor for barn som er ofre for vold og overgrep, slik som når barn begår alvorlige kriminelle handlinger. I sistnevnte tilfelle er det nå etablert et hurtigspor, mens justisministeren ikke svarer på spørsmålet om hun vil vurdere noe tilsvarende for ofrene (ref. svar til representanten Fagervik 15.1.26).

Det er min og KrF sin oppfatning at et slikt hurtigspor burde utredes for å ivareta ofrene bedre. Det er viktig at de minste barna blir ivare tatt raskt med tverrfaglig

hjelp og støtte, i tillegg til tilrettelagte avhør, der dette er aktuelt.

I regjeringens egen opptrappingsplan påpekes det at de minste barna er mest utsatt for den mest alvorlige volden. Statistikk fra SSB og Kripos viser at svært små barn er høyt representert i de alvorligste voldssakene.

Mange barn blir også utsatt for vold allerede mens de ligger i magen, uten å få beskyttelse. I dag er lovverket mangelfullt på dette området, noe Stine Sofies Stiftelse har vist gjennom sin rapport nummer 2 fra Barnas Havarikommisjon (2024). Heller ikke her har det skjedd noe fra regjeringens side for å gi økt beskyttelse av fostrene.

Samtidig viser årsrapportene til Statens barnehus at antallet tilrettelagte avhør for barn under seks år har stupt fra 942 i 2017 til 406 i 2023. Enormt mange saker henlegges. Mange barn får heller ikke medisinske undersøkelser eller helsehjelp. Mange overgrep forblir dermed uoppdaget og ustraffet. Dette er en trussel mot de minste barnas rettssikkerhet.

Justisministeren har tidligere fått spm. om hun, på bakgrunn av kunnskapen om skadevirkningene av vold mot barn, vil vurdere å utrede og pilotere et hurtigspor for sakene der barn er ofre, med prioritet for de minste barna

(under 6 år). I tillegg vet vi fra forskningen at barn som er utsatt én gang, har høy risiko for å bli utsatt på nytt.

Likevel svarer ikke statsråden på spørsmålet, det vises i stedet til andre, pågående initiativer. F. eks. at det skal gjennomføres en utredning av nedgangen i tilrettelagte avhør av de minste barna. Hun skriver om RISK, selv om dette er for voksne og ikke for barn. Det er grunn til å spørre om statsråden er klar over forskningen på dette feltet, og hvor dramatisk utviklingen er. Siden statsråden ikke svarte på spørsmålet fra Fagervik, er det fint om hun kan svare på det nå.

Svar:

Arbeidet med å bekjempe vold og overgrep mot barn er høyt prioritert av denne regjeringen og det er gjennomført en rekke tiltak de senere årene for å styrke dette arbeidet. Hovedsporet er lagt i opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, som løper ut 2028.

Jeg vil ikke avvise forslaget fra Stine Sofies Stiftelse om etablering av et såkalt hurtigspor for barn i saker om vold og seksuelle overgrep, men foreløpig er det andre tiltak regjeringen vil prioritere.

I mitt svar til representanten Fagervik viste jeg blant annet til arbeidet med å etablere RISK i alle landets politidistrikter. Gjennom RISK avdekkes og stanses pågående vold i parforhold der det ofte er barn i familien. Dette er derfor et svært viktig tiltak for å beskytte voldsutsette voksne og barn.

RISK er også viktig som et forebyggende tiltak for å hindre at voldsutsette barn senere blir sårbare i møte med kriminelle miljøer og selv begår alvorlig kriminalitet, også mot andre unge. Gjennom rapporter fra politiet og forskning vet vi etter hvert mye om bakgrunnen til unge som begår gjentatt kriminalitet. Det er barn og unge med store utfordringer i livene sine og mange har vært utsatt for eller vært vitne til vold under oppveksten. En barndom preget av vold og utrygghet setter varige spor og har alvorlige konsekvenser både for den som utsettes og samfunnet som helhet. Viktigheten av å stanse volden på et tidlig tidspunkt slik RISK bidrar til, er derfor av helt sentral betydning også for barna.

Når det gjelder øvrige initiativ og tiltak regjeringen har igangsatt eller har på trappene, viser jeg til mitt svar til representanten Fagervik, 15. januar 2026 og barne- og familiemisterens svar til representanten Høyer-Berntsen, 9. januar 2026.

SPØRSMÅL NR. 1439

Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Tonje Lavik Pederssen

Besvart 11. februar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan regjeringen vil sikre at inntektssystemet i større grad fanger opp de reelle kostnadene og vekstrelaterte utfordringene i fylker med sterk befolkningsvekst, særlig knyttet til videregående opplæring, kollektivtrafikk og fylkesveier, slik at disse fylkene får økonomiske rammer som står i forhold til behovene?

BEGRUNNELSE:

Fylker med sterk befolkningsvekst står overfor særlige utfordringer knyttet til høy tilflytting, press på videregående opplæring og betydelige investeringer i kollektivtrafikk og infrastruktur. De reelle kostnadene som følger av slik vekst, herunder demografi, trafikkbelastning og kapasitetsbehov, fanges i begrenset grad opp av dagens

inntektssystem, som i stor grad er utformet for å kompensere distriktsulempen snarere enn storby- og vekstulempen.

I enkelte fylker innebærer dette at kostnadsnivået som ligger til grunn i utgiftsutjevningen undervurderer faktiske driftsutfordringer. Modellene treffer særlig svakt når det gjelder kriterier tilknyttet fylkesveier, kollektivtransport og andre deler av samferdselssektoren, hvor kostnadsveksten er høy og pågående. Samtidig mottar fylker med sterk tilflytting ikke tilstrekkelig kompensasjon for økte investeringer og driftsbehov i sektorer som skole, kollektivtransport og infrastruktur.

I tillegg kommer vedlikeholdsetterslep fra tidligere statlige overføringer av riksveier til fylkeskommunene, hvor finansieringen ikke i tilstrekkelig grad har fulgt med. Når fylker i vekstområder samtidig skal håndtere økte demografiutgifter, vedlikeholdskostnader og pris- og lønns-

vekst, blir nivået på realveksten i statens tilskudd avgjørende.

Engangsbevilgninger bidrar ikke til å løse det strukturelle misforholdet mellom behov og rammer over tid.

På denne bakgrunn er det behov for å avklare om og eventuelt hvordan regjeringen vil sikre at inntektssystemet bedre reflekterer kostnadsnivå, vekstutfordringer og investeringsbehov i fylker som opplever betydelig befolkningsøkning, slik at økonomiske rammer står i forhold til reelle behov i årene fremover.

Svar:

Regjeringen har i de årlige statsbudsjettene lagt opp til en realvekst i de frie inntektene til kommunesektoren som dekker demografi- og pensjonskostnader og som i tillegg gir sektoren et økt handlingsrom. Veksten i de frie inntektene til fylkeskommunene i de årlige budsjettproposisjonene har i perioden 2022–2025 vært flere ganger så høy som i foregående fireårsperiode. I saldert budsjett for 2026 er det anslått en realvekst i de frie inntektene til fylkeskommunene på 2,15 mrd. kroner. Dette kommer alle fylkeskommuner til gode, både i distriktene og i mer sentrale strøk med høy befolkningsvekst.

Inntektssiden til fylkeskommunene samlet besluttes av Stortinget i de årlige budsjettvedtakene. Deretter fordeles de frie inntektene gjennom inntektssystemet. De frie inntektene fordeles i utgangspunktet med et likt beløp per innbygger, slik at fylkeskommuner som vokser vil få økte skatteinntekter og innbyggertilskudd som følge av dette. Det overordnede målet med inntektssystemet er å bidra til at alle fylkeskommuner settes i stand til å tilby gode og likeverdige tjenester. Alle fylkeskommuner har ansvar for de samme oppgavene og tjenestene, men både etterspørselen etter og kostnadene ved å tilby tjenestene varierer. Utgiftsutjevningen i inntektssystemet skal utjevne disse forskjellene, slik at fylkeskommunene kompenseres fullt ut for ufrivillige kostnadsulempet i tjenesteproduksjonen.

Utgiftsutjevningen skjer i praksis gjennom kostnadsnøkkelen, som består av ulike kriterier med vekt. Utgiftsutjevningen skal ivareta alle fylkeskommuner, og kriteriene i kostnadsnøkkelen fanger opp at det er forhold både i distriktene og i sentrale områder som kan bidra til et høyere utgiftsbehov. Det er for eksempel en tendens til at fylker i sentrale strøk med høy befolkningsvekst har flere innbyggere i aldersgruppen for videregående opplæring, og utgiftsbehovet knyttet til dette fanges opp gjennom kriteriet innbyggere 16–18 år. Samtidig bidrar blant annet lange avstander og spredt bosetting til at mange distriktsfylker må ha en mer desentralisert tjenestestruktur, og merkostnadene dette gir fanges opp gjennom reiseavstandskriteriet.

Dagens inntektssystem ble innført i 2024 og bygges i hovedsak på anbefalingene til et ekspertutvalg

og høringssvarene til utvalgets rapport (se Prop. 112 S (2022–2023) Kommuneproposisjonen 2024 for nærmere omtale). Kriteriene i kostnadsnøkkelen er valgt ut fra faglige analyser, og jeg mener at de grundige vurderingene som ble gjort i forbindelse med den forrige revisjonen av inntektssystemet fortsatt står seg godt. Jeg vil også understreke at inntektssystemet skal gi fylkeskommunene forutsigbarhet og stabilitet. Inntektene brukes til å finansiere viktige tjenester som ikke bør variere mye fra år til år, og da bør heller ikke inntektene variere for mye.

Jeg mener derfor at inntektssystemet som ble innført i 2024 må få virke noen år, før det eventuelt vurderes større endringer i systemet. Stortinget har tidligere bedt om en evaluering av inntektssystemet til fylkeskommunene i forbindelse med kommuneproposisjonen som legges fram våren 2027. Jeg vil da komme tilbake med en nærmere vurdering av hvordan dagens inntektssystem fungerer, slik Stortinget har bedt om.

SPØRSMÅL NR. 1440**Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Mani Hussaini****Besvart 4. februar 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvor lenge har prosjektet hatt reservasjon, hvor ofte vurderer Statnett fremdriften i prosjektet, og har reservert volum endret seg underveis?

BEGRUNNELSE:

Statnett krever jevnlig rapportering på framdrift av prosjekter i køen. Statsråden skriver i sitt svar på spørsmål fra Mani Hussaini, 3. februar, at det er ingen mangel på fremdrift i Snøhvit Future-prosjektet som skulle tilsi at reservasjonen kan trekkes tilbake.

Svar:

Etter energiloven med forskrifter er det nettselskapene som har ansvaret for å forvalte kapasiteten i strømmettet, herunder å håndtere alle forespørsler om ny og økt nettkapasitet. Alle som ber om det, skal få tilknytning til nettet uten ugrunnet opphold. Om nødvendig skal nettselskapet utrede, omsøke og gjennomføre nødvendige investeringer i nettet for å kunne gi tilknytning. Fra 1. januar 2025 plikter nettselskapene å vurdere om et prosjekt er tilstrekkelig modent før det får reservere nettkapasitet, eller stilles i kapasitetskø. Prosjektene må også ha framdrift for å få beholde reservasjonen.

Det økte forbruket til Hammerfest LNG skal tilknyttes i transmisjonsnettet. Det er Statnett som forvalter kapasiteten i transmisjonsnettet. Ifølge Statnett har det vært nær dialog med Equinor om behovet for økt nettkapasitet på Melkøya siden høsten 2006, og dette behovet har vært sentralt for Statnetts nettplanlegging helt siden da.

Søknaden som ligger til grunn for dagens reservasjon ble sendt til Hammerfest Energi (nå Lucuerna), som er det lokale nettselskapet i Hammerfest-området, i november 2018. Søknaden ble videreført til Statnett som reserverte kapasiteten 4. april 2019. 15. juli 2019 signerte Statnett og Equinor en utredningsavtale for å møte behovet på Melkøya. Avtalen regulerte hvordan Equinors behov skulle imøtekommes gjennom et koordinert samarbeid med Statnetts igangsatte prosjekt. I etterkant av dette har det vært tett dialog og samarbeid mellom Statnett og Equinor om både tidsplaner og oppfølging av Equinor sin framdrift. Ifølge Statnett har det reserverte volumet i dette tilfellet vært stabilt gjennom prosjektets levetid, uten vesentlige endringer.

Statnett har de siste årene systematisert sitt arbeid med forespørsler om ny og økt kapasitet i nettet. I tråd med krav i forskrift, vurderer Statnett jevnlig om prosjekter som har fått reservere kapasitet eller som står i kapasitetskø, har tilstrekkelig framdrift til å opprettholde reservasjon eller kjøplass. Siden april 2025 har foretaket også publisert statistikk om tilknytningssaker på sine nettsider. Statistikken gir blant annet en oversikt over hvor mye nettkapasitet som er reservert og hvordan køen av modne prosjekter fordeler seg i landet. Statistikken går tilbake til 2018. Statnett har også nylig framstilt en liste over kunde-prosjekter som i de senere årene har fått sin reservasjon trukket tilbake. En slik tilbaketrekking kan enten skje som følge av at kunden selv har nedskalert eller avlyst sin reservasjon, som følge av at Statnett ikke lenger vurderer prosjektet som modent, eller som følge av vesentlige forsinkelser i kundens prosjekt. Oversikten viser at Statnett har trukket tilbake reservert kapasitet fra uttakskunder med et samlet volum på minst 3 777 MW. Fordi statistikken ikke er komplett bakover i tid, vil det faktiske tallet være høyere. Et eksempel på et prosjekt som har mistet sin reservasjon er Freyrs batterifabrikk som mistet sin reservasjon under Rana stasjon i 2024. Tilsvarende ble Wistings reservasjon på 80 MW under Hyggevatn stasjon kansellert i 2022.

For denne regjeringen har det vært en prioritert oppgave å legge til rette for at strømmettet skal utnyttes mest mulig effektivt, og at det er prosjekter som faktisk gjennomføres som får kapasitet i nettet. Det er prosjekter som gjennomføres som kan skape verdier, arbeidsplasser og kutt i klimagassutslipp. Kapasitet som frigjøres som følge av at et prosjekt mister sin reservasjon, kan reserveres av andre modne prosjekter. I en pressemelding fra Statnett av oktober 2023, fremkommer det for eksempel at foretaket etter en grundig gjennomgang av tidligere reservasjoner i området nord for Ofoten, fant at prosjekter tilsvarende 250 MW ikke hadde opprettholdt tilstrekkelig realisme og framdrift i sine prosjekter, og at Statnett derfor omfordelte denne kapasiteten til andre modne prosjekter. Jeg mener at dette er et godt eksempel på at vi har et system som fungerer.

SPØRSMÅL NR. 1441**Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 11. februar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

I forbindelse med behandlingen av Havbruksmeldingen i fjor vedtok Stortinget å støtte etableringen av en teknologinøytral miljøteknologiordning der nedtrukket kapasitet kan tas i bruk i anlegg med nullutslipp av lakselus. Det ble samtidig vedtatt at ordningen så raskt som mulig skal utvides til også å omfatte lavutslippsløsninger, og ny ordning skal senest tre i kraft i løpet av 2026.

Kan statsråden orientere om status og fremdrift i denne saken for å komme i mål i henhold til vedtatt tidssplan?

Svar:

Representanten referer til anmodningsvedtak 1051 (2024-2025) vedtatt i forbindelse med behandlingen av St. Meld 24 (2024-2025) Havbruksmeldingen, som lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en ordning som også omfatter lavutslippsløsninger, når det foreligger tilstrekkelig datagrunnlag og teknologisk verifikasjon – herunder automatisert lusetelling. Dette forutsetter utredning og høring, og ny ordning skal senest tre i kraft i løpet av 2026. Ordningen skal erstatte dagens unntaksregel i trafikklyssystemet og innrettes slik at effekt på lusereduksjon og styrke på insentiv henger sammen.»

I Havbruksmeldingen beskriver regjeringen usikkerheten som ligger i dagens tellemetoder, og behovet for å øke datakvaliteten for å gjøre reguleringen av lakselusutslipp treffsikker. Stortinget påpeker i anmodningsvedtaket at en lavutslippsordning vil kreve datagrunnlag av god kvalitet, særlig når det gjelder antall lakselus og antall fisk. Jeg prioriterer høyt å få på plass nytt regelverk som kan sikre dette. Blant annet er Mattilsynet i gang med å utrede krav til automatisk lusetelling.

Det er av stor betydning at vi har en felles definisjon av «lavutslipp» når vi vurderer hvilke virkemidler som vil sikre effekt på lusereduksjon og styrke insentivene, og kunne erstatte dagens unntaksregel i trafikklyssystemet. Denne definisjonen eksisterer ikke i dag. Jeg mener det også er viktig at vi innretter ordningen på en slik måte at den gir individuelle insentiver til å redusere miljøpåvirkningen og bedre fiskevelferden, sånn at den kan fungere som en overgangsordning til nytt helhetlig reguleringsystem er på plass. Det er viktig for meg at de investeringene vi oppfordrer næringen til å foreta på kort sikt også er lønnsomme på lang sikt. Oppfølgingen av havbruksmeldingen og enigheten på Stortinget er høyt prioritert for meg. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte om videre oppfølging av dette anmodningsvedtaket.

SPØRSMÅL NR. 1442**Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen****Besvart 9. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Bypakke Nedre Glomma fase 2 planlegger ny bru mellom Torp og Omberg med 34 meters seilingshøyde. Kystverket krever nå full seilingshøyde på 39,9 meter, noe som gir store merkostnader og forsinkelser i en allerede presset bypakke. Borg Havn mener kravet er unødvendig.

Kan statsråden ta kontakt med Nærings- og fiskeridepartementet for å kvalitetssikre dette kravet og sikre rask avklaring slik at prosjektet ikke forsinkes ytterligere?

BEGRUNNELSE:

Bypakke Nedre Glomma fase 2 er helt avgjørende for trafikkavvikling, mobilitet og næringslivets transport i Fredrikstad-Sarpsborg-området. En sentral del av pakken

er ny bru mellom Torp og Omberg, som i flere år er planlagt med en seilingshøyde på 34 meter. Dette har vært lagt til grunn uten innsigelser fra Kystverket gjennom store deler av arbeidet. Når Kystverket nå likevel krever full seilingshøyde på 39,9 meter, tilsvarende Fredrikstadbrua, kommer dette både overraskende og svært sent i prosessen.

Et slikt krav vil påføre prosjektet betydelige merkostnader, i verste fall på nivå med milliardbeløp, samtidig som hele bypakken allerede står i en krevende økonomisk situasjon. Mange prosjekter vurderes for kutt, og et nytt kostnadspåslag av denne størrelsen truer evnen til å gjennomføre de viktigste tiltakene. I tillegg vil kravet føre til flere års ekstra planlegging og behandling, noe regionen ikke har tid til. Fredrikstadbruas akutte forfatning og nedgradering til 28 tonn fra 1. februar 2026 har gjort ny kryssing av Glomma enda mer presserende. Tungtrafikken tvinges nå til lange omveier via E6, noe som skaper mer kø, større utslipp og økt belastning på veinettet.

Borg Havn, som har inngående kjennskap til hvilke skip som faktisk trafikkerer Glomma, har uttrykt at kravet er uforståelig og unødvendig. Glommas bredde, dybde og svingradius gjør det i praksis umulig for skip som krever 39,9 meters seilingshøyde å trafikere strekningen

oppstrøms Fredrikstadbrua. Dermed vil en bru på 34 meter ikke hindre faktisk eller fremtidig maritim ferdsel. Når konsekvensene for regionen er så store, er det nødvendig å få kvalitetssikret om kravet er faglig begrunnet og forholdsmessig.

Derfor bør Samferdselsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet raskt samarbeide om å gjennomgå beslutningen grundig. En rask avklaring er avgjørende for å unngå ytterligere forsinkelser i et prosjekt som hele regionen er avhengig av for å sikre både framkommelighet og næringsutvikling.

Svar:

Jeg viser til mitt [svar](#) på skriftlig spørsmål 1094 av 19. januar 2026 om samme sak, som er utarbeidet i samråd med fiskeri- og havministeren.

Jeg er kjent med at det er dialog mellom Østfold fylkeskommune, Fredrikstad kommune, Kystverket og styringsgruppeleder for byvekstavtalen om videre prosess, og at lokale myndigheter jobber ut fra planlagt fremdrift med å ferdigstille reguleringsplan i løpet av året, før denne sendes på høring.

SPØRSMÅL NR. 1443

Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius

Besvart 9. februar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

I behandlingen av ny finansieringsordning for UH-sektoren, vektla Stortinget at endringen ikke skulle gå på bekostning av sårbare fagmiljø og smale fagtilbud. Nå er det likevel nettopp det som skjer, og våren 2024 måtte NTNU fryse opptaket til kirkemusikk, selv om flere studenter hadde kvalifisert seg.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre finansiering og opprettholdelse av studietilbud i kirkemusikk?

BEGRUNNELSE:

Gjennomsnittsalderen på norske kirkemusikere er nå 52 år. Av 900 ansatte kirkemusikere vil 300 gå av med pensjon de neste 10 årene. Musikken og allsangen ved viktige livshendelser og seremonier vil stilne. Situasjonen har ført til at en bred koalisjon har samlet seg, bestående av Den

norske kirke, Creo, Hovedorganisasjonen KA og utdanningsinstitusjoner.

For det første handler kirkemusikk om bruk og utvikling av en kulturarv som står sterkt i Norge. I 2023 var over 1,4 millioner publikum på over 13 000 konserter og andre kulturarrangement i Den norske kirke. Kirkemusikk handler om selve den kulturelle grunnmuren i samfunnet, som kunstuttrykk og sosial praksis. Tryggheten det gir å vite at en profesjonell musikkpraksis finnes nært på livet ditt, er en verdi i seg selv. Du trenger ikke bruke den daglig, men du kan vite at den er der når du trenger den.

For det andre handler kirkemusikk om et kulturelt lavterskeltilbud og mulighet for musikkopplæring lokalt. Kirkemusikeren en helt sentral aktør i kulturlivet, i særdeleshet i distrikts-Norge, hvor hen ofte er navet i hele musikk- og kulturlivet på stedet. Over hele landet tilbys musikk- og kulturarrangement gjennom kirkemusikerne.

Som profesjonelle musikere skaper de et breddetilbud av konserter, festivaler, kor, band, korps og orgelundervisning, musikk på sykehjem og på puben, ofte i nært samarbeid med kulturskolen. Dette er billige eller gratis tilbud til barn, unge og voksne.

For det tredje dreier kirkemusikk seg om variert jobbmarked og stedsutvikling. Som musikkaktør og -arena er Den norske kirke landets største arbeidsplass for både ansatte og freelance musikere. Folk som vil leve av musikk kan trygt vite at det er arbeid for dem over hele landet innen dette feltet, noe som igjen betyr at små kommuner kan være mer attraktive å bosette seg

Trossamfunnsloven § 14 fastsetter at kommunen skal sikre tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger, herunder organist/kantor i hver kirke. Kommunen skal også yte økonomisk støtte til den kirkemusikalske virksomheten.

Men kirkemusikkfeltet er også være et statlig ansvar. Presset økonomi for utdanningsinstitusjonene gjør at myndighetene må ta mer ansvar for utdanningen og kulturen som de er satt av oss alle til å forvalte.

Svar:

Jeg takker for spørsmålet, og deler representantens engasjement for gode studietilbud i kirkemusikk. Jeg vil starte svaret mitt med å rydde av veien en misforståelse som stadig blir trukket fram i saker som gjelder endringer i studieporteføljen og dimensjoneringen av denne ved ulike universiteter og høyskoler. Endringene i finansieringssystemet for universiteter og høyskoler som ble innført i 2025, innebar ikke en endring i finansiering av den enkelte institusjon, men forenkler gjennom reduksjon i antall indikatorer som gir resultatbasert uttelling og reduksjon i antall finansieringskategorier som gir grunnlag for framtidig resultatbasert uttelling. Dersom tallet på avlagte studiepoeng i et studieprogram holder seg på samme nivå som tidligere, vil endringene i finansieringssystemet ikke medføre noen endring i bevilgning. For fag som kirkemusikk vil endringene i systemet innebære at flere avlagte studiepoeng enn tidligere vil gi noe mindre økning i resultatbasert uttelling enn med det gamle systemet, mens en reduksjon tilsvarende vil gi en mindre reduksjon i bevilgning enn med det gamle systemet.

En hovedtanke bak endringene var at mange og detaljerte indikatorer, satser og insentiver, øker faren for at det blir lagt for mye vekt på det som blir premiært eksplisitt, mens ansvaret for å prioritere det som ikke enkelt lar seg måle, blir mindre tydelig. Spesielt ble det trukket fram at det er behov for at universiteter og høyskoler må ta enda større ansvar for å prioritere og dimensjonere studietilbudet innenfor gjeldende budsjettammer og mål. Det er viktig å diskutere hvordan vi best kan sikre at universiteter og høyskoler tilbyr mest mulig av den kompetansen Norge trenger framover.

Representanten spør om hva jeg vil gjøre for å sikre finansiering og opprettholdelse av studietilbud i kirkemusikk. Kirkemusikk tilbys som grunnutdanning og videreutdanning også ved andre institusjoner enn NTNU, som for eksempel Norges musikkhøgskole og Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet. Min tilnærming er å arbeide for gode rammebetingelser for universiteter og høyskoler, som setter disse best mulig i stand til å gi studietilbud av høy kvalitet til så mange kvalifiserte søkere som mulig, men der institusjonene har et særskilt ansvar for å prioritere de meste presserende kompetansebehovene høyest, i dialog med arbeidslivet og andre aktører. Det blir viktigere i en tid hvor vi må prioritere strengere når det gjelder både penger og folk. Her vil det være krevende vurderinger og avveininger. Jeg mener at nasjonale myndigheter ikke bør drive en overdrevet detaljstyring som innebærer å gå for langt i å overprøve de faglige vurderingene som hver institusjon gjør for sine utdanningstilbud. Terskelen for å øremerke midler til et slikt tilbud ved en enkelt institusjon mener jeg derfor bør være svært høy. I realiteten ville dette begrenset handlingsrommet til NTNU til å gjøre en helhetlig vurdering og prioritering av hvordan de mener at de kan bidra til mest mulig av den kompetansen Norge trenger innenfor gjeldende økonomiske rammer.

Avslutningsvis vil jeg peke på at jeg forventer at NTNU sammen med institusjoner som tilbyr tilsvarende eller lignende tilbud innenfor ulike fagområder, vurderer samarbeid og arbeidsdeling som virkemidler når de arbeider med dimensjonering og innretning av studieporteføljene. Jeg har også bedt institusjonene om å informere departementet dersom det vurderes å avvike små fag. Det er viktig å sørge for kontinuitet også i mindre og smalere fag. Dette er et viktig moment i arbeidet og dialogen jeg har med institusjonene i tiden framover om de nye utviklingsavtalene som skal gjelde fra 2027.

SPØRSMÅL NR. 1444**Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 10. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva vil samferdselsministeren konkret gjøre for å sørge for at Bane NOR lytter til lokalbefolkningen og bidrar til å sørge for at omkjøringsvegen blir kortere og at tiden vegen skal være stengt reduseres?

BEGRUNNELSE:

Bane NOR sin stenging av Jernbanegata i Stange har ført til store og massive protester fra lokalbefolkningen i området. Jernbanegata er en viktig hovedvei i Stange som brukes daglig av mange trafikanter fra flere boligområdet rundt Stange sentrum.

Lokalmedia har skrevet mye om saken. En stengt Jernbanegate fører til at lokalbefolkningen må kjøre veldig lange omkjøringsveier på over syv km, for å komme til sentrum, barnehage, skole, fritidsaktiviteter eller jobb og ekstra syv km for å komme hjem igjen. Det fører til unødvendig mye tidsbruk, kostnader og ikke minst miljøutfordringer. Men den største bekymringen for lokalbefolkningen er trafikksikkerhet. Bare den første uka vegen var stengt havnet minst ti biler i grøfta. Omkjøringen er smal og dårlig og som Stange Avis skriver, havnet minst fire biler i grøfta bare den første dagen Bane NOR stengte Jernbanegata.

Bane NOR har signalisert at de ser for seg at gata totalt sett blir stengt i hele to og et halvt år. Det fremstår som unødvendig lenge og vil påføre lokalbefolkningen urimelige ulemper over en alt for lang periode. Det bør være mulig å korte ned på tiden og korte ned lengden på omkjøringsvegen. Det er viktig at vi tar de berørte på alvor og lytter til lokalbefolkningen.

Statens vegvesen og Fylkeskommunene har endelig vært på befaring sammen med entreprenør og Bane NOR. De varsler tiltak. Men hastigheten er allerede satt ned, så det er begrenset hvilke andre tiltak utover bedre skilting og bedre belysning i bla kryss, som kan iverksettes.

Vegvesenet kommer også med sin standard frase om at bilistene må tilpasse farten etter forholdene. Slike utsagn er selvfølgelig en selvfølge, men de fremstår også som en arrogant måte for vegeier å vri seg unna sitt ansvar og skyve ansvaret for trafikksikkerhet over på bilistene.

Uansett så er det ikke flere små og enkelte tiltak som er hovedutfordringen for lokalbefolkningen, det er at vegen blir stengt alt for lenge og at omkjøringsvegen blir alt for lang.

Svar:

Bane NORs aktiviteter får konsekvenser for mange, f.eks. for reisende ved endringer i ruteplaner eller for naboer til byggeprosjekter, og det er viktig at foretaket har god dialog med berørte. Derfor har jeg i foretakets vedtekter slått fast at foretaket skal etterstrebe åpenhet, forutsigbarhet og tidlig involvering i sin dialog med offentlige myndigheter og virksomheter, private aktører samt bransje- og brukerorganisasjoner.

Jeg er kjent med at stengingen av Jernbanegata skaper utfordringer for lokalbefolkningen, og dette er beklagelig, men sikkerhet kommer først. Bane NOR opplyser til departementet om at foretaket jobber for å redusere konsekvensene av anleggsarbeidene for lokalbefolkningen. Foretaket vurderer tiltak for å optimalisere anleggsarbeidet og bedre trafikksikkerheten, og kartlegger alternative omkjøringsruter. Bane NOR opplyser også om at foretaket sammen med Statens vegvesen og fylkeskommunen har iverksatt flere tiltak for å bedre situasjonen på kort sikt, blant annet styrket vintervedlikehold, fartsreduksjoner og trafikkvakter ved nærliggende barnehage. Bane NOR har anslått at arbeidene vil kreve stenging av Jernbanegata i inntil 2,5 år, men at omfanget av stengingen vil tilpasses anleggsaktiviteten i perioden.

Jeg har tillit til at Bane NOR gjør alt som er praktisk og sikkerhetsmessig mulig for å begrense ulempene for innbyggerne i Stange, samtidig som arbeidet med nytt dobbeltspor går fremover på en trygg og effektiv måte.

SPØRSMÅL NR. 1445**Innlevert 3. februar 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 10. februar 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kan utenriksministeren redegjøre for Utenriksdepartementets kjennskap til informasjon om at den norskstøttede tenketanken International Peace Institute (IPI) skal ha tatt bilde av unge, kvinnelige traineer og sendt disse til Epstein?

BEGRUNNELSE:

Ifølge en sak i DN med tittel «Epstein betalte for at ung kvinne skulle få jobb i norskstøttet tankesmie», skal Utenriksdepartementet ha mottatt et notat med informasjon om forholdene i den norskstøttede tankesmien International Peace Institute (IPI). Denne tenketanken var, som kjent, inntil 2020 ledet av Terje Rød Larsen, og i perioden 1997-2018 gav DU 130,6 millioner kroner i tilskudd til IPI.

I det nevnte notatet skal det ha blitt beskrevet at IPI ansatte unge, kvinnelige traineer fra Øst-Europa uten nødvendige formelle kvalifikasjoner. Bilder som ble tatt av disse traineene, skal ha blitt sendt til Epstein. Disse hendelsene skal ha funnet sted mellom 2014 og 2016, men det er uklart for undertegnede når UD skal ha mottatt dette notatet.

Undertegnede synes det er verdt å se denne informasjonen i lys av andre forhold som også påpekes i samme DN-artikkel – som at Epstein skal ha omtalt ansettelsesforhold ved IPI som «historien du må fortelle» i forbindelse med en sveitsisk ambassades behandling av vedkommende dokumenter.

Undertegnede mener det er avgjørende å få klarhet i hva Utenriksdepartementet har visst om informasjonen som omtales i notatet og DNs nevnte sak, når de har mottatt informasjonen, hva de har gjort med informasjonen og hvilke konsekvenser informasjonen fikk.

Svar:

Utenriksdepartementet mottok i november 2019 et varsel om forhold som knyttet seg til International Peace Institute (IPI), en New York-basert tankesmie som tidligere hadde mottatt tilskudd fra UD. Varselet omhandlet potensielt alvorlige forhold knyttet til IPI. Saken ble umiddelbart etter mottak av varselet drøftet i møte mellom Riksadvokaten og Utenriksdepartementet. Siden det var tale om et mulig straffbart forhold begått i USA, bisto Utenriksdepartementet Riksadvokaten i å formidle dette varselet til relevante amerikanske myndigheter. Dette skjedde under en annen regjering.

SPØRSMÅL NR. 1446**Innlevert 4. februar 2026 av stortingsrepresentant Tonje Lavik Pederssen****Besvart 9. februar 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at elever med høyt læringspotensial også blir identifisert og får faglige utfordringer og tilrettelegging i skolen?

BEGRUNNELSE:

Skolen skal ivareta alle elever, også de som lærer raskt eller viser særlig sterke faglige forutsetninger. I dag finnes det flere ordninger som retter seg mot elever som trenger ekstra støtte, men det varierer hvordan skolene fanger opp og følger opp elever som trenger større faglige utfordringer enn ordinær undervisning gir.

Elever med stort læringspotensial er like sårbare som elever som strever - bare på en annen måte. Uten tilpassede utfordringer risikerer de underprestasjon, mistrivel og frafall. For å sikre likeverdige tilbud og god ressursutnyttelse er det viktig å avklare hvordan elever med høyt læringspotensial kan identifiseres, og hvilke tiltak som kan bidra til at disse elevene får et tilfredsstillende læringsmiljø.

Svar:

Som kunnskapsminister jobber jeg for at alle elever, også elever med stort læringspotensial, skal gis gode muligheter til å mestre og utvikle seg. Vi skal ha en skole der alle elever får faglige utfordringer og støtte tilpasset den enkeltes forutsetninger, og der alle opplever trivsel og tilhørighet i skolehverdagen. Skolen har et ansvar for å løfte hver enkelt elev og ha høye ambisjoner for at alle skal kunne oppfylle sitt potensial. Derfor er det for eksempel også lagt til rette for muligheter for forsering og for å omfordele opptil 25% av fag- og timefordelingen for enkeltelever.

Det er viktig at skolene har kompetanse i hvordan man både skal fange opp elever med stort læringspotensial og hva slags tilrettelegging de trenger. For å støtte skolene i hvordan de kan gå frem for å identifisere disse elevene har Utdanningsdirektoratet blant annet utviklet en egen kompetansepakke og en veileder om tilrettelegging av opplæringen for elever med stort læringspotensial. Det nye helhetlige systemet for kompetanse- og karriere-

utvikling for lærere og ansatte gir kommunene og skolene et stort handlingsrom til å innrette kompetansetiltakene utfra lokale behov, for eksempel kompetanse i hvordan gi alle elever et godt tilpasset tilbud.

Jeg vil understreke at læreplanene gir skolene stor fleksibilitet til å tilpasse undervisningen slik de mener er best for sine elever, og at dagens regelverk også gir muligheter til å dele elevene inn i grupper etter nivå i kortere perioder.

En av mine viktigste prioriteringer er å utvikle en skole som vekker nysgjerrighet og læringslyst for alle elever. En god skole med vekt på variert og relevant undervisning, er bra for alle elever. Gjennom mer praktisk, variert og utforskende undervisning, vil flere elever bli motivert og utfordret på sitt faglige nivå. Regjeringen har flere tiltak i Meld. St. 34 (2023-2024) En mer praktisk skole; Bedre læring, motivasjon og trivsel på 5.–10. trinn som vi er godt i gang med å følge opp.

Til slutt vil jeg trekke fram talentsenterordningen som er spesielt tilrettelagt for å vekke elevenes nysgjerrighet for realfag og gi faglige utfordringer på en praktisk og variert måte. I 2025 utvidet Regjeringen ordningen med 5 mill. kroner slik at den kompetansen som sentrene har opparbeidet seg i enda større grad kan nå ut til skolene. Gjennom talentsenterordningen får lærere kurs i hvordan de kan gi motiverende opplæring innenfor realfagene, også til elever med stort læringspotensial.

SPØRSMÅL NR. 1447

Innlevert 4. februar 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 12. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Nye retningslinjer for barselomsorg og psykisk helse etter fødsel retter seg i hovedsak mot friske kvinner.

Hvordan vil helseministeren sikre at kvinner med lette, moderate eller alvorlige psykiske helseutfordringer faktisk fanges opp når allmenn kartlegging med vitenskapelig godkjente metoder og krav til faglig kompetanse ikke er lovpålagt?

BEGRUNNELSE:

Psykiske helseutfordringer, særlig depresjon etter fødsel er utbredt og en risikofaktor for barnets utvikling og fanges ikke godt nok opp i helsetjenesten. Dette er fremdeles svært tabu- og skambelagt for mange mødre som rammes av dette. Mors psykiske helse har selvsagt betydning for kvinnen selv, barnet og familien. Dagens praksis viser at sårbare mødre fortsatt står uten både struktur, ansvarslinjer og tilgjengelig kunnskapsbasert behandling. Erfaring viser at allmenn kartlegging med vitenskapelig godkjente

metoder og faglig kompetanse kan være nødvendig for å fange opp sårbare kvinner.

Svar:

Alle skal være trygge på at de får god og sammenhengende omsorg og oppfølging gjennom hele svangerskaps-, fødsels- og barselstiden.

Svangerskaps- fødsels- og barselomsorgen er en universell tjeneste og skal favne alle. Universelt innrettede tjenester sørger også for at man fanger opp de som trenger tjenesten mest.

Å få barn er en stor og viktig hendelse og betyr ofte store omveltninger for en familie. Derfor er regjeringen særlig opptatt av å styrke og forbedre tjenestene til mor og familien, og har presentert en egen ti-punktsplan. Flere av tiltakene er allerede fulgt opp. I 2026 er Helsedirektoratet, blant annet på bakgrunn av funn i den nylig gjennomførte brukerundersøkelsen blant kvinner som har født, bedt om særlig å gjennomgå relevant veiledere og retningslinjer med mål om å styrke mors somatiske og psykiske helse under og etter svangerskap, samt å vurdere hvordan kunnskapsbaserte kartleggingsverktøy for å avdekke svangerskapsdepresjon og psykisk uhelse hos mor kan

tas i bruk i større grad. Dette oppdraget er gitt for å øke bruken av slike kartleggingsverktøy.

Den nasjonale faglige retningslinjen for barselomsorgen omfatter den grunnleggende barselomsorgen og oppfølgingen av barselkvinner og barn født til termin, frem til seks uker etter fødsel. Sist gang den ble oppdatert var for over ti år siden. Den er nå revidert og oppdatert, og Helsedirektoratet har sendt retningslinjen på høring med høringsfrist 26.02.26.

I utkastet vektlegges både at virksomhetene skal fremme psykisk helse og identifisere psykiske plager eller lidelser. Retningslinjen understreker at ved behov for kartlegging av psykisk helse skal man benytte kunnskapsbaserte og kvalitetssikrede metoder og kartleggingsverktøy. Retningslinjen har også et kapittel om barselkvinner og nyfødte i sårbare livssituasjoner. Selv om retningslinjer ikke er juridisk bindende, vil de være faglig normerende og det forventes at tjenestene legger dem til grunn for forsvarlig praksis.

Jeg er opptatt av at kvinner som har psykiske plager eller lidelser etter fødsel skal fanges opp tidlig. Det er et tydelig nasjonalt mål at tjenestene skal ha høy faglig kvalitet og tilstrekkelig kompetanse til å fange opp og følge opp psykiske helseplager hos mødre.

SPØRSMÅL NR. 1448

Innlevert 4. februar 2026 av stortingsrepresentant Simen Velle

Besvart 11. februar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Spørsmålsstiller har merket seg at LHL er bekymret for at UiB vurderer å sette logopedutdanningen på vent etter høstens opptak. En rapport fra Helsedirektoratet antyder at det er økende behov for logopedtjenester.

Vil statsråden øremerke midler eller innføre andre tiltak for å sikre at det utdannes nok logopeder?

Svar:

Universitetsstyret ved Universitet i Bergen behandlet 5. februar et forslag om at masterprogrammet i logopedi ikke skulle lyses ut i 2026 i påvente av utviklingsarbeid i programmet. I styrepapirene var det omtalt at studiet blant annet ikke ville tilfredsstille krav i universitets- og høyskoleforskriften til fagmiljø. Etter at spørsmålet ble

stilt fra representanten er saken ferdigbehandlet i universitetsstyret og det er fattet vedtak i saken. I vedtaket gir universitetsstyret universitetsledelsen fullmakt til å finne en midlertidig økonomisk løsning for høst 2026 og vår 2027 som sikrer at fakultetet kan gjennomføre opptak til masterprogrammet i logopedi som planlagt i 2026. Det er også fattet vedtak om mer langsiktige tiltak.

Universitetet i Bergen har ansvar for å fortløpende vurdere at alle krav til akkreditering, også de kravene som gjelder til fagmiljø, til enhver tid er oppfylt.

Det er Universitetet i Bergen sitt ansvar å gjøre vurderinger rundt det samlede studietilbudet. Universiteter og høyskoler er rammefinansierte og skal selv foreta prioriteringer innenfor egen økonomiske ramme og i lys av arbeidsmarkedets behov. Logopedutdanning tilbys i dag en rekke steder, som ved UiT Norges arktiske universitet, NTNU, Nord universitet og Universitetet i Oslo.

Min vurdering er at denne saken ivaretas av Universitetet i Bergen, og jeg har tillit til at det gjøres gode

vurderinger for å sikre viktig kompetanse for samfunnet og god kvalitet i studietilbudet.

SPØRSMÅL NR. 1449

Innlevert 4. februar 2026 av stortingsrepresentant Mats Henriksen

Besvart 10. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre større stabilitet og forutsigbarhet i togtilbudet på Trønderbanen og Nordlandsbanen, og hvilke konkrete tiltak vurderes for å redusere sårbarheten ved hendelser som fører til langvarige avbrudd i togtrafikken?

BEGRUNNELSE:

Det siste året har togreisende i Nord-Trøndelag og Nordland opplevd et svært uforutsigbart togtilbud. Flere alvorlige hendelser har bidratt til dette, herunder avsporingen ved Mo i Rana i oktober 2024, raset ved Nesvatnet i august 2025, samt en rekke mindre hendelser. Dette har medført et periodevis betydelig redusert tilbud på Trønderbanen og Nordlandsbanen. Blant annet har nattoget på Nordlandsbanen vært innstilt over en lengre tidsperiode, og det har i flere perioder vært buss for tog mellom Åsen stasjon og nordover.

Operatøren SJ har etter spørsmålsstillers oppfatning gjort en betydelig innsats for å opprettholde et best mulig tilbud innenfor de rammene som har vært tilgjengelige. Etter en lengre periode med buss for tog ble togtrafikken mellom Steinkjer og Levanger gjenopptatt 1. desember 2025, til stor lettelse for et stort antall pendlere og øvrige reisende.

15. januar 2026 ble togavgangene mellom Steinkjer og Levanger på nytt innstilt, denne gangen som følge av avsporingen av et dagtog fra Trondheim til Bodø like før ankomst Bodø stasjon. Avsporingen førte til at SJ måtte omdisponere tilgjengelig togmateriell på tvers av landet for å opprettholde trafikken på Nordlandsbanen. Stansen i togtrafikken mellom Steinkjer og Levanger ble først anslått å vare til 25. januar 2026, men operatøren har senere opplyst at togtrafikken ikke forventes gjenopptatt før 16. februar 2026. I mellomtiden er reisende igjen henvist til buss for tog mellom Steinkjer og Åsen.

Situasjonen på jernbanen i Nord-Trøndelag og Nordland har over tid blitt opplevd som lite forutsigbar

for de reisende, noe som særlig rammer reisende som er avhengige av stabile transportløsninger.

Svar:

De alvorlige hendelsene på Nordlandsbanen og Trønderbanen har vist sårbarheter i både infrastruktur og materiellsituasjon. Det arbeides derfor med flere tiltak for å sikre større stabilitet og forutsigbarhet i togtilbudet.

For å redusere sårbarheten ved avbrudd er det etablert et midlertidig verksted i Bodø etter raset ved Nesvatnet. Dette gir større fleksibilitet i vedlikeholdet av togmateriell og legger til rette for raskere gjenopptakelse av togtrafikken ved hendelser. Samtidig har Norske tog inngått avtale om innleie av supplerende lokomotiver for å styrke driftssikkerheten i dag- og nattogetilbudet. Det første lokomotivet leveres i februar/mars 2026, og det forventes at gjennomgående dag- og nattog kan kjøres som planlagt når strekningen forbi Nesvatnet åpner. Nye bimodale togsett til dag- og nattog på Nordlandsbanen planlegges levert i 2028/29, noe som vil gi mer stabile produksjonsforutsetninger for fjerntogtilbudet.

Elektrifisering av strekningen Trondheim-Stjørdal/Storlien, som ble sluttført i desember 2025, gir bedre fleksibilitet i produksjonsplanen på Trønder- og Nordlandsbanen. Det kan bl.a. benyttes elektrisk togmateriell på Meråkerbanen, og dette frigjør dieseldrevne togsett slik at materielltilgjengeligheten blir bedre på Nordlandsbanen og Saltenpendelen.

Gjennom Bane NORs fornyelses- og vedlikeholdsplen for 2026–2030 prioriteres tiltak som styrker driftssikkerheten og reduserer risiko for avbrudd. Dette omfatter blant annet sporfornyelse, forbedret drenering og tiltak mot naturfare, samt bruk av teknologi for bedre varsling og håndtering av ras- og værrelaterte hendelser. Kapasitetsøkende tiltak, blant annet ved Verdal stasjon og i Trønderbanekorridoren, skal legge til rette for flere tog, og bidra til mer fleksibel togavvikling og økt robusthet.

Summen av tiltak som nå gjennomføres og planlegges på Trønder- og Nordlandsbanen representerer en styrking av infrastrukturen og materiellsituasjonen på begge strekninger. Dette skal gjøre jernbanen bedre rustet

til å håndtere både ekstremvær, tekniske feil og enkeltstående alvorlige hendelser, og gi et mer stabilt og forutsigbart togtilbud for personer og næringsliv.

SPØRSMÅL NR. 1450

Innlevert 4. februar 2026 av stortingsrepresentant Simen Velle

Besvart 10. februar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Konkursen til Pilot Flight Academy har medført at 174 studenter står igjen med hundretusener i usikret gjeld og en halvferdig utdanning. Skolen har vært godkjent av NOKUT, og studentene har følt seg trygge, men er nå satt i en ekstraordinær og vanskelig situasjon, der det haster å finne en løsning.

Vil statsråden sørge for at Lånekassen gis anledning til å gi ekstralån, rentefritak og andre ekstraordinære tiltak, slik at studentene får mulighet til å fullføre sin utdanning?

BEGRUNNELSE:

I situasjonen som har oppstått er det ingen instanser som tar ansvar. Alle skylder på hverandre, mens studentene blir stående igjen uten reelle løsninger. Kunnskapsdepartementet har bekreftet at det ikke finnes et sikkerhetsnett for studentene hvis skolen går konkurs. Departementet opplyser at studenter stiller som ordinære kreditorer ved en konkurs, og at de selv må melde inn krav i det eventuelle konkursboet. Det fremstår som urimelig at studentene rammes så hardt av en konkurs de ikke selv har hatt noen mulighet til å påvirke.

Skolen har vært i hardt vær økonomisk over lang tid, og tapte i 2023 mer enn 41 millioner kroner. Da hadde selskapet en gjeldsbyrde på 124 millioner kroner, hvorav rundt halvparten var gjeld til morselskapet i konsernet. En urevidert oversikt over selskapets resultatregnskap og balanseoppstilling så langt i 2025 viser at gjeldsbyrden per 30. september 2025 var økt til 141,8 millioner kroner. På samme tidspunkt hadde selskapet 10,3 millioner kroner i eiendeler, hvorav 3,0 millioner kroner var bankinnskudd.

Sandefjords Blad har omtalt gjeldssituasjonen flere ganger tidligere, sist i november, hvor pilotskolen hadde utestående 3,8 millioner kroner i betalingsanmerkninger som hadde gått til inkasso.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at det er krevende for studentene som har fått avbrutt utdanningen sin på grunn av konkursen ved Pilot Flight Academy AS (PFA).

Situasjonen deres er ekstra vanskelig som følge av at PFA har tatt svært høye skolepenger fra sine studenter, langt over det som er vanlig på andre private fagskoler. Lånekassen gir lån også til skolepenger til alle fagskoler som er akkreditert av NOKUT.

NOKUT gjennomførte faglig tilsyn med fagsko-leutdanningen ATP(A) Integrert Trafikkflygerutdanning ved PFA i 2024. NOKUT fant mangler ved utdanningen, som styret ved fagskolen fikk ansvar for å rette opp innen ett år. NOKUT etterspurte ny dokumentasjon kort tid før konkurs ble åpnet 2. januar 2026.

Jeg mener vi bør se nærmere på reguleringen av private fagskoler, herunder nivået på skolepenger de har anledning til å kreve inn. Dette arbeider jeg nå med,

Når det gjelder studentene har de både anledning til ytterligere studiefinansiering og til betalingsutsettelse dersom de ikke går over i andre utdanningsløp. Søkere har rett til støtte fra Lånekassen for utdanning innen 480 studiepoeng, tilsvarende syv år. Studentene som gikk ved PFA og ikke har brukt opp støtterammen kan fortsette å få utdanningsstøtte til akkreditert utdanning på lik linje med andre studenter.

Lånekassen har også ordninger som skal ivareta tilbakebetalere med midlertidige betalingsutfordringer. Dette inkluderer rett til betalingsutsettelse på inntil 3 år og sletting av renter ved lav inntekt på grunn av for eksempel arbeidsledighet.

For å ivareta studentene og ikke gi dem for høy gjeld etter endt utdanning, er det satt en grense for å mota tillegglånet til skolepenger ved akkreditert trafikkflygerutdanning i Norge på 2 studieår. Ikke alle som fullfører utdannelsen er sikret jobb som flyger i etterkant, og det er

derfor viktig å sette en grense for hvor høyt studielån de kan få uten sikker inntekt for å nedbetale gjelden sin.

Mange private fagskoler, som PFA, er organisert som aksjeselskap og dermed underlagt aksjeloven. Aks-

jeloven viser tydelig at styret har ansvar for selskapets økonomi, og at denne er forsvarlig. Fagskolene er selv ansvarlige for å sørge for at virksomheten drives i tråd med gjeldende regelverk.

SPØRSMÅL NR. 1451

Innlevert 4. februar 2026 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 11. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva var den opprinnelege kostnaden for ERTMS første gong Stortinget tok stilling til investeringa, kor mykje er så langt brukt på planlegging, administrasjon og investeringar til ERTMS (inkludert statsbudsjettet for 2026), og kor mange kroner er det anslått at manglar for å kunne fullføre innføringa av ERTMS?

Svar:

Den gjeldande kostnadsramma for ERTMS-prosjektet er 38,2 mrd. 2026-kroner. Ved handsaminga av Prop. 126 S (2015–2016) Nokre saker om luftfart, veg, særskilde transporttiltak og jernbane, jf. Innst. 406 S (2015–2016), vedtok Stortinget ei kostnadsramma for ERTMS-prosjektet på 26,7 mrd. 2016-kroner. Kostnadsramma er sidan berre prisjustert.

Ved utgangen av 2025 var det nytta om lag 10,7 mrd. kroner på prosjektet. Det inkluderer alle sider ved prosjektgjennomføringa, samt utbetalingar til støtteordninga for ERTMS-utstyr om bord i toga. Av dette beløpet inngår 0,5 mrd. kroner ikkje i kostnadsramma. Det gjeld i hovudsak kompensasjon for endring i valuta og planlegging av ERTMS på Alnabru godsterminal. Det er anslått å nytte om lag 1,1 mrd. kr på ERTMS i 2026, inkludert den nemnde støtteordninga.

Fullmakta til å pådra forpliktingar for seinare budsjettår for trinn 2 i ERTMS-prosjektet er forlenga ut 2026, jf. Stortingets behandling av Prop. 1 S (2025–2026) for Samferdselsdepartementet (Innst. 13 S (2025–2026)). Bane NOR har starta prosessen med ekstern kvalitetssikring av neste trinnfullmakt for fasen fram til 2030. Det vil danne grunnlag for ev. framlegg for Stortinget om justering av fullmaktene knytta til prosjektet. Samferdselsdepartementet har hatt tett oppfølging av arbeidet med ERTMS overfor Bane NOR, Jernbanedirektoratet, Norske tog og

Statens jernbanetilsyn. Jernbanedirektoratet følgjer utviklinga i risikoane gjennom det heilskaplege risikostyringssystemet for sektoren. Departementet vil fortsette dialogen med Bane NOR og Jernbanedirektoratet om naudsynte endringar i arbeidet med ERTMS i sektoren i lys av det identifiserte risikobiletet. Eg vil kome tilbake til Stortinget i budsjettprosessen for å orientere om status for prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 1452**Innlevert 4. februar 2026 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 12. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvorfor Stortinget ikke ble informert om den betydelige forsinkelsen og kostnadssprekken i prosjektet dobbeltspor til Hamar, til tross for at Samferdselsdepartementet mottok konkret og skriftlig informasjon om dette over et halvt år før regjeringen la frem statsbudsjettet?

BEGRUNNELSE:

NRK publiserte 4. februar 2026 en sak som viser at Samferdselsdepartementet i god tid før fremleggelsen av statsbudsjettet for 2026 ble orientert om både betydelig kostnadsøkning og flere års forsinkelse i prosjektet med dobbeltspor til Hamar. Ifølge NRK fremgår det at Bane NOR allerede i 2024 og 2025 gjennom egne analyser, ekstern kvalitetssikring (KS2) og styrebehandling hadde avdekket behov for å øke kostnadsrammen med flere milliarder samt flytte forventet ferdigstillelse til 2030–2031. Departementet mottok blant annet kopi av styreprotokollen fra våren 2025, der dette var tydelig omtalt.

Til tross for dette ble ikke Stortinget informert om denne utviklingen. I regjeringens Prop. 1 S (2025–2026) ble det kun gitt en kort omtale av ett års forsinkelse, uten å nevne den reelle fireårsutsettelsen eller de betydelige merkostnadene som departementet hadde fått skriftlig dokumentasjon om. Dette har resultert i at Stortinget ikke har fått et korrekt beslutningsgrunnlag i en av de største pågående jernbaneinvesteringene i landet.

Svar:

Jeg har orientert Stortinget om usikkerhet om fremdriften og kostnader i prosjektet Sørli-Åkersvika i flere runder, sist i regjeringens budsjettforslag for 2026. Det var imidlertid først i januar 2026 at jeg og departementet ble orientert om at Bane NOR har landet på en oppdatert prognose for ferdigstilling av dobbeltsporutbyggingen, som dessverre peker på 2032.

I juni 2023 ble departementet gjort kjent med at det var risiko for dobbeltsporutbyggingen mot Hamar knyttet til fremdrift i ERTMS. Stortinget ble orientert om denne risikoen i budsjettforslaget for 2024, dvs. i oktober 2023.

Sommeren 2024 ble departementet orientert om forsinket ferdigstilling, fra 2027 til 2028. Det var på bakgrunn av at Bane NOR hadde avdekket utfordringer med

grunnforhold ved Åkersvika som ga høy risiko for fremdriften. Stortinget ble orientert om denne forsinkelsen og risikoen i budsjettforslaget for 2025, dvs. oktober 2024.

Våren 2025 ble departementet orientert om at Bane NOR så for seg at strekningen først ville kunne tas i bruk i Sørli-Åkersvika mot slutten av 2029 og realisering av tilbudsforbedring i desember 2030. I svar på et skriftlig spørsmål fra representanten Anna Molberg (nr. 1849, 11. april 2025), opplyste jeg om at tilbudsforbedringen mellom Oslo og Hamar først kunne realiseres fra 2029/2030. Stortinget ble således orientert. Sommeren 2025 opplyste imidlertid Bane NOR at det var nødvendig å gjøre nye vurderinger av bl.a. den tekniske løsningen for å bygge over Åkersvika. Forutsetningene som lå til grunn for prognosen fra før sommeren 2025 var derfor ikke gyldige, og det var heller ikke grunnlag for å fremme forslag om endret kostnadsramme for prosjektet i budsjettforslaget for 2026. Stortinget ble i budsjettforslaget for 2026 orientert om utfordringene knyttet til prosjektet og arbeidet med å adressere disse.

I omtalen av effektpakken Flere og raskere tog på Dovrebanen (Oslo–Hamar) i Prop. 1 S (2025–2026) for Samferdselsdepartementet (side 170 og 171) går det tydelig frem at prosjektet Sørli-Åkersvika er forsinket med minimum ett år og at det er ytterligere risiko for både fremdrift og kostnader. Departementet viste til at det er avdekt forekomster av radioaktive masser med høyt organisk innhold på strekningen Stange–Ottestad som det ikke fins deponeringsløsninger for i Europa og at Bane NOR hadde startet et arbeid med å utrede alternative løsninger for gjennomføring. Departementet opplyste om at det gjennom dette arbeidet ville bli avklart når prosjektet kan ferdigstilles og hvilke konsekvenser dette får for kostnaden i prosjektet. Det er i tråd med opplysninger departementet fikk fra Jernbanedirektoratet og Bane NOR om usikkerheten i prosjektet på det tidspunktet budsjettforslaget ble utarbeidet. Jeg kjenner meg derfor ikke igjen i påstanden om at jeg ikke har informert Stortinget om disse forholdene.

Bane NOR er i full gang med å finne en ny og sikker løsning for infrastrukturen over Åkersvika. Jeg har uttrykt klare forventninger om at Jernbanedirektoratet og Bane NOR må vurdere alle muligheter for å redusere forsinkelsen. Videre har jeg også satt i gang en ekstern gjennomgang av hendelsesforløpet og hva som må til for å sikre at vi får bedre kontroll på kostnader, risiko og fremdrift knyttet til investeringsprosjektene på jernbanen fremover. Jeg vil

komme tilbake til Stortinget med nærmere informasjon om framdriften og kostnadene i prosjektet i budsjettpros-

essen så snart det foreligger et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag.

SPØRSMÅL NR. 1453

Innlevert 4. februar 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 11. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at brann- og redningsvesenet, og andre virksomheter med krav til fysisk krevende øvelser, skal forholde seg til at personellet risikerer å stå på bar bakke frem til nye yrkesskaderegler er på plass?

BEGRUNNELSE:

12. januar kunne vi lese i mediene om en brannkonstabel i Oslo brann- og redningsetat, som skadet seg under en fysisk kapasitetstest for røykdykkere, men fikk som ikke fikk skaden godkjent som yrkesskade. Begrunnelsen var at hendelse ikke utgjorde en usedvanlig påkjenning eller belastning i forhold til det normale i arbeidet hans.

Saken er endelig avklart etter at Høyesteretts ankeutvalg nylig avsto saken. Stortinget vedtok i 2021 en endring i politiloven som ga politiansatte en utvidet dekning for skader som skjedde på øvelser eller trening, for å bøte på tilsvarende svakheter i regelverket som i brannkonstabelens sak. I 2024 ble lovendringen gjort for ansatte i kriminalomsorgen.

Regjeringen har annonsert at et nytt yrkesskade-regelverk kan komme på plass i 2027, men i mellomtiden må brann- og redningspersonell utsette seg for risiko innenfor dagens regelverk.

Svar:

Jeg viser til at jeg har besvart et lignende spørsmål fra Sosialistisk Venstrepartis stortingsrepresentant Marian Hussein 26. januar 2026 (Dokument nr. 15:1218 (2025–2026)). Mitt svar vil i stor grad samsvare med det svaret jeg ga i den forbindelse.

Arbeiderparti-regjeringen ønsker å forberede yrkesskaderregelverket. Vi startet arbeidet med dette i forrige stortingsperiode, og fortsetter i denne. Dette kommer også til uttrykk i Regjeringens plan for Norge (2025–29), hvor det fremgår at vi vil jobbe for å gjøre yrkesskadere-

gelverket mer rettferdig og moderne. Det er første gang på flere tiår det vil gjøres slike forbedringer.

Jeg er opptatt av at de som skader seg i forbindelse med trening og øvelse, ivaretas på best mulig måte. Dagens arbeidsulykkebegrep har vært kritisert blant annet fra denne gruppen. Derfor har regjeringen foreslått forbedringer for denne gruppen i forslaget til endringer i arbeidsulykkebegrepet som har vært på høring. Med høringsforslaget vil alle skader knyttet til yrkesrisikoen regnes som yrkesskader, ikke bare en nærmere angitt del som etter gjeldende rett. Vi har fått flere nyttige innspill i forbindelse med høringen, og kommer tilbake med endelig forslag til utformingen av regelverket.

Jeg er innstilt på at et nytt arbeidsulykkesbegrep kommer på plass så snart det faglig ligger til rette for det. Regjeringen tar sikte på å legge frem en proposisjon til Stortinget denne våren, og i så fall tar vi sikte på at nye regler kan bli iverksatt i 2027.

SPØRSMÅL NR. 1454**Innlevert 4. februar 2026 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 11. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Mener statsråden at det er aktuelt å legge til rette for et nasjonalt prøveprosjekt med rabatt i bomringen ved dokumentert samkjøring, slik Bergen kommune har bedt om som del av sitt bompengeforlik?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av justering av elbilrabatten i Bypakke Bergen vil Bergen bystyret 29.01.2026 som del av et bredt bompengeforlik med tilslutning fra 11 av 12 partier, vedtatt at byrådet skal vurdere en modell for rabatt i bomringen ved dokumentert samkjøring som et nasjonalt prøveprosjekt. Samtidig skal det etableres et prosjekt for å måle graden av samkjøring i veitrafikken i Bergen, for å styrke kunnskapsgrunnlaget for fremtidige analyser.

Bakgrunnen er betydelige kapasitetsutfordringer i rushtiden, kombinert med at tellinger viser at et stort flertall av bilene kun har én person i bilen. Ny teknologi gjør det nå mulig å telle antall passasjerer i bil på en presis og personvernvennlig måte, noe som åpner for målrettede insentiver for samkjøring.

Bergen kommune peker på at økt samkjøring kan bidra til redusert trafikk, bedre fremkommelighet for kollektivtransport og mer effektiv bruk av eksisterende veiinfrastruktur, uten nye store utbygginger. Kommunen er samtidig avhengig av statlig medvirkning for å kunne etablere en slik ordning innenfor dagens rammeverk for bompenger og byvekstavgifter.

Svar:

I Nasjonal transportplan 2025-2036 pekes det på et stort potensial i utnyttelsen av det eksisterende mulighetsrommet i dagens bompengesystem for mer treffsikker prising av biltrafikken i byområdene. En mer treffsikker prising av biltrafikk gjennom bompengereordningen vil kunne redusere kostnadene biltrafikken påfører samfunnet og gi bedre regulering av biltrafikken i byområdene, slik at konkurransevilkårene for mer miljøvennlig transport bedres og nullvekstmålet kan nås. Prisivirkemiddel som bompengetakster bør brukes mer aktivt for å begrense trafikk i rushtid eller flytte trafikk dit det er ledig kapasitet.

Jeg ser positivt på at Bergen kommune ønsker å styrke kunnskapsgrunnlaget om veitrafikken i Bergen. Det er lokale myndigheter som har best kunnskap om

hvordan trafikken bør håndteres og hva som bør endres både innenfor og utenfor bompengesystemet. Lokale myndigheter kan håndtere endringer i bypakker som gir mer treffsikre bompengeprogger så lenge endringene er innenfor gjeldende bompengeregelverk og tekniske løsninger.

Jeg mener imidlertid at det ikke ligger til rette for et nasjonalt prøveprosjekt i Bergen for differensierte bompengetakster basert på antall personer i personbilen. Dette ville i så fall innebære en endring sammenlignet med hvordan dagens takst- og rabattsystem er lagt opp i bompengeregelverket. Innenfor det tekniske systemet for bompengereinnkreving er det ikke lagt opp til takster som er basert på antall personer i bil. En slik eventuell endring vil derfor reise en rekke spørsmål, herunder håndtering av kontroll, personvern, teknologiske løsninger, forholdet til internasjonalt regelverk mv. som må avklares dersom det eventuelt skulle vært aktuelt med et prøveprosjekt.

Jeg vil understreke at det allerede er et stort handlingsrom med mange og gode virkemidler innenfor dagens bompengereordning med tids- og miljødifferensierte takster som kan tas i bruk, og som vil kunne bidra til bedre kapasitetsutnyttelse, reduserte køer og bedre måloppnåelse i bypakken og byvekstavgiften.

SPØRSMÅL NR. 1455**Innlevert 4. februar 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen****Besvart 11. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden redegjøre for hvilke juridiske og faglige standarder som i dag gjelder når pasienter avskjæres fra å motta mulig livreddende behandling med lav, men reell sannsynlighet for effekt, samt hvordan staten sikrer pasientenes rett til fornyet og uavhengig vurdering når det i praksis ikke finnes et alternativt benmargstransplantasjonsmiljø i Norge?

BEGRUNNELSE:

En pasient med akutt myelogen leukemi ved Akershus universitetssykehus har fått tilbakefall kort tid etter benmargstransplantasjon. I slike tilfeller tilbyr flere ledende sentre internasjonalt retransplantasjon, og ekspertpanelet i Norge har anbefalt at pasienten gis slik behandling. Likevel nekter Rikshospitalet å tilby behandlingen, og avslaget er opprettholdt selv etter ny vurdering. Dette er også stadfestet i en klagebehandling hos statsforvalteren.

Leger peker på at pasienten har svært begrenset tid igjen uten behandling, mens retransplantasjon kan gi en overlevelsessjansje på 15–20 prosent. Det finnes, så vidt Fremskrittspartiet kjenner til, ingen nasjonale eller rettslig definerte terskler som angir hvor lav sannsynlighet for nytte som gir grunnlag for at sykehus kan avskjære pasientens mulighet til livreddende behandling.

I tillegg finnes det i praksis ingen uavhengig klageinstans: Norge har kun ett benmargstransplantasjonsmiljø, og pasienten må dermed klage til samme fagmiljø som ga avslaget. Ekspertpanelets anbefalinger er samtidig ikke rettslig bindende.

Dette reiser alvorlige spørsmål om pasienters rett til å velge risikofylt, men potensielt livreddende behandling, om manglende nasjonale kriterier for når behandling kan nektes, og om hvorvidt dagens organisering med bare ett behandlingsmiljø gir et forsvarlig og uavhengig system for vurderinger av denne typen.

Svar:

Allogen stamcelletransplantasjon er en flerregional behandlingstjeneste ved Helse Bergen HF og Oslo universitetssykehus HF. For å svar på spørsmålet, har jeg bedt om innspill fra Helse Sør-Øst RHF og Helse Vest RHF. Helse Sør-Øst RHF har innhentet følgende svar fra Oslo universitetssykehus HF som ivaretar dette behandlingstilbudet i Helse Sør-Øst:

«Allogen stamcelletransplantasjon er en avansert behandling som kan gi helbredelse for pasienter med livstruende former for blodkreft, men samtidig er behandlingen forbundet med betydelig skadepotensial og risiko for å forkorte pasientens liv. For behandling vurderes derfor alltid forholdet mellom forventet klinisk nytte og risiko for den enkelte pasient. Risikoestimering gjøres ved bruk av standardiserte kliniske verktøy og helhetlig medisinsk vurdering av pasientens funksjonsnivå, andre sykdommer og sykdommens biologiske karakteristika. Formålet er å sikre at behandlingen samlet sett gir en reell mulighet for helsegevinst, samtidig som risiko for alvorlig skade eller forkortet levetid begrenses.

Behandlingen innebærer også bruk av benmargsceller fra friske donorer. Dette medfører et særskilt medisinsk og etisk ansvar for å ivareta donors sikkerhet og sikre at behandlingen er faglig forsvarlig.

Allogen stamcelletransplantasjon er i Norge organisert som en flerregional behandlingstjeneste ved hhv. Haukeland universitetssykehus og Oslo universitetssykehus HF. Tjenesten deltar i et skandinavisk samarbeid med regelmessige møter i Skandinavisk benmargstransplantasjonsgruppe, der alle transplantasjonssentre i Danmark, Norge og Sverige deltar. Formålet er å diskutere generelle indikasjoner og praksis for transplantasjon, dele erfaringer og sikre kontinuerlig kvalitetsforbedring. Begge sentrene i Norge rapporterer nasjonalt til Helsedirektoratet og internasjonalt til den europeiske benmargstransplantasjonsforeningen og er akkreditert i henhold til det europeiske kvalitetssystemet for celleterapi. Dette bidrar til systematisk kvalitetssikring og sammenlignbar praksis.

Nasjonal gruppe for allogen stamcelletransplantasjon består av medlemmer fra alle universitetssykehusene i Norge, og representerer den faglige ekspertisen i Norge på dette feltet. Gruppen fungerer som et rådgivende organ for den flerregionale behandlingstjenesten og er et kvalitetssikrende forum hvor komplekse pasientsaker og behandlingsindikasjoner vurderes i fellesskap. Dette sikrer god og likeverdig vurdering for alle, med enhetlig faglig kvalitet og konsistent praksis. Gruppen møtes månedlig for å diskutere pasienter som er henvist til allogen stamcelletransplantasjon.

Ekspertpanelet består av spesialister som gir råd om behandling som ikke er forsøkt, og har, i likhet med den nasjonale gruppen for allogen stamcelletransplantasjon, en rådgivende rolle, men representerer ikke spesialisert transplantasjonsfaglig kompetanse slik som den nasjonale gruppen for allogen stamcelletransplantasjon gjør. Den relevante ekspertisen i slike saker ligger i den nasjonale gruppen, som består av leger med særlig kunnskap og praktisk og spesialisert erfaring på området. Det er innenfor denne strukturen den medisinske vurderingen gjøres, basert på individuell nytte-risikovurdering og gjeldende faglige standarder. Selv om pasienten har rettskrav på nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, har ikke pasienten rett til en bestemt metode. Det er behandlende helsepersonell som må vurdere hvilke metoder pasienten skal tilbys etter en individuell vurdering av pasienten».

Helse Vest RHF har innhentet svar fra Helse Bergen HF som svarer blant annet følgende:

«I Norge har vi to transplantasjonssenter, ett ved Helse Bergen HF og ett ved OUS HF. Tjenesten er organisert som en flerregional behandlingstjeneste for allogen stamcelletransplantasjon. Vi har ukentlige møter, og forholder oss til internasjonale retningslinjer og kvalitetsstandards».

Jeg viser til uttalelsene fra Helse Sør-Øst RHF og Helse Vest RHF. Det er et viktig premiss for spesialisthelsetjenesten at prioriteringskriteriene kost, nytte og alvorlighet må følges i alle situasjoner og at disse vurderingene må tas av de kliniske fagmiljøene. Uttalelsene fra Ekspertpanelet er rådgivende, og det er opp til behandelende lege/helseforetak i samråd med pasienten å vurdere om behandlingsrådet skal følges opp, jf. rundskriv om rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, som blant annet klargjør om Ekspertpanelets rolle [rundskriv-i-3-2025-om-rett-til-nodvendig-helsehjelp-fra-spesialisthelsetjenesten.pdf](#)

Når det gjelder retten til fornyet vurdering etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-3 er det slik at en pasient etter henvisning fra fastlegen kan få en fornyet

vurdering av sin helsetilstand av spesialisthelsetjenesten. Hvis fastlege mener at det ikke er grunner som tilsier at pasienten har noe å vinne på en fornyet vurdering, kan ikke pasienten kreve dette.

En ny vurdering skal være et selvstendig alternativ til den opprinnelige. Fornyet vurdering er noe annet enn en klage, og den nye vurderingen er ikke nødvendigvis bedre enn den opprinnelige. Den nye vurderingen har ikke forrang fremfor den første vurderingen når det gjelder hva som skal legges til grunn ved senere behandling. Pasienten kan i samråd med henvisende lege velge hvilken av vurderingene som legges til grunn for henvisning til behandling.

Retten til fornyet vurdering kan være utfordrende for enkelte pasienter, blant annet der fagmiljøet er lite. Retten til fornyet vurdering er i utgangspunktet knyttet til spesialisthelsetjenesten i riket. I enkelte tilfeller kan det være aktuelt med fornyet vurdering i utlandet. Regionale helseforetak kan etter en konkret vurdering velge å akseptere at en pasient blir henvist til vurdering i utlandet for foretakets regning.

SPØRSMÅL NR. 1456

Innlevert 4. februar 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 12. februar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Har statsråden vurdert å øke eller fjerne lasteromsbegrensningene for fiskeriene og om ikke hva er begrunnelsen for å ha disse begrensningene på dagens nivå?

BEGRUNNELSE:

Å redusere antall turer til og fra fangstfeltet er en enkel og fornuftig måte å redusere miljøavtrykket på for fiskeriflåten. Derfor fremstår dagens lasteromsbegrensninger for flåtene uheldig i både et miljø-, tidsbruk og næringsperspektiv. Grensen har vært økt før. I kystgruppen, med økning fra 150 til 300, og så 500 kubikkmetersgrense som er dagens. Denne økningen har ikke medført noen negative utslag.

Svar:

Fiskeriregelverket inneholder flere ulike størrelsesbegrensninger for fiskefartøy, i de aller fleste tilfellene dimensjonert ut fra fartøyets faktiske lengde eller fartøyets lasteromsvolum.

Lasteromsbegrensninger benyttes i dag primært som en generell øvre størrelsesgrense for kystfiskeflåten og for ulike adgangsgupper i havfiskeflåten. I dag er den generelle øvre størrelsesgrensen for kystfiskefartøy på 500 kubikkmeter lasteromsvolum. I havfiskeflåten gjelder det en øvre størrelsesgrense på 2500 kubikkmeter lasteromsvolum for fartøy med torsketråltillatelse, seitråltillatelse eller reketråltillatelse, og en øvre størrelsesgrense på 4000 kubikkmeter lasteromsvolum for fartøy med pelagisk tråltillatelse eller ringnottillatelse.

Den viktigste funksjonen til disse lasteromsbegrensningene er å bidra til å opprettholde en variert

flåtestruktur i norske fiskerier ved å bremse en utvikling mot stadig større fartøy.

Det er riktig som representanten påpeker at lasteromsgrensene har vært økt før. For eksempel har den øvre lasteromsgrensen for kystfiskefartøy blitt hevet flere ganger etter at vi i 2008 gikk over fra fartøylengde til lasterom som relevant parameter. Dette har gitt fartøyeier større frihet i valg av fiskefartøy, noe som kan være positivt dersom det bidrar til mer miljøvennlig drift. Disse regelverksendringene har imidlertid også lagt til rette for en utvikling mot stadig større fiskefartøy, blant annet ved at flere tidligere havfiskefartøy er satt inn i kystfartøygruppens fiske som følge av endrede størrelsesgrenser, med de konsekvenser det har for flåtestrukturen.

Slik jeg vurderer det er dagens lasteromsgrenser romslige og gir fartøyeier gode muligheter til å utvikle effektive og miljøvennlige fartøy. Jeg har ingen konkrete planer om å sette i gang en prosess for ytterligere å øke eller fjerne eksisterende lasteromsgrenser.

Regjeringen har imidlertid varslet i Meld. St. 7 (2023-2024) Folk, fisk og fellesskap – en kvotemelding for forutsigbarhet og rettferdig fordeling kapittel 4 at den vil nedsette en arbeidsgruppe som skal vurdere innføring av lasteromsgrenser der det i dag gjelder faktiske lengdegrenser. Den skal blant annet vurdere hvordan legge til rette for en fartøyutforming som reduserer klimaavtrykket og sikrer bedre ivaretagelse av råstoffet. Dette arbeidet er noe jeg vil komme tilbake til.

SPØRSMÅL NR. 1457

Innlevert 4. februar 2026 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 10. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan har statsråden tenkt å løse problemet med vedlikeholdsetterslepet på det gamle togmateriellet på Sørlandsbanen, der Go-Ahead nå må innstille tog i flere uker fremover grunnet manglende reservedeler og tekniske feil på togsettene?

BEGRUNNELSE:

Go-Ahead har varslet at vedlikeholdsetterslepet på togsettene på Sørlandsbanen fører til kraftig redusert togtilbud og innstillinger helt frem til mars. Selskapet overtok en togflåte med betydelig teknisk etterslep fra 1. juni 2025 der det også er en akutt mangel på reservedeler. Flere komponenter produseres ikke lengre internasjonalt og må fremstilles lokalt. Denne situasjonen rammer passasjerene hardt med buss for tog og usikkerhet i vinterferieperioden.

Problemet med gammelt materiell og manglende vedlikehold før anbudsskifte reiser spørsmål om statens ansvar for å sikre kontinuerlig drift og beredskap. På denne bakgrunn ønsker jeg statsrådens konkrete plan for å løse situasjonen.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 1112 fra representant Hoksrud.

Problemene vi ser med togene på Sørlandsbanen og konsekvensen for driften er svært uheldig for de reisende. Go-Ahead Norge (GAN), som er ansvarlig operatør, gjennomfører en rekke tiltak for å bøte på problemene med motorvognene som brukes i fjerntogtilbudet på Sørlandsbanen. Jernbanedirektoratet har informert meg om at GANs arbeid med vedlikehold av togene er intensivert, noe som påvirker togtilbudet negativt i en periode. Effekten av tiltakene følges opp av Jernbanedirektoratet som avtalepart.

Status for arbeidende og effekt av igangsatte tiltak er tema i min oppfølging av både Jernbanedirektoratet og Norske tog AS.

SPØRSMÅL NR. 1458**Innlevert 4. februar 2026 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen****Besvart 11. februar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Universitetsstyret i Bergen skal ta stilling til logopedutdanningen og forslag om å sette opptaket til denne utdanningen på pause.

Hvordan vurderer statsråden dette forslaget opp mot det økende behovet for logopedtjenester fremover, og at Stortinget tidligere har bevilget øremerkede midler til denne utdanningen ved Universitet i Bergen?

BEGRUNNELSE:

Viser til forslag om å pause opptak til logopedutdanningen ved Universitetet i Bergen, omtalt av blant andre NRK: Logopedutdanninga i Bergen sett på pause – NRK Vestland.

<https://www.nrk.no/vestland/logopedutdanninga-i-bergen-sett-pa-pause-1.17749381>

Fakultetsstyret har fattet vedtak i saken, og saken skal behandles i universitetsstyret 5. februar. Logopedi er et lite fag som krever relativt beskjedne tilleggsressurser, men som har stor betydning for livskvalitet, deltakelse og mestring for barn, unge og voksne i samfunnet. Under tegnede frykter at en pause i opptak av studenter til dette studiet i realiteten er en aktiv nedbygging av et lite og sårbart miljø. Det utdannes ca. 100 logopeder årlig i Norge, studieplassene i Bergen utgjør omtrent en fjerdedel av det totale antall studieplasser. Mangelen på logopedtjenester er godt dokumentert av både Riksrevisjonen og Helsedirektoratet. En pausing vil forsterke denne mangelen, og vil svekke tilgangen på logopedtjenester både på Vestlandet og nasjonalt.

Undertegnede har fått tydelige tilbakemeldinger fra både Skolebyråd i Bergen kommune, Daniel Hägglund, og utvalgsleder for oppvekst og levekår i Askøy kommune, Mathias Nymo, om at de svært bekymret for fremtidige tilgang på kvalifiserte logopeder til sine tjenester om utdanningen i Bergen ikke videreføres.

Svar:

Universitetsstyret ved Universitet i Bergen behandlet 5. februar et forslag om at masterprogrammet i logopedi ikke skulle lyses ut i 2026 i påvente av utviklingsarbeid i programmet. I styrepapirene var det omtalt at studiet blant annet ikke ville tilfredsstille krav i universitets- og høyskoleforskriften til fagmiljø. Etter at spørsmålet ble stilt fra representanten er saken ferdigbehandlet i univer-

sitetsstyret og det er fattet vedtak i saken. I vedtaket gir universitetsstyret universitetsledelsen fullmakt til å finne en midlertidig økonomisk løsning for høst 2026 og vår 2027 som sikrer at fakultetet kan gjennomføre opptak til masterprogrammet i logopedi som planlagt i 2026. Det er også fattet vedtak om mer langsiktige tiltak.

Som universitet akkrediterer Universitetet i Bergen sine egne studietilbud. Derfor har Universitetet i Bergen et ansvar for å fortløpende vurdere at alle krav til akkreditering, også de kravene som gjelder til fagmiljø, til enhver tid er oppfylt.

Det er Universitetet i Bergen sitt ansvar å gjøre vurderinger rundt det samlede studietilbudet. Universiteter og høyskoler er rammefinansierte og skal selv foreta prioriteringer innenfor egen økonomiske ramme og i lys av arbeidsmarkedets behov. Logopedutdanning tilbys i dag en rekke steder, som ved UiT Norges arktiske universitet, NTNU, Nord universitet og Universitetet i Oslo.

Min vurdering er at denne saken ivaretas av Universitetet i Bergen og jeg har tillit til at det gjøres gode vurderinger for å sikre viktig kompetanse for samfunnet og god kvalitet i studietilbudet.

SPØRSMÅL NR. 1459

Innlevert 4. februar 2026 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 12. februar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oppdatert oversikt på kommune- og fylkesnivå over hvor mange som har søkt om sletting av studiegjeld etter den nye ordningen med sletting av studielån i 189 distriktkommuner samt Nord-Troms og Finnmark per 1. februar 2026?

BEGRUNNELSE:

Viser til den nye ordningen om sletting av studiegjeld for innbyggere i sentralitetsklasse fem og seks hvor du nå kan få slettet opp til 25 000 kroner, og i kommunene i Nord-Troms og Finnmark hvor personer nå kan få slettet opp til 60 000 kroner (i tillegg til ekstra avskrivning av studielån for kvalifiserte grunnskolelærere).

Svar:

Jeg har bedt Lånekassen om oppdaterte tall på kommune- og fylkesnivå over hvor mange som har søkt om sletting av studiegjeld etter den nye ordningen i sentralitetssone 5 og 6 og den eksisterende ordningen i innsatssonen i Finnmark og Nord-Troms. Jeg vil gjøre oppmerksom på at tallene jeg her presenterer gjelder antall søkere, ikke antall som har fått innvilget gjeldssletting, da det på nåværende tidspunkt er for tidlig å presentere den statistikken. Blant annet fremkommer det i Tabell 1 og Tabell 5 at det er mange som har søkt gjeldssletting selv om de er bosatt i kommuner utenfor sentralitetssone 5 og 6 og innsatssonen. Tabellene bør derfor leses med forbehold om at ikke alle som har søkt om sletting vil få dette innvilget når søknaden behandles.

Av personvern hensyn er antallet søkere i kommuner med færre enn 10 søkere anonymisert, og det presenteres for de kommunene heller det gjennomsnittlige antallet søkere for kommunene som er anonymisert for hver tabell. Kommunene som er anonymisert er merket med stjernetegn. Merk at det faktiske søkertallet likevel er beholdt i totalsum-raden for hver tabell.

Kommune

Tabell 1: Alle søkere – distriktsgjeldsslette og innsatssonen

Kommuner	Antall
Sunnfjord	1954

Sogndal	1256
Kinn	1187
Vestvågøy	895
Kvinnherad	843
Bømlo	831
Senja	831
Hustadvika	797
Vågan	779
Stad	666
Ørland	641
Hadse	600
Ullensvang	600
Herøy (Møre og Romsdal)	599
Brønnøy	585
Nærøysund	576
Alstahaug	541
Haram	491
Oppdal	490
Vindafjord	489
Sunnadal	480
Alta	448
Rauma	443
Indre Fosen	422
Tynset	418
Gloppen	404
Surnadal	393
Stryn	387
Røros	383
Vestnes	375
Åsnes	355
Målselv	340
Averøy	332
Trysil	321
Luster	321
Sauda	310
Kvinesdal	306
Midtre Gauldal	291
Ål	290
Hitra	289
Austevoll	288
Andøy	281

Heim	280
Årdal	279
Overhalla	278
Tinn	273
Nord-Fron	268
Sel	266
Hemnes	260
Meløy	259
Bardu	252
Vinje	251
Frøya	248
Aukra	241
Selbu	233
Etne	229
Hammerfest	228
Balsfjord	225
Hol	222
Saltdal	220
Fjaler	216
Tjeldsund	211
Vaksdal	210
Åfjord	207
Øksnes	205
Tingvoll	204
Grue	202
Sør-Varanger	200
Høyanger	197
Vågå	197
Drangedal	192
Ringebu	188
Fitjar	188
Stranda	185
Sørreisa	177
Suldal	172
Kvæfjord	167
Øystre Slidre	166
Hamarøy	164
Sokndal	161
Leirfjord	160
Snåase - Snåsa	158
Tysnes	155
Hemsedal	152
Gjemnes	151
Seljord	149
Åmot	147
Lund	146
Tokke	140

Steigen	139
Sør-Aurdal	138
Alvdal	138
Askvoll	138
Sigdal	136
Vegårshei	135
Bremanger	135
Aure	134
Vanylven	134
Meråker	134
Vadsø	131
Grong	130
Sør-Fron	130
Kviteseid	129
Sande	127
Skjåk	126
Bø	123
Holtålen	122
Våler (Innlandet)	122
Tolga	121
Sirdal	119
Os	119
Lærdal	115
Nesbyen	115
Vestre Slidre	114
Sømna	114
Vik	114
Frosta	112
Dovre	112
Lesja	112
Vang	111
Fjord	110
Austrheim	109
Hjelmeland	108
Lurøy	108
Nesna	105
Lom	103
Rennebu	102
Gulen	101
Aurland	101
Smøla	99
Rindal	98
Stor-Elvdal	96
Salangen	95
Nore og Uvdal	92
Porsanger - Porsángu - Porsanki	90
Hægebostad	89

Krødsherad	88
Valle	84
Bykle	84
Åmli	84
Fyresdal	83
Herøy (Nordland)	81
Folldal	81
Gildeskål	80
Rollag	80
Bygland	80
Bjørnafjorden	78
Gjerstad	78
Flatanger	77
Flakstad	70
Evenes - Evenåssi	70
Ulvik	70
Hjartdal	68
Masfjorden	67
Bokn	67
Sørfold	67
Rendalen	66
Oslo	64
Kárásjohka - Karasjok	64
Iveland	64
Guovdageaidnu - Kautokeino	64
Lødingen	64
Høylandet	63
Nordreisa	63
Engerdal	61
Lierne	61
Vega	60
Dønna	60
Trondheim	59
Rødøy	58
Eidfjord	57
Nissedal	56
Etnedal	55
Deatnu - Tana	53
Osen	49
Grane	47
Hyllestad	46
Aremark	45
Dyrøy	45
Tydal	44
Hattfjelldal	44
Drammen	42
Ibestad	41

Bergen	41
Flå	40
Bindal	40
Nordkapp	39
Gratangen	39
Loabák - Lavangen	39
Lyngen	39
Solund	39
Namsskogan	38
Skjervøy	37
Kvitsøy	36
Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	35
Moskenes	35
Beiarn	31
Kristiansand	30
Vevelstad	29
Vardø	28
Båtsfjord	28
Træna	27
Åseral	27
Tromsø	26
Raarvihke - Røyrvik	24
Røst	24
Leka	24
Værøy	21
Molde	21
Stavanger	21
Lillestrøm	21
Modalen	20
Skien	20
Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	19
Ullensaker	19
Fedje	17
Ålesund	17
Tønsberg	16
Bodø	16
Karlsøy	16
Sandefjord	15
Sandnes	14
Fauske - Fuosko	13
Unjárga - Nesseby	13
Indre Østfold	13
Fredrikstad	12
Grimstad	12
Lebesby	12
Arendal	12
Notodden	11

Horten	10
Hamar	10
Asker	10
Gjøvik	10
Sarpsborg	10
Kvænangen	10
Kristiansund	10
Måsøy	10
Moss	10
Lørenskog	4*
Haugesund	4*
Utsira	4*
Nordre Follo	4*
Osterøy	4*
Eidsvoll	4*
Lyngdal	4*
Berlevåg	4*
Harstad	4*
Lindesnes	4*
Porsgrunn	4*
Midt-Telemark	4*
Volda	4*
Ringerike	4*
Ås	4*
Loppa	4*
Øygarden	4*
Stjørdal	4*
Ringsaker	4*
Bærum	4*
Lier	4*
Steinkjer	4*
Holmestrand	4*
Kvam	4*
Orkland	4*
Rælingen	4*
Hasvik	4*
Vefsn	4*
Namsos	4*
Kongsvinger	4*
Voss	4*
Askøy	4*
Levanger	4*
Inderøy	4*
Farsund	4*
Gran	4*
Randaberg	4*
Modum	4*

Rana	4*
Bamble	4*
Melhus	4*
Gol	4*
Nord-Aurdal	4*
Aurskog-Høland	4*
Kongsberg	4*
Sola	4*
Alver	4*
Nannestad	4*
Narvik	4*
Hareid	4*
Stange	4*
Strand	4*
Nes	4*
Gamvik	4*
Flekkefjord	4*
Eidskog	4*
Klepp	4*
Vestby	4*
Birkenes	4*
Færder	4*
Lunner	4*
Giske	4*
Nittedal	4*
Stord	4*
Lillesand	4*
Bjerkreim	4*
Nordre Land	4*
Sortland - Suortá	4*
Halden	4*
Froland	4*
Ørsta	4*
Time	4*
Vennesla	4*
Ulstein	4*
Lillehammer	4*
Enebakk	4*
Sula	4*
Elverum	4*
Sveio	4*
Nome	4*
Frogn	4*
Løten	4*
Karmøy	4*
Kragerø	4*
Vestre Toten	4*

Samnanger	4*
Hole	4*
Skaun	4*
Tysvær	4*
Evje og Hornnes	4*
Sykkylven	4*
Verdal	4*
Eigersund	4*
Gausdal	4*
Larvik	4*
Rakkestad	4*
Gjesdal	4*
Øvre Eiker	4*
Jevnaker	4*
Malvik	4*
Marker	4*
Totalsum	43409

Tabell 2: Søkere fra kommuner i innsatssonen

Kommune	Antall
Alta	448
Hammerfest	228
Sør-Varanger	200
Vadsø	131
Porsanger - Porsángu - Porsanki	90
Guovdageaidnu - Kautokeino	64
Kárásjohka - Karasjok	64
Nordreisa	63
Deatnu - Tana	53
Nordkapp	39
Lyngen	39
Skjervøy	37
Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	35
Vardø	28
Båtsfjord	28
Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	19
Karlsøy	16
Unjárga - Nesseby	13
Lebesby	12
Kvænangen	10
Måsøy	10
Berlevåg	6*
Loppa	6*
Hasvik	6*
Gamvik	6*
Totalsum	1653

Tabell 3: Søkere fra kommuner i sentralitetszone 5

Kommune	Antall
Sunnfjord	1954
Sogndal	1256
Kinn	1187
Vestvågøy	895
Kvinnherad	843
Bømlo	831
Senja	831
Hustadvika	797
Vågan	779
Stad	666
Ørland	641
Ullensvang	600
Hadsel	600
Herøy (Møre og Romsdal)	599
Brønnøy	585
Nærøysund	576
Alstahaug	541
Haram	491
Oppdal	490
Vindafjord	489
Sunndal	480
Rauma	443
Indre Fosen	422
Tynset	418
Gloppen	404
Surnadal	393
Stryn	387
Røros	383
Vestnes	375
Åsnes	355
Målselv	340
Averøy	332
Luster	321
Trysil	321
Sauda	310
Kvinesdal	306
Midtre Gauldal	291
Ål	290
Austevoll	288
Heim	280
Årdal	279
Overhalla	278
Tinn	273
Nord-Fron	268
Sel	266

Hemnes	260
Bardu	252
Aukra	241
Selbu	233
Etne	229
Hol	222
Saltdal	220
Vaksdal	210
Øksnes	205
Tingvoll	204
Grue	202
Vågå	197
Drangedal	192
Fitjar	188
Ringebu	188
Stranda	185
Sørreisa	177
Kvæfjord	167
Øystre Slidre	166
Sokndal	161
Tysnes	155
Hemsedal	152
Gjemnes	151
Seljord	149
Åmot	147
Lund	146
Alvdal	138
Sør-Aurdal	138
Sigdal	136
Vegårshei	135
Meråker	134
Sør-Fron	130
Grong	130
Kviteseid	129
Våler (Innlandet)	122
Tolga	121
Sirdal	119
Nesbyen	115
Lærdal	115
Vestre Slidre	114
Frosta	112
Austrheim	109
Hjelmeland	108
Rennebu	102
Rindal	98
Hægebostad	89
Krødsherad	88

Åmli	84
Rollag	80
Gjerstad	78
Hjartdal	68
Bokn	67
Iveland	64
Etnedal	55
Aremark	45
Flå	40
Totalsum	32216

Tabell 4: Søkere fra kommuner i sentralitetszone 6

Kommune	Antall
Hitra	289
Andøy	281
Meløy	259
Vinje	251
Frøya	248
Balsfjord	225
Fjaler	216
Tjeldsund	211
Åfjord	207
Høyanger	197
Suldal	172
Hamarøy	164
Leirfjord	160
Snåase - Snåsa	158
Tokke	140
Steigen	139
Askvoll	138
Bremanger	135
Aure	134
Vanylven	134
Sande	127
Skjåk	126
Bø	123
Holtålen	122
Os	119
Sømna	114
Vik	114
Lesja	112
Dovre	112
Vang	111
Fjord	110
Lurøy	108
Nesna	105

Lom	103
Aurland	101
Gulen	101
Smøla	99
Stor-Elvdal	96
Salangen	95
Nore og Uvdal	92
Bykle	84
Valle	84
Fyresdal	83
Folldal	81
Herøy (Nordland)	81
Bygland	80
Gildeskål	80
Flatanger	77
Flakstad	70
Evenes - Evenåssi	70
Ulvik	70
Sørfold	67
Masfjorden	67
Rendalen	66
Lødingen	64
Høylandet	63
Lierne	61
Engerdal	61
Dønna	60
Vega	60
Rødøy	58
Eidfjord	57
Nissedal	56
Osen	49
Grane	47
Hyllestad	46
Dyrøy	45
Tydal	44
Hattfjelldal	44
Ibestad	41
Bindal	40
Gratangen	39
Solund	39
Loabåk - Lavangen	39
Namsskogan	38
Kvitsøy	36
Moskenes	35
Beiarn	31
Vevelstad	29
Åseral	27

Træna	27
Leka	24
Røst	24
Raarvihke - Røyrvik	24
Værøy	21
Modalen	20
Fedje	17
	<i>Færre enn 10</i>
Utsira	<i>søkere*</i>
Totalsum	8483

Tabell 5: Søkere fra kommuner utenfor sonene

Kommune	Antall
Bjørnafjorden	78
Oslo	64
Trondheim	59
Drammen	42
Bergen	41
Kristiansand	30
Tromsø	26
Stavanger	21
Lillestrøm	21
Molde	21
Skien	20
Ullensaker	19
Ålesund	17
Bodø	16
Tønsberg	16
Sandefjord	15
Sandnes	14
Fauske - Fusko	13
Indre Østfold	13
Fredrikstad	12
Grimstad	12
Arendal	12
Notodden	11
Gjøvik	10
Moss	10
Hamar	10
Horten	10
Sarpsborg	10
Asker	10
Kristiansund	10
Lyngdal	4*
Osterøy	4*
Haugesund	4*

Eidsvoll	4*
Nordre Follo	4*
Lørenskog	4*
Midt-Telemark	4*
Ringerike	4*
Volda	4*
Lindesnes	4*
Harstad	4*
Ås	4*
Porsgrunn	4*
Øygarden	4*
Steinkjer	4*
Lier	4*
Kvam	4*
Stjørdal	4*
Ringsaker	4*
Holmestrand	4*
Rælingen	4*
Bærum	4*
Orkland	4*
Namsos	4*
Vefsn	4*
Bamble	4*
Askøy	4*
Levanger	4*
Farsund	4*
Aurskog-Høland	4*
Rana	4*
Nord-Aurdal	4*
Randaberg	4*
Sola	4*
Kongsberg	4*
Modum	4*
Alver	4*
Kongsvinger	4*
Nannestad	4*
Narvik	4*
Melhus	4*
Voss	4*
Gol	4*
Gran	4*
Inderøy	4*
Nes	4*
Hareid	4*
Stange	4*
Strand	4*
Flekkefjord	4*

Færder	4*
Klepp	4*
Vestby	4*
Lunner	4*
Stord	4*
Birkenes	4*
Nittedal	4*
Eidskog	4*
Giske	4*
Nordre Land	4*
Nome	4*
Sortland - Suortá	4*
Sula	4*
Froland	4*
Sveio	4*
Elverum	4*
Time	4*
Vennesla	4*
Enebakk	4*
Frogn	4*
Lillehammer	4*
Ørsta	4*
Halden	4*
Bjerkreim	4*
Lillesand	4*
Ulstein	4*
Løten	4*
Øvre Eiker	4*
Vestre Toten	4*
Kragerø	4*
Gjesdal	4*
Hole	4*
Skaun	4*
Evje og Hornnes	4*
Tysvær	4*
Malvik	4*
Eigersund	4*
Marker	4*
Jevnaker	4*
Gausdal	4*
Larvik	4*
Samnanger	4*
Rakkestad	4*
Sykkylven	4*
Karmøy	4*
Verdal	4*
Totalsum	1057

Fylke

Tabell 6: Alle søkere

Fylke	Antall
Vestland	11503
Nordland - Nordlånnda	6493
Trøndelag - Trööndelage	5678
Møre og Romsdal	5365
Innlandet	4392
Troms - Romsa - Tromssa	2715
Rogaland	1567
Finnmark - Finnmarkku - Finmarkku	1434
Telemark	1396
Buskerud	1289
Agder	1240
Akershus	127
Østfold	94
Oslo - Oslove	64
Vestfold	52
Totalsum	43409

Tabell 7: Søkere fra kommuner i innsatssonen

Fylke	Antall
Finnmark - Finnmarkku - Finmarkku	1434
Troms - Romsa - Tromssa	219
Totalsum	1653

Tabell 8: Søkere fra kommuner i sentralitetssone 5

Fylke	Antall
Vestland	10022
Møre og Romsdal	4691
Trøndelag - Trööndelage	4170
Nordland - Nordlånnda	4085
Innlandet	3346
Troms - Romsa - Tromssa	1767
Rogaland	1281
Buskerud	1123
Agder	875
Telemark	811
Østfold	45
Totalsum	32216

Tabell 9: Søkere fra kommuner i sentralitetssone 6

Fylke	Antall
Nordland - Nordlånnda	2361
Trøndelag - Trööndelage	1404
Vestland	1318
Innlandet	987
Troms - Romsa - Tromssa	695
Møre og Romsdal	604
Telemark	530
Agder	275
Rogaland	217
Buskerud	92
Totalsum	8483

Tabell 10: Søkere fra kommuner utenfor sentralitetssone 5 og 6 og utenfor innsatssonen Finnmark og Nord-Troms

Fylke	Antall
Vestland	163
Akershus	127
Trøndelag - Trööndelage	104
Agder	90
Buskerud	74
Møre og Romsdal	70
Rogaland	69
Oslo - Oslove	64
Innlandet	59
Telemark	55
Vestfold	52
Østfold	49
Nordland - Nordlånnda	47
Troms - Romsa - Tromssa	34
Totalsum	1057

SPØRSMÅL NR. 1460**Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Jan Erik Hogstad****Besvart 12. februar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Mener statsråden at en strafferamme på inntil to års fengsel er et nødvendig og forholdsmessig virkemiddel mot ulovlig snøskuterkjøring i utmark, eller vil statsråden vurdere om tydelige rammer med avsatte områder/definerte løyper, lokal forvaltning og differensierte reaksjoner kan gi bedre etterlevelse, kontroll og legitimitet enn økt straffenivå?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for dette spørsmålet er et innslag fra NRK Sørlandet om forslag til strengere straff for ulovlig snøskuterkjøring i utmark, blant annet med mulighet for fengselsstraff inntil to år ved grove overtredelser. I innslaget pekes det på at mange lokalt opplever dette som urimelig, og at det samtidig finnes et tydelig ønske, også på tvers av flere politiske partier, om mer lokal tilrettelegging og styring.

Svar:

Klima- og miljødepartementet arbeider for tiden med oppfølging av NOU 2024:10 Ny motorferdsellov, der utvalget foreslo en strafferamme på inntil ett års fengsel for alminnelige overtredelser, og inntil to år for grove overtredelser av loven. Tilsvarende strafferammer ble foreslått av departementet i høringsnotatet om endringer i dagens regelverk om miljø- og kulturmiljøkriminalitet. Notatet ble sendt på høring i november 2025 og er en oppfølging av Miljøkriminalitetsmeldingen (Meld. St. 19 (2019–2020)).

Jeg har merket meg at forslagene har mottatt en del kritikk, og vurderer i det pågående arbeidet hva som gir den beste innretningen for straff ved overtredelser av motorferdselregelverket. I likhet med representanten mener jeg at tydelig avsatte områder for kjøring, eksempelvis gjennom adgang til å opprette snøskuterløyper, og et betydelig ansvar og myndighet for kommunen til å forvalte motorferdsel i utmark, er viktig for å sikre etterlevelse av og legitimitet til regelverket.

Jeg mener samtidig at det ikke er tilstrekkelig å basere håndhevingen av motorferdselloven på administrative sanksjoner eller forvaltningstiltak, og at overtredelser av loven fortsatt skal være straffbare. Jeg er videre av den oppfatning av straffenivået bør heves. I dag kan det kun gis bøter ved brudd på loven.

Et styrende prinsipp er at straff som ilegges skal være forholdsmessig i det enkelte tilfellet. Fengselsstraff vil ikke være relevant ved mindre alvorlige overtredelser av loven. I slike tilfeller vil overtredelsesgebyr som regel være tilstrekkelig. Dersom straff er aktuelt, vil bøtestraff trolig være passende i de fleste tilfeller. Fengselsstraff skal på sin side være forbeholdt særlig grove lovbrudd som skader naturmangfoldet, eller utgjør alvorlig fare for slik skade, er gjort med forsett eller grov uaktsomhet, eller skjer gjentatte ganger. Det vil bety at de fleste overtredelser av loven ikke vil medføre fengselsstraff. I tillegg kan inndragning av kjøretøy vurderes som et supplement til annen straff, likevel slik at summen av de strafferettslige reaksjonene skal stå i et rimelig forhold til lovbruddet.

Regjeringen vil komme til Stortinget med forslag til en ny motorferdsellov. I anmodningsvedtak nr. 1098 fra juni 2025, som bygger på anmodningsvedtak nr. 973 fra 2021, har Regjeringen fått i oppdrag å fremme en lov som gir kommunene større myndighet, redusert byråkrati knyttet til praktiseringen av loven, samtidig som hensynet til natur og friluftsliv hensyntas. Når vi skal gi kommunene større myndighet og adgang til å regulere motorferdsel, er jeg opptatt av at vi samtidig må ha tilstrekkelige virkemidler for å kunne kontrollere at ulovligheter blir reagert på. Jeg ser frem til å legge frem en lovproposisjon for Stortinget om dette.

SPØRSMÅL NR. 1461**Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune****Besvart 12. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Finnes det en ordning i Husbanken for trygghetsboliger?

BEGRUNNELSE:

Det blir flere eldre i samfunnet. Mange eldre bor i boliger som ikke er tilpasset deres behov. Det er viktig at vi har verktøy som hjelper eldre å bo trygt og mestre hverdagen, ikke minst før de eventuelt vil bo i en omsorgsbolig eller en institusjon.

Svar:

Jeg er helt enig i at vi skal bidra til flere aldersvennlige boliger, slik at eldre kan bo trygt og mestre hverdagen lenger i eget hjem. Jeg har derfor i samarbeid med Kommunal- og distriktsdepartementet etablert en Eldreboligallianse bestående av blant annet NHO, Byggenæringen og KS. Målet

er et tettere samarbeid for å få fart på byggingen av nye og aldersvennlige boliger, og bedre tilpassing av eksisterende boliger.

Det finnes per i dag ingen ordning i Husbanken for trygghetsboliger, men i 2026 innfører regjeringen et nytt tilskudd til oppgradering til privatpersoner som vil oppgradere egen bolig. Eldre kan søke Husbanken om å få opptil 75 000 kroner, for å dekke inntil 25 prosent av kostnadene med å gjøre boligen sin mer aldersvennlig.

Selv om vi stimulerer til flere aldersvennlige boliger, er behovet for heldøgns omsorgsplasser sterkt voksende. Regjeringen har derfor hittil i reformperioden også prioritert å legge til rette for at kommunene kan fornye og etablere flere heldøgns omsorgsplasser. I statsbudsjettet for 2026 legger regjeringen til rette for at kommunene kan søke om investeringstilskudd til å fornye og bygge om lag 1 500 heldøgns omsorgsplasser.

SPØRSMÅL NR. 1462**Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Henrik Asheim****Besvart 12. februar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Kan jeg be finansministeren legge frem en tabell over fordelingsvirkningene for innbyggerne i Bærum kommune av revidert boligmodell i formuesskatten, tilsvarende som tabell 2 i SSB-artikkelen «Ny boligverdsetting øker inntektene fra formuesskatten» publisert 23.01.2026?

Svar:

Finansdepartementet benytter Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt, til å anslå proveny- og fordelingsvirkninger av endringer i inntekts- og formuesskatten. Modellen er ikke egnet til å fordele skatteendringer på kommunenivå. Departementet har derfor dessverre ikke de tallene som representanten Asheim etterspør.

SPØRSMÅL NR. 1463**Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim****Besvart 12. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Kan jeg be statsråden om statistikk om utviklingen i ungdomskriminalitet for hele året 2025, sammenliknet med 2019–2024, som Frps justisfraksjon tidligere har fått fra justisminister Mehl, og vi ønsker tall for antall anmeldelser med påtaleavgjorte forhold der mistenkt, siktet eller domfelt er i alderen 10–17 år (og 10–14 og 15–17 år), etter politidistrikt/Landet, kriminalitetstype og utvalgte lovbruddstyper, med samme oppsett som tidligere, og det bes også om tall for antall unge gjengangere med 3,5 og 10 forhold i løpet av året?

BEGRUNNELSE:

Situasjonen med en stor økning i ungdomskriminaliteten, spredning av svenske kriminelle nettverk til Norge og stadig mer alvorlig ungdomskriminalitet gjør at dette er spesielt viktig å følge med på å ha oppdatert og aktuell statistikk om utviklingen. Justisministeren har tidligere lagt vekt på økt åpenhet om kriminalitetstatistikken. Vi er klar over at Justisdepartementet definerer statistikken som en arbeidsstatistikk, men statistikken blir uansett publisert av Politidirektoratet, samtidig som denne har langt høyere aktualitet enn SSBs statistikker som først publiseres i slutten av mai/juni. Vi ber derfor om at justisministeren viser åpenhet og tilgjengeliggjør denne statistikken i excellformat som svar på dette spørsmålet.

Svar:

Tall for hele 2025 er ikke tilgjengelig fra politiet før det rapporteres på tredje tertial og årsrapport medio mars 2026. Disse tallene vil deretter publiseres. For 2025 er dermed tallene for andre tertial 2025 de sist tilgjengelige. Disse er nylig publisert på politiets nettsider¹.

I andre tertial er barne- og ungdomskriminaliteten omtalt på side 11 i rapporten² og tilgjengelige tall fra 2019 til og med andre tertial 2025 fremgår av tabellene side 86–87 i pdf-dokumentet:

- Tabell 1a. Anmeldte forhold og unike gjerningspersoner under 18 år, etter anmeldelsestertial og aldersgruppe. 2019–2025

- Tabell 1b. Anmeldte forhold og unike gjerningspersoner under 18 år pr. andre tertial, etter aldersgruppe. 2019–2025
- Tabell 2. Påtaleavgjorte forhold pr. andre tertial, etter aldersgruppe og oppklaringstype. 2019–2025
- Tabell 3a. Ikke påtaleavgjorte saker eldre enn tre måneder pr. 31. august med minst én mistenkt eller siktet som var under 18 år på gjerningstidspunktet, etter kriminalitetstype. 2022–2025
- Tabell 3b. Ikke påtaleavgjorte saker eldre enn tolv måneder pr. 31. august med minst én mistenkt eller siktet som var under 18 år på gjerningstidspunktet, etter kriminalitetstype. 2022–2025
- Tabell 4a. Anmeldte forhold pr. andre tertial der mistenkt, siktet eller domfelt var under 18 år, etter antall forhold pr. gjerningsperson
- Tabell 4b. Unike anmeldte personer under 18 år pr. andre tertial (mistenkt, siktet eller domfelt), etter antall forhold.

Jeg viser for øvrig til svar på spørsmål nr. 1360 og nr. 1434 fra representanten Mari Holm Lønset.

1 [Artsrapporter og revisjonsberetning - Politiet.no](https://www.poli.no/Artsrapporter-og-revisjonsberetning)

2 [politiets-tertiar-2-rapport-2025.pdf](https://www.poli.no/politiets-tertiar-2-rapport-2025.pdf)

SPØRSMÅL NR. 1464**Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen****Besvart 12. februar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Vil statsråden redegjøre for hvor mye Avinor – og dermed flypassasjerene – belastes for den ekstra tollkontrollen som er nødvendig for å opprettholde ordningen med gjennomgående domestic transfer på Oslo lufthavn, og om det finnes andre tilfeller der Tolletaten krever betaling fra reisende eller lufthavner for utførelsen av sine lovpålagte kontrollopgaver?

BEGRUNNELSE:

Ordningen med domestic transfer ved Oslo lufthavn gjør det mulig for utenlandske passasjerer som skal videre innenlands å reise uten å hente ut bagasjen og gå gjennom ordinær tollkontroll. Dette er en viktig forenkling for reisende og bidrar til mer effektiv flyavvikling i hele landet. Tollkontroll og grensekontroll er statlige ansvarsområder og regnes som kjerneoppgaver som normalt finansieres over statsbudsjettet. Det er derfor relevant å belyse hvorfor Avinor og dermed flypassasjerene skal dekke kostnadene ved ekstraordinære kontrolltiltak knyttet til denne ordningen. I andre deler av landet, for eksempel ved Svinesund og ved ankomst av utenlandsferger, ligger kostnadene for tollkontroll hos staten. Det er derfor viktig å få klarhet i om Oslo lufthavn behandles annerledes enn andre grenseoverganger. I tillegg er det nødvendig å avklare om Tolletaten på andre områder tar betaling for tjenester som er myndighetsoppgaver. Dersom slike kostnader veltes over på lufthavner eller reisende, påvirker det både billettpriser og konkurranseevnen i luftfarten. En gjennomgang av kostnadsnivå og praksis vil gi Stortinget bedre grunnlag for å vurdere om dagens finansieringsmodell er rimelig. En slik avklaring er viktig for både passasjerene, luftfarten og for likebehandling mellom ulike grensekontrollsteder i Norge.

Svar:

I 2014 ble det vedtatt å etablere et treårig prøveprosjekt med ordningen forenklet transfer ved Oslo lufthavn (OSL), nå kalt Domestic transfer. Initiativet til ordningen kom fra Avinor og luftfartsbransjen, og bakgrunnen var kommersielle vurderinger av at OSL ville bli et mer attraktivt knutepunkt ved å legge til rette for en mer sømløs reiseopplevelse for transittpassasjerer. Ordningen ble gjort permanent fra 2019.

Tolletaten har omfattende kontrollvirksomhet på OSL. Etatens ansvar er å utføre tollkontroll på en forsvarlig måte i tråd med lovverket. Den ordinære måten å gjøre dette på er at passasjerer går gjennom tollkontroll etter at bagasjen er hentet. Domestic transfer regnes som en ekstraservice som Avinor selv har ønsket for å øke sin egen konkurransekraft, ikke en nødvendighet for at Tolletaten skal få utført sitt samfunnsoppdrag. Merkostnadene ved ordningen knytter seg både til at Tolletaten må bemanne to «tollfiltre» (dvs. innpasseringspunkter for tilreisende inkl. bagasje fra utlandet til Norge) istedenfor ett, og kompenserende tiltak som følge av at passasjerene på forenklet transfer ikke bærer med sin egen bagasje gjennom tollkontrollen. I forbindelse med etableringen av prøveordningen ble det lagt frem og vurdert en rekke andre tiltak som kunne gjennomføres uten å endre på gjennomføringen av tollkontrollen, men de berørte luftfartsaktørene ønsket ingen av disse løsningene. På denne bakgrunn ble det bestemt at Avinor skulle dekke merkostnadene ved Domestic transfer. Samtidig dekkes fortsatt det aller meste av Tolletatens virksomhet på OSL av etatens grunnbevilgning.

Kostnadene til ordningen fremgår tydelig av statsbudsjettet, der alle inntekter fra Avinor føres på Tolletatens kapittel 4610, post 05 Refusjon fra Avinor AS. I 2026 er det budsjettet med inntekter på 32,3 mill. kroner på denne posten. Da ordningen ble besluttet gjort permanent, var det med forutsetningen om at Avinor fortsatt skulle dekke Tolletatens merkostnader, ref. Prop. 1 S (2019–2020) for Finansdepartementet.

Tolletaten skal ha uhindret tilgang til de områdene der de skal utføre kontroll, og eier av området belastes kostnadene ved å gi etaten adgang, jf. vareførselsloven § 7-20. Generelt krever ikke Tolletaten betaling fra reisende eller lufthavner for utførelsen av sine lovpålagte oppgaver. Staten kan imidlertid kreve vederlag for tolltjenester som utføres utenfor åpningstiden eller ekspedisjonsstedet, for å dekke merkostnadene dette medfører (vareførselsloven § 7-9). I 2026 er gebyrene til privatrekvirert tollbehandling og ekspedisjonsgebyr budsjettet til 7,2 mill. kroner (kap. 4610, post 01).

Avinor og OSL behandles med andre ord ikke annerledes enn andre grenseoverganger. Betalingen skal dekke Tolletatens merkostnader knyttet til Avinors ønske om å tilby passasjerene enklere og raskere transfer mellom utland og innland.

SPØRSMÅL NR. 1465

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 12. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan jeg be om en tabell over staten sine utgifter til jernbaneformål, veiformål og samlet for samferdselsformål fra 2010 til 2026, nominelt og 2026-priser?

BEGRUNNELSE:

Ber om at det blir tatt høyde for tekniske endringer, jf. Finansdepartementets realveksttall i Gul bok. For 2026 kan en legge saldert budsjett til grunn. For tidlegere år bør en nytte tall fra regnskapet.

Svar:

Tabellene viser utviklingen i veiformål, jernbaneformål og andre samferdselsformål i årene 2010–2026. Tidsserien

er basert på data som inngår i Finansdepartementets realveksttall i Gul bok. Det er gjort en del korrigeringer for å gi mest mulig sammenliknbarhet, ettersom det er mange tekniske endringer over perioden. Dette gjelder blant annet endringer i ansvar mellom forvaltningsnivå, endringer i brutto- eller nettoføringer av inntekter og endringer i merverdiavgiftsloven. I tillegg er det gjort noen sjablongmessige tilpasninger for å gjøre dataene for statlig administrasjon sammenliknbare for hele tidsserien.

Alle beløp er regnskapstall, bortsett fra 2026 som er regjeringens budsjettforslag for 2026 og 2025 som er anslag på regnskap slik det lå i Gul bok 2026. Endelige regnskapstall for 2025 er ikke klare.

Løpende mrd. kroner

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Veiformål	13,7	15,3	16,7	18,4	20,5	23,2	24,9	28,7	31,8
Jernbaneformål	8,9	10,4	11,7	12,6	14,2	18,1	19,7	22,5	22,8
Andre samferdselsformål	4,3	4,4	4,4	5,0	5,6	5,8	6,3	6,6	4,0
Totalt samferdsel	26,9	30,2	32,9	36,1	40,3	47,0	50,8	57,7	58,6
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
Veiformål	33,6	39,0	40,7	40,8	42,4	43,6	47,3	50,6	
Jernbaneformål	26,8	28,2	30,7	33,2	31,8	31,8	32,8	31,8	
Andre samferdselsformål	5,5	12,3	12,5	9,1	13,9	17,6	20,1	19,0	
Totalt samferdsel	65,9	79,4	83,9	83,0	88,1	93,0	100,2	101,3	

Faste mrd. 2026-

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Veiformål	26,4	27,9	29,8	32,4	35,6	37,4	41,8	46,0	46,8
Jernbaneformål	17,6	19,2	20,2	22,2	27,5	29,3	32,6	31,8	31,1
Andre samferdselsformål	7,6	7,3	8,1	8,7	8,7	9,2	9,4	6,8	7,6
Totalt samferdsel	51,5	54,4	58,0	63,2	71,8	75,9	83,8	84,6	85,5

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
Veiformål	45,9	51,6	51,0	47,4	47,1	46,7	48,7	50,6	
Jernbaneformål	35,0	36,3	37,9	38,6	35,4	33,9	33,6	31,8	
Andre samferdselsformål	8,2	16,6	16,1	10,9	15,5	18,8	20,7	19,0	
Totalt samferdsel	89,2	104,5	105,0	96,9	98,0	99,4	103,0	101,3	

Jeg gjør oppmerksom på at Bane NOR SF i perioden frem til 2023 bygget seg opp en vesentlig produksjonsgjeld til staten. Det vil si at foretaket fikk tilført mer likviditet enn det brukte, og de regnskapsførte utgiftene over statsbudsjettet var høyere enn faktisk aktivitet i Bane

NOR. De siste årene har Bane NOR bygget ned produksjonsgjelden, det vil si at de har brukt mer midler på jernbanen enn de regnskapsførte utgiftene i statsregnskapet tilsier.

SPØRSMÅL NR. 1466

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 10. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan jeg be om en oversikt på utestående feil og MDBF på alle Flytoget sine tog, og en redegjørelse for om tallene har endret seg etter at Norske Tog tok over ansvaret?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål fra Trond Helleland (Dokument nr. 15:1327) (2025-2026).

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 1327 fra representant Helleland.

De ansatte i Flytoget med ansvar for vedlikehold av togmateriellet, ble med til Norske tog via virksomhetsoverdragelse. Leieavtalen mellom Flytoget og Norske tog innebærer ingen endring av ansvaret for vedlikehold av togene. Overdragningen vil ikke påvirke Flytogets daglige drift.

MDBF er data operatørene eier. Dette er data staten og Norske tog AS i utgangspunktet ikke har tilgang til.

SPØRSMÅL NR. 1467

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak

Besvart 11. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvor mange personer, som har hatt gradert uføretrygd de ti siste årene, og som har endret fra gradert uføretrygd til 100 prosent uføretrygd eller pensjon, har fått varig lave uføretrygd eller pensjon som følge av regelverket for utregning av å stå i arbeid kombinert med uføretrygd?

BEGRUNNELSE:

Det har ifølge Arbeid og velferd nr. 2025-2 blitt mer enn 60 tusen flere uføretrygdde de siste ti årene. Ved utgangen av mars 2025 mottok 10,5 prosent av befolkningen mellom 18 og 67 år uføretrygd.

Rundt 16 prosent av de som mottok uføretrygd i 2023 hadde gradert uføretrygd. Blant gradert uføretjente over halvparten mer enn 2 G i 2024.

Svar:

Det er et vilkår for rett til uføretrygd at evnen til å utføre inntektsgivende arbeid (inntekts-evnen) er varig nedsatt med minst halvparten. For personer som mottar arbeidsavklarings-penger når krav om uføretrygd settes fram, er det tilstrekkelig at inntektsevnen er varig nedsatt med minst 40 prosent. Tidspunktet for når inntektsevnen ble varig nedsatt i en slik grad at uføretrygd kan innvilges, kalles uføretidspunktet.

Det skal fastsettes en uføregrad ved å sammenligne inntektsevnen før og etter uføre-tidspunktet. Dersom personen bare har tapt en del av inntektsevnen, skal uføregraden svare til den delen av inntektsevnen som er tapt. Uføretrygden beregnes på grunnlag av pensjons-givende inntekt i de fem siste kalenderårene før uføretidspunktet. Gjennomsnittlig inntekt i de tre beste inntektsårene legges til grunn.

Dersom uføregraden økes fordi inntektsevnen er blitt ytterligere nedsatt, skal det fastsettes et nytt uføretidspunkt dersom dette er til fordel for vedkommende. Det er derfor ingen som får varig lavere uføretrygd som følge av at man kombinerer uføretrygd med arbeid. Enten beholder man det opprinnelige uføretidspunktet og beregningsgrunnlaget (og fastsetter en økt uføretrygd på grunnlag av den økte uføregraden) eller så får man et nytt uføretidspunkt og fastsetter beregningsgrunnlaget på nytt dersom det gir et gunstigere resultat.

Jeg viser til at representanten nylig har stilt to spørsmål som omhandler problemstillingen hvor personer mottar gradert uførepensjon, altså uføreytelse fra en tjenstepensjonsordning, men ikke uføretrygd fra folketrygden, og som senere får økt uføregrad og dermed også uføretrygd fra folketrygden. I tilfelle representanten egentlig har ment å be om en oversikt over hvor mange dette gjelder, vil jeg derfor så langt jeg kan opplyse om dette.

Det er ingen samlet oversikt over hvor mange som mottar, eller som i løpet av de siste ti årene har mottatt, uførepensjon fra en tjenstepensjonsordning uten å samtidig motta uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger fra folketrygden. Uførepensjon for ansatte i privat sektor reguleres i lov om tjenstepensjon (tjenstepensjonsloven). Dette er en rammelov som gir rammene for hvordan uførepensjonen kan utformes. Her går det fram at minstekravet til nedsatt inntektsevne ikke kan settes lavere enn 20 prosent og at minstekravet ikke kan settes høyere enn 50 prosent. Det kan dessuten ikke settes høyere enn 40 prosent for de som mottar arbeidsavklaringspenger når krav om uførepensjon fremsettes eller 30 prosent når inntektsevnen er nedsatt som følge av yrkesskade eller yrkessykdom. I rammeloven går det også fram at dersom det er fastsatt et lavere minstekrav til uføregrad enn minstekravene etter folketrygdloven, kan uførepensjonen i tilfeller hvor folketrygdens minstekrav til uføregrad ikke

er oppfylt også omfatte et tillegg for å dekke manglende rett til uføretrygd fra folketrygden. I privat sektor kan altså regelverket innrettes slik det må innrettes i offentlig sektor.

I privat sektor er det ikke obligatorisk å ha uføredekning og dersom det gis uføredekning er det arbeidsgiver som bestemmer hvilken ordning de ansatte skal ha, innenfor rammene i tjenstepensjonsloven. Privat tjenstepensjon tilbys av ulike livsforsikringsselskaper og jeg er ikke kjent med at det finnes en samlet oversikt over mottak av uførepensjon fra privat tjenstepensjon eller hvordan ulike foretak har innrettes seg innenfor rammeloven.

Til Rapport fra Pensjonspolitisk arbeidsgruppe for 2023 ba departementet Finans Norge om bistand til en selskapsundersøkelse for statistikk over antall personer med uføredekning eller uførepensjon etter tjenstepensjonsloven. Undersøkelsen ble gjennomført våren 2022 blant seks forsikringsselskap som tilbød uføredekning etter tjenstepensjonsloven. Disse var DNB, Storebrand, Nordea, Sparebank 1, Gjensidige og Danica, her rangert etter antall aktive uføredekninger fra flest til færrest. Selskapene rapporterte blant annet tall for antall aktive forsikrede med uføredekning og samlet var det cirka 781 500 forsikrede våren 2022. Ved utgangen av 2022 var det nesten to millioner arbeidsforhold med tjenstepensjon, og det er derfor trolig 40–50 prosent av arbeidstakere i privat sektor som har uføredekning i sitt arbeidsforhold og derfor vil få utbetalt en uføreytelse fra tjenstepensjonsordningen dersom blir uføre. I den samme undersøkelsen spurte også Finans Norge selskapene om minstekrav til uførhet og antall uførepensjonister i ordningene. Alle selskapene rapporterer at virksomhetene i regelverket for ordningen har fastsatt et lavere minstekrav til uføregrad enn minstekravet i folketrygden. I alle avtalene er minstekravet til uføregrad 20 prosent, altså det samme som i de offentlige tjenstepensjonsordningene. Videre er det svært uvanlig at avtalene har en tilleggssats som kompenserer for at det ikke ytes uførepensjon fra folketrygden, dvs. uføregrad under 50 prosent mv. Selskapet som har høyest andel medlemmer med en slik dekning oppgir syv prosent. Antall mottakere av uførepensjon totalt sett var 13 900 personer (eksklusiv DNB) og av disse var det bare om lag fem prosent som mottok uførepensjon med lav uføregrad.

Med mindre det har skjedd vesentlige endringer i hvordan arbeidsgiverne innretter sine ordninger er det altså svært få som kun mottar gradert uførepensjon fra privat tjenstepensjon uten å samtidig motta en uføreytelse (uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger) fra folketrygden.

I arbeidet med å vurdere anmodningsvedtak 813 har departementet innhentet en oversikt fra SPK og KLP om omfanget av personer som mottar gradert uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon uten å samtidig motta en ytelse fra folketrygden. På bakgrunn av disse tallene kan

antallet som årlig innvilges en uførepensjon med lav grad fra SPK og KLP samlet anslås til om lag 1 700 mottakere. Et fullstendig antall som innvilges lav uføregrad fra offentlig tjenstepensjonsordning vil også måtte inkludere offentlige tjenstepensjonsordninger som ikke er med i KLP. Dette har departementet ikke oversikt over.

Det er imidlertid ikke slik at alle med en uførepensjon med lav grad nødvendigvis vil få lav ytelse fra folketrygden dersom de senere må øke uføregraden. Dette vil blant annet avhenge av lengden på mottak av uførepensjon med lav grad, nivået på pensjonsgrunnlaget og uføregraden i tjenstepensjonsordningen.

SPØRSMÅL NR. 1468

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 11. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram ei oversikt over auken og endringane i kollektivkontraktene, frå konvensjonelt drivstoff til nå nullutslipp, satt opp og synleggjort for heile landet, synleggjort ved samtlige kollektivkontrakter som er inngått?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa med støtte frå resten av “tuttifruttpartia” har vedteke at alle offentleg transport med bil, varebil, buss og ferjer skal vere nullutslipp frå og med 1/1-2025.

Vi høyrer frå fylket etter fylke at busskontraktene har foke til himmels økonomisk der det mangler milliardbeløp samla sett landet over for å kompensere kostnadsauken i kontraktene for kjøp av Kinesiske el-bussar.

Den kraftige kostnadsauken har medført at fylkeskommunane på saldere desse kostnadane frå andre driftsområder, der pålegga om nullutslippsbussar ikkje blir kompensert i overføringane frå staten.

I tillegg til dette er området sjølvsagt også råka av den generelle kraftige prisveksten, som ikkje akkurat gjer situasjonen lettare.

Svar:

Eg har ikkje oversikt over samtlege kontraktar i kollektivtransporten. Det er fylkeskommunane som er ansvarlege for den fylkeskommunale kollektivtransporten. Eg vil vise til Kollektivtrafikkforeininga. Dei utarbeider løpande oversikter over kontraktane i kollektivtransporten, herunder oversikt over bruk av teknologi.

SPØRSMÅL NR. 1469

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 12. februar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hvilke virkemidler besitter departementet, og hvilke plikter påligger departementet, i en sak hvor deltakerlovens

krav ikke er oppfylt, men «endelig vedtak» er fattet i en underliggende etat?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar av 30. januar på spørsmål Dok 15:1255 (2025-2026) skriver statsråden at departementet ikke har konkludert, men at Fiskeridirektoratets avgjørelse i den konkrete saken som lå til grunn for spørsmålet, er endelig. Det er derfor interessant å vite hva som skjer hvis departementet etter den til nå 18 måneder lange vurderingen kommer til at Fiskeridirektoratets konklusjon var gal, og hvordan departementet da eventuelt vil rette opp dette.

Svar:

Så lenge den aktuelle saken er til behandling i departementet, vil jeg ikke kommentere sakens innhold eller spekulere i hva konklusjonen kommer til å bli.

På generelt grunnlag er det slik at departementet som overordnet organ har en viss adgang til på eget initiativ å overprøve underordnet organs vedtak, selv om det vedtaket er endelig. Dette er regulert i forvaltningsloven § 35, hvor det bl.a. går fram at departementet kan omgjøre underordnet organs vedtak dersom det er ugyldig eller dersom omgjøring følger av alminnelige forvaltningsrettslige regler. Det framgår imidlertid ikke uttrykkelig av forvaltningsloven om departementet har en plikt til å omgjøre dersom det foreligger ugyldighet eller det følger

av alminnelige forvaltningsrettslige regler, men det antas likevel at det kan foreligge en plikt til å omgjøre ved enkelte ugyldighetsgrunner, for eksempel dersom ugyldigheten skyldes manglende lovhjemmel. Et vedtak uten nødvendig lovhjemmel kan vanskelig repareres. Sammenhengen i regelverket tilsier derfor at slike vedtak må omgjøres.

I tillegg til den alminnelige adgangen til omgjøring av vedtak etter forvaltningsloven har departementet etter deltakerloven § 11 adgang til å tilbakekalle allerede tildelte ervervstillatelser dersom ett av de uttrykkelige vilkårene i lovbestemmelsen er oppfylt. Tilsvarende gjelder for krilltillatelser og andre spesielle tillatelser etter deltakerloven § 18. Det følger uttrykkelig av deltakerloven § 11 at departementet skal tilbakekalle tildelte tillatelser dersom ett av vilkårene i bestemmelsens første ledd er oppfylt, dvs. at det i slike tilfeller foreligger en plikt til tilbakekall. Dette gjelder for eksempel dersom nasjonalitetskravet i deltakerloven på tilbakekallstidspunktet ikke lenger er oppfylt, jf. deltakerloven § 11 første ledd bokstav a. Det følger videre at departementet har adgang, men ikke plikt, til å tilbakekalle tillatelser dersom ett av vilkårene i bestemmelsens andre ledd er oppfylt.

Departementet har delegert sin kompetanse til å tilbakekalle tillatelser etter deltakerloven §§ 11 og 18 til Fiskeridirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1470

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 12. februar 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hvordan forsvarer statsråden at samtlige av de fire medlemmene Kultur- og likestillingsdepartementet selv har oppnevnt til Kringkastingsrådet for perioden 2026–2029 er bosatt i Oslo, når departementet i egen pressemelding 3. februar 2026 fremhever at rådet skal «være bredt sammensatt og representere befolkningen» og «settes sammen av personer i ulike aldersgrupper og fra alle landsdeler»?

BEGRUNNELSE:

I pressemeldingen fra Kultur- og likestillingsdepartementet datert 3. februar 2026 kunngjøres det at Vilde Schanke Sundet er oppnevnt som leder for Kringkastingsrådet, og

at Jarle Roheim Håkonsen, Lisa Esohel Knudsen og Bjørn Hatterud er oppnevnt som medlemmer. Alle disse fire er bosatt i Oslo, og alle er oppnevnt av departementet selv.

I pressemeldingen fremhever departementet behovet for bred representasjon og geografisk spredning i rådet, og skriver:

«Kringkastingsrådet skal derfor være bredt sammensatt og representere befolkningen. Rådet skal derfor settes sammen av personer i ulike aldersgrupper og fra alle landsdeler.»

Det fremstår derfor som et paradoks at departementet selv velger å oppnevne utelukkende personer bosatt i hovedstaden.

Svar:

Jeg mener at det nye Kringkastingsrådet representerer ulike aldersgrupper, bakgrunner og perspektiver på en god måte. Hvis man ser på helheten i det nye rådet – de fire medlemmene vi har oppnevnt, de ti medlemmene Stortinget har oppnevnt og lederen for Samisk programråd – er alle landsdeler representert.

Kringkastingsloven §7-2 sier at rådet, i tillegg til å representere alle landsdeler, også skal representere «ulike

aldersgrupper», og at rådet skal ha «mediefaglig kompetanse og erfaring». Vi har derfor fått på plass en ledelse som utfyller hverandre med mediefaglig kompetanse og redaksjonell erfaring. Vi har også supplert rådet med nye perspektiver og bakgrunner som ikke har blitt representert tidligere. Dette mener jeg også er viktig for at Kringkastingsrådet skal fungere slik det skal – som publikums forlengede arm inn i NRK.

SPØRSMÅL NR. 1471

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Roy-Håkon Skårvik Friskilæ

Besvart 12. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen for å bedre tannhelsetilbudet i Øst-Finnmark, og vil statsråden prioritere å få ned ventetidene?

BEGRUNNELSE:

Tannhelsetjenesten i Øst-Finnmark, spesielt i Vadsø, sliter med kapasitetsproblemer. Det er inntaksstopp for voksne på grunn av dette. Er rom for akutsituasjoner, men ved vanlig timebestillinger tar det gjerne 6 uker før får time. Det er ikke akseptabel ventetid.

Det er økende befolkningstall som er årsaken, men tannhelsetjenesten har samme bemanning som før. Noe som forårsaker dette etterslepet. Vekst i befolkningstallet, som må betraktes som noe positivt, bør også få ringvirkninger i å få tilstrekkelig fagpersonell for å ivareta befolkningen.

Ofte blir folk bedt om å søke opp private tannhelseaktører i Vadsøområdet – eller får time i Kirkenes eller Tana. Dette gir en reisetid på opptil 3 timer hver vei, som gir unødige belastninger i form av fridager fra arbeid, eller man må utsette nødvendig tannhelsehjelp ytterligere. Private tannhelseaktører i Vadsø har også fulle lister, noe som forsterker problematikken. Om vinteren er veien fra Vadsø til Kirkenes utsatt for hardt vær og kan bli stengt. Dermed kan folk miste tilbudet de allerede har ventet lenge på.

Svar:

Etter tannhelsetjenesteloven har fylkeskommunene ansvar for å sørge for at tannhelsetjenester er tilgjengelige for alle som bor eller oppholder seg i fylket. Etter § 1-3 skal den offentlige tannhelsetjenesten gi et regelmessig og oppsøkende tilbud til nærmere angitte grupper, herunder barn og unge, psykisk utviklingshemmede, grupper av eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie, og enkelte andre grupper. Voksne som ikke tilhører de prioriterte gruppene, har ikke rett til tannhelsehjelp fra den offentlige tannhelsetjenesten, men fylkeskommunen kan yte tjenester til disse mot betaling etter fylkeskommunens bestemmelser. Fylkeskommunenes tannhelsetjeneste finansieres i hovedsak gjennom de frie inntektene i rammetilskuddet fra staten og fylkeskommunenes egne inntekter, herunder vederlag fra pasienter. Det er fylkeskommunen som prioriterer midler til tannhelsetjenesten innenfor sine samlede budsjetter. Fra 2021-2026 har Stortinget og regjeringen sørget for en betydelig økning i rammeoverføringen til fylkeskommunene, blant annet begrunnet med behovene i den offentlige tannhelsetjenesten. Budsjettforliket for 2026 inkluderte også økte refusjoner gjennom Helfo, og styrking av de regionale odontologiske kompetansesentrene.

Fylkeskommunene har frihet til å organisere tannhelsetilbudet ut fra lokale forhold og behov. Dette innebærer at Finnmark fylkeskommune selv vurderer hvordan ressursene best kan fordeles, herunder bemanning ved de ulike tannklinikkene. Utfordringene representanten beskriver, med kapasitetsproblemer, lange ventetider og

inntaksstopp for voksne i Vadsø, er derfor i første rekke et spørsmål som må håndteres av fylkeskommunen.

For å følge opp enigheten om statsbudsjettet for 2026, arbeider regjeringen nå med et høringsnotat med forslag til ulike modeller for en helhetlig tannhelsereform,

som skal fremmes høsten 2026. Et av målene er å utjevne nettopp geografiske forskjeller. Budsjettpartnerne er enige om at tannhelsetjenesten skal være en tilgjengelig og sosialt utjevnenende del av vår felles helsetjeneste.

SPØRSMÅL NR. 1472

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Jan Erik Hogstad

Besvart 13. februar 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Mener statsråden at dagens pensjonstilskudd og pensjons kompensasjon gir en reell og rettferdig dekning av private barnehagers faktiske pensjonskostnader, og vil statsråden ta initiativ til en ordning som i større grad kompenserer dokumenterte pensjonsutgifter slik at private barnehager får mer forutsigbare og bærekraftige rammevilkår?

BEGRUNNELSE:

Private barnehager kom på banen som en viktig del av barnehageforliket og har i mange år bidratt til å sikre full barnehagedekning og et mangfold av tilbud over hele landet. I dag er sektoren sammensatt, og det er ikke lenger et dekkende bilde at dette først og fremst handler om store konsern med store overskudd. Mange private barnehager opplever likevel at dagens pensjonstilskudd og ordning for pensjons kompensasjon ikke samsvarer med de faktiske pensjonsutgiftene. Det gir uforutsigbar økonomi og svært stramme rammevilkår, som kan gå utover drift og tilbud.

Svar:

I dag mottar private barnehager et påslag på driftstilskuddet for pensjonsutgifter som andel av lønnsutgiftene i de kommunale barnehagene. Alle ordinære barnehager mottar det samme påslaget på 10 prosent av kommunens lønnsutgifter, mens alle familiebarnehager og åpne barnehager mottar det samme påslaget på 6 prosent av kommunens lønnsutgifter. Når barnehagene får det samme påslaget, uavhengig av hvilke pensjonsvilkår og hvilke pensjonskostnader de har, innebærer det at noen barnehager har lavere pensjonskostnader enn de får dekket, mens noen barnehager har høyere pensjonskostnader enn de får dekket.

Regjeringen har i flere år jobbet med å modernisere og tilpasse regelverket for styring og finansiering av barnehagesektoren, inkludert reglene for tilskudd til pensjon til private barnehager.

Våren 2025 la regjeringen frem en lovproposisjon om styring og finansiering av barnehagesektoren. Denne proposisjonen fulgte opp enigheten mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus fra 14. november 2024. Stortinget behandlet lovproposisjonen og vedtok endringer i barnehageloven 3. juni 2025. Disse lovendringene vil tre i kraft 1. august 2026. Det ble vedtatt nye regler om tilskudd til private barnehager, blant annet regler om beregningen av pensjonstilskuddet. Med de nye lovreglene vil pensjonstilskuddet differensieres ut fra barnehagens egne kostnader og pensjonsvilkår, noe som vil gi et mer treffsikkert pensjonstilskudd enn vi har i dag.

De nye lovreglene skal utfylles med forskriftsregler, og 25. juni 2025 sendte regjeringen forslag til ny forskrift om tilskudd til private barnehager på offentlig høring, med høringsfrist 30. september 2025. Regjeringen vil fastsette den nye forskriften i løpet av våren, og forskriften skal også tre i kraft 1. august 2026, samtidig som de nye reglene i barnehageloven.

Gjennom behandlingen av endringene i barnehageloven ga Stortinget flere føringer for ny finansieringsforskrift, blant annet at det skulle innføres en ny søknadsordning for pensjonstilskudd til private barnehager fra 2026. Derfor har vi fra 1. januar i år innført en ny søknadsordning for private barnehager som innebærer at flere barnehager enn i dag vil kunne søke om ekstra pensjonstilskudd. Dette vil blant annet gjelde PBL-barnehagene, som ikke har vært omfattet av dagens søknadsordning. Dette er en oppfølging av de nye reglene i barnehageloven og høringen om ny finansieringsforskrift.

Regjeringen er opptatt av at ny søknadsordning for pensjonstilskudd over tid skal fungere best mulig. Jeg vil derfor ha tett dialog med sektor om hvordan ordningen eventuelt kan tilpasses og forbedres. Det er et budsjettspørsmål hvorvidt søknadsordningen skal justeres på sikt, og vi vil komme tilbake til saken i RNB 2026.

Jeg vil også vise til at jeg 26. februar skal holde en redegjørelse for Stortinget om regjeringens barnehagepolitikk, hvor jeg vil gå nærmere inn på status for arbeidet med styring og finansiering av barnehagesektoren.

SPØRSMÅL NR. 1473

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Amalie Kollstrand

Besvart 12. februar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Nesten alle barn har for høye nivået av skadelige kjemikalier i kroppen.

Mener statsråden at det gjøres nok for å forhindre at barn utsettes for farlige kjemikalier, og skal vi fortsette å vente på EU eller skal vi sette inn egne tiltak som foregangslandene Danmark og Frankrike?

BEGRUNNELSE:

FHIs undersøkelser viser at en stor andel norske barn har et høyere nivå av bisfenol A (BPA) og per- og polyfluoralkyl stoffer (PFAS) enn det som anses som trygt. Nesten alle barn har for høyt nivå av BPA i kroppene sine. Siden 90-tallet har det vært studier som viser at BPA kan ha helseskadelige effekter, likevel ble det først forbud i matkontaktmaterialer i EU i 2024, med en overgangsordning som går til 2029. I juni 2025 viste forbrukerrådet at fem typer emballasje til babymat fortsatt inneholder helseskadelige nivåer av det forbudte stoffet bisfenol A (BPA), uten at det fikk noen konsekvenser.

Norge følger EU sine kjemikaliereregler, mens vi ser andre land som Danmark og Frankrike nå har valgt å forby PFAS i klær, sko og impregneringsprodukter. Fra ECHA (European chemicals agency) mottar et varsel om at et stoff er farlig til det blir vedtak om regulering i EU, tar det i snitt 9 år. Spørsmålet er om Norge skal vente på EU, eller skal vi sette inn egne tiltak som Danmark og Frankrike.

Svar:

Å sikre trygghet for befolkningens helse og rent miljø er en sentral prioritering for norske miljømyndigheter, og Norge har høye ambisjoner i dette arbeidet. Regulering av

miljøgifter og andre farlige kjemiske stoffer er fortsatt viktig når virksomhetene ikke selv faser ut bruken.

Representanten viser til at FHIs undersøkelser har avdekket at en stor andel norske barn har et høyere nivå av bisfenol A og per- og polyfluoralkyl stoffer (PFAS) enn det som anses som trygt. Det er alvorlig, selv om det heldigvis er noe nedgang i nivåene. Bisfenol A og flere andre bisfenoler forstyrrer hormonsystemene i kroppen og skader fosterutvikling. Bisfenol A har vært brukt i for eksempel smokker, tåteflasker, hermetikkbokser, plastleker og kassakvitteringer. Myndighetene har innført forbud mot Bisfenol A i slike produkter, og regulering av flere bisfenoler pågår. PFASer er miljøgifter, og kalles også evighetskjemikalier fordi de ikke eller svært sakte brytes ned i miljøet. PFASer kan transporteres over landegrensene med hav- og luftstrømmer og i produkter, oppkonsentreres i organismer og næringskjedene eller er mobile i vannmiljøet. PFASer kan gi alvorlige effekter hos mennesker som kreft, fosterskader og forstyrre forplantningsevnen hvis vi utsettes for stoffene over lang tid.

Det franske forbudet, som representanten viser til, gjelder kun et svært begrenset antall produkter, det vil si kosmetikk, skismøring og klær til forbrukere. Forbudet som er innført i Danmark omfatter klær, sko og enkelte impregneringsmidler til forbrukere. Hvis vi bare konsentrerer oss om forbrukerprodukter som dette, klarer vi bare å regulere et fåtall av stoffene som brukes.

I stedet for å jobbe med nasjonale reguleringer, er det mye mer virkningsfullt å jobbe for internasjonale reguleringer av miljøgifter som utgjør en risiko for mennesker og miljøet i hele verden. Nasjonale forbud løser bare en liten del av hele problemet. Norge har derfor en annen tilnærming, og har allerede i mange år fått gjennomslag for forbud mot ulike skadelige stoffer både i Europa og globalt, blant annet PFAS-er. Tidligere internasjonale for-

bud gjør at vi nå har kunnet foreslå å regulere hele gruppen PFAS-er samlet.

Det aller viktigste er å stoppe produksjonen av PFAS-ene. Utslippene til miljøet er vesentlig større fra produksjon og fra andre bruksområder, eksempelvis bruken i industrien, enn de få forbrukerproduktene som inngår i de nasjonale forbudene i Frankrike og Danmark. Det er altså miljøutslippene som bidrar mest til risiko for men-

nesker og miljøet, blant annet fordi den største kilden til PFAS for oss mennesker er gjennom mat og drikkevann som resultat av forurensning med stoffene. Det har mindre betydning hva vi utsettes for direkte fra enkeltproduktene hver forbruker omgir seg med. De nasjonale forbudene med begrenset virkeområde har derfor vesentlig mindre betydning enn det omfattende europeiske forbudet vi har foreslått sammen med fire andre land.

SPØRSMÅL NR. 1474

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Arild Hermstad

Besvart 11. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvilken kunnskap og dokumentasjon legger regjeringen til grunn for at lavere stønader gir langvarig, økt sysselsetting og kan statsråden garantere at dette ikke vil øke familiefattigdommen i Norge?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslår store endringer i stønaden til flyktninger, blant annet kutt i ytelser. Målet er å få flere i jobb. Samtidig viser nye tall fra SSB at familiefattigdommen i Norge øker, og at 1 av 10 barn i Norge nå vokser opp i fattigdom. Å vokse opp i en fattig familie kan føre til dårligere skoleprestasjoner, økt risiko for psykisk uhelse og større vanskeligheter med å komme seg i jobb. Forskere fra NIBR på Oslo Met påpeker at det er lite som tyder på at regjeringens forslag vil føre til at flere kommer i arbeid eller varig arbeidsmarkedsintegrering, spesielt de som står lengst unna arbeidsmarkedet. Tvert imot fører lave stønader til at flere presses under fattigdomsgrensen og over i svart arbeid. Forskerne mener derfor at regjeringens forslag fremstår som lite kunnskapsbasert.

Svar:

Selv om Norge har lyktes bedre med integreringen enn mange land, er det fortsatt stort potensiale for å øke arbeidsdeltakelsen.

Formålet med forslaget om en ny integreringsstønad er å styrke arbeidslinja slik at det skal lønne seg å jobbe og samtidig sikre et rimelig livsopphold i perioden flyktninger ikke er selvforsørget. Å komme i jobb er bra for den enkelte fordi det gir mulighet til å forsørge seg

selv og familien sin. Det gir språktrening og tilhørighet til samfunnet. Videre er formålet å skape et enklere og mer oversiktlig system, med kun ett regelverk å forholde seg til, og å regulere forhold som kan påvirke flyktninger og migranternes vurdering av å velge å reise til Norge.

En utfordring i arbeidet har vært å finne en best mulig balanse mellom arbeidsinsentiver og inntektssikring, og det har vært krevende avveinger. Ytelsene bør ikke være høyere enn hva nyankomne flyktninger kan forvente å oppnå i lønnsinntekt, samtidig som ytelsene må sikre et rimelig livsopphold. Videre bør ytelsene innrettes på en slik måte at en får mer igjen enn i dag ved å gå delvis over i jobb.

Gjennom en marginals-kattanalyse har departementet vurdert de økonomiske insentivene ved dagens ytelser til nyankomne flyktninger. Den viser at barnefamilier og flyktninger med høye boutgifter ofte kan ha lave insentiver til arbeid. Husholdninger med høye boutgifter og flere barn får ofte rett til bostøtte og sosialhjelp. Effektiv marginals-katt uttrykker hvor stor del av en økt arbeidsinntekt som bortfaller i form av skatt og reduserte ytelser. Bostøtten trekker gjerne samlet effektiv marginals-katt opp til om lag 90–95 prosent, mens sosialhjelp gir effektiv marginals-katt på 100 prosent fram til den bortfaller. Effektiv marginals-katt på 100 prosent betyr at en ikke får noen inntektsøkning av arbeidet.

Det som driver kostnadene for den enkelte, er boutgifter og forsørgeransvar. Et tak på hvor høye ytelser nyankomne flyktninger kan få, vil kunne føre til at flyktninger fremover i mindre grad blir bosatt i byer og områder med høye boligpriser. Når det gjelder forsørgeransvar, foreslår regjeringen at flyktninger med barn skal få barnetillegg og enslige forsørgere skal i tillegg få enslig forsør-

gertillegg. Dette får en ikke med introduksjonsstønad i dag. Stønaden skal kunne dekke et rimelig livsopphold for den enkelte med moderate boutgifter.

Forslaget bidrar også til at det i større grad enn i dag skal lønne seg å gå delvis over i arbeid, blant annet ved at stønaden ikke skal avkortes krone-for-krone mot arbeidsinntekt, slik sosialhjelp blir i dag. Her spør vi også åpent høringsinstansene om avkortingene bør gjøres mot timer eller kroner, men forslaget vil uansett gi en lavere effektiv marginalsatt enn sosialhjelp og bostøtte for de fleste.

For at økonomiske insentiver skal virke, er det nødvendig at den enkelte kan påvirke om de kommer i arbeid eller ikke gjennom egen adferd. Arbeiderparti-regjeringen fører en integreringspolitikk hvor vi både stiller krav, men også stiller opp. Introduksjonsprogrammet er vårt viktigste virkemiddel for å minske gapet mellom flyktningers medbrakte kompetanse og kompetansebehovene til norske arbeidsgivere.

Fra 1. januar 2026 ble det mulig for flyktninger å gå inntil fem år i introduksjonsprogrammet for å gjennomføre fag- og yrkesopplæring. For de som ikke skal gjennomføre utdanning som en del av introduksjonsprogrammet skjerpet vi kravene om arbeidsretting, slik at de tidligere skal komme i kontakt med det norske arbeidsmarkedet. Videre får kommunene et tydeligere ansvar i hele perioden de får utbetalt integreringstilskudd om å bidra til at flyktninger kommer ut i arbeid eller utdanning. For de som ikke er selvforsørget etter avsluttet introduksjonsprogram foreslår vi en aktivitetsplikt, slik at de skal fortsette med kvalifiserende tiltak frem til de kommer i arbeid eller utdanning.

Forslaget til integreringsstønad må også ses i sammenheng med Regjeringens plan for Norge hvor vi har satt oss mål om 150 000 flere i jobb. Det følges opp blant annet ved at vi styrker arbeidsmarkedspolitikken, med mer satsing på kvalifisering, inkludering og tett oppfølging av dem som står utenfor.

SPØRSMÅL NR. 1475

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 16. februar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at virkemiddelapparatet er i stand til å svare og hjelpe Lyngdal kommune for deltaking i Hausvik havneinfrastruktur?

BEGRUNNELSE:

Lyngdal kommune hadde møte med departementet 5. februar for å understreke viktigheten av at virkemiddelapparatet bidrar til å realisere Hausvik havn. Dette kan skape mange viktige arbeidsplasser og industri i Norge. Men det haster å få det avklart.

Svar:

Jeg er godt kjent med at flere kommuner og private aktører jobber for å tilrettelegge for økt havvindaktivitet, og at dette krever store sjønære industriområder med tilpassede kaifronter.

Norge har en lang tradisjon for industriutvikling langs kysten. Kystverket har gjennomført utredninger som viser at kystnær lokasjon er en viktig betingelse når

ny industri skal etablere seg. Dette ser vi også tydelig på de mange private terminalene og kaianleggene som er anlagt langs norske kysten for å dekke nødvendige inn- og uttransport av innsatsfaktorer til industrien, eller de mange forsyningsbasene som gir tjenester og støttefunksjoner til petroleumsindustrien.

Det er i dag eierne av industriområdet som er ansvarlige for å sikre nødvendig areal og investeringer for utvikling og utvidelse av virksomheten. Som regjeringen fremhever i strategi for leverandørindustrien til havvind, kan sammenstillings- og installasjonshavner benytte relevante ordninger i det næringsrettede virkemiddelapparatet. På bakgrunn av dette fikk Innovasjon Norge og Siva en føring i oppdragsbrevene for 2026, om å bidra til regjeringens havvindsatsing gjennom å fortsette å legge til rette for at aktuelle ordninger for leverandørindustrien er godt kjent, og at ordningene er tilgjengelige for et bredt spekter av prosjekter i norsk næringsliv inkludert utvikling av sammenstillings- og installasjonshavner. Jeg er også kjent med at Lyngdal kommune har hatt kontakt med Innovasjon Norge og Siva om saken.

SPØRSMÅL NR. 1476**Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer****Besvart 12. februar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hva vil finansministeren gjøre for å forhindre den skattetilpasningen vi nå ser at oppdrettsselskaper gjør for å unngå å betale grunnrenteskatt på havbruk?

BEGRUNNELSE:

Grunnrenteskatten på havbruk ble innført for at selskaper som tjener store verdier på våre felles naturressurser skal bidra mer til fellesskapet. Det mener SV er rett og rimelig, og var på høy tid.

DN har i en rekke saker den siste måneden pekt på hvordan flere oppdrettsselskaper gjennom skattetilpasninger i stor grad omgår grunnrenteskatt på havbruk, bl.a. gjennom å opprette flere mindre selskaper, selge varer og tjenester med fortjeneste mellom selskapene, tappe selskapet som er pliktig til å betale grunnrenteskatt på havbruk for overskudd og dermed fjerne skattegrunnlaget. Dette dokumenteres også i en masteroppgave fra NHH som har undersøkt oppdrettskonsernernes skattetilpasninger til grunnrenteskatten på havbruk i 18 av de største havbrukskonsernene i Norge i perioden 2021–2024. Ifølge oppgaven har alle de analyserte selskapene foretatt slik omorganisering, og de første begynte planleggingen bare uker at skatten ble annonsert.

Et annet problem med grunnrenteskatten på havbruk er bunnfradraget. Det var ment å skjerme de mindre selskapene, men gir i realiteten de store insentiver til å dele seg opp i mindre selskaper og unngå skatten. Bunnfradraget ble innført til tross for faglige advarsler om at slike tilpasninger ville skje.

SV er bekymret for at skattetilpasninger bidrar til å uthule skattegrunnlaget, gi fordeler til de store aktørene som har ressurser til å tilpasse seg og undergrave tilliten til skattesystemet vårt. Jeg vil derfor vite hva finansministeren gjør for å unngå dette.

Svar:

Formålet med grunnrenteskatt på havbruk er at en del av avkastningen som er skapt i sjøfasen av produksjonen, skal tilfalle fellesskapet. En velfungerende grunnrenteskatt forutsetter at inntekter og kostnader verdsettes, allokeres og tidfestes riktig. Oppdrettsselskapene er ansvarlig for riktig verdsettelse når de utarbeider skattegrunnlaget i skattemeldingen for det foregående inntektsåret.

På inntektssiden kan prisrådet for havbruk sette skatteavregningspriser (normpriser) til bruk i skattefastsettingen. Formålet er å unngå at fisken verdsettes under markedspris for å redusere skatt, og samtidig redusere de administrative kostnadene for de skattepliktige og skattemyndighetene. Normpriser motvirker overskuddsflytting fra den delen av virksomheten som betaler grunnrenteskatt, til virksomhet som kun betaler alminnelig skatt, og er derfor hovedregelen i alle grunnrenteskattene. Tall rapportert fra de grunnrenteskattepliktige til prisrådet for havbruk viser at interne salg i gjennomsnitt prises betydelig lavere enn salg til uavhengige kjøpere. Selv mindre reduksjoner i prisen vil ha stor betydning for skatteprovenyet. Normpriser er derfor et viktig virkemiddel for å sikre rett og rettferdig grunnrenteskatt.

Det er ingen tilsvarende normering av kostnader som er fradragsberettigede i grunnrenteskatten. Flere havbruksselskaper har omorganisert sin virksomhet for å skille grunnrenteskattepliktig virksomhet fra annen virksomhet, og selger varer/tjenester internt mellom selskapene i konsernet. Riktig grunnrenteskatt forutsetter da at interne transaksjoner verdsettes som om avtalene var inngått mellom uavhengige parter. Skatteetaten har betydelig erfaring med internprising og konserninterne transaksjoner. Dette er et prioritert område i Skatteetaten, men slike saker kan ta tid å avklare. Etaten kan endre uriktig skattefastsetting i fem år etter inntektsåret. For selskap som eventuelt får endret internprisingen, betyr det at endelig grunnrenteskatt for 2023 og 2024 først vil være klar på et senere tidspunkt. Også andre problemstillinger enn internprising kan være gjenstand for ulike tolkninger, og eventuelt gi grunnlag for endringer av fastsatt grunnrenteinntekt.

Det gis et bunnfradrag i grunnrenteinntekten slik at kun overskudd over 70 mill. kroner ilegges grunnrenteskatt. Bunnfradraget kan kun komme til fradrag én gang på konsernnivå. Det innebærer at dersom det er flere grunnrenteskattepliktige selskap i samme konsern, må de fordele bunnfradraget mellom seg. I reglene om grunnrenteskatt for havbruk er det en særskilt konserndefinisjon som er videre enn i de alminnelige skattereglene, nettopp for å forebygge tilpasninger og urettmessig utnyttelse av ordningen med bunnfradrag.

Havbruksnæringen, Skatteetaten og prisrådet må sammen bidra til at betalt skatt blir riktig. Samtidig er det en kjerneoppgave for Finansdepartementet å kontinuerlig gjennomgå, utvikle og forvalte regelverket om skatt,

med sikte på å blant annet tette eventuelle skattehull og motvirke uønskede skattetilpasninger. Det er ikke uvanlig at særlig nye skatter reiser tolkningsspørsmål mv. som må avklares enten gjennom Skatteetatens praksis eller

justeringer i regelverket. Det vises for eksempel til høringen om avgrensning av fratrekk for avgift på oppdrettsfisk i grunnrenteskatten for havbruk. Høringen er nå avsluttet og vil følges opp av regjeringen på vanlig vis.

SPØRSMÅL NR. 1477

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl

Besvart 24. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvordan har departementet og politiet arbeidet for å bøte på den skaden som politiets omfattende kartlegging av romere i Norge har medført, og er det dialog med gruppen, har registeret blitt slettet, og hvilke planer har departementet for å gjenoppbygge tilliten?

BEGRUNNELSE:

I 2024 ble det avdekket at Øst-politidistrikt hadde laget en omfattende kartlegging av personer med romsk bakgrunn i Norge. Aftenposten, NRK og andre medier beskrev oversikten som et «romregister» med over 650 personer med rombakgrunn. Oversikten ble bygget opp som et «slekts-tre» basert på fire overlevende fra Holocaust, og med utgangspunkt at noen få personer var involvert i straffesaker. Deres familiemedlemmer – også helt ustraffede – ble lagt til.

Politiet forsvarte kartleggingen, forklarte den som et arbeidsnotat. Datatilsynet fant at det var innenfor politiregisterloven. Men det romske miljøet reagerte og reagerer fortsatt sterkt. De ble støttet av Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) og av Holocaustsenteret. LDO mente at registeret aldri burde ha sett dagens lys, mens forsker ved Holocaustsenteret, Maria Rossvoll, pekte på at det underminerte en allerede tynnslitt tillit til norske myndigheter i gruppen. Norges institusjon for menneskerettigheter har pekt på problematiske sider ved registreringen. Helsingforskomiteen peker i en rapport på hvor mange fordommer gruppen møter i storsamfunnet, og hvor viktig det er at myndighetene i ord og praksis bidrar til å bekjempe dem.

Svar:

Oversikten som ble utarbeidet i Øst politidistrikt tok utgangspunkt i involverte aktører i et utvalg sakskomplek-

ser under pågående etterforskning, samt personer med særlig tilknytning til de involverte i sakskompleksene. Begrunnelsen for oversikten var behovet for kunnskap om kriminalitetsutfordringen, på bakgrunn av faktiske straffesaker.

Datatilsynet har undersøkt den aktuelle saken. Etter både tilsyn og skriftlige redegjørelser kom tilsynet til at Øst politidistrikt ikke har brutt personvernregelverket. Datatilsynet konkluderer med at politiregisterloven gir rettslig grunnlag for den aktuelle oversikten, og at politidistriktet etter deres syn har gitt en tilfredsstillende redegjørelse for de vurderingene som er foretatt med hensyn til nødvendighet og forholdsmessighet. Deres vurdering er videre at politidistriktet ikke har behandlet personopplysninger om rasemessig eller etnisk opprinnelse i strid med politiregisterloven. I denne forbindelse har de særlig lagt vekt på at utgangspunktet for kartleggingen har vært lovbrudd og konkrete etterforskningskomplekser, og ikke de registrertes etnisitet.

Øst politidistrikt opplyser at oversikten er lagret på en kryptert lagringsenhet, nedlåst og under kontroll av overordnet leder. Den er tatt vare på av hensyn til eventuelle innsynsbegjæringer eller andre undersøkelser.

Jeg er kjent med – og har forståelse for – at saken i Øst politidistrikt har skapt uro og svekket tillit hos mange romer.

I forbindelse med at registeret ble kjent har det vært en del unyansert informasjon og feiloppfatninger om sakens innhold og omfang, blant annet om hvorvidt det eksisterte et søkbart register tilgjengelig for hele politiet. Politiets vurdering er at mye av uroen kan knyttes til slike misforståelser. I dialog med personer i miljøet har en betydelig del av politiets arbeid derfor vært rettet mot å korrigere informasjon, forklare faktiske forhold og redegjøre for politiets praksis. Dialogen har hatt som formål å skape forståelse, besvare konkrete spørsmål og bygge tillit.

Politiet har krevende og sammensatte oppgaver i møte med utfordringene den nasjonale minoriteten står i. Hos mange av romene politiet er i kontakt med, er tilliten til offentlige institusjoner generelt lav. Politiets erfaring er at tilliten varierer betydelig mellom enkeltpersoner og familier, og i stor grad er relasjons- og erfaringsbasert.

Øst politidistrikt og Oslo politidistrikt har over flere år arbeidet aktivt med forebygging og dialog innenfor og med minoriteten, med sikte på å bygge tillit. I de to politidistriktene deltar dedikerte mangfoldskoordinatorer og andre forebyggende funksjoner i dette arbeidet. Begge politidistrikter har utarbeidet lokale handlingsplaner for arbeidet med mangfold, dialog og tillit, og har vektlagt dialog med romer i dette arbeidet.

Politidistriktene opplyser at de er bevisst at det er store variasjoner innenfor den nasjonale minoriteten, og at det ikke er faste eller formelle kontaktpersoner for minoriteten som helhet. Politiet har over tid hatt et forebyggende fokus og dialog med deler av den romske mi-

noriteten, blant annet gjennom samarbeid med Romano Kher, romsk kultur- og ressurscenter og enkeltpersoner i miljøet. Det er også etablert kontakt med flere familier etter langvarige interne konflikter mellom enkeltpersoner, og politiet har over tid jobbet for å redusere risikoen for nye konflikter. Enkeltmedarbeidere i politiet har i denne forbindelse omfattende kontakt med flere fra minoriteten, og kontakten oppleves som meningsfull og viktig.

Arbeidet med å bygge tillit hos den romske minoriteten til ulike samfunnsinstitusjoner kan ikke løses av politiet alene.

Det er en viktig prioritering for regjeringen å videreføre og følge opp spesifikke tiltak som allerede er på plass innen relevante sektorer. Det kan vises til Kultur- og ressurscenteret (Romano Kher), skolelostjenesten under Oslo kommune og tiltak for romer i Lørenskog kommune.

Politiet vil for sin del fortsette dialogen med romene og jobbe med forebygging, i tett samarbeid med relevante aktører og representanter fra miljøet selv.

SPØRSMÅL NR. 1478

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 12. februar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Miljødirektoratet arbeider med en strategi for Besøkssentre. Naturmeldingen og stortingsbehandlingen av denne er viktige premisser for strategien. Her poengteres det at det må stimuleres til lokal verdiskaping, næringsutvikling, levedyktige bedrifter og helårslige arbeidsplasser med grunnlag i verneområdeforvaltning og merkevaren Norges nasjonalparker.

Hvordan sikrer ministeren at disse viktige premissene og relokalisering av statlige arbeidsplasser til knutepunkter der verneverdiene er, løftes høyt i Besøkssenterstrategien?

BEGRUNNELSE:

Klipp fra Meld. St. 35 (2023–2024) («Naturmeldingen») relevant for Besøkssenterstrategien:

Det er lagt til rette for at forvaltningen av nasjonalparker og store verneområder er lagt til lokale knutepunkter. I disse knutepunktene har nasjonalpark- og verneområdeforvaltere kontorsted, og knutepunktene er gjerne samlokalisert med besøkssentre for natur, kontorsted

for statlig naturoppsyn, ansatte i fjellstyrer med videre. Slike forvaltningsknutepunkt kan være gode faglige fellesskap for kompetansearbeidsplasser lokalt. Det varierer hvor godt disse knutepunktene fungerer. Departementet har som mål å styrke disse knutepunktene. Departementet vil i denne sammenheng blant annet vurdere om knutepunkter kan forsterkes gjennom for eksempel relokalisering av enkelte stillinger. Departementet vil også vektlegge at nye stillinger som forvaltere eller statlig naturoppsyn plasseres lokalt i knutepunkter nær verneområdene. Slik lokalisering er en fordel både for forvaltning av verneområdene, og for sysselsetting lokalt i distriktene.

Stortingsflertallet understreker at det gjennom Meld. St. 35 (2023–2024), Bærekraftig bruk og bevaring av natur (Naturmeldingen) legges til rette for å:

- Relokalisere statlige arbeidsplasser ut til verneområdeknotepunktene og gjennom det styrke fagmiljø og lokalsamfunn der verneverdiene er.
- Styrke besøkssentrene, nasjonalparkkommunene og naturarven som verdiskaper.

- Stimulere til mer lokal verdiskaping, næringsutvikling, levedyktige bedrifter og helårslige arbeidsplasser med grunnlag i verneområdene og Norges nasjonalparker.

Svar:

Norge har 45 autoriserte besøkssentre for natur fordelt på temaene nasjonalpark, våtmark, skog, rovdyr, villaks, villrein, verdensarv og Oslofjorden. Dagens ordning fremstår som komplisert og fragmentert, og det er derfor behov for å endre og forbedre besøkssenterordningen. Klima- og miljødepartementet ga i 2024 Miljødirektoratet i oppdrag å levere en mer detaljert plan for arbeidet med besøkssentre for natur i årene fremover.

Første del av dette oppdraget var å foreslå mål for hva besøkssentrene for natur skal være, og hvilken rolle staten skal ha i dette arbeidet. Neste steg innebar å foreslå strategi, inkludert tiltak, slik at besøkssenterordningen er oppdatert iht. de fastsatte målene. Klima- og miljødepartementet har nylig mottatt utkast til ny strategi for besøkssenterordningen fra Miljødirektoratet.

Jeg skal nå vurdere nøye hvordan vi kan innrette en fremtidig strategi slik at sentrene når hovedmålet om at besøkssentrene øker befolkningens kunnskap om natur og samtidig bidrar til lokal verdiskapning. Dette hovedmålet ble vedtatt av Klima- og miljødepartementet høsten 2024.

SPØRSMÅL NR. 1479

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Alexander Liane

Besvart 13. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden vise en oversikt over budsjett og regnskap for de forskjellige helseforetakene på psykisk helsevern, herunder barne- og ungdomspsykiatri de siste tre tilgjengelige regnskapsår, samt budsjettforslag for 2026, og hva ønsker statsråden å gjøre for å demme opp for kuttene som gjennomføres innen psykisk helsevern?

BEGRUNNELSE:

I fjor høst slo ansatte, tillitsvalgte og verneombud i barne- og ungdomspsykiatrien alarm etter at Oslo Universitetssykehus ville kutte over 100 millioner på psykisk helsevern, inkludert 19 millioner i kutt til barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling, og 20 millioner i kutt til den regionale seksjonen for spiseforstyrrelser. Dette står i kontrast til regjeringens opptrappingsplan for psykisk helse, og målsetting om en friskere behandling.

Vi registrerer også at det er vanskelig å skaffe oversikt over budsjett og regnskapstall innenfor barne- og ungdomspsykiatrien på de ulike helseforetakene. Det er viktig at det er åpenhet, slik at politikken som vedtas er etterprøvbart.

Svar:

For å besvare spørsmålet har jeg innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene. Helseforetakene har gitt noe ulike besvarelser, og innen tidsfristen har det ikke vært mulig å sammenfatte svarene i større grad.

Fra de regionale helseforetakene er det mottatt følgende informasjon:

Helse Sør-Øst RHF

«Helse Sør-Øst RHF finansieres samlet for drift og investeringer og skal innenfor disse bevilgningene ivareta sitt ansvar og skal løse de krav og oppdrag Helse- og omsorgsdepartementet gir. Dette ligger også til grunn for økonomistyringen. Krav og oppdrag knyttet til pasientbehandling videreføres i stor grad i det årlige dokumentet Oppdrag og bestilling fra Helse Sør-Øst RHF til det enkelte helseforetak. Dette gjelder også de krav som er knyttet til psykisk helsevern. Helse Sør-Øst RHF ivaretar sitt ansvar for ansvar både gjennom egne helseforetak og gjennom avtaler med private.

Siste avlagte regnskapsår er 2024. Det framgår av årsregnskapets note 1 til helseforetakene hvordan kostnadene fordeler seg mellom tjenestoområdene. I motsetning til løpende virksomhetsrapportering til Helse- og omsorgsdepartementet (ØBAK) inkluderer disse tallene både avskrivninger og pensjonskostnader. For de tre siste

tilgjengelige regnskapsårene framstår dette slik (i tusen kroner):

2022	VOP	BUP
Akershus universitetssykehus HF	1 833 934	573 941
Oslo universitetssykehus HF	2 286 344	630 171
Sykehuset i Vestfold HF	970 382	284 180
Sykehuset Innlandet HF	1 483 424	354 309
Sykehuset Telemark HF	623 214	175 478
Sykehuset Østfold HF	1 170 341	298 868
Sørlandet sykehus HF	1 128 842	289 111
Vestre Viken HF	1 632 765	521 103
Helse Sør-Øst RHF	2 140 675	313 349
Elimineringer	- 336 039	-
Helse Sør-Øst foretaksgruppen	12 933 881	3 440 509

Tabell 1

2023	VOP	BUP
Akershus universitetssykehus HF	1 982 555	609 842
Oslo universitetssykehus HF	2 391 762	649 999
Sykehuset i Vestfold HF	996 038	268 867
Sykehuset Innlandet HF	1 561 365	371 800
Sykehuset Telemark HF	660 702	179 949
Sykehuset Østfold HF	1 234 238	315 072
Sørlandet sykehus HF	1 220 342	285 859
Vestre Viken HF	1 665 643	584 859
Helse Sør-Øst RHF	1 934 035	368 352
Elimineringer	- 361 791	-
Helse Sør-Øst foretaksgruppen	13 284 887	3 634 598

Tabell 2

2024	VOP	BUP
Akershus universitetssykehus HF	2 224 954	609 033
Oslo universitetssykehus HF	2 525 790	699 421
Sykehuset i Vestfold HF	988 493	267 637
Sykehuset Innlandet HF	1 626 304	373 074
Sykehuset Telemark HF	678 998	181 313
Sykehuset Østfold HF	1 193 721	318 584
Sørlandet sykehus HF	1 320 161	327 177
Vestre Viken HF	1 722 383	636 915
Helse Sør-Øst RHF	2 516 866	383 475
Elimineringer	- 444 609	- 10 779
Helse Sør-Øst foretaksgruppen	14 353 062	3 785 850

Tabell 3

Helse Sør-Øst RHF har langsiktige driftsavtaler med Diakonhjemmet sykehus og Lovisenberg Diakonale Sykehus. Disse sykehusene har et annet noteverk i sine

årsregnskaper og tallene kan følgelig ikke leses direkte ut fra deres regnskap. Sykehusenes kostnader innen psykisk helsevern inngår i kostnadstallene til Helse Sør-Øst RHF

i tabellene 1-3 over sammen med øvrige kjøp av private helsetjenester.

Det vises til årlig melding 2024 for Helse Sør-Øst RHF hvor det framgår at de krav og oppdrag som ble gitt innenfor psykisk helsevern i hovedsak ble innfridd.

I 2025 fikk Helse Sør-Øst RHF krav om at «Realveksten i kostnader innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling skal være høyere enn den demografiske veksten lagt til grunn i Prop. 1 S (2024–2025)». I sak 005-2026 Virksomhetsrapport per desember 2025, som styret behandler i styremøtet 12. februar, framkommer det at Helse Sør-Øst oppfyller kravet om kostnadsvekst innen psykisk helsevern, både for voksne og barn og unge.

Årsregnskapet for 2025 legges fram for styret i Helse Sør-Øst RHF i møte 22. april 2026. Oversikt per

helseforetak sammenlignbart med tidligere år (basert på note fra årsregnskapet; se tabeller 1-3 ovenfor) vil derfor ikke være tilgjengelig før den tid.

Rapporterte foreløpige tall i ovennevnte styresak (sak 005-2026; tabell 4 nedenfor) er fratrukket avskrivninger og pensjonskostnader, og er i henhold til rapportering til Helse- og omsorgsdepartementet (ØBAK). Disse er således ikke sammenlignbare med tallene for 2022-2024.

Vekstkravet fra Helse- og omsorgsdepartementet for 2026 er oppfylt i budsjettet for Helse Sør-Øst. Tallene for budsjett 2026 vil heller ikke være sammenlignbare med tabellene ovenfor med samme forklaring som for 2025. Foreløpige tall for 2025 og budsjettet for 2026 per helseforetak/sykehus vises i tabell 4 nedenfor.

Helseforetak	F2025		B2026	
	VOP	BUP	VOP	BUP
Akershus universitetssykehus HF	2 076 947	563 197	2 148 469	584 326
Oslo universitetssykehus HF	2 241 006	635 837	2 283 877	690 287
Sunnaas sykehus HF	-	-	-	-
Sykehusapotekene HF	-	-	-	-
Sykehuset i Vestfold HF	985 502	259 114	1 117 885	295 572
Sykehuset Innlandet HF	1 417 600	357 466	1 468 866	361 944
Sykehuset Telemark HF	643 976	162 232	662 276	179 207
Sykehuset Østfold HF	1 110 772	295 418	1 320 260	331 140
Sykehuspartner HF	-	-	-	-
Sørlandet sykehus HF	1 162 940	285 046	1 217 495	293 554
Vestre Viken HF	1 632 849	549 621	1 674 683	542 772
Helse Sør-Øst RHF	957 685	204 880	1 128 396	168 660
Elimineringer	-448 351	-	-357 401	-
Helse Sør-Øst Foretaksgruppen inkl eliminering	11 780 926	3 312 812	12 664 807	3 447 464
Helse Sør-Øst Foretaksgruppen ekskl RHF	11 271 592	3 107 932	11 893 812	3 278 804
Diakonhjemmet Sykehus	308 343	58 155	326 089	61 645
Lovisenberg Diakonale Sykehus	755 967	133 870	796 334	135 429
Helse Sør-Øst inkl. private ideelle sykehus	12 845 236	3 504 837	13 787 230	3 644 538
Helse Sør-Øst inkl. private ideelle sykehus og ekskl RHF	11 887 551	3 299 957	12 658 834	3 475 878

Helse Nord RHF

«Helse Nord er bedt om levere en oversikt over budsjett og regnskap for de forskjellige helseforetakene på psykisk helsevern, herunder barne- og ungdomspsykiatri de siste tre tilgjengelige regnskapsår, samt budsjettforslag for 2026. Alle budsjett- og regnskapstall for våre fire sykehusforetak og Helse Nord RHF ligger i vedlegg 1. I tillegg er det lagt ved oversikt over regnskap og budsjett

også for TSB (rusbehandling) de samme årene i tilfelle det kan komme til nytte. I vedlagt oversikt over budsjett- og regnskapstall har vi tatt med alle driftskostnader, inkl. avskrivninger og pensjonskostnader. Vi gjør i tillegg oppmerksom på at pensjonskostnader i 2025 er ekstraordinært høye som følge av planendring i pensjon som følge av ny offentlig AFP.

Psykisk helsevern voksne		Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Budsjett
Firma	Firma (T)	2023	2023	2024	2024	foreløpig 2025	foreløpig 2025	2026
1	Konsernfirma	-3,983,661	-6,700,000	-3,780,155	-6,700,000	0	-6,700,000	-6,700,000
10	Helse Nord RHF	129,645,198	126,520,125	135,650,066	133,513,300	162,442,061	141,154,396	197,598,747
11	Finnmarkssykehuset HF	312,509,900	311,078,693	335,792,424	323,172,640	377,642,255	324,462,909	429,612,478
12	UNN HF	1,153,233,081	1,042,231,679	1,284,409,026	1,209,799,656	1,382,960,126	1,396,496,674	1,276,274,805
14	Nordlandssykehuset HF	803,621,417	772,812,505	880,031,080	824,696,698	964,272,331	955,366,066	969,914,807
15	Helgelandsykehuset HF	204,406,224	203,323,051	204,602,377	221,124,472	232,641,036	238,238,252	241,713,298
	SUM	2,599,432,160	2,449,266,053	2,836,704,816	2,705,606,766	3,119,957,808	3,049,018,298	3,108,414,136
Psykisk helsevern barn og unge		Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Budsjett
Firma	Firma (T)	2023	2023	2024	2024	foreløpig 2025	foreløpig 2025	2026
1	Konsernfirma	0		0		0		0
10	Helse Nord RHF	2,242,730	18,663,965	572,455	590,000	2,146,363	738,600	635,000
11	Finnmarkssykehuset HF	116,127,115	142,786,683	123,893,897	146,588,482	142,602,242	144,284,635	200,893,356
12	UNN HF	242,305,015	235,296,720	308,014,559	271,141,821	328,630,644	330,003,695	299,392,761
14	Nordlandssykehuset HF	246,325,693	191,177,792	240,102,674	202,165,327	249,452,369	235,782,930	238,511,099
15	Helgelandsykehuset HF	99,243,231	100,693,246	105,742,884	116,018,309	121,566,155	130,892,394	129,300,721
	SUM	706,243,783	688,618,406	778,326,470	736,503,939	844,397,773	841,702,254	868,732,937
SUM Psykisk helsevern		Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Budsjett
Firma	Firma (T)	2023	2023	2024	2024	foreløpig 2025	foreløpig 2025	2026
1	Konsernfirma	-3,983,661	-6,700,000	-3,780,155	-6,700,000	-	-6,700,000	-6,700,000
10	Helse Nord RHF	131,887,928	145,184,090	136,222,521	134,103,300	164,588,424	141,892,996	198,233,747
11	Finnmarkssykehuset HF	428,637,015	453,865,376	459,686,320	469,761,122	520,244,496	468,747,545	630,505,835
12	UNN HF	1,395,538,096	1,277,528,399	1,592,423,586	1,480,941,477	1,711,590,770	1,726,500,369	1,575,667,566
14	Nordlandssykehuset HF	1,049,947,110	963,990,297	1,120,133,754	1,026,862,025	1,213,724,700	1,191,148,996	1,208,425,906
15	Helgelandsykehuset HF	303,649,455	304,016,297	310,345,261	337,142,782	354,207,191	369,130,646	371,014,019
	SUM	3,305,675,943	3,137,884,459	3,615,031,286	3,442,110,706	3,964,355,581	3,890,720,552	3,977,147,073

Helse Midt-Norge RHF

Vi gjør oppmerksom på at Helse Midt-Norge kun har oversendt regnskap for gjeldende periode for psykisk helsevern for barn og unge.

«Vedlagt følger regnskap for barne- og ungdomspsykiatrien i Helse Midt-Norge for årene 2022-2024. Tallene er driftskostnader for funksjonsområdet Psykisk helsevern, barn og unge. Tall for 2025 vil være klar 20. februar. Vi har pr nå ikke et konsolidert budsjett for funksjonsområdet.»

Faktiske kostnader PHBU (Tall i tusen)			
År	St. Olavs hospital	Helse Møre og Romsdal	Helse Nord-Trøndelag
2022	300 205	240 904	158 609
2023	322 487	272 120	155 710
2024	360 443	304 256	175 945
2025	Ikke klar	Ikke klar	Ikke klar

Helse Vest RHF

«Overordnet følger Helse Vest RHF opp oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet som gjelder styrking av psykisk helsevern og redegjør for dette i årlig melding. Helse Vest RHF har satt opp tabellen under med regnskapsdata for de tre siste årene, fordelt på helseforetak og på VOP og PUB (BUP). I spørsmålene er det også spurt om budsjettall for 2026, men disse kan vi av tekniske årsaker ikke ta ut før etter at årsregnskapet er avslut-

tet, da budsjettet bruker det samme fordelingsnøkkelsett som regnskapet. Dersom dette blir oppdatert nå for å dekke budsjettbehovet, vil det også påvirke regnskapstallene for 2025. Budsjettall for 2026 kan evt. ettersendes på et senere tidspunkt.

Tallene er oppgitt i hele kroner».

Kostnader ekskl. pensjon og avskrivninger				
	Helse Stavanger	Helse Fonna	Helse Bergen	Helse Førde
Regnskap 2025				
VOP	1 374 652 619	671 449 304	1 709 401 390	414 394 212
PUB	332 277 933	179 393 548	507 453 206	121 673 686
Regnskap 2024				
VOP	1 281 326 287	652 796 458	1 628 147 778	405 604 975
PUB	316 075 125	170 770 733	480 191 271	110 881 328
Regnskap 2023				
VOP	1 192 640 166	633 222 367	1 628 505 741	383 410 943
PUB	319 987 777	159 006 919	462 320 205	105 830 760

Som det kommer frem av de regionale helseforetakenes oversendte informasjon, så har det samlet sett vært en vekst i psykisk helsevern i alle regioner, inkludert psykisk helsevern for barn og unge, de siste årene.

Psykisk helsefeltet er et satsningsområde for regjeringen. Sykehusene blir tilført nær 240 milliarder, og etter budsjettforliket i Stortinget har vi økt budsjettet med om

lag 3,9 milliarder kroner i 2026. Vi har i flere omganger øremerket styrking av sikkerhetspsykiatri de siste årene, senest i budsjettforliket der det ble gitt ytterligere 100 millioner kroner til døgntilbud. Vi følger opp de regionale helseforetakene gjennom rapportering i årlig melding og gjennom sentrale indikatorer.

SPØRSMÅL NR. 1480

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Alexander Liane

Besvart 13. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Slik ordningen med AFP er i dag så mister du alt du har tjent opp dersom du ikke møter kvalifikasjonene, med for eksempel å bli ufør. Forhandlingene om en ny AFP ordning hører til partene, men ordningen er avhengig av det statlige tilskuddet videreføres.

Vil statsråden, dersom partene blir enige om en ny ordning som omfatter flere, for eksempel uføre, være med å sørge for at statens andel av ordningens kostnader økes forholdsmessig?

BEGRUNNELSE:

Avtalefestet pensjon er en bærebjelke i det trygge og organiserte arbeidslivet. Det gir en ekstra trygghet til de an-

satte som jobber i en tariffbundet bedrift, og er med på å styrke det organiserte arbeidslivet. Dessverre ser man at flere faller utenfor ordningen slik den er i dag, for eksempel uføre. Skulle man havne i den situasjonen at en ikke klarer å jobbe lengre fordi kroppen har sagt stopp, så burde ikke det straffe seg. Selv forhandlingene om AFP ordningen ligger selvsagt til partene, men da er man også avhengig av det statlige tilskuddet. Dersom det blir fremforhandlet en ny ordning som vil omfatte flere, så må statens tilskudd økes forholdsmessig.

Svar:

AFP-ordningen i privat sektor ble etablert i 1988 som svar på et krav om et verdig avgangsalternativ for personer

med lange yrkeskarriærer som ikke maktet å stå i arbeid helt fram til 67 år. Aldersgrensen, som ved innføringen var 66 år, ble gradvis senket, og fra 1998 har det vært mulig å gå av med AFP fra 62 år.

Som del av pensjonsreformen i 2011, ble AFP-ordningen lagt om fra tidligpensjonsordning til en ordning som gir et livsvarig påslag til alderspensjon fra folketrygden. I tråd med avtalen mellom LO og NHO om ny AFP-ordning 2. april 2008 og statsminister Stoltenbergs brev til Riksmeklingsmannen samme dag, er gjeldende AFP-ordning er bygget opp etter de samme arbeidsinnsensitivvennlige prinsippene som alderspensjon i folketrygden, med fleksibelt nøytralt uttak fra 62 år, og en AFP-ytelse som fritt kombineres med arbeid uten avkorting.

Statens økonomiske bidrag til AFP-ordningen ble videreført ved omleggingen. I tillegg til en tredel av pensjonsutbetalingene, dekker staten hele kompensasjonstillegget til årskullene 1944–1962.

AFP er en kvalifikasjonsordning. Retten til AFP er basert på at vilkår om tilknytning til arbeidslivet og inntekt i årene forut for 62 år, og forut for uttakstidspunktet, er oppfylt. Man kan ikke ha mottatt uføretrygd etter 62 år. Kvalifiseringskravene bidrar til å sikre at den premien arbeidsgiverne betaler, benyttes til å finansiere ytelser til personer som har en veletablert og reell arbeidstilknytning til en AFP-bedrift, og må ses i sammenheng med at alle som kvalifiserer får en ytelse som er beregnet på bakgrunn av alle år i arbeidslivet.

LO og NHO evaluerte AFP-ordningen i 2017. I evalueringsrapporten konkluderes det med at ordningen etter omleggingen i all hovedsak fungerer etter hensikten. Samtidig pekes det på noen utfordringer.

LO og NHO ga ut en felles rapport om ordningen i mai 2021. Rapporten beskriver en skisse til en modell som et utgangspunkt for en reformert AFP-ordning. Skissen som presenteres i rapporten ville gi langt flere mottakere enn i dag.

I sin tale til LO-kongressen 7. mai 2025 ga statsminister Støre uttrykk for at løftet om å bidra med en tredel av finansieringen av en avtalefestet pensjon står ved lag. Statsministeren poengterte at det er viktig for arbeidslivet, for sliterne, for oppslutningen om pensjonsreformen, og for at flere eldre skal stå lenger i jobb.

AFP i privat sektor er imidlertid partenes ordning, og det er og først og fremst partene selv som må bli enige om eventuelle endringer, herunder eventuelt i ytelsesnivå og kostnadsnivå. Dersom partene skulle komme til enighet om en konkretisering av en framtidig AFP-ordning som er mer kostbar enn dagens, vil størstedelen av merkostnadene måtte finansieres av partene selv, selv om en videreføring av det statlige bidraget på en tredel gir økte utgifter for staten. Det er en forutsetning at en framtidig AFP-ordning understøtter målene i pensjonsreformen og har et bærekraftig finansielt grunnlag over tid. Regjeringen ser fram til en henvendelse dersom LO og NHO ønsker bistand for å komme videre i arbeidet med en omlegging av AFP-ordningen.

SPØRSMÅL NR. 1481

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse

Besvart 12. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva er status for digitalisering av helsekort for gravide, og når vil digitalt helsekort for gravide være tilgjengelig for alle?

BEGRUNNELSE:

Helsekortet for gravide inneholder både en rekke personlige opplysninger som ikke bør komme på avveie og er viktig å bringe med seg til fødsel. Det haster med å få på plass en løsning for alle som kan sikre viktige opplysninger om den gravide på en bedre måte.

Svar:

Formålet med digitalt helsekort for gravide er å gi både den gravide og involvert helsepersonell digitale informasjonstjenester som støtter et helhetlig og sammenhengende forløp gjennom svangerskap og fødsel. Det digitale helsekortet for gravide skal erstatte dagens papirbaserte helsekort ved at den samme informasjonen gjøres digitalt tilgjengelig.

Norsk helsenett SF har utviklet en første versjon som i hovedsak tilsvare innholdet i dagens papirhelsekort. Utprøving av helsekortet startet opp i mai 2025 med

deltakelse fra fastleger, helsestasjoner og sykehus som følger opp gravide. Helsestasjoner og fastleger har fått utviklet støtte for digitalt helsekort i sine journalløsninger, og sykehusene er i gang med utvikling med sine leverandører. I utviklingen er det viktig å ta hensyn til at sensitive data og pasientsikkerheten ivaretas på en god måte. Helsekortet er et viktig arbeidsverktøy for helsepersonell, og må være brukervennlig og fungere godt i deres arbeidshverdag.

Fra 2026 har kommunene og deres fastleger og jordmortjenester mulighet til å ta i bruk og prøve ut løsningen med digitalt helsekort for gravide. Utbredelse vil foregå i regi av helsevirksomhetene i tett samarbeid med journalleverandørene, Norsk helsenett SF, KS og Helsedirektoratet. Jeg har gitt i oppdrag til de regionale helseforetakene å starte utprøving og innføring av digitalt helsekort for gravide innen utgangen av 2026. Målet er at løsningen er tatt i bruk i hele landet i 2027.

SPØRSMÅL NR. 1482

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Reidar Sand

Besvart 12. februar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Etter SV sitt budsjettgjennomslag har Regjeringa lansert eit kart over grå areal. Kartet gir kommunane eit betre verktøy for arealplanlegging, men vil åleine ikkje stanse nedbygginga av natur.

Kva andre verkemidlar vurderer regjeringa for å gi kommunane insentiv til å prioritere gjenbruk av grå areal, og korleis vil regjeringa sikre at kommunar som vernar natur ikkje taper økonomisk på dette?

GRUNNGJEVING:

Ifølge Miljødirektoratet ligg berre 12 prosent av planlagde næringsareal i allereie utbygde områder, mens det er planlagt over 15 000 nye næringsareal i Norge, nær halvparten i skog. Samtidig blir norsk natur bygga ned i eit alarmerande tempo, og Norge er langt unna målet om å verne 30 prosent av naturen innan 2030.

Samtidig veit me at det er krise i kommuneøkonomien rundt om i landet, og at utbygging ofte framstår som nødvendig for å sikre inntekter. Ekspert på miljø- og forvaltningsrett, Nikolai Winge, har uttalt til NRK at økonomiske insentiv for gjenbruk av grå areal er avgjerande dersom kommunane sin arealpraksis faktisk skal endrast.

Svar:

Jeg mener vi må bli bedre i Norge til å konsentrere ny bebyggelse til områder som allerede er bebygde, fremfor å bygge ned mer natur og jordbruksjord. Vi må begrense tap av natur og utslipp av klimagasser, og bedre bruk av grå arealer er viktig i denne sammenheng. Blant annet vil bruk

av grå arealer i sentrumsområder og rundt knutepunkter bidra til mer arealeffektivitet, begrense transportbehovet og legge til rette for økt bruk av kollektivtransport, sykkel og gange. Samtidig er jeg opptatt av at fortetting og transformasjon ikke må gå på bekostning av viktige kulturmiljøverdier i den eksisterende bebyggelsen. Fortsatt bruk og ombruk av eksisterende bygninger kan bidra til å gi steder identitet og særpreg, og dermed være en ressurs i bærekraftig by- og stedsutvikling.

For å få styrt ny bebyggelse til grå arealer, trengs det å ta grep. Det er fremdeles slik at det ofte lønner seg for utbyggere å legge sine prosjekter til naturarealer fremfor å fortette eller transformere grå arealer. Som en start har vi fått laget et kart over grå arealer. Kartet har blitt til i et samarbeid mellom Miljødirektoratet, Kartverket, SSB og NIBIO. Kartet over grå arealer kan brukes som en del av kunnskapsgrunnlaget i planlegging, men for å få økt nytteverdi bør kartet analyseres videre sammen med andre kartdata kombinert med lokal kunnskap. Både kommuner og private kan bruke kartet til å finne grå arealer som kan passe for nye byggeprosjekter. Det blir nå vurdert hvordan kartet kan videreutvikles, og jeg har et ønske om å gjøre dette kartet så nyttig som mulig for brukerne.

Klima- og miljødepartementet har også gitt oppdrag i sin rammeavtale om klima- og miljøkunnskap om å utrede virkemidler for å begrense nedbygging av natur. I dette arbeidet skal det foreslås metoder for kartlegging av potensial for bedre utnyttelse av bebygde arealer, som kan ligge til grunn for ulike aktørers vurderinger. I utredningen skal det også legges frem forslag til hvordan myndighetene kan legge til rette for en forbedret utnyttelse av slike arealer.

Regjeringen har i Nasjonale føringer om regional og kommunal planlegging og i Statlige planretningslinjer for areal og mobilitet gitt føringer til kommunene om å fortette og transformere allerede bebygde områder fremfor å bygge ned natur og jordbruksarealer. Utvikling bør skje på allerede utbygde, grå arealer, og kommunene oppfordres til å prioritere dette i planleggingen. Flere steder i retningslinjene understrekes det at fortetting skal eller bør vurderes før nye arealer tas i bruk.

Ved vern av områder som nasjonalpark, landskapsvernområde eller naturreservat etter naturmangfoldloven beskytter vi verdifull natur blant annet mot å bygges ned. Staten bidrar til lokal verdiskaping i kommuner med store verneområder. Dette skjer blant annet gjennom støtte til besøkssentre, tilskudd til verd-

iskaping basert på naturarv, tiltak for besøksforvaltning, kurs for reiselivsbedrifter og gjennom lokale stillinger som verneområdeforvaltere og naturoppsyn. Miljødirektoratet har utviklet merkevaren Norges nasjonalparker med tilhørende besøksstrategier. Dette bidrar til tettere samarbeid mellom forvaltningsmyndighetene, kommunene, og andre berørte interesser. De siste årene har vi styrket verneområdeforvaltningen, blant annet med ekstra midler som de lokale verneområdestyrene kan benytte fritt, og nye stillinger som verneområdeforvaltere. I år oppretter vi seks nye stillinger som skal jobbe med informasjon i verneområder med mye ferdsel og i villreinområder. Dette vil bidra til bedre beskyttelse av sårbare områder og arter, og samtidig gi arbeidsplasser lokalt.

SPØRSMÅL NR. 1483

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 16. februar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

De fleste boligene i Nordland er bygd etter krigen, og før 1990. Men boligbyggingen har stupt. Fallet i Nordland er langt sterkere enn ellers i landet. (I 2024 ble det ferdigstilt halvparten så mye boligareal som året før, ifølge Index Nordland.) Folk trenger hus, og hytter, men byggenæringa permitterer og kompetanse forsvinner. Når byggenæringa stopper, stopper også en viktig forutsetningene for økt verdiskaping.

Hvordan kan ministeren få fortgang i tiltaksarbeidet i Nordland først, hvor fallet er størst?

BEGRUNNELSE:

Byråkrati og rammevilkår bremser boligbyggingen. Verden er urolig. Det er økt geopolitisk spenning, med krig også i våre nærområder. I dette bildet er Nord-Norge svært sentralt, og Nordland er del av både Europas og NATOs ryggrad.

Nordland har mat, energi, mineraler, metaller og industriell kapasitet. Vi har et variert næringsliv, med både små-, mellomstore-, og hjørnesteinsbedrifter. Men verdiskaping skjer i et samspill. Det trengs gode rammevilkår for næringslivet, folk, boliger, skoler og lokalsamfunn som fungerer.

Utfordringen er rammevilkårene. Høye byggekostnader, komplekst regelverk, innsigelser og lange planprosesser gjør at mange boligprosjekter ikke kommer i gang. Hyttebyggingen ligger nede. Dette er politisk skapt risiko. Likevel behandles byggenæringa ofte som et konjunkturproblem, ikke som kritisk infrastruktur. Det er en feilvurdering. I en urolig tid trenger Norge et lønnsomt næringsliv, produksjon, eksport og robuste lokalsamfunn i nord.

Da må rammevilkårene fungere. Løsningene er kjente. Tilgangen på kapital gjennom Husbanken må ytterlig forbedres. Tilskudd til kommunale utleieboliger må gjeninnføres. Regelverket må forenkles. Plan- og byggesaksbehandlingen må bli raskere og mer forutsigbar. Statlige krav må samordnes bedre med kommunal praksis. Kravene til bygging er mange, detaljerte og ofte dårlig samordnet. Dette driver prisene opp og prosjektene ut av markedet. Bransjen har allerede pekt på konkrete forenklingstiltak.

De 72 tiltakene for raskere boligbygging som ble levert kommunal- og distriktsministeren i 2025 må ikke bli pynt som regjeringa smykker seg med. Tiltakene må settes i arbeid nå. Tydeligere politisk lederskap kan sikre at boligbygging igjen blir en motor for verdiskaping, og trygghet for familiene. Norge trenger at Nordland har levende samfunn som kan levere store verdier også i framtida.

Svar:

Storingsrepresentant Siv Mossleth viser til at boligbyggingen har falt de siste årene, både nasjonalt og i Nordland spesielt. Nedgangen må ses i sammenheng med høy prisvekst, økte byggekostnader, høyere renter og generelt usikre økonomiske utsikter. Dette har bidratt til redusert etterspørsel etter og lavere igangsetting av nye boligprosjekter.

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for økt boligbygging i hele landet, og at både små og store kommuner har rammebetingelser som gjør det mulig å opprettholde aktivitet og kompetanse i byggenæringen. En stabil og forutsigbar økonomisk politikk er det viktigste bidraget for å få ned renten og skape trygghet for husholdninger og utbyggere. Det vil over tid stimulere investeringene og bidra til økt boligbygging.

Situasjonen i Nordland må ses i lys av den økte betydningen nordområdene har for Norge. Den globale interessen for Arktis øker, drevet av en mer krevende sikkerhetspolitisk situasjon, skjerpet geopolitisk konkurranse, økt oppmerksomhet om naturressurser og raske klimaendringer i polarområdene. Utviklingen danner grunnlaget for regjeringens nordområdestrategi, som ble lansert i august. Strategien tydeliggjør hvordan regjeringen skal arbeide med nordområdepolitikken framover, og angir føringer for de politiske prioriteringene i årene som kommer. Den understreker behovet for en helhetlig tilnærming der næringsutvikling, infrastruktur, bosetting og tilgang til robuste kommunale og statlige tjenester ses i sammenheng.

Et variert og konkurransedyktig næringsliv løftes fram som en forutsetning for bosetting, verdiskaping, beredskap og sikkerhet i nord. Regionens naturressurser gir grunnlag for både etablerte og nye næringer. Økt forsvarsaktivitet forventes å gi betydelige regionale ringvirkninger. Sjømatnæringen pekes ut som en sentral bærebjelke for omstilling og bærekraftig vekst. Sentrale næringer i nord bidrar til beredskap og sikkerhet – også i europeisk perspektiv. Samtidig vil regjeringen legge til rette for gode prosesser slik at ulike hensyn blir synliggjort og avveid når næringsutvikling og utbygging krever arealer.

Robuste lokalsamfunn er avgjørende for regionens utvikling. Tilgang til tjenester, boliger og attraktive kultur- og fritidstilbud er sentralt for å tiltrekke og beholde innbyggere. Digitalisering og ny teknologi skal styrke tjenestekvalitet, særlig i spredtbygde områder. Samtidig er tett samarbeid mellom stat, fylker og kommuner nødvendig for å bygge kapasitet, utvikle fagmiljøer og fornye velferds- og tjenesteløsninger. Regionalt samarbeid med naboland bidrar i tillegg til kompetansedeling og kapasitetsbygging.

Representanten peker på behovet for boliger og en velfungerende byggebransje. I februar 2025 – etter at Arbeiderpartiet ble alene i regjering og overtok styringen

av Kommunal- og distriktsdepartementet - la regjeringen fram målet om å sette i gang bygging av 130 000 nye boliger innen 2030. Boligene skal bygges i hele landet, også i Nord-Norge. Bolig er ett av hovedprosjektene i regjeringens 'Plan for Norge'.

Representanten tar opp Husbankens rolle. For 2026 er Husbankens låneramme 34 milliarder kroner – 15 milliarder mer enn da vi overtok. Det bidrar til flere boliger samfunnet trenger, og stimulerer til byggeaktivitet i hele landet. Vi har også gitt Husbanken et utvidet mandat til å støtte kommunene og i 2026-budsjettet er Husbankens arbeid med lokal boligutvikling i Nord-Norge styrket. Gjennom tettere oppfølging og økt nærvær, skal Husbanken hjelpe kommunene til å ta sitt boligpolitiske ansvar på en god måte, enten det handler om boligbygging eller bruk av eksisterende boligmasse. Husbanken skal også bidra til bedre samhandling mellom kommunene, statlige aktører og næringsliv for å stimulere til boligutvikling i nord. De fleste kommunene i Nord-Norge er i sentralitetsklasse 5 og 6. Også i 2026 har jeg bedt Husbanken om å prioritere 1 milliard kroner av lånerammen til kommuner i disse sentralitetsklassene.

Videre er forenkling og effektivisering av plan- og byggesaksprosesser et prioritert arbeid. Regjeringen har fremmet forslag som skal bidra til raskere og mer forutsigbar saksbehandling og redusere unødvendige kostnader i byggesaker. Dette vil kunne bidra til å senke terskelen for igangsetting av prosjekter også i områder med lavere etterspørsel.

Regjeringen legger nå større tyngde bak arbeidet med å forstå og redusere byggekostnader. Derfor har vi satt i gang et større arbeid med å forenkle og modernisere byggteknisk forskrift (TEK17), vi inngår et samarbeid om økt produktivitet i byggenæringen og vi øker kunnskapen om driverne bak endringene i byggekostnadene for bedre å se helhetlig på hvilke reguleringer som påvirker kostnadsbildet.

Når det gjelder offentlige bygge- og anleggsprosjekter, er det viktig at statlige investeringer gjennomføres som planlagt, også i Nordland. Under vår regjering settes det nå ny rekord i pågående statlige investeringer i Nordland. Samlet sett bidrar investeringer innen samferdsel, forsvar, helse og annen infrastruktur til aktivitet, sysselsetting og framtidig verdiskaping i fylket.

Boligpolitikken er et samspill mellom stat, kommune og private aktører. Kommunene har en sentral rolle i å legge til rette for boligbygging gjennom arealplanlegging, tilrettelegging av tomter og effektiv byggesaksbehandling. Regjeringen er opptatt av at kommunene har de verktøyene som trengs for å ivareta disse oppgavene, blant annet gjennom nye analyseverktøy for boligbehov som både kommuner og fylkeskommuner kan bruke.

Utviklingen i Nordland og Nord-Norge tas på alvor. I tråd med nordområdestrategien, vil regjeringen legge grunnlaget for en målrettet og helhetlig innsats som

skal styrke lokalsamfunn, utvikle næringslivet og ivareta sikkerhets- og beredskapsbehov. Dette skal sikre et robust og fremtidsrettet Nord-Norge – og et styrket Norge. Det

innebærer også å legge til rette for at boligbyggingen igjen kan ta seg opp.

SPØRSMÅL NR. 1484

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Carl-Henrik Myrseth Moltumyr

Besvart 12. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ekstremvær, ras, fergeavbrudd og manglende redundans har de siste årene vist hvor sårbar infrastrukturen i Møre og Romsdal er. Samtidig har fylket stort ansvar for eksport, beredskap og samfunnskritiske tjenester.

Hvordan vil statsråden sikre at vi har beredskap for fremkommelighet og hvilke strekninger vil statsråden prioritere for å sikre kritisk infrastruktur fremover?

Svar:

I Møre og Romsdal, som i andre fylkeskommuner, samarbeider fylkeskommunen og Statens vegvesen for å sikre god beredskap, forutsigbar håndtering og gode omkjøringsmuligheter ved hendelser på veinettet.

Statens vegvesen har i den siste tiden økt innsatsen på beredskapsområdet med en helhetlig beredskapsstrategi og styrket organiseringen med en sentral stab som støtter opp ved håndtering av større hendelser. Beredskapsarbeidet bygger på prinsippene om robusthet, redundans og restitusjon for å sikre at trafikantene kan opprettholde mobilitet også når hendelser fører til stengte veier. Sammen med entreprenørene, Vegtrafikksentralen og byggherrevakter er det døgnkontinuerlig beredskap på det norske veinettet.

I Møre og Romsdal er det i stor grad god redundans i veinettet, men det er likevel identifisert enkelte kritiske sårbarheter. Rv. 658 Valderøytunnelen mangler omkjøringsmulighet. For denne strekningen er det nå en beredskapsløsning med hurtigbåt, buss og minimum fergekapasitet på høring. For E39 Furneset fergekai pågår det reguleringsarbeid for etablering av dobbelt fergekai for å sikre nødvendig reservekapasitet. For riksveiferjene er regularitet og stabil drift viktig for beredskapen. Av de fire riksveisambandene i fylket har E39 Festøya-Solavågen, E39 Halså-Kanestraum og E39 Molde-Vestnes alle døgnkontinuerlig drift, mens sambandet rv. 651 Vol-

da-Folkestad er eneste riksveiferjesamband i Møre og Romsdal uten nattdrift.

Regjeringens prioriteringer fremgår av Nasjonal transportplan 2025–2036. I Møre og Romsdal omfatter Statens vegvesens planportefølje to større prosjekter: E39 Bjerkeset–Astad og E39 Volda–Furene. På rv. 70 Oppdal–Øygarden er det lagt opp til utskifting av to bruer for å kunne tillate økte lastebilvekter, samt tiltak på eksisterende skredoverbygg.

E39 Veibustkrysset er en strekning som over tid har vært preget av ulykker og kødannelse. Jeg er derfor tilfreds med at regjeringen både har varslet oppstart av arbeidet med rv. 70 Fale bru og igangsatt anleggsarbeidene på E39 Veibustkrysset i 2025.

Nye Veier gjennomfører også viktige utbedringsarbeid på E136. Strekningene Stuguflåten–Raudstøl og Veblungsnes sentrum skal etter planen ferdigstilles i løpet av året. Nye Veier vil overta drift- og vedlikeholdsansvaret for E136 Dombås–Vestnes fra 1. september 2028.

SPØRSMÅL NR. 1485

Innlevert 5. februar 2026 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 12. februar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden gi eit oversyn over korleis dei tildelte statlege forskingsmidlane fordeler seg på mottakarar i dei 19 valkrinsane i Norge?

GRUNNGJEVING:

Satsing på forskning er viktig, og ulike delar av landet har ulike utfordringar og moglegheiter. Over heile landet finn vi kunnskapsmiljø og forskarinstitusjonar som bygger kunnskap, og noko av forskinga vil vere særskilt viktig for næringsliv og samfunn akkurat i dei aktuelle regionane. Difor er det viktig at kunnskapsmiljøa i alle delar av landet har tilgang på forskingsmidlar. I tillegg sikrar tildeling av forskingsmidlar at det finnast forskarkompetanse i alle

delar av landet. Det er viktig for å sikre utvikling i heile landet.

Svar:

Det blir ikke ført statistikk over fordeling av forskningssmidler etter valgkrets. Statistisk sentralbyrå fører statistikk over den regionale fordelingen av FoU aktiviteten i Norge etter fylke og region. Den mest oppdaterte statistikken over den regionale fordelingen av FoU er fra 2023, og statistikken følger derfor den gjeldende fylkesinndelingen på det tidspunktet. Tabellen under viser de totale FoU utgiftene etter finansieringskilde og fylke for utførende enhet i 2023.

Totale FoU utgifter etter finansieringskilde og fylke for utførende enhet i 2023 i mill. kroner

Fylke	Totalt	Næringslivet	Offentlige kilder	Andre kilder*	Utlandet
Viken	16 300	8 698	4 973	512	2 117
Oslo	29 646	11 994	13 146	1 941	2 566
Innlandet	1 978	696	911	76	294
Vestfold og Telemark	4 753	3 142	934	130	548
Agder	2 382	1 239	950	114	80
Rogaland	5 594	3 314	1 407	311	562
Vestland	11 573	3 941	6 361	604	666
Møre og Romsdal	2 117	1 260	676	91	91
Trøndelag	15 076	5 619	7 370	700	1 388
Nordland	1 893	682	804	56	351
Troms og Finnmark	3 661	676	2 600	141	244
Svalbard	152	9	128	11	5
Totalt	94 451	40 692	40 220	4 665	8 875

* Omfatter private fond, gaver, egne inntekter og SkatteFUNN i næringslivet.

Kilde: SSB, FoU-statistikk. Hentet fra 2025-utgaven av Indikatorrapporten.

Tabellen under viser hvordan FoU utgifter finansiert av offentlige kilder fordeler seg på de ulike sektorene for utføring.

FoU-utgifter finansiert av offentlige midler etter sektor for utføring i 2023 i mill. kroner

Fylke	Offentlige midler totalt	Næringslivet	Instituttsektoren	Universitets- og høyskolesektoren
Viken	4 973	359	2 728	1 886
Oslo	13 146	617	3 461	9 068
Innlandet	911	112	233	566
Vestfold og Telemark	934	141	345	448
Agder	950	107	264	579

Rogaland	1 407	111	262	1 034
Vestland	6 361	270	2 067	4 025
Møre og Romsdal	676	144	155	377
Trøndelag	7 370	203	1 963	5 204
Nordland	804	52	145	607
Troms og Finnmark	2 600	57	679	1 864
Svalbard	128		58	70
Totalt	40 221	2 135	12 360	25 726

Kilde: SSB, FoU-statistikk. Hentet fra 2025-utgaven av Indikatorrapporten.

SPØRSMÅL NR. 1486

Innlevert 6. februar 2026 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 20. februar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hvor mye statlige penger gikk i 2025 til ulike tenketanker, tankesmier og tilsvarende juridiske enheter i Norge og i utlandet?

BEGRUNNELSE:

Det bes om en oversikt for hver enhet som har mottatt penger. Det er også ønskelig med informasjon der bevilgningen har gått gjennom ett eller flere ledd, f.eks. der pengene er bevilget til et direktorat som har bevilget pengene videre.

Svar:

Statsbudsjettet inneholder bevilgninger til en rekke ulike tilskuddsordninger. Disse forvaltes i tråd med forutsetningene for Stortingets bevilgninger, og i henhold til regelverket for økonomistyring i staten. Det innebærer blant annet at det for den enkelte tilskuddsordning beskrives mål, kriterier for måloppnåelse og tildelingskriterier samt fastsettes bestemmelser om oppfølging og kontroll. I tillegg er det en rekke enkeltstående tilskudd, der tilskuddsmottakeren er navngitt i bevilgningsvedtaket eller omtalt i budsjettproposisjonen på en slik måte at tilskuddsbevilgningen må anses øremerket for vedkommende, og hvor det da blant annet kan gjøres unntak fra krav om utlysning.

Vurderingen av hvilke enheter som faller innenfor gruppen «tenketanker, tankesmier og tilsvarende juridiske enheter» vil være skjønnsmessig. Avgrensning opp

mot f.eks. forskningsinstitusjoner, medlemsorganisasjoner, interesseorganisasjoner, og kompetanse-, ressurs- og likestillingssentre vil i mange sammenhenger være uklar og subjektiv. Standard kontoplan for statlige virksomheter har heller ikke egen kontogruppe som skiller ut «tenketanker, tankesmier og tilsvarende juridiske enheter». Det gjør at informasjonen som etterspørres ikke kan hentes direkte ut av statsregnskapet.

Nettsiden Tilskudd.no som forvaltes av Lotteritilsynet gir oversikt over statlige tilskudd til ideelle og frivillige organisasjoner, både tilskuddsordninger, tildelinger og tilskuddsmottakere. Ideelle og frivillige organisasjoner er der definert som organisasjoner som er registrert som ideell organisasjon i Einingregisteret eller registrert i Frivillighetsregisteret.

Finansdepartementet har innhentet bidrag fra de andre departementene som er sammenstilt i oversikten under. Oversikten er dermed ikke nødvendigvis uttømmende. Departementene har gjort individuelle vurderinger av hvilke tildelinger som faller innenfor definisjonen. Avgrensningen av hvilke mottakere som kan sies å være «tenketank», «tankesmie» eller «tilsvarende juridisk enhet», vil kunne variere mellom departementene. Departementene har forsøkt å innhente informasjon fra underliggende etater. Innenfor tidsfristen er det variasjon i hvor dekkende innspill som har kommet fra underliggende etater. Det vil dermed variere hvor dekkende oversikten er for mottakere av søknadsbaserte ordninger, og spesielt for tilskuddsordninger som forvaltes av andre enn departementene selv. Gitt den korte tiden til rådighet

tas forbehold om feil, men oversikten kan ses som et supplement til oversikten som finnes på Tilskudd.no.

Ved ønske om mer informasjon knyttet til forvaltning og tildeling av tilskudd, kan det rettes spørsmål til de ansvarlige statsrådene.

Tabell: Tildeling til tenketanker, tankesmier og tilsvarende. Kroner.

Department	Mottaker
Arbeids- og inkluderings-departementet	- Migration Policy Institute: 550 000 kroner [bevilget direkte fra departementets budsjett, over kapittel 672, post 73 (navngitt tilskuddsmottaker i Prop. 1 S).] - Minotenk: 4 399 000 kroner [gjennom ordningen «Nasjonale ressursmiljøer» (navngitt tilskuddsmottaker i Prop. 1 S) og gjennom en søknadsbasert ordning hos Integrerings- og mangfoldsdirektoratet over kapittel 671, post 71.]
Forsvars-departementet	- NUF Mobile Agenda: 1 500 kroner. Gjennom FFI. - Atlantic Council (ACUS): 3 570 000 kroner. - The Center for Strategic and International Studies (CSIS): 1 170 000 kroner. - Skift: 363 000 kroner. Gjennom Forsvaret.
Klima- og miljø-departementet	- World Resources Institute: 174 721 129 kroner - Fundacao Getulio Vargas: 2 380 210 kroner - GCP – Global Canopy: 16 713 920 kroner - SEI – Stockholm Environmental Institute: 14 654 961 kroner - Imazon - Instituto do Homem e Meio Ambiente da Amazônia: 8 759 767 kroner - IPAM – Amazon Environmental Research Institute: 6 710 479 kroner - Norsk Klimastiftelse: 421 000 kroner
Kultur- og likestillings-departementet	- Minotenk – 950 426 kroner [fordelt med 600 000 kroner i prosjektstøtte fra tilskuddsordningen for tiltak mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer og 350 426 kroner fra tilskuddsordningen for mva.-kompensasjon for frivillige organisasjoner] - Norsia Tenker Tanker – 48 826 kroner [gjennom ordningen for mva.- kompensasjon for frivillige organisasjoner]

Utenriks-departementet	- ACSIS - Arab Institute for Security Studies: 1 000 000 kroner - Al-Shabaka - The Palestinian Policy Network: 1 850 000 kroner - Atlantic Council: 6 500 000 kroner - Atlantic Initiative: 1 996 000 kroner - Basel Institute on Governance: 6 500 000 kroner - BASIC - British American Security Information Council: 313 958 kroner - BFPE - Belgrade Fund for Political Excellence: 1 500 000 kroner - BPRG - Balkans Policy Research Group: 6 600 000 kroner - Brookings Institution: 3 217 937 kroner - Bruno Kreisky Forum for International Dialogue: 3 000 000 kroner - CEJIL - Centre for Justice and International Law: 1 250 000 kroner - CxC, Civic Thought Lab Inc.: 300 000 kroner - ECFR - European Council on Foreign Relations: 5 625 000 kroner - European Leadership Network (ELN): 2 647 198 kroner - Global Financial Integrity: 8 153 151 kroner - IGD - Institute for Global Dialogue: 673 000 kroner - IISD - International Institute for Sustainable Development: 1 750 000 kroner - LCPS - Lebanese Center for Policy Studies: 1 643 000 kroner - MADAR - Palestinian Center for Israel Studies: 2 500 000 kroner - ODI: 4 200 000 kroner - REPOA - Research on Poverty Alleviation: 18 000 000 kroner - RVI - Rift Valley Institute: 950 000 kroner - RWI - Raoul Wallenberg Institute of Human Rights and Humanitarian Law: 448 000 kroner - Sana'a Center For Strategic Studies: 2 017 474 kroner - TBI - Tony Blair Institute for Global Change: 2 220 000 kroner - TCF - The Century Foundation: 2 000 kroner - The Stimson Center: 3 638 531 kroner - Universal Rights Group: 2 800 000 kroner - VERTIC: 1 717 486 kroner
------------------------	--

SPØRSMÅL NR. 1487**Innlevert 6. februar 2026 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 13. februar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hvilke lover og andre statlige føringer må endres eller fjernes dersom det skal bli mulig å få til positive aktiviteter på bygda som for eksempel frisbee-golf på Giljastølen?

BEGRUNNELSE:

Dirdal IL ønsker å etablere frisbee-golf på Giljastølen i Gjesdal kommune. Statsforvalteren i Rogaland har mot-

satt seg dette blant annet på grunn av manglende kollektivdekning og hensyn til dyreliv.

Etter å ha vært på Giljastølen og sett på området så er jeg ikke i tvil om at dette hadde vært helt uproblematisk. Dersom kollektivtilbud er et krav om å gjøre kjekke ting på bygda så vil all aktivitet legges til byer og tettsteder.

Senterpartiet ønsker ikke at det skal være slik - og ønsker derfor å vite hvilke lover, forskrifter, retningslinjer og føringer som må endres for at det skal bli mulig å utvikle hele Norge.

Svar:

Etter det jeg har fått av informasjon, dreier denne saken seg om at Statsforvalteren i Rogaland har uttalt seg til en søknad til Gjesdal kommune om dispensasjon for å etablere en 18-hulls frisbeegolfbane på Giljastølen. I alle dispensasjonssaker som berører statlige og regionale myndigheters saksområde, skal disse gis anledning til å uttale seg, jf. pbl. § 19-1. I den aktuelle saken har statsforvalteren

som regional miljømyndighet frarådet at det gis dispensasjon.

Det er ikke aktuelt for meg å involvere meg i en sak som er til behandling lokalt, og hvor departementet ikke har noen rolle. Jeg kan heller ikke se at en enkeltsak som handler om å dispensere fra kommunens egne vedtatte planer, i seg selv gir grunn til å foreslå endringer i lovverket eller i nasjonale retningslinjer og føringer.

SPØRSMÅL NR. 1488

Innlevert 6. februar 2026 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 12. februar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Vil finansministeren ta grep for at Tolletaten avslutter sitt samarbeid med selskapet Palantir?

BEGRUNNELSE:

Det amerikanske teknologiselskapet Palantir har bygd seg opp på overvåkningssystemer og kontrakter med amerikansk og andre militære. Palantir muliggjør eksempelvis massedeportasjoner uten lov og dom i USA gjennom et system som masseovervåker den amerikanske befolkningen, samtidig er den Israelske okkupasjonsmakten er storkunde og mye av teknologien er brukt for å vedlikeholde og eskalere opp overvåkning, okkupasjon og krigsforbrytelser av IDF mot palestinere.

Palantir har møtt mye internasjonal motbør for sin bedriftsmodell og bruk av data og kunstig intelligens. Tolletaten har over flere år samarbeidet med Palantir, som har utviklet programvare som bl.a. overvåker varer som går inn og ut av Norge. Tolletaten utvidet i 2025 samarbeidet med Palantir. Politiet har på sin side avsluttet sitt samarbeid med Palantir.

Som det kommer frem i Morgenbladet 9. april 2025 har dataene fra Tolletaten som analyseres på Palantir-plattformen tidligere vært lagret på en server hos Tolletaten selv, i Norge, men flyttes over i en skytjeneste, til amerikanskeide datamaskiner. Det er svært kontroversielt når amerikanske selskaper gis større mulighet til å overgi sensitive data til amerikanske myndigheter, andre myndigheter eller andre selskaper.

I dag er det noen få store selskaper som kontrollerer store deler av den digitale infrastrukturen, disse er tett

knyttet opp til Donald Trump og hans regime, som søker makt og innflytelse på illiberale og antidemokratiske måter. Det må være en kjerneoppgave for Norge å nå sikre demokratisk kontroll over både digital infrastruktur og data, herunder bør ikke norske offentlige myndigheter samarbeide med selskaper som ikke kan garantere for dette.

Svar:

Jeg legger til grunn at alle Finansdepartementets underliggende virksomheter følger de til enhver tid gjeldende regelverk for anskaffelser, samt løpende gjør grundige risiko- og sikkerhetsvurderinger knyttet til eksterne leverandører av programvare og informasjonssystemer. Ved indikasjon på at dette ikke er tilfelle vil departementet gå i dialog med virksomheten. I ytterste konsekvens kan departementet instruere underliggende virksomhet om å avslutte samarbeidet med en leverandør.

Tolletaten inngikk avtale med Palantir i 2017 etter en offentlig utlyst konkurranse i EØS-markedet. Bakgrunnen var behov for å modernisere aldrende datasystemer, samt å forbedre systemstøtten på kontrollområdet. Konkurransen ble gjennomført iht. lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Alle leverandører som deltok i konkurransen, baserte i stor grad sine tilbud på programvare fra amerikanske teknologileverandører.

Tolletaten bruker programvare fra Palantir til å behandle informasjon om varestrømmer inn og ut av Norge. Denne informasjonen benyttes som grunnlag for Tolletatens arbeid med å gjennomføre målrettet og effektiv kontroll av den grensekryssende vareførselen. Dette

innebærer å vurdere risiko for om inn- og utførsel av varer etterlever regelverk, og til å avdekke bevisst ulovlig import og organisert kriminalitet. I tillegg brukes programvaren til å levere data til SSB over statistikk for Norges utenrikshandel. Palantir leverer selve programvaren som benyttes til analyseformål, men det er Tolletaten selv som gjennomfører analysene ved bruk av programvaren, og som samler inn dataene gjennom de tollbehandlingssystemer som etaten har utviklet. Tolletaten har ansvar for at behandling av de innsamlede data til analyseformål er i samsvar med det rettslige grunnlaget for behandlingen.

Fra sommeren 2025 har Tolletaten benyttet Palantir sin programvare gjennom en såkalt skytjeneste. Selve driften av Tolletatens løsning (Treff-systemet), inkludert lagring av data, foregår i eksterne datasentre hos en av de store skyleverandørene på det internasjonale markedet. De tre største her er Microsoft, Amazon Web Services og Google, og det er én av disse tre som har ansvar for driften av de fysiske datamaskinene som Tolletatens løsning og Palantirs programvare opererer på. Datasentrene er lokalisert i Norden. Tolletatens data er kryptert både under lagring og ved transitt (for eksempel når data flyttes mellom datamaskiner i det eksterne datasenteret).

Det er Tolletaten som administrerer krypteringsnøkklene for å tilgjengeliggjøre data. Palantir har ikke tilgang til disse krypteringsnøkklene. Det betyr at verken

Palantir eller skyleverandøren har tilgang til Tolletatens data. Skyleverandøren har heller ikke kjennskap til hvem som er Palantir sine kunder på skyplattformen. I enkelte tilfeller, som i situasjoner hvor det oppstår tekniske feil i løsningene, vil Tolletaten kunne gi enkelte tekniske utviklere hos Palantir (innen EØS-området) tilgang i Tolletatens løsninger. Slike tilganger er strengt regulert, begrenset i tid og omfang. I tillegg benytter Tolletaten bistand fra Palantir til teknisk utvikling av Tolletatens løsning. Dette skjer under Tolletatens styring og kontroll.

Tolletaten har gjennomført omfattende risiko- og sårbarhetsvurderinger og personvernkonsekvensvurderinger iht. personvernforordningen, for å forsikre seg om at data ikke kan komme på avveie. Tolletaten vurderer at sikringsmekanismene mot data på avveie i Palantir sin programvare og skyløsningen er solide. Sikringstiltakene vurderes som mer solide i skytjenesten enn om programvaren skulle vært håndtert i Tolletatens egne datasentre. Tolletaten har også vurdert scenarier hvor amerikanske myndigheter skulle kreve at Palantir utleverer Tolletatens data. Vurderingene tilsier at Palantir har tekniske, organisatoriske og rettslige tiltak på plass som gjør en slik utlevering lite sannsynlig. Det foreligger med andre ord en rekke hindre som hver for seg vil kunne stoppe slik utlevering.

SPØRSMÅL NR. 1489

Innlevert 6. februar 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 16. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Meiner regjeringa at helsereformutvalet skal bruke tid og ressursar på å utgreie ein modell der alle må ha eigen helseforsikring, eller vil regjeringa gjere det tydeleg for utvalet at dette ikkje er aktuelt å innføre i Noreg?

GRUNNGJEVING:

Ifølgje ein artikkel i Dagens Medisin, publisert 04.02, kjem det fram at Helsereformutvalet vurderer ei forsikringsbasert helseteneste, lik til dømes den nederlandske helsetenesta, som er bygd rundt ei obligatorisk helseforsikring for alle innbyggjarar. Oppslaget byggjer på uttalar frå utvalsleiar Gunnar Bovim på eit folkemøte i Bodø.

Svar:

Regjeringen har gitt Helsereformutvalget et bredt mandat til å vurdere hvordan vi kan sikre en helhetlig og bærekraftig helse- og omsorgstjeneste i framtiden. Utvalget skal levere sine samlede vurderinger og anbefalinger til Helse- og omsorgsdepartementet innen 1. november i år. Jeg vil understreke at utvalget står fritt til å drøfte og vurdere ulike modeller i sin rapport til Helse- og omsorgsdepartementet med den hensikt å vise hvilke alternativer som er mulige.

I Helsereformutvalgets mandat er det presisert at utvalget også skal skape arenaer for en bred offentlig debatt om ulike veivalg for helsetjenesten. Utvalgsleder Bovims innlegg i Bodø bidrar til dette. Det er bra at det er

pågående debatt om enkeltmodeller, og selv om jeg ønsker å avvente utvalgets samlede vurderinger og anbefalinger er det lite sannsynlig at denne regjeringen vil foreslå en forsikringsbasert tjeneste. Imidlertid kan det være et nyttig sammenligningsgrunnlag når vi ser det opp mot andre modeller.

Etter at utvalget har levert sine anbefalinger, vil disse bli behandlet i Helse- og omsorgsdepartementet. Eventuelle endringer i organisering eller finansiering av helsetjenesten som følger av regjeringens forslag til helsereform vil på ordinær måte være gjenstand for behandling i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1490

Innlevert 6. februar 2026 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 13. februar 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen sikre finansiering til det kunnskapsarbeidet som skjer gjennom et viktig doktorgradsprosjekt ved Romerike Krisesenter knyttet til felles botilbud for kvinner og menn?

Departementet er i dialog med Bufdir om hvordan en slik evaluering kan og bør innrettes, i tråd med regelverket for offentlige anskaffelser.

BEGRUNNELSE:

Da Stortinget behandlet endringer i Krisesenterloven våren 2025 ba et enstemmig Storting regjeringen styrke kunnskapsgrunnlaget rundt felles botilbud på krisesenter. Romerike Krisesenter har siden 2022 hatt forsøk med felles botilbud for kvinner og menn, som det eneste i landet. Samtidig som Stortinget krever forskning på felles botilbud får ikke Romerike krisesenter midler til sitt doktorgradsprosjekt. I en tid hvor kommuneøkonomien er svært presset, kan man ikke forvente at eierkommunene, i tillegg til sitt lovpålagte ansvar for krisesentertjenester, skal kunne finansiere den forskningen og kunnskapsgrunnlaget som Stortinget ber om. Felles botilbud for kvinner og menn er banebrytende og erfaringene som Romerike Krisesenter har høstet så langt er svært positive.

Svar:

Forsøket med felles botilbud for kvinner og menn ved Romerike Krisesenter IKS er forlenget til ut 2027. Regjeringen er opptatt av å styrke kunnskapsgrunnlaget om felles botilbud på krisesenter, jf. også Innst. 439 L (2024-2025), Stortingets vedtak og omtalen av vedtaket i Prop. 1 S (2025-2026) fra Barne- og familiedepartementet. Barne- og familiedepartementet har derfor prioritert midler til at Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) kan igangsette en ekstern evaluering av forsøket med felles botilbud for kvinner og menn ved Romerike Krisesenter.

SPØRSMÅL NR. 1491**Innlevert 6. februar 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølvsberg****Besvart 16. februar 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Er kultur- og likestillingsministeren enig i finansministerens vurdering av at gjeninnføring av et fritak for elektroniske nyhetstjenester ikke vil ha «vesentlig betydning for kvaliteten på og tilgjengeligheten av norsk nyhetsproduksjon»?

BEGRUNNELSE:

Viser til svar på spørsmål om når regjeringen vil gjeninnføre plattformnøytralt momsfritak for nyhetsmedier, jf. Dokument nr. 15:1082 (2025-2026). De uheldige konsekvensene av at man fjernet fritaket for elektroniske nyhetstjenester er godt dokumentert av både Oslo Economics og Medietilsynet, i tillegg til fra mediebransjen selv. Det samme er behovet for mer, og ikke mindre, lyd- og videoinnhold fremover. Senest i rapporten Mediemangfoldsregnskapet 2025: Mediemangfold i et avsenderperspektiv,

som ble publisert i januar 2026, skriver Medietilsynet følgende:

«Selv om kjerneproduktet for de fleste redaktørstyrte medier fremdeles er tekstbasert, er det et faktum at lyd- og videoinnhold blir stadig viktigere, ikke minst for å nå unge brukere. Dette må derfor reflekteres i innretningen av rammevilkårene, for å unngå at de redaktørstyrte medienes posisjon og samfunnsrolle svekkes».

Svar:

Jeg viser til finansministerens svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1082 (2025-2026). Merverdiavgiften hører inn under finansministerens område. Det er dermed Finansdepartementet som vurderer virkningene av avgiftsendringer og svarer på henvendelser om merverdiavgiften.

SPØRSMÅL NR. 1492**Innlevert 6. februar 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer****Besvart 12. februar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hvilke vurderinger gjør finansministeren av risikoen for en KI-boble, og hvilke konsekvenser vurderer ministeren at det vil få for norsk økonomi og for Oljefondet om bobla sprekker?

BEGRUNNELSE:

Det er flere tegn til at den raske veksten i KI-selskaper de siste årene kan være en boble som kan resultere i en internasjonal finansiell krise. Finanstilsynet gikk ut i desember 2025 og advarte mot en mulig KI-boble. Store aktører i sektoren, som Deuche Bank, og uavhengige eksperter advarer mot det samme.

Oljefondets eksponering mot KI og tech-selskaper har vært kraftig økende. De amerikanske tech-selskapene i den såkalte «Magnificent Seven»-gruppen – Nvidia, Apple, Microsoft, Alphabet, Amazon, Meta og Tesla - tilsvarte ved årsskiftet 17,34 prosent av fondets samlede aksjeportefølje på 15.173 milliarder kroner. Også i det asiatiske markedet har Oljefondet store investeringer i KI-selskaper.

Svar:

Den finansielle risikoen i Statens pensjonsfond utland (SPU) bestemmes i hovedsak av sammensetningen av fondets referanseindeks. Referanseindeksen er satt sammen av referanseindekser for aksjer og obligasjoner med andeler på henholdsvis 70 pst. og 30 pst. En aksjeandel

på 70 pst. innebærer at det er utviklingen i referanseindeksen for aksjer som betyr mest for fondets avkastning og risiko over tid.

Investeringsstrategien for pensjonsfondet tar utgangspunkt i det lovbestemte målet om høyest mulig avkastning med en akseptabel risiko. Videre bygger den på noen grunnleggende antakelser om finansmarkedet og særtrekk ved fondet. Et sentralt prinsipp er hensynet til bred spredning av investeringene for å redusere risiko.

Fremtidig avkastning fra ulike geografiske områder, sektorer og enkeltelskaper er usikker, og historiske tall viser store forskjeller og variasjoner i avkastningen. For å redusere sårbarheten for særskilt svak utvikling i enkeltmarkeder, spres derfor investeringene bredt over ulike geografiske områder, sektorer og enkeltelskaper. Det gjør at avkastningen jevnes ut og blir mer lik avkastningen til de globale finansmarkedene samlet sett.

Pensjonsfondets referanseindeks for aksjer er basert på den globale aksjeindeksen FTSE Global All Cap fra indeksleverandøren FTSE Russell. Sammensetningen av denne indeksen tar utgangspunkt i selskapenes markeds kapitalisering (markedsvekter). Markedsvekter er et naturlig utgangspunkt for sammensetningen av en global aksjeindeks og innebærer at vekten av de enkelte selskapene i indeksen er basert på deres markedsverdi. Selskapene inngår dermed i indeksen med like store andeler, og avkastning og risiko vil følge utviklingen i det globale aksjemarkedet.

Andelen som USA utgjør av indeksen FTSE Global All Cap, har økt betydelig over tid og utgjorde 62 pst. ved utgangen av 2025. Dette skyldes at de amerikanske selskapene over tid er blitt mye mer verdt enn selskaper i andre markeder, blant annet fordi selskapenes inntjening har vært vesentlig høyere. Videre har veksten i amerikansk økonomi vært relativt sterk. Europa har siden finanskrisen i 2009 hatt en relativt svak utvikling, noe som blant annet skyldes en annen næringssammensetning enn i USA, herunder en lavere andel teknologiselskaper.

Ved utformingen av pensjonsfondets referanseindeks har Finansdepartementet tilordnet geografiske justeringsfaktorer til selskapenes vekter i den underliggende indeksen FTSE Global All Cap, jf. Meld. St. 32 (2019–2020) Statens pensjonsfond 2020. Justeringsfaktorene medfører at pensjonsfondets referanseindeks har en noe høyere andel i Europa og en noe lavere andel i Nord-Amerika (USA og Canada) enn den underliggende indeksen. Ved utgangen av 2025 utgjorde USA 54 pst. av fondets referanseindeks for aksjer, mot 62 pst. i FTSE Global All Cap-indeksen.

Økt lønnsomhet, sterk inntjeningsvekst og høyere verdsettelse av det globale aksjemarkedet, har ført til at referanseindeksen for aksjer har steget vesentlig mer i verdi både siste fem og ti årene enn det som har vært tilfellet historisk. Avkastningen har vært spesielt høy innen teknologisektoren, noe som har medført høyere vekt i det globale aksjemarkedet. Andelen i fondets referanseindeks

har også økt, og teknologisektoren utgjorde 29 pst. ved utgangen av 2025. Endringer i markedsstruktur og teknologisk innovasjon – særlig innen digitale plattformer og kunstig intelligens (KI) – har bidratt til denne utviklingen. Den økte konsentrasjonen innebærer at avkastning og risiko i referanseindeksen i større grad avhenger av utviklingen til enkeltelskaper og sektorer.

Finansdepartementet og Norges Bank følger løpende med på risiko som kan treffe fondet, jf. blant annet omtalen i Meld. St. 22 (2024–2025) av utviklingstrekk i finansmarkedene og analyser av risiko. Finansdepartementet har også opprettet et ekspertråd som skal gi råd og vurderinger til departementet om blant annet investeringsstrategien for pensjonsfondet. Rådet fikk som oppdrag for 2025 å vurdere blant annet sammensetningen av referanseindeksen i lys av politiske og økonomiske utviklingstrekk. Rådets anbefaler at konsentrasjonsrisiko på sektornivå bør prioriteres i det videre arbeidet.

Ekspertrådets rapport viser blant annet til at det er blitt stilt spørsmål ved om økningen i verdsettelsen av teknologiselskapene i USA speiler de underliggende verdiene i selskapene. Rådet peker også på at få og store selskaper i indeksen ikke nødvendigvis betyr at indeksen gir mindre diversifisering. Mange av de ledende teknologiselskapene har diversifiserte inntektskilder ved at de har brede plattformer som dekker ulike teknologier og markeder, både produktmessig og geografisk. Teknologisk innovasjon og tilhørende store investeringer kan gi betydelig vekst, men innebærer også stor risiko. Historien viser at det har vært flere episoder med store opp- og nedturer i aksjeverdiene knyttet til store teknologiske nyvinninger.

Aksjer forventes å gi en høyere avkastning over tid enn obligasjoner. Samtidig innebærer en aksjeandel på 70 pst. at vi må være forberedt på betydelige svingninger i fondsverdien på kort sikt. Dette bør reflekteres i en forsvarlig praktisering av handlingsregelen der overføringen fra pensjonsfondet til budsjettet er mindre enn forventet avkastning i normale tider. Da vil vi også kunne bruke mer i dårligere tider for norsk økonomi, og tilpasse bruken av fondsmidler gradvis ved et fall i fondsverdien.

Finansdepartementet vil nå gå grundig igjennom rapporten fra Ekspertrådet. Mine vurderinger vil omtales i meldingen om Statens pensjonsfond som blir lagt frem til våren.

SPØRSMÅL NR. 1493**Innlevert 6. februar 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 24. februar 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over de tenketanker og ulike utenrikspolitiske institutter som har mottatt støtte fra UD eller underliggende etater siden 2005, inkludert hvor mye de har mottatt i støtte?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til den pågående debatten om norsk bistandspolitikk og behovet for reformering.

Svar:

Vedlagt følger en oversikt over Utenriksdepartementet (UD) sine tilskuddsmidler til tenketanker og utenrikspolitiske institutter i perioden 2005-2025. Oversikten omfatter tilskuddsmidler/støtte utbetalt over UDs budsjett under programområde 02 Utenriksformål og programområde 03 Internasjonal bistand. En vesentlig del av bistandsbudsjettet forvaltes av Norad. På grunn av kort svarfrist tas det forbehold om at oversikten kan inneholde feil eller mangler.

UD har valgt å ta utgangspunkt i følgende definisjon av tenketank fra Store norske leksikon: «Tankesmiene er akademiske verkstader som først og fremst har som offisiell grunngeving å vera frittstående debattforum. Gjennom seminar, møteverksemd, bokutgjevingar, artikkelproduksjon og utgreiingar er ambisjonen til tankesmiene å vera til støtte for politikarar og avgjerdstakarar elles når dei til dømes skal driva langtidspanlegging. Men tankesmiene er ikkje forskingsinstitutt»¹.

Vurdering av hvilke enheter som faller innenfor kategoriene «tenketanker» og «utenrikspolitiske institutter» vil være noe skjønnsmessig. Avgrensning opp mot for eksempel forskningsinstitusjoner, medlemsorganisasjoner og interesseorganisasjoner vil i mange sammenhenger være uklar og subjektiv. Standard kontoplan for statlige virksomheter har heller ikke egne kontogrupper som skiller ut «tenketanker» eller «utenrikspolitiske institutter». Informasjonen som etterspørres kan derfor ikke hentes direkte ut av statsregnskapet.

UD gjør også oppmerksom på at det i noen tilfeller gis støtte til tenketanker eller utenrikspolitiske institutter i kapasitetsbyggingsøyemed eller for opplæringsformål. Slik støtte er i utgangspunktet ikke inkludert i listen. På

den annen side kan det ikke utelukkes at listen inneholder institusjoner som ikke primært arbeider som politiske tenketanker eller utenrikspolitiske institutter, men som er sentre for kunnskap innen en sektor, for eksempel jordbruk eller helse.

For å identifisere tenketanker og ulike utenrikspolitiske institutter som har fått midler over bistandsbudsjettet, har UD benyttet en OECD/DAC-statistikkvariabel som heter «Universities, colleges and other teaching institutions, research institutes, think-tanks». Norske og utenlandske universiteter og høyskoler, FN-organisasjoner, norske offentlige virksomheter og norske forskningsinstitutter (med unntak av NUPI, PRIO, CMI, FAFO og FNI, som iht. Norges forskningsråds gjennomgang fra 2006 er klassifisert som utenriks- og sikkerhetspolitiske institutter², og FFI) er deretter tatt ut. Listen er så gjennomgått og supplert manuelt for å kvalitetssikre uttrekket i den grad dette har vært mulig innenfor svarfristen.

Det gjøres oppmerksom på at statistikkvariabelen favner vesentlig bredere enn kategoriene «tenketanker» og «utenrikspolitiske institutter». Statistikkuttrekket kan derfor inneholde midler til prosjekter der mottaker ikke primært har til formål å påvirke samfunnsdebatt eller beslutningstakere. Samtidig kan det ikke utelukkes at uttrekket er ufullstendig, både på grunn av mulige feil i registrering, og manglende data for blant annet belastningsfullmakter til andre departementer og etater. Bistandsstatistikken for 2025 er heller ikke ferdig gjennomgått og kvalitetssikret.

Bistandsstatistikken inkluderer kun offisiell godkjent bistand (ODA) som rapporteres inn til OECD. Det betyr at tilskudd utbetalt under departementets programområde 02 Utenriksformål ikke inngår i bistandsstatistikken. Gjennomgangen har tatt utgangspunkt i samme definisjoner som for programområde 03 Internasjonal bistand, men på 02-området er det gjort en manuell gjennomgang av avtalepartnere for å identifisere relevante mottakere av tilskuddsmidler. Det må tas forbehold om mangler.

Ved ønske om mer informasjon knyttet til forvaltning og tildeling av tilskudd, kan det rettes spørsmål til departementet.

1 [Definisjon av tankesmie – Store norske leksikon](#)

2 [Utenriks- og sikkerhetspolitiske institutter – En gjennomgang](#)

Vedlegg:

SAMLET OVERSIKT OVER TENKETANKER OG UTENRIKSPOLITISKE INSTITUTTER MED STØTTE FRA UD - 2005-2025	
Avtalepartner	Totalbeløp 2005-2025
ACEP - Africa Centre for Energy Policy	735 000
ACET - African Centre for Economic Transformation	6 055 560
ACHEST - African Centre for Global Health and Social Transformation	7 094 820
ACRPS - Arab Center for Research and Policy Studies	3 298 748
ACSIS - Arab Institute for Security Studies	4 500 000
ACTS - African Centre for Technology Studies	18 633 000
AEI - Albert Einstein Institution	3 000 000
AFIDEP - African Institute for Development Policy	18 222 978
AIAS - African Institute of Agrarian Studies	9 240 000
AISA - Africa Institute of South Africa	900 000
Allerhand Institute	450 000
Al-Quds Center for Political Studies	13 572 085
Al-Shabaka - The Palestinian Policy Network	4 325 000
APP - Africa Progress Panel Foundation	7 750 000
Atlantic Council	17 892 000
Atlantic Initiative	21 076 034
Baker Institute	1 236 000
Basel Institute on Governance	72 400 000
BASIC - British American Security Information Council	4 599 999
BFPE - Belgrade Fund for Political Excellence	2 848 630
BIDPA - The Botswana Institute for Development Policy Analysis	14 876 280
BISS - Belarusian Institute for Strategic Studies	1 480 050
BPRG - Balkans Policy Research Group	101 628 000
Brookings Institution	111 620 978
Bruno Kreisky Forum for International Dialogue	6 502 404
C2ES - Center for Climate and Energy Solutions	4 800 000
CAG - Center on Asia and Globalization	7 456 529
CAP - Center for American Progress	5 176 535
Carnegie Endowment for International Peace	28 338 575
Carnegie-Tsinghua Center for Global Policy	2 904 897
CCMR - Centre for Civil-Military Relations	13 769 673
CDDEP - Center for Disease Dynamics, Economics and Policy	3 000 000
CDV - College Doctrina Vitae	22 488
CEAS - The Center for Euro-Atlantic Studies	412 048
CEDA - Centre For Economic Development and Administration	85 858
CEI - Center for International Studies	8 674 028
CEJIL - Centre for Justice and International Law	38 868 433
CENESS - Center for Energy and Security Studies	1 814 212
Center For Migration Studies	1 461 760
Centre for Policy Dialogue	780 793

CGD - Center for Global Development	33 138 999
CIC - Center on International Cooperation	78 418 477
CIDOB - Barcelona Centre for International Affairs	4 612 823
CILRAP - Centre for International Law Research and Policy	9 253 954
CIP - Center for International Policy	67 225 985
CISAC - Center for International Security and Cooperation	4 711 912
Civita AS	140 000
CMI - Chr Michelsen Institute	716 810 239
CNAS - Center for a New American Security	1 567 144
CPA - Centre for Policy Alternatives	6 442 113
CSEAS - Center for Southeast Asian Studies	276 850
CSIS - Centre for Strategic and International Studies	5 424 351
CSS - Center for Strategic Studies	3 818 292
CxC, Civic Thought Lab Inc.	685 000
D4D - Democracy for Development	5 455 050
ECES - Egyptian Center for Economic Studies	431 000
ECFR - European Council on Foreign Relations	56 455 799
EDAM - Centre for Economics and Foreign Policy Studies	281 223
ELN - European Leadership Network	7 447 198
Engineering Research Center ERC AS	847 800
ERC - European Research Center	418 281
Estonian Center of Eastern Partnership	16 504 861
European Policy Centre	420 359
FANRPAN - Food, Agriculture and Natural Resources Policy Analysis Network	8 240 000
FFI - Forsvarets forskningsinstitutt	40 069 649
Flasco - Facultad Latinoamericana de Ciencias Sociales	6 548 819
FNI - Fridtjof Nansens Institutt	25 652 151
Forced Migration Review	1 850 000
Forskningstiftelsen FAFO	156 950 338
FRIDE - Fundación para las Relaciones Internacionales y el Diálogo Exterior	1 852 857
FSS - Forum for Social Studies	1 600 000
GCCS - Global Center on Cooperative Security	22 148 565
Geneva Academy of International Humanitarian Law and Human Rights	800 000
GINI - Governance Institutes Network International	5 375 000
Global Financial Integrity	95 703 078
GLPS - Group for Legal and Political Studies	166 000
GMF - German Marshall Fund of the United States	86 712 561
Graduate Institute of International and Development Studies - Geneva	8 859 720
Gutmacher Institute	88 725 000
HAS - Heart of Asia Society	5 945 000
HDIP - Health, Development, Information and Policy Institute	13 310 217
HERE - Geneva	6 700 000
HESPI - The Horn Economic and Social Policy Institute	2 000 000
ICDT - International Centre for Democratic Transition	1 295 811
ICEFI - El Instituto Centroamericano de Estudios Fiscales	5 950 000

ICG - International Crisis Group	132 745 147
IDEG - Institute for Democratic Governance	3 928 537
IEP - Institute for European Politics	160 453
IFI - Issam Fares Institute for Public Policy and International Affairs	2 004 770
Igarapé	4 483 739
IGD - Institute for Global Dialogue	2 173 000
IGNIS – Institutt for globalt nettverksarbeid, informasjon og studier	563 972
IIS - Institute for Inclusive Security	5 769 637
IISD - International Institute for Sustainable Development	157 411 741
IISS - International Institute for Strategic Studies	3 641 660
Institute for Peace and Conflict Studies (Tanzania)	3 496 242
Institute of Democracy and Social Processes	168 213
IPCRI - Israel Palestine Center for Research and Information	500 000
IPI - International Peace Institute (formerly Academy)	116 035 894
IPRA - International Peace Research Association	1 183 965
ISAS - Institute of South Asian Studies, National University Singapore	265 000
ISE - The Institute for State Effectiveness	27 697 690
ISIS - Myanmar Institute of Strategic and International Studies	332 010
ISS - Institute for Security Studies	485 514 810
IWPR - Institute for War and Peace Reporting	185 801 165
IWAAS - Institute of West Asian and African Studies	302 874
KLGI - Kosovo Local Governance Institute	12 658 445
KUN – Senter for kunnskap og likestilling, Kvinneuniversitetet Nord	6 906 000
LCPS - Lebanese Center for Policy Studies	6 955 000
MADAR - Palestinian Center for Israel Studies	52 043 000
Mahbub ul Haq Human Development Centre, Pakistan	4 063 924
MEI - Middle East Institute	207 169
Menneskerettighetsakademiet	15 788 622
MERIC - Middle East Research and Information Consultants	4 788 390
Mesebetsi – Tørres Think Tank	118 982
MINDS - Mandela Institute for Development Studies	13 422 996
Monterey Institute of International Studies	8 750 757
Mountbatten Centre for International Studies	183 846
Narviksenteret	1 051 472
National Iranian American Council	1 000 000
Nautilus Institute	3 950 000
New America Foundation	8 366 891
Nordic Centre - Centre of Northern European countries	11 019
Norsk Fredssenter	333 212
NUPI - Norwegian Institute of International Affairs	548 864 003
ODI	37 733 191
ORG - Oxford Research Group	21 124 931
Ostrogorski Centre (Centre for Transition Studies)	2 903 800
PIPS - Pakistan Institute for Peace Studies	3 370 283
PODEM - The Center for Public Policy and Democracy Studies	846 966

President and Fellows of Harvard College	1 500 000
PRIO - International Peace Research Institute, Oslo	394 368 029
REC - The Regional environmental centre for the Caucasus	1 434 054
REPOA - Research on Poverty Alleviation	112 156 933
Rhpto Rapid Response - Norwegian Center for Global Analyses	29 300 000
RIDEA - Research Institute of Development and European Affairs	3 817 420
RPI - Regional Peace Institute	783 000
RPRI - Raad Peace Research Institute	400 000
RRI - Rights and Resources Initiative	72 399 034
RSIS - S. Rajaratnam School of International Studies	1 000 000
RUSI - Royal United Services Institute	8 410 103
RVI - Rift Valley Institute	2 915 000
RWI - Raoul Wallenberg Institute of Human Rights and Humanitarian Law	19 345 784
SAIIA - South African Institute of International Affairs	40 214 803
Sana'a Center For Strategic Studies	6 994 984
SANDEE – South Asian Network for Development and Environmental Economics	9 400 000
SARDC - Southern African Research and Documentation Centre	8 360 000
SARDI - South Asian Research & Development Initiative	1 410 886
SDPI - Sustainable Development Policy Institute, Pakistan	843 435
SDSN - Sustainable Development Solutions Network	3 000 000
SIPRI - Stockholm International Peace Research Institute	9 480 494
SIWI - Stockholm International Water Institute	7 885 667
Social Science Research Council	35 577 000
SPDC - Social Policy and Development Center	11 565 469
Swedish Institute for International Affairs	1 025 590
Tankesmien Agenda AS	250 000
TBI - Tony Blair Institute for Global Change	2 220 000
TCF - The Century Foundation	432 000
The H. John Heinz III Center for Science, Economics and Environment	1 035 000
The Royal Institute of International Affairs (Chatham House)	12 444 091
The Stimson Center	10 411 930
TNI - Transnational Institute	1 213 000
U.S./ Middle East Project	383 049
UNEP DTU Partnership	200 970
Universal Rights Group	30 021 763
Vahu Development Institute	6 595 500
VERTIC - Verification Research Training and Information Centre	39 331 379
Washington Office on Latin America (WOLA)	28 984 119
Worldwatch Institute	1 830 000
Worldwatch Institute Norden	723 500
WRI - World Resources Institute	119 336 729
WSI - World Security Institute	1 254 350
Sum	kr 5 108 624 354

SPØRSMÅL NR. 1494**Innlevert 6. februar 2026 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 17. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil regjeringen ta initiativ til å styrke det nasjonale arbeidet med PMDD ved å sikre kompetanse om PMDD hos helsesykepleiere i videregående skole og ved helsestasjoner for ungdom, inkludere PMDD i psykisk helsehjelp og andre lavterskeltilbud, sørge for tydelig omtale av PMDD på Helse Norge.no i tråd med NOU 2023:5 inntil egen diagnosekode er på plass, og se PMDD og andre sykusrelaterte lidelser i sammenheng med sykefravær som del av arbeidet for å styrke kunnskapen om kvinnehelse i arbeidslivet?

BEGRUNNELSE:

Premenstruell dysforisk lidelse (PMDD) er en alvorlig, kronisk, sykusrelatert lidelse som rammer 1–5 prosent av kvinner i fertil alder, tilsvarende opptil 60 000 personer i Norge. PMDD skiller seg klart fra vanlig PMS og kan gi alvorlige psykiske symptomer som dyp depresjon, angst, sinneutbrudd, tap av emosjonell kontroll og selvmordstanker.

En svensk studie publisert i JAMA Network Open viser betydelig økt risiko for selvmordstanker og selvmordsforsøk blant kvinner med PMDD. Tilstanden er dermed både en kvinnehelseutfordring og relevant for selvmordsforebygging. PMDD er anerkjent som diagnose i ICD-11 og DSM-5, men Norge mangler fortsatt egen diagnosekode. Dette vanskeliggjør registrering, utvikling av behandlingstilbud og sikring av likeverdig helsehjelp. Mørketall kan derfor antas som følge av manglende statistikk.

Informasjonen om PMDD på HelseNorge.no er i dag mangelfull. Ifølge PMDD Norge og NOU 2023:5 Den store forskjellen omtales premenstruelle plager hovedsakelig under PMS, uten tydelig skille mot PMDD. Manglende kunnskap og retningslinjer i helsetjenesten fører til tilfeldig og ofte utilstrekkelig hjelp, også for unge jenter. Samtidig tilbys utredning og behandling i det private mot betaling, noe som bidrar til et klassesdelt helsetilbud. Til tross for anbefalingene i NOU 2023:5 har kvinner med PMDD fortsatt ikke et forutsigbart og likeverdig offentlig tilbud.

Svar:

Det er et stort behov for mer kunnskap om kvinners helse gjennom hele livsløpet. Derfor jobber regjeringen mål-

rettet for å redusere kunnskapshull, implementere ny kunnskap og å øke helsekompetansen i befolkningen. Regjeringens kvinnehelsestrategi, som følger opp NOU 2023:5 Den store forskjellen, rammer inn arbeidet.

Premenstruell dysforisk lidelse (PMDD) er en alvorlig form for PMS. PMDD kan, som representanten også beskriver, gi betydelige plager med konsekvenser for skole, arbeid og livskvalitet. I følge PMDD Norge kan symptomene debutere når som helst i fertil alder, men diagnosen blir, ifølge pasientorganisasjonen, vanligvis stilt når man er mellom 30 og 40 år. Det er derfor viktig med kvalitetssikret og kunnskapsbasert helseinformasjon til jenter og kvinner i fertil alder.

For å svare på representantens spørsmål har jeg bedt om innspill fra Helsedirektoratet. Direktoratet viser til at ung.no og Helsenorge har informasjon om PMS og PMDD. På Helsenorge finner innbyggerne kvalitetssikret informasjon og har tilgang til digitale selvbetjeningsløsninger. På Helsenorge er det, som kjent, en dedikert side for kvinnehelse – [Kvinnehelse - Helsenorge](#) – med informasjon, råd og verktøy om ulike helsesituasjoner. Helsedirektoratet vil vurdere om det er behov for mer informasjon om PMDD på Helsenorge. Denne siden skal kontinuerlig oppdateres og være en viktig kunnskapskilde.

Skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom er et viktig tilbud for unge. Når skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom avdekker plager og utfordringer som ikke kan følges opp i disse tjenestene, er det viktig at de henviser videre.

Alle med symptomer på PMS og PMDD bør kontakte egen fastlege for hjelp og eventuell henvisning til andre deler av helse- og omsorgstjenestene, herunder spesialisthelsetjenesten.

PMDD er omtalt i metodebok.no, som er en portal for metodebøker, veiledere og prosedyrer, som forvaltes av de fire regionale helseforetakene, og i Norsk elektronisk legehåndbok (NEL).

Som representanten er kjent med pågår det nå et arbeid med overgang til det nye kodeverket, ICD-11, i norsk helsetjeneste. I ICD-11 er det en egen kode for PMDD som blant annet vil gi bedre oversikt over forekomst av PMDD.

Regjeringen har startet arbeidet med en ny og spisset handlingsplan for forebygging av selvmord, og jeg vil vurdere hvordan kunnskap om PMDD kan inngå.

Regjeringen vil, i samarbeid med partene i arbeidslivet, jobbe for å utjevne sosiale helseforskjeller, redusere sykefraværet og sørge for at færre faller ut av arbeidslivet. Kvinnehelse og kvinnearbeidshelse står sentralt i denne satsingen. I 2026 skal vi jobbe for at allmennlegetjenesten er rigget for å bidra til å redusere antall sykemeldinger,

er, gi raskere avklaringer, flere graderte sykemeldinger og tett tverrfaglig oppfølging. Arbeidslivet skal fremme helse og mestring. Regjeringen vil følge opp kvinnearbeidshelseutvalget (NOU 2025: 5), og sammen med partene i arbeidslivet styrke det forebyggende arbeidsmiljøarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1495

Innlevert 6. februar 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 24. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva er justisministerens vurdering av at tyrkiske myndigheter har lyktes med å utnytte norsk politi til å trakassere en norskkurdisk politiker ved å misbruke det internasjonale politisamarbeidet mellom Norge og Tyrkia?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til VGs sak 5.2.2025 om at norsk politi bisto Tyrkia i påstått terrorsak mot norsk stortingspolitiker. Bakgrunnen er at Oslo politidistrikt i oktober 2025 kontaktet stortingsrepresentant Seher Aydar og fortalte at tyrkiske myndigheter hadde kontaktet norsk myndigheter.

Politiet opplyste at Aydar er siktet i Tyrkia for «for å lage propaganda for en terrororganisasjon» i to Facebook-innlegg fra 2018. Den såkalte «propagandaen for en terrororganisasjon» var informasjon om hhv. et arrangement på Litteraturhuset og om en lovlig markering mot krig.

Dette visste imidlertid ikke Aydar, så for å forstå hva hun var anklaget for, måtte hun be Oslopolitiet om innsyn i saken. Det tok over tre uker før hun fikk lese dokumentene. Da hun møtte opp på Oslo Øst politistasjon på Kjelsrud, ble hun ført inn på et avhørsrom. Telefon og datamaskin måtte hun levere fra seg midlertidig. Hun fikk ikke ta kopier, eller skrive ned hele setninger. Hun måtte huske alt selv – samtlige dokumenter som har gått frem og tilbake mellom Tyrkia og Norge.

Det sentrale «beviset» i saken var de to ovennevnte innleggene på Facebook.

Advokat Maria Hessen Jacobsen ved advokatfirmaet Elden har lang erfaring med tyrkiske rettssaker. Til

VG uttaler hun at hun er «veldig overrasket» over at norske myndigheter har valgt å bistå Tyrkia i saken mot stortingsrepresentanten:

– Å forfølge dette på noen måte i Norge kan i seg selv utgjøre brudd på vedkommendes rettigheter, som ytringsfriheten og forbudet mot politisk forfølgelse.

I 2023 uttrykte Europarådet bekymring for at Tyrkia misbruker internasjonale politisamarbeid – som Interpol – utøver press mot andre stater og truer kritikere og journalister i utlandet, i strid med grunnleggende menneskerettigheter.

Forsker Jens Plahte uttaler til VG: – Hvis det som beskrives i VGs artikkel er riktig, kan det virke som om tyrkiske myndigheter har lyktes med å utnytte norsk politi til å trakassere en norskkurdisk politiker ved å misbruke det internasjonale politisamarbeidet mellom Norge og Tyrkia. Det kan virke som hensikten er å true eller skremme vedkommende.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at jeg forstår at denne saken har vakt reaksjoner. Ytringsfriheten i Norge er en grunnlovsfestet rettighet og en sentral menneskerettighet.

Verken jeg eller departementet kommenterer normalt enkeltsaker. I den konkrete saken som spørsmålet gjelder finner jeg imidlertid grunn til å opplyse om at saken ikke er ferdigbehandlet. Jeg vil i det følgende redegjøre for håndteringen av denne type rettsanmodninger.

Norge er tilsluttet flere konvensjoner og avtaler om gjensidig samarbeid i straffesaker. Den europeiske konvensjon om gjensidig hjelp i straffesaker av 20. april 1959 (1959-konvensjonen) og dens to tilleggsprotokoller er

sentrale på dette området. Tyrkia er også tilsluttet denne konvensjonen.

Alle land som er part til 1959-konvensjonen skal utpeke en sentralmyndighet som er ansvarlig for å motta anmodninger etter konvensjonen og håndtere disse. Frem til 1. januar 2026 var Justis- og beredskapsdepartementet sentralmyndighet etter konvensjonen. Fra og med årsskiftet overtok Riksadvokaten denne oppgaven. Departementet besvarer anmodninger som innkom før årsskiftet.

Det kan anmodes om ulike former for rettslig bistand, for eksempel avhør. Når norske myndigheter mottar anmodning om bistand til avhør, gjøres det en konkret vurdering av om anmodningen kan etterkommes. Vurderingen gjøres i lys av norsk lov, konvensjonens forpliktelser og grunnleggende nasjonale interesser.

En anmodning som strider mot Norges forpliktelser etter Den europeiske menneskerettskonvensjonen, herunder ytringsfriheten, skal avslås. Selv om det ligger an til at en anmodning skal avslås, er det gode grunner til at den saken gjelder blir gjort kjent med at hen er part i en straffesak i utlandet. Det sikrer også at vedkommende får mulighet til å ivareta sine interesser overfor utenlandsk myndighet. Måten dette gjøres på er ved at politiet innkaller personen til et avhør. Det er frivillig å forklare seg for politiet i slike saker. Noen ønsker å la seg avhøre, og at avhøret blir oversendt til myndighetene i det anmodende landet. Dersom man ikke ønsker å la seg avhøre kan innkallingen avslås.

Det er norsk politi og påtalemyndighet som bistår med gjennomføring av avhør i Norge. I denne prosessen

er det viktig at den som anmodningen gjelder blir ivare tatt på en god måte og får tilstrekkelig informasjon.

Etter at politiet og påtalemyndigheten har gjort sine vurderinger og eventuelt innhentet bevis, returneres saken til den norske sentralmyndigheten, som foretar den endelige vurderingen av om anmodningen skal etterkommes. Det er først på dette tidspunktet at bevisene som er innhentet i saken eventuelt oversendes til utenlandsk myndighet.

Riksadvokaten er øverst ansvarlig for påtalemyndigheten og ny sentralmyndighet etter 1959-konvensjonen. Jeg har derfor innhentet en uttalelse fra ham. Riksadvokaten uttaler følgende: «Rettsanmodninger fra utlandet som gjelder legitim bruk av ytringsfriheten reiser flere dilemmaer. Hvis sentralmyndigheten avslår en slik anmodning ved mottak, vil personen det gjelder bli skånet for å bli innkalt til avhør av norsk politi i en sak som egentlig ikke burde vært straffeforfulgt. Men det vil innebære at vedkommende heller ikke vil bli informert om at det finnes en sak. Riksadvokaten har også erfart at noen ønsker å gi forklaring i saken, og at denne forklaringen skal sendes til staten som har anmodet om avhør. Å avslå slike rettsanmodninger kategorisk vil derfor ikke alltid være den beste løsningen. Riksadvokaten har likevel forståelse for at slike saker kan oppleves som belastende for den det gjelder, og vi vil derfor gjennomgå våre rutiner for å vurdere om prosessen kan gjennomføres på en mer skånsom måte.»

Jeg er glad for at riksadvokaten, på bakgrunn av denne saken, vil se nærmere på sine rutiner for å sikre at berørte blir ivare tatt på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 1496

Innlevert 6. februar 2026 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund

Besvart 12. februar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvor langt regjeringen har kommet i dette utredningsarbeidet, og når man kan forvente at det foreligger en konklusjon, og vil statsråden vurdere å iverksette pilotprosjekter for oppgaveavlastende team eller kommunenettverk i enkelte fylker?

BEGRUNNELSE:

I Stortingsmelding 35 (2023–2024) skriver regjeringen at den vil utrede regionale oppgaveavlastende team i fylkeskommunene for å tilby fagkompetanse til kommunene. Regjeringen vil også utrede interkommunale løsninger som kan dekke de samme behovene.

I flertallsmerknaden fra stortingsbehandlingen pekes det på at kunnskapen om kystøkologi er for svak, og at det er behov for mer kartlegging, forskning og for-

midling. Flertallet understreker også at kommuner og fylkeskommuner får sentrale oppgaver innen arealforvaltning på land og i sjø, og at lokal kompetanse er avgjørende. Det vises til at regjeringen planlegger videreutvikling av lokale knutepunkter, og at det bør vurderes å etablere oppgaveavlastende team i fylkeskommunene.

Svar:

For regjeringen er det et mål å videreføre og styrke kommunenes rolle i arealforvaltningen og jobbe for å forbedre kommunenes kompetanse og kapasitet som arealforvalter. Helhetlig og bærekraftig arealforvaltning er nødvendig for å nå flere ulike samfunns mål og for å gjøre gode avveininger mellom ulike interesser. Kommunene har hovedansvaret for arealplanlegging etter plan- og bygningsloven, og kan gjennom dette bidra til en effektiv arealbruk som begrenser klimagassutslipp og ivaretar nasjonale interesser knyttet til naturmangfold, kulturmiljø, landskap og dyrka mark.

I Stortingsmelding 35 (2023–2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold fremmet regjeringen flere tiltak for å styrke kommunenes kompetanse og kapasitet om naturvennlig planlegging. Blant annet fremmet regjeringen følgende to tiltak:

- utrede regionale oppgaveavlastende team i fylkeskommunene, eller interkommunale løsninger som dekker samme behov, for å tilby fagkompetanse til kommunene med vekt på natur, klima, miljø, jordvern og andre temaer i planleggingen

- i samarbeid med KS, fylkeskommunene og statsforvalterne tilrettelegge for kommunenettverk innenfor natur, klima, jordvern og planlegging

Departementene har startet arbeidet med å følge opp stortingsmeldingen. Klima- og miljødepartementet vurderer oppfølgingen av de nevnte tiltakene i samarbeid med berørte departementer, men det er foreløpig ikke tatt stilling til oppfølging av disse tiltakene.

SPØRSMÅL NR. 1497

Innlevert 7. februar 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø

Besvart 12. februar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden virkningen av femårig lærerutdanning når det gjelder kompetanseheving, rekruttering til læreryrket og tilgangen på kvalifiserte lærere i skolen, og vil statsråden på denne bakgrunn vurdere om det er behov for endringer eller en omlegging av dagens modell for lærerutdanning?

BEGRUNNELSE:

Utvidelsen av lærerutdanningen fra treårig bachelor til femårig master ble innført med mål om å styrke lærernes faglige og pedagogiske kompetanse, samt å øke attraktiviteten til læreryrket og kvaliteten i skolen. Samtidig har grunnskolen og videregående opplæring over tid hatt vedvarende utfordringer knyttet til rekruttering til læreryrket, gjennomføring i lærerutdanningene og mangel på kvalifiserte lærere.

Flere rapporter, samt utviklingen i søkertall og frafall, kan tyde på at reformen ikke fullt ut har hatt den tilsktede effekten, og at utvidelsen også kan ha bidratt til en

høyere terskel for å velge lærerutdanning. På denne bakgrunn er det relevant å få statsrådens helhetlige vurdering av reformens virkninger, herunder om dagens modell for lærerutdanning er hensiktsmessig.

Svar:

Lærerutdanning ligger under mitt ansvarsområde som forsknings- og høyere utdanningsminister. Det er derfor jeg som svarer på spørsmålet fra representanten.

Det er svært gledelig at vi i høst hadde 20 prosent flere som startet på en grunnskolelærerutdanning enn året før. Det er imidlertid riktig som representanten skriver, at vi mangler kvalifiserte lærere flere steder i landet. Dette er noe regjeringen jobber målrettet for å løse.

Masterutdanning for grunnskolelærere ble innført i 2017. Da hadde grunnskole-/allmennlærerutdanningen vært fireårig siden 1992. Dette ble gjort på bakgrunn av evalueringer og forskning som pekte på fordelene ved å løfte grunnskolelærerutdanning til masternivå for å sørge for at lærerne fikk dypere kompetanse, spesielt i fagene de

skal undervise i. De fleste lærere i videregående skole har lenge hatt utdanning på hovedfags-/masternivå.

Vi jobber kontinuerlig med å styrke og forbedre lærerutdanningen. Evalueringen av lærerutdanningen i 2024 konkluderte med at utdanningen fungerer godt, men kan bli bedre blant annet på skole-hjem samarbeid, på å forstå og håndtere mangfoldet av elever læreren vil møte i skolen og ikke minst på mer og bedre praksis.

På bakgrunn av dette sendte kunnskapsministeren og jeg i april 2025 et brev til lærestedene der vi oppfordret dem til å tenke nytt om dette, og om hvordan lærerutdanningen enda bedre kan møte samfunnets behov. Flere har tatt utfordringen, og eksempelvis utvikler Universitetet i Sørøst-Norge (USN) tre nye utdanningsløp med nye tilnærminger til praksis, faglig bredde og innslag av praktisk-estetiske fag.

Regjeringen har også satt inn en rekke tiltak for å møte kompetansebehovene i skolen. Vi har sammen med de mest sentrale partene i utdanningssektorene utarbeidet en rekrutteringsstrategi som handler om å få flere søkere til lærerutdanningene, og at flere lærere skal bli i yrket. Vi har skapt flere veier inn i læreryrket og sørget for at ansatte i skolen kan få stipend for å ta en lærerutdanning.

Når det gjelder gjennomføring er lærerutdanningene blant studiene med høyest andel studenter som gjennomfører på normert tid. Grunnskolelærerutdanningen for trinn 1-7 har siden den ble startet i 2017, holdt seg stabil med en gjennomføringsgrad på over 60 prosent. På

grunnskolelærerutdanningen for trinn 5-10 har gjennomføringsgraden økt de siste årene, og i 2024 var den oppe på over 60 prosent. Også på lektorutdanningene har det vært en stabil økning i gjennomføring på normert tid siden 2022.

Antall årsverk utført av lærere som oppfyller kompetansekravet for tilsetting har økt. Antallet har de siste fem årene ligget på et høyere nivå enn årene før og det er nå over 4 000 flere årsverk utført av kvalifiserte enn for 10 år siden. De siste årene har det også vært en tydelig økning i andelen lærere som har fordypning i norsk, matematikk og engelsk. Det er bra, det viser at det går riktig vei og at vi får flere og bedre kvalifiserte lærere inn i klasserommene.

Nå er vi i en rammeplanprosess der målet er å gi større faglig frihet og ansvar til universitetene og høyskolene, ved at vi går fra elleve til to rammeplaner for lærerutdanning. Målet med denne prosessen er å tilrettelegge bedre for at institusjonene kan utvikle kvaliteten i norsk lærerutdanning og samtidig gi mer fleksibilitet til å videreutvikle sine tilbud. Lærerutdanningene består av høyt kompetente fagmiljøer som er godt rustet til å utvikle lærerutdanning som sikrer kvalitet og nyskapning, i nært samarbeid med barnehage- og skolesektor.

Vi trenger ulike lærerutdanninger som utdanner lærere med solid faglig kompetanse og praktisk erfaring som gjør lærerne godt forberedt på den hverdagen som møter dem i barnehagen og i klasserommene. Det vil jeg fortsette å arbeide for.

SPØRSMÅL NR. 1498

Innlevert 7. februar 2026 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 16. februar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Er finansministeren enig i at FLOs levering av drivstoff til sivil luftfart utgjør «virksomhet med omsetning av merverdiavgiftspliktige varer» som etter statsrådens eget svar skal omfattes av merverdiavgiftsloven, og vil statsråden i så fall ta initiativ til at FLO registreres i Merverdiavgiftsregisteret for denne aktiviteten, slik at fritaket i § 6-22 kan anvendes og nøytralitetsprinsippet gjenopprettes?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller viser til finansministerens svar i dokument nr. 15:1266 (2025-2026).

Finansministeren svarer at han «ikke har tilstrekkelig informasjon til å vurdere hvordan Forsvarets omsetning av drivstoff skal behandles etter merverdiavgiftsloven eller om det er behov for regelverksendringer.»

Samtidig fastslår finansministeren at «det offentlige – herunder Forsvaret – omfattes av merverdiavgiftsloven dersom det driver virksomhet med omsetning av merverdiavgiftspliktige varer og eller tjenester», og at «det er et mål at merverdiavgiftssystemet skal virke nøytralt.»

For å gi finansministeren det nødvendige informasjonsgrunnlaget, opplyses følgende:

Faktum:

Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) leverer flydrivstoff til sivile flyselskaper i ervervsmessig virksomhet på Harstad/Narvik lufthavn Evenes. FLO kjøper drivstoff pålagt 25 % merverdiavgift, men har ikke fradragsrett. Denne kostnaden videreføres til sivile mellomledd (som Sky Fuel Lofoten AS) og videre til flyselskaper. På rene sivile flyplasser er tilsvarende leveranser fritatt for merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven § 6-22. Fritaket får ikke virkning på Evenes fordi FLO ikke er registrert i Merverdiavgiftsregisteret. Sivile flyoperatører belastes dermed 25 % mva på drivstoff på Evenes, mens de betaler 0 % på andre flyplasser for identisk tjeneste.

Rettslig vurdering:

FLOs levering av drivstoff til sivil luftfart er ikke en del av Forsvarets kjerneoppgaver. Det er omsetning av merverdiavgiftspliktige varer til næringsdrivende aktører. Leveransen skulle vært fritatt etter § 6-22, men fritaket får ikke virkning. Dette skaper konkurransevridding i strid med nøytralitetsprinsippet. Ordningen kan også være i strid med EØS-avtalen (mva-direktivet art. 148 bokstav f).

Svar:

Et premiss for stortingsrepresentantens spørsmål synes å være at Forsvaret omsetter drivstoff med en innbakt merverdiavgiftsbelastning. Jeg er opptatt av at merverdiavgiften skal virke nøytralt. På generelt grunnlag er det sentralt at merverdiavgiftspliktige virksomheter får løftet av inngående merverdiavgift på varer og tjenester som skal omsettes.

Offentlige organer som hovedsakelig tilgodeser egne behov, men som også driver merverdiavgiftspliktig virksomhet, har bare fradragsrett for inngående merverdiavgift på varer og tjenester som omsettes til andre. Der som det på anskaffelsestidspunktet ikke er klart om anskaffelsen vil omsettes eller brukes av organet selv, synes det å kunne være utfordrende å utøve denne fradragsretten. Jeg vil se nærmere på denne problemstillingen.

Ansvar for korrekt merverdiavgiftsbehandling ligger i første rekke til de merverdiavgiftspliktige. Skattee-taten er myndighet for merverdiavgiften, og jeg vil ikke initiere praksis i retning av å ta stilling til konkrete enkelt-saker om merverdiavgiftsplikt som svar på spørsmål til skriftlig besvarelse.

SPØRSMÅL NR. 1499

Innlevert 7. februar 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan

Besvart 16. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kva har statsråden konkret gjort for å betre tilbodet til menneske med alvorlege rus og psykiske lidingar eitt år etter at Riksrevisjonen gav si sterkaste kritikk av ROP tilbodet, og korleis meiner statsråden at tiltaka som er sette i verk møter dei manglane Riksrevisjonen peika på?

GRUNNGJEVING:

Den 6. februar 2025 la Riksrevisjonen fram Dokument 3:5 (2024–2025) om helse og velferdstenester til personar med samtidig rusmiddelliding og psykisk lidning (ROP).

Riksrevisjonen nytta då si mest alvorlege kritik-form – «sterkt kritikkverdig» – mot fleire departement, mellom anna Helse og omsorgsdepartementet. Riksrevisjonen slo fast at helsetenesta ikkje har gjort nok for å tilpassa tilbodet til denne pasientgruppa, og at manglan-

de samhandling, kapasitet og heilskap fører til at mange ikkje får den hjelpa dei treng.

Saka har vore behandla i Stortinget, og statsråden har gjort greie for overordna mål og planar. Samstundes opplever eg at det framleis er uklart kva konkrete endringar som faktisk er gjennomførte for ROP pasientar i praksis.

Mange melder om for tidleg utskriving, redusert tilgang på døgnbehandling og manglande samanheng i oppfølginga.

Eitt år etter Riksrevisjonen si sterkaste kritikk er det difor nødvendig å få ei tydeleg oversikt over kva som er gjort, kva som eventuelt er endra, og korleis statsråden meiner dette svarar på dei alvorlege funna Riksrevisjonen dokumenterte.

Svar:

Jeg har tatt Riksrevisjonens undersøkelse av helse- og velferdstjenester til personer med samtidige rusmiddel-lidelser og psykiske lidelser (ROP) på største alvor og regjeringen har lagt fram viktige styringsdokumenter for helsesektoren som gir føringer for tjenestetilbudet til denne pasientgruppen. Tilbudet til ROP-pasienter er et av innsatsområdene i Opptrappingsplanen for psykisk helse (Meld. St 23 (2023-2024)) og gruppen er også prioritert i Forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet (Meld. St. 5 (2024–2025)). Vi skal over en tiårsperiode, gjennom opptrappingsplanen, gjennomføre en betydelig opptrapping av bevilgningene til psykisk helsefeltet. Jeg viser også til mitt svar av 02. februar d.å. på representant Hauans spørsmål nr. 1288, som også langt på vei besvarer og supplerer de spørsmål som representanten reiser her.

Behov for tverrsektoriell innsats

Riksrevisjonen retter ikke bare kritikk mot helsesektoren, men også mot andre velferdsområder som bolig og arbeid. Dårlig samhandling og sammenheng mellom tjenester, tjenestenivåer og tjenestetilbud pekes på som medvirkende årsak til svikt i oppfølgingen av personer med ROP-lidelser. Som en direkte oppfølging av Riksrevisjonens rapport har vi i 2026 initiert et tverrsektorielt samarbeid om ROP-pasienter (Bolig- og tjenestetilbud), der både Husbanken og Arbeids- og velferdsdirektoratet skal delta. Formålet er at personer med ROP-lidelser i større grad skal motta sammenhengende helsetjenester, tilbud om bolig og arbeidsinkluderende tiltak gjennom forpliktende samarbeid og tett oppfølging innad og mellom tjenestenivåer og sektorer.

Tjenesteutvikling

Regjeringen har også tatt konkret grep for å styrke tjenestetilbudet til pasienter med ROP-lidelser. I 2025 ble de regionale helseforetakene bedt om å følge opp Riksrevisjonens hovedfunn og legge til rette for at behandlingstilbudet i psykisk helsevern i større grad blir innrettet slik at ROP-lidelser blir avdekket og behandlet. Vi har også gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å øke døgnkapasiteten i tråd med framskrevet behov. Det er særlig behov for å øke døgnkapasiteten for de med alvorlig psykisk lidelse. Vi har styrket sikkerhetspsykiatrien med øremerkede midler i flere omganger de siste årene. Senest i budsjettforliket ble det bevilget ytterligere 100 mill. kroner til ekstra døgntilbud.

Det pågår også tjenesteutvikling i alle helseregioner med ambulante tjenester for å forebygge innleggelser, bruk av tvang, og for å bidra til bedre kvalitet i pasientforløp. Over flere år har det vært en betydelig satsing på oppsøkende behandlingsteam som ACT, FACT og FACT ung og i dag finnes om lag 85 slike team og 14 team er i forprosjekt. I 2026 har Helsedirektoratet fått i oppdrag å vurdere hvordan det i større grad kan stimuleres til etablering av flere ACT- FACT- og FACT ung-team. De skal også

vurdere hva som kan være gode løsninger for å få til gode, integrerte tilbud og god samhandling for personer med langvarige og sammensatte lidelser der det ikke lykkes å etablere, eller ikke er grunnlag for ACT-, FACT- og FACT Ung team.

Pasientgruppen har en overdødelighet sammenlignet med den generelle befolkningen. Derfor har vi også laget en handlingsplan for å heve levealderen hos mennesker med alvorlige psykiske lidelser og/eller alvorlige rusmiddelproblemer. Den nye handlingsplanen mot overdoser som vi la fram i 2025 er også viktig grep overfor for personer med ROP-lidelser.

Utvalget som skal utrede fremtidens rusmiddel- og avhengighetsbehandling (Rusbehandlingsutvalget) ble oppnevnt i statsråd 24. juni 2025. Tjenestetilbudet til ROP-pasienter er en sentral del av utvalgets mandat. Utvalget skal levere sin NOU innen 1. mai 2027.

Bolig og oppfølging i bolig

En stabil trygg bolig er viktig for at personer med ulike problemer kan nyttiggjøre seg helse- og velferdstjenester. Ansvaret for boligområdet ligger til KDD og midlertidige botilbud til AID, men også helse- og omsorgstjenestene i kommunene har en rolle ved å yte ambulante og tilpassede helse- og omsorgstjenester i bolig. Vi vil også utrede bemannede botilbud, med tjenester fra begge nivåer, i tillegg til å bre ut oppsøkende tverrfaglige behandlingsteam.

KDD har bedt Husbanken om å kartlegge tilbud, bruk og erfaringer med botilbudet til ROP-pasienter i 2026. Dette oppdraget korresponderer godt med den tverrsektorielle innsatsen rettet mot ROP-pasienter nevnt over. Vi har og gitt de regionale helseforetakene, sammen med kommunene i opptaksområdet, i oppdrag å vurdere behovet for å etablere ulike typer sikkerhets- og overgangsboliger og nye former for døgntilbud for utskrivningsklare pasienter. Det vil kunne bidra til bedre samarbeid, og frigjøre kapasitet til døgnbehandling i sykehus.

Arbeid og helse

Nav forvalter en rekke statlige arbeidsmarkedstiltak. Riksrevisjonen løfter frem Individuell jobbstøtte (IPS) som er spesifikt rettet mot personer med moderate til alvorlige psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer som mottar behandling i helse- og omsorgstjenesten. Metoden har vist seg å ha god effekt på arbeidsdeltakelse og helse. IPS forutsetter en samtidig involvering av helse- og omsorgstjenestene og Nav. For å sikre en effektiv og hensiktsmessig ansvars- og oppgavedeling for tilbudene, er det utviklet felles faglige anbefalinger for IPS. Min ambisjon er å videreføre det viktige arbeidet med IPS og andre tiltak for bedre helse og økt arbeidsinkludering, i tråd med Opptrappingsplanen for psykisk helse og Storting-smelding nr. 33 - En forsterket arbeidslinje – flere i jobb og færre på trygd, i dialog med AID-min.

Samhandling og koordinering mm.

Riksrevisjonen påpeker at det kan være uklarhet i ansvarsfordeling mellom spesialist-helsetjenesten og kommunene når det gjelder behandling, og oppfølging av personer med ROP-lidelser. Aktørene skal sørge for at tjenester gis sammenhengende og koordinert der det er behov for det. Det betyr blant annet at de må følge de Nasjonale faglige retningslinjer, pasientforløp og etterleve forskrift om utskrivningsklare pasienter, som blant annet regulerer samhandling om, og videre oppfølging av utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB).

Ett av flere virkemidler for å få til mer sammenhengende og bærekraftige helse- og omsorgstjenester for pasienter med store og sammensatte behov, er de 19 helsefelleskapene. Regjeringen og KS har fornyet avtalen og videreført at personer med alvorlige psykiske lidelser og rusmiddellidelser skal være en prioritert gruppe. Gjennom Opptrappingsplanen vil i planperioden utrede ulike modeller for samhandling og vurdere hvordan helsefel-

lesskapene bedre kan settes i stand til å understøtte ønsket utvikling innen psykisk helsefeltet. Et viktig grep på overordnet nivå er Helsereformutvalget, som skal utrede og foreslå modeller for å sikre en sammenhengende og bærekraftig helse- og omsorgstjeneste i Norge.

Det er i dag en rekke koordinatorordninger som også skal bidra til bedre samhandling og sikre at pasienter får det tjenestetilbudet de har behov for, når de har behov for det. Koordineringsordningene er pekt på som et område som skal gjennomgås ifm. Nasjonal helse- og samhandlingsplan, men det er et potensial for økt bruk av koordinator og samhandlingsingsverktøyet individuell plan (IP) for målgruppen. I oppfølging av Forebyggings- og behandlingsreformen vil vi bidra til bedre bruk av koordinator for personer med psykisk helse- og rusmiddelproblemer. I tillegg vil jeg be Helsedirektoratet vurdere hvordan det kan tilrettelegges for å sikre bedre kommunikasjon om pasienter med langvarig og sammensatte tjenestebehov, herunder ROP pasienter.

SPØRSMÅL NR. 1500

Innlevert 7. februar 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan

Besvart 16. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Korleis vil statsråden sikra at ordninga med fritt val av behandlingsstad faktisk fungerer i praksis for ruspasientar, når fleire aktørar melder at økonomiske omsyn i sjukehusa i realiteten avgrensar pasienten sitt val?

GRUNNGJEVING:

I helsetalen i januar uttalte statsråden at han ønskjer å styrkja ordninga med fritt val av behandlingsstad. Dette er ei viktig pasientrett, særleg for ruspasientar som ofte har samansette behov og avgrensa moglegheit til å kjempa for egne rettar.

Samstundes melder fleire aktørar innan rus og psykisk helse at ordninga ikkje fungerer slik ho er meint. Det blir peika på at når pasientar ønskjer behandling utanfor eige sjukehusområde, utløyser dette interfakturering mellom sjukehusområda, noko som skapar sterke økonomiske insentiv. Vurderingseiningane ved fleire sjukehus skal etter det som blir meldt ha klare føringar som i praksis styrer pasientar bort frå ideelle aktørar i andre delar av regionen.

Dette reiser spørsmål om fritt val av behandlingsstad i realiteten berre eksisterer på papiret. Når statsråden no har varsla ei styrking av ordninga, er det derfor viktig å få klarlagt kva konkrete grep som skal sikra at pasienten sitt val faktisk blir respektert i møte med økonomiske og administrative omsyn.

Svar:

Fritt sykehusvalg også kalt Velg behandlingssted, er en viktig pasientrettighet som ble innført i 2001 under Arbeidspartiet. Dette er rettighet jeg mener det er for få som kjenner til og at muligheten for å velge behandlingssted må bli mer tilgjengelig og enklere å benytte. Jeg varslet derfor i helsetalen i januar at vi skal styrke denne ordningen og jeg vil komme tilbake til hvordan i løpet av dette halvåret.

Utgangspunktet og den klare hovedregel er at spesialisthelsetjenesten skal prioritere pasienter likt uavhengig av bosted. Formålet med retten til valg av behandlingssted er særlig å sikre valgfrihet og medbestemmelse for pasienten, og å bidra til lik tilgang på helsetjenester.

Videre er formålet å bidra til bedre utnyttelse av ressurser og kapasitet i spesialisthelsetjenesten. Ordningen gir pasienter rett til å velge mellom behandlingssteder i hele landet som eies av eller har avtale med et regionalt helseforetak.

Pasienters rett til valg av behandlingssted innebærer ikke en plikt, verken for helseforetak eller helseforetakets eier, til å bygge ut tjenestetilbudet ved bestemte helseforetak. De regionale helseforetakene skal sørge for et tilbud til regionens innbyggere, men står fritt med hensyn til hvordan tilbudet skal organiseres, så lenge det er et forsvarlig tilbud med tilstrekkelig kapasitet. Jeg signaliserte i helsetalen 2026 at sykehusene i større grad må bidra til å sikre at det er en reell valgfrihet i ordningen. Det er jeg også tydelig på i oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene og i tildelingsbrevet til Helsedirektoratet.

Helseforetak kan som hovedregel ikke avvise henvisninger fra andre regioner, med mindre helseforetaket risikerer ikke å kunne oppfylle sitt sørge-for-ansvar overfor befolkningen i egen helseregion, jf. [spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 a](#). For å kunne bruke dette unntaket må helseforetaket sannsynliggjøre at det står i fare for ikke å kunne oppfylle sin forpliktelse til å vurdere henvisningen/ytte helsehjelp innen fristen til pasienter fra egen region, hvis det tar imot den aktuelle pasienten. Når behandlingsstedet avviser en henvisning, skal henvisningen returneres til henvisende instans umiddelbart.

Det er bare adgang til å avvise pasienter frem til pasienten er registrert på venteliste, jf. [forskrift om ventelisterregistrering med merknader](#). Ved å sette en pasient på ventelisten forplikter behandlingsstedet seg til å yte den helsehjelpen vedkommende er henvist for. Et behandlingssted må derfor avgjøre om det har kapasitet til å behandle pasienten før en pasient som benytter rett til valg av behandlingssted settes på ventelisten. Avgjørelsen må treffes straks etter at behandlingsstedet har mottatt henvisningen.

Pasienter som er bosatt innenfor opptaksområde til et helseforetak og som behandles ved et annet helseforetak betegnes som gjestepasienter. Kostnader for pasienter som er behandlet ved helseforetak eller avtaleinstitusjoner i en annen region, dekkes av helseforetaket som dekker pasientbehandlingen innenfor pasientens bostedsregion.

I oppdragsdokumentet ber jeg de regionale helseforetakene sikre at fritt sykehusvalg er en reell mulighet for pasientene. Det betyr blant annet at sykehusene og behandlingssteder med avtale må sørge for å oppdatere ventetidene på «Velg behandlingssted» på Helsenorge.no i tråd med veileder for fastsetting av forventede ventetider på «Velg behandlingssted».

Jeg har gitt Helsedirektoratet og de regionale helseforetakene, sammen med Folkehelseinstituttet, i opp-

drag å sikre at fritt sykehusvalg/Velg behandlingssted er en reell mulighet for pasientene, der de kan velge mellom offentlige sykehus og ideelle og private tilbydere som har avtale med det offentlige. I dette arbeidet skal det prioriteres bedre informasjon på Helsenorge.no, bedre brukervennlighet og funksjonalitet, og flere valgmuligheter. Fristen for oppdraget er 1. mai. Etter dette vil jeg komme tilbake med mer konkrete tiltak til hvordan fritt sykehus/Velg behandlingssted blir et reelt alternativ for pasientene og at vi alle som innbyggere er godt kjent med denne muligheten. I tillegg bruker departementet blant annet oppfølgingsmøtene med de regionale helseforetakene til å følge opp og understreke behovet for jevnlig oppdatering.

Det er ikke, og skal heller ikke være, andre regler for pasienter som henvises til rusbehandling enn for andre pasienter i spesialisthelsetjenesten. Vurderingsenheter innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) vurderer rett til helsehjelp i spesialisthelsetjenesten etter henvisning. Dersom en slik rett til behandling innvilges, har pasienter i TSB rett til valg av behandlingssted – på lik linje med andre pasienter. Oppdraget til Helsedirektoratet og de regionale helseforetakene skal bidra til at denne retten blir bedre kjent og benyttet.

Jeg viser også til at regjeringen har satt ned et utvalg som skal utrede ny pasient- og brukerrettighetslov [Pasient- og brukerrettighetslovutvalget - regjeringen.no](#). Målet er en lov som er lettere for pasienter, brukere, pårørende og fagfolk å forstå, og samtidig bidrar til likeverdig tilgang til helse- og omsorgstjenester.

